

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

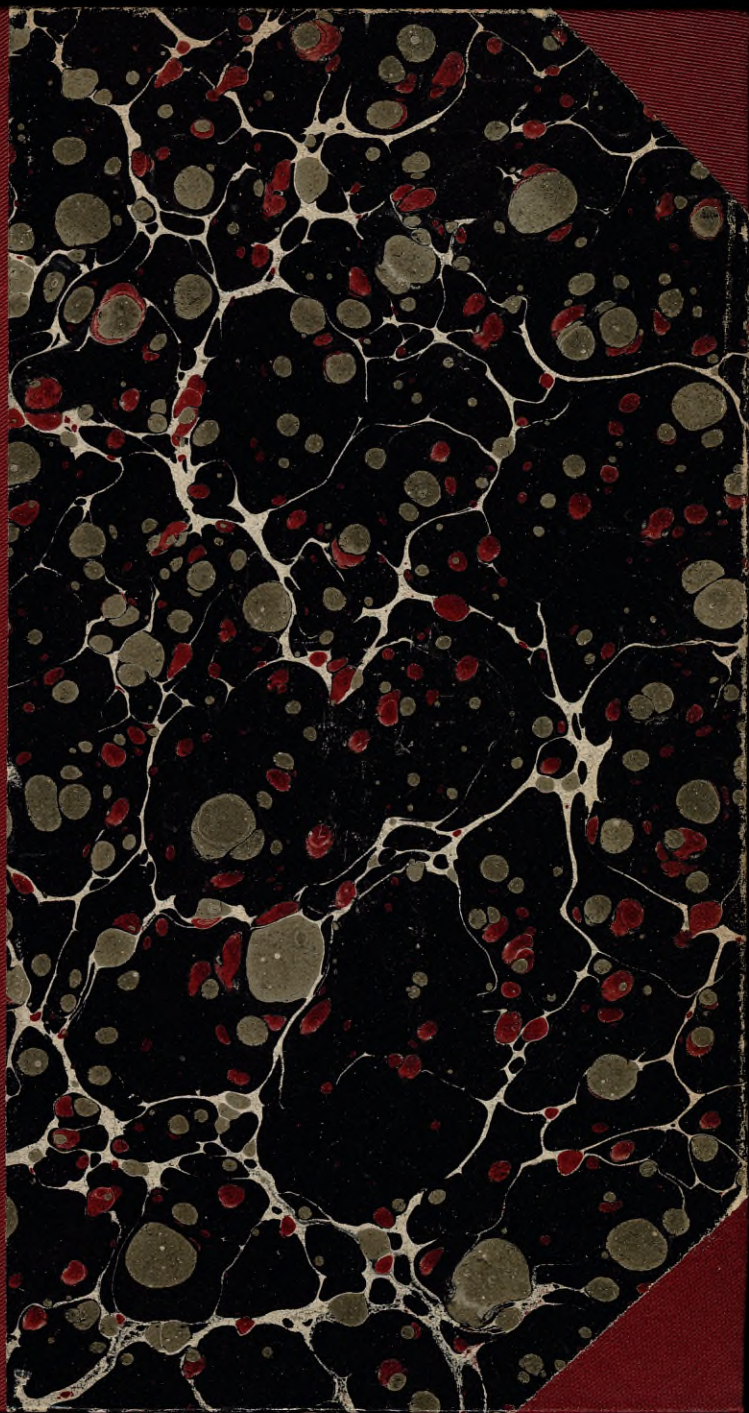
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

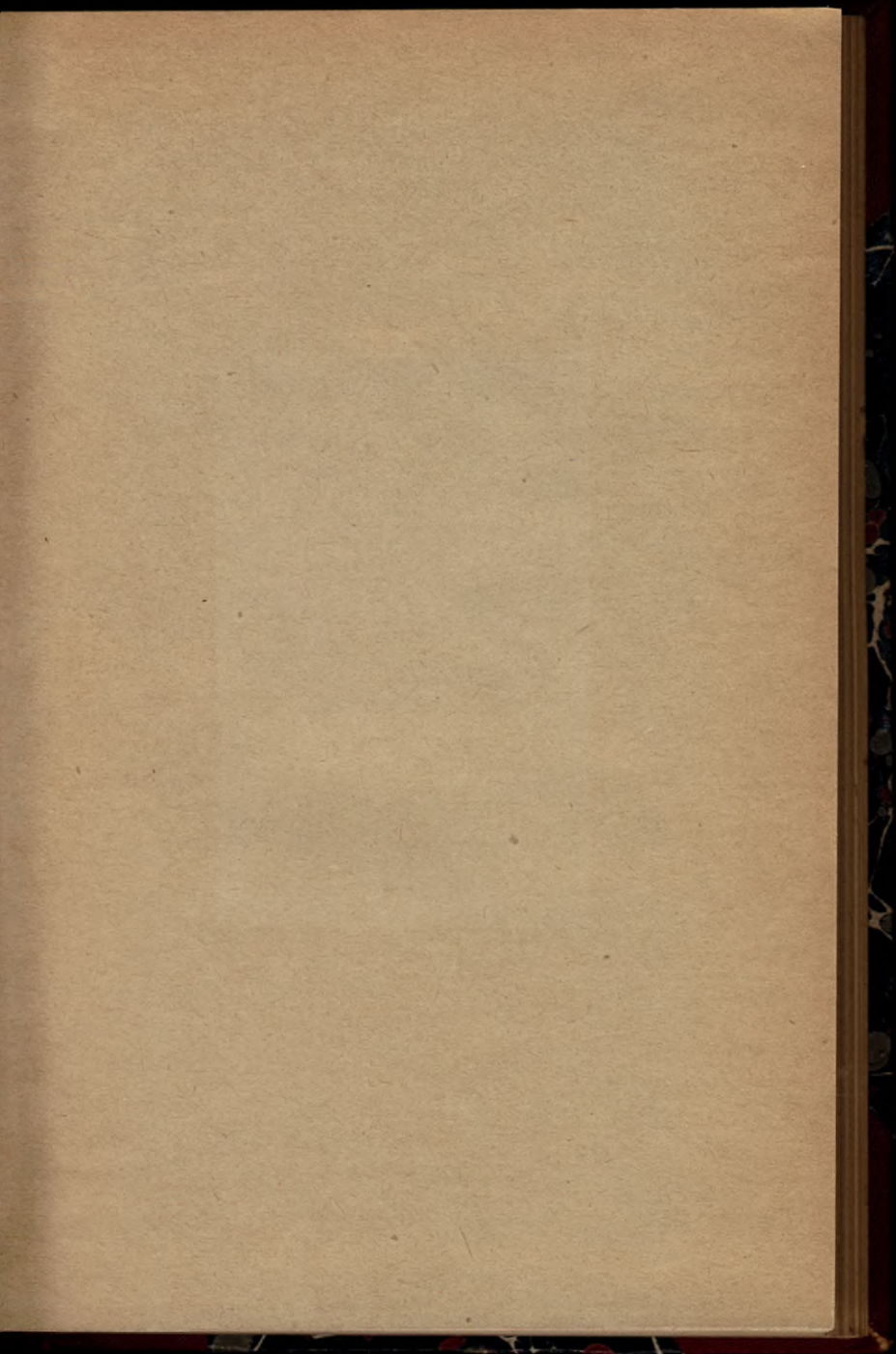

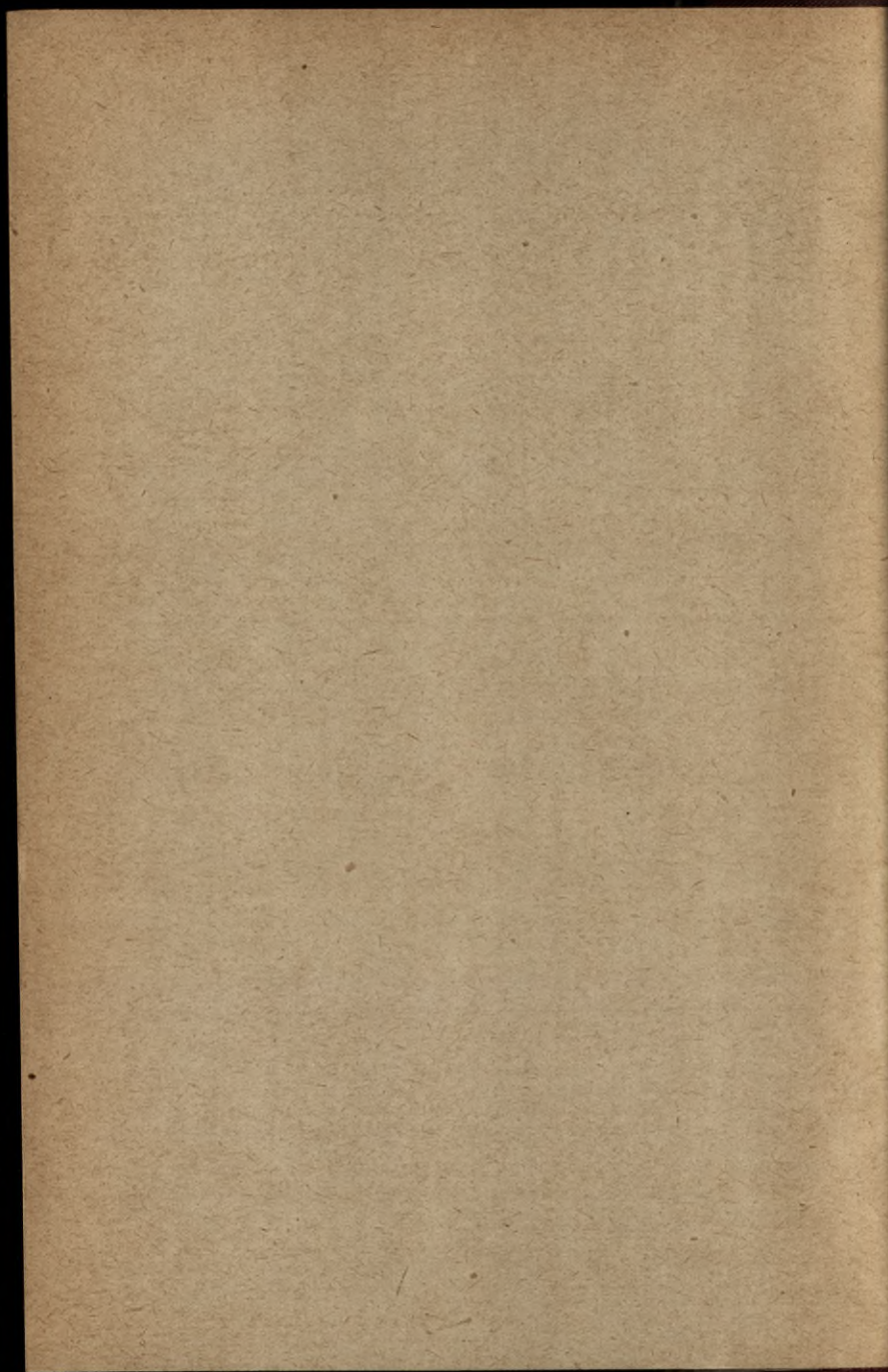
UPPSALA
UNIVERSITET

Litt.
Sv.

NOVELLER OCH SKIZZER

AF

JOHAN GRÖNSTEDT

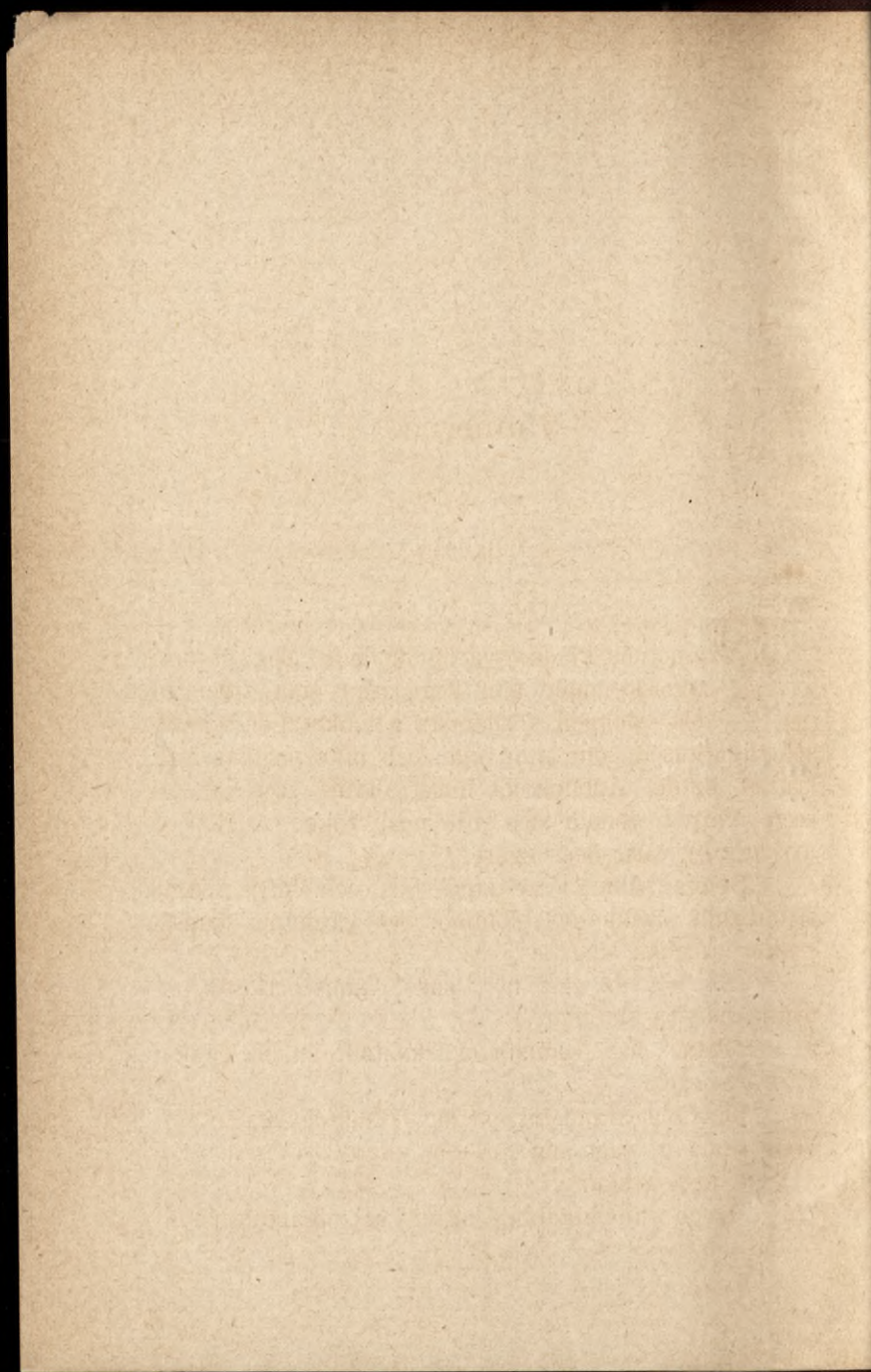
STOCKHOLM
ADOLF BONNIER
KONGL. HOF- OCH UNIVERSITETS-BOKHANDLARE.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.
1881.

INNEHÅLL.

Vännerna	1.
Qvinnolist och tobak	74.
Frierierna på Nordanfors	89.
Napp.....	198.
Anna	233.
Också en bal	264.

Vännerna.

— × —

I.

Damernas klädsel var fulländad. Mor och dotter skyndade samtidigt från sina rum till blå salongen, förnämsta gemaket i det gamla ståtliga huset, som ännu man och man emellan kallades för det Adelfeltska huset, ehuru grosshandlaren Verner genom sitt gifte med fröken Adelfelt i många år varit dess egare.

Denna salong var stor, ljus och luftig samt smakfullt prydd med blommor och värdefulla konst-saker af olika slag.

“Så bra du ser ut“, sade Agnes och såg beundrande på sin mor.

“Toka“, log Augusta och kastade en blick i den stora spegeln.

“Jag blir afundsjuk på dig. Endera dagen kommer man att taga dig för min yngre syster.“

“Smickrerska.“

“Hvad din klädning sitter väl, mamma lilla.

Charmant siden. Och hvad jag tycker om ditt juvelsmycke. Det är förtjusande.“

“Pappa kan ej nog fira sin femtionde födelsedag.“

“Mamma har ej sett tillräckligt på min ring, som jag också fick i morse af pappa. Så se då... är den icke söt? Våra stackars presenter, tofflorna och cigarretuet, taga sig allt klent ut i jemförelse med hans?“

“Han sätter lika stort värde på våra gåfvor som vi på hans, de gifvas ju alla af hjertat.“

“Ack ja.“

Verner kom in i salongen.

“Är du icke klädd än?“ sade Augusta och såg förvånad på sin man, som i trots af sina femtio år ännu var en ståtlig karl, med godmodigt och något svärmiskt utseende, samt en verldsmans sätt.

“Nej“, svarade han och såg ömt än på hustrun, än på dottern, jag har haft så mycket att uträtta i staden. Jag har ej ens varit på kontoret i dag. Nå, det gör ingenting. Leibert, min vän och kompanjon är ju der. Han är den som gör våra affärer, jag är bara kapitalisten och intresserar mig mest för de sköna konsterna.“

“Kunde du icke“, menade Augusta, “en dag som denna ha låtit någon annan uträtta för dig, hvad?“ ...

“Nej“, afbröt Herman lifligt, “jag måste göra det sjelf och just en dag som denna.“

“Sina fattiga har han ej heller glömt“, hviskade Agnes.

“Jag hör det“, sade Augusta sakta.

“Nu måste jag skynda att kläda om mig.“

“Ja, det vore förargligt om någon kommer innan du är färdig.”

“I ett sådant sällskap som ert, hvem tänker på mig?”

“Gamle karlen så galant! Du glömmet, att du nu går på sextioalet“, erinrade Augusta leende.

“Mitt hjerta är ännu ungt. Apropos ... jag träffade nyss unge Holm.”

Agnes vardt nu mycket uppmärksam.

“Har han ej rest än?” frågade Augusta misslynt.

“Nej, något tycks hålla honom kvar i staden“, svarade Herman och kastade en förstulen blick på sin dotters fagra, rodnande ansigte. “Jag bjöd honom hit till middagen i dag.”

“Hvarför det? Han är ju så godt som oense med sin farbror, sedan han flyttade från honom. Han är en fantast...”

“Med snille, mamma!”

“Som lefver öfver sina tillgångar.”

“Han har ju inga.”

“Så mycket sämre. Då gör han skulder.”

“När rikt folk har skulder, hvarför skall icke han som är fattig också kunna ha det!”

“Det der förstår du ej, kära Agnes.”

“Men jag försäkrar mamma, att jag icke har orätt.”

“En ung flicka har alltid orätt, då hon tror sig ha rätt mot sin mor. Dessa svärmare äro, när de ej ha förmögenhet, vanligen oordentliga.”

“Ja, man säger så“, medlade Herman leende, “och dock äro de det kanske ej mera än de dumma.”

“Om dem säger man likväl ingenting“, invände Augusta.

“Emedan man icke bryr sig om att tala om dem. De äro för många. Unge Holm kommer hit. Jag vill försöka att ställa allt åter till rätta emellan honom och farbrodern, min gamle vän, och detta just *i dag*. Hvad det skulle glädja mig om jag lyckas! Du blir ju artig mot honom? För min skull? Det är verkligen en bra pojke. Han har mod, unge mäns dygd... och hopp, de fattiges rikedom!“

Han såg så ömt på Augusta, att hon ej kunde motstå honom. Hennes blick lofvade hvad munnen ej ännu kom sig för att säga. Han skyndade då in i sitt rum att kläda om sig till festmiddagen.

“Hvad ser du efter?“ frågade Augusta och närmade sig Agnes, som stod nära ett af fönstren.

“Ingenting“, svarade Agnes något förvirrad.

“En väl uppfostrad flicka står icke vid fönstret och ser efter... ingenting.“

“Mamma lilla... är du ond?“

“Ond! Visst icke, hur kan du tro det? Men jag är missnöjd. Jag tycker ej om bjudningen, pappa nyss talade om, den kan ge ideer som... hm... låtom oss tala om något annat. Du är ännu så ung... bara barnet.“

“Sjutton år.“

“Nästa sommar. Men du skall en dag förstå mig och tacka mig. Det är för ditt eget väl. Du är ju rik, vårt enda barn... en lysande framtid väntar dig... ack, du skall ha hästar och vagn... du skall föra stort hus som vi... ha vänner, uppriktiga vänner som vi, bli tongifvande... uppmuntra

och stödja hvad som är skönt och ädelt... hjälpa och trösta de olyckliga. Men din man måste äfven ha samma ställning som du och vara något helt annat än en obetydlig ingenjör. Så har jag drömt mig din lycka. — Ack välkomna, mycket välkomna!“
helsade hon hjertligt och gick de inträdande gästerna till mötes.

“God dag, söta, söta du“, sade konsulinnan Halén, ett frodigt, medelålders fruntimmer med alldagligt utseende och som var mera grant än väl klädd.

“Jag har den äran min nådigaste Augusta“, myste Daniel, hennes man, en liten, fjantig herre med vigtig min, som följde henne. “Fru Augusta ser då yngre och ståtligare ut för hvar dag som går. Och lilla Agnes... min rara guddotter... mamma opp i dagen, ja, Herre Gud, säg det.“

“Vi äro de första“, utlät sig Charlotta och bredde ut sin brokiga sidenklädning i soffan, sedan hon kysst Augusta och vänligt klappat Agnes. “Så roligt!“

“Alltid de första vilja vi vara i ett hus som detta“, lismade Daniel och bugade sig.

“Så snällt af er att vilja se oss“, sliskade Charlotta.

“Augusta skämmer verkligen bort oss. Icke kunna vi bjuda på edra lukulliska tillställningar... och så ofta.“

“Nej, då. Ack du har en sådan smak...“

“Elegans.“

“Och är så gästfri.“

“Och derföre trifvas vi så innerligt väl hos er“, sockrade båda samtidigt.

“Så snälla ni äro“, sade Augusta hjertligt.

“Vi äro bara upprigtiga, söta du, och sätta värde på våra vänner.“

“Ja, värde sätta vi på våra vänner“, instämde Daniel, “och vänskapens första pligt är upprigtigheten. Så hemtrefligt ni ha det. Ingenting är för mycket.“

“Ingenting för litet. Just lagom.“

“Herman har så fin smak“, prisade Augusta.

“Och du då?“ fjäsade Charlotta. “Än du då, söta du? En sådan klädning...“

“Lyster är den!“ beundrade Daniel.

“Hur bär du dig åt, söta du, att allt hvad du har ser så utsökt elegant ut? Jag har ju samma sömmerska och ändock?...“

“Som tar sina modiga fyrkar, det vet jag, hehe“, log Daniel.

“Jag säger hur jag vill ha det“, upplyste Augusta, “det är hela hemligheten.“

“Ack, ser du, Lotten, så skulle du också göra, i stället för att sätta på dig allt hvad sömmerskan säger är modernt, det må kläda dig eller ej, hehe.“

“Sköt dig sjelf, gode Daniel.“

“Och det skulle andra fruar också göra. Se på fru Ekeberg till exempel...“

“Ja, i det fallet har Daniel rätt“, medgaf Charlotta, “hon klär sig...“

“Ju icke illa“, frikallade Augusta.

“Men så litet“, häcklade Charlotta. “Hon klär sig ibland riktigt skandalöst... Pompadour... hm, förlåt, jag glömde, att Agnes är inne.“

“Du talar alltid illa om henne“, förebrådde Au-

gusta, "och hon säger ej annat än godt om dig... så vidt jag vet."

"Då gör hon sin pligt. Ja, söta du, som du säger, det är orätt att tala illa om henne, ty hon är verkligen mera angenäm genom sina fel än genom sina egenskaper. Aa!"

"Mycket, mycket välkomna", helsade Augusta och gick sina nya gäster till mötes.

"God dag, söta, söta du", log fru Ekeberg, en kokett, som aldrig erinrade sig, att hon ej längre var ung och vacker.

"Mjuka tjenare, kära Augusta", harklade Karl Johan, en fet och flegmatisk herre med rödbrusigt utseende. "Hm. Så när hade jag tagit miste på Augusta och Agnes... det är förlåtligt, ni se ju ut som systrar. Ja lilla Agnes blir nu för hvar dag större och äldre. Min lilla, rara guddotter, hehe."

"Ack vi äro icke de första. Hur mår du, söta Lotten?"

"Tusen tack. Och du sjelf, söta du?"

"Min hustru mår alltid bra", inföll Karl Johan.

"Gud nåde henne annars, jag tycker icke om sjuka fruntimmer, hehe."

Agata satte sig i soffan bredvid Charlotta, som log så sött mot henne. Augusta klappade Agata lätt på armen och sade hjertligt:

"Så snällt af er att icke glömma bort den här dagen."

"Hur kan du sätta det i fråga?"

"Glömma bort?" erinrade Karl Johan. "Vi äro mycket för mycket egoistiska till det. — Uuh!... mina lungor bli sämre och sämre."

“Verkligen?”

“Ja och hvad som mest oroar mig är, att jag ej känner af dem. Är det icke eget, då doktorn har sagt mig, att de ej äro som de borde vara?”

“Jag hoppas, att det icke är allvarsamt?” hviskade tröstande Augusta till Agata.

“Hm“, suckade Agata. “Det är allvarsamt utan att vara allvarsamt. Karl Johan äter bra“, fortfor hon mera högljudt så att alla kunde höra henne, “Karl Johan dricker bra, Karl Johan sofver bra. Hvad som mest oroar Karl Johan är, att han ej känner några plågor, hvarken invärtes eller utvärtes... ingenstans!”

“Min temperatur är lagom.“

“Karl Johan hostar bara litet då och då.“

“Alltid tala de om sig sjelfva“, hviskade Charlotta till sin man.

Daniel ryckte otåligt på axlarna och sade:

“Din läkare är en åsna, käre Ekeberg. Icke är du sjuk i lungorna... det säger jag dig ... det garanterar jag dig... jag som har känt dig sedan Gud vet när, så länge sedan är det. Det är helt enkelt braxenbenet du sväljde nyårsdagen här hos Verners, som ännu plågar dig. Benet har fastnat långt ner i strupen och när vädret är ombytligt, rör det på sig och det är det som kommer dig att hosta. Du kommer ... det garanterar jag dig ... att lefva ut oss allihopa och bli åttio, nittio, hundra år, hehe. Men då måste du föra ett verksamt lif, som jag till exempel, och arbeta ...“

“Dagarne äro så korta så här på vintern, att det lönar knappt att arbeta“, invände Karl Johan.

“Rör på dig och tag motion. Du blir för fet.”

“Jag är icke fet... jag har muskler!”

Daniel smålog ironiskt.

Då Charlotta, som talade med damerna, märkte att äfven herrarne lyssnade till henne, höjde hon ännu mera rösten:

“Det var eget, söta Augusta, att du ej vill vara med om den här balen, som vi ställa till nästa vecka. Det är ju för ett så välgörande ändamål... för de fattiga öfversvämmande i San Marino. Daniel är en bland tillställarne, han kunde ej undandraga sig... han är ju deras härvarande konsul. Det tog lång tid att bestämma oss; den ena ville ha bazar, en annan sällskapsspektakel ... kyrkokollekt ... lefvande bilder... men det blef, som jag föreslog, en bal. Och hvad för bal! Du kommer ju, Agata?”

“Naturligtvis. Jag har enkom skrifvit till Stockholm efter en klädning.”

“Jaså”, sade Charlotta. “De fattiga, de äro bra afundsvärda. Så mycket besvär man gör sig för dem... sådana baler man ställer till för dem. Och Gud skall veta att det är ganska genant för oss att ge... ge... alltid ge ifrån sig hvad man har. Icke gör man någonting för oss som äro rika.”

“Och ändå klaga de fattiga”, suckade Agata.

“Ack, kära du, otacksamheten är världens lön”, beskämnade sig Charlotta. “Som sagdt den här balen blir utmärkt. Eftersom jag är en af värdinnorna kan jag ej underlåta att stanna till slut, och dansa får jag väl äfven lof att göra hela natten. Tänk er en sådan bal, bara omkostnaderna beräkna

vi till öfver två tusen kronor. Vill Augusta ändå icke vara med?"

"Nej tack, söta du, icke den här gången."

"Det var eget. Du som annars alltid ömmar så mycket för de fattiga. Jag vill våga mitt hufvud på att du ger dem mycket mera än jag, fastän det märks mera när jag ger dem något?"

"Upprigtigt sagdt ger jag helst de olyckliga hvad jag kan genast, utan dröjsmål... direkt, utan omvägar."

"Du har bestämdt redan skickat dem penningar genom tidningsredaktionen på deras lista", förmodade Agata.

"Ja, det har du?" instämde med en viss skärpa Charlotta.

"Söta du", svarade Augusta undvikande.

"Men ditt namn står ju ej i tidningen?" erinrade Charlotta.

"Icke har jag läst det", bekräftade Agata.

"Men det har jag", inföll Daniel. "*Tre lyckliga: Tre hundra kronor.* Det vill säga herr Verner: hundra kronor, fru Verner: hundra kronor, fröken Verner: hundra kronor."

"Men det är ju en riktig summa", sade Agata häpen.

"Och det låter du icke oss, dina vänner, veta af?" förebrådde Charlotta.

"Söta du", mumlade Augusta.

"Så egna de alltid vilja vara", hviskade Agata till Charlotta.

"Olika oss... tst."

"Att göra godt på det viset kan nog ha sina

goda sidor“, menade Daniel, “det vore orätt att bestrida det. Men, det är opraktiskt, förlåt bästa Augusta... men det är opraktiskt. Hvarför? Jo, därför, att den moderna filantropiens förnämsta uppgift bör vara att visa egoisterna, att man kan sysselsätta sig med och ömma för de fattigas intressen utan att därför ett ögonblick behöfva åsidosätta... så när hade jag sagt, glömma... sina egna intressen. Hvem beklagar ej en olycklig nästa? Ingen som har hjerta *här*“, fortfor Daniel och slog sig för bröstet. “Men... märk detta väl... första beviset på att man hyser en verkligt liberal kärlek för människoslågtet är att man ej utesluter sig sjelf från det goda man vill göra det. Man är ju menniska, icke sant? Uppoffran för andra bör alltså blifva en anledning till personlig tillfredsställelse.“

“Nöjen“, inföll Agata.

“Anseende“, bifogade Charlotta.

“Och förmögenhet“, tillade Daniel. “Gud är mitt vittne, att jag ej öfverdrifver. Filantrop som jag är... det är ju icke för att skryta, som jag säger det så här oss emellan, utan emedan det verkligen är så... har jag gjort mitt namn populärt...“

“Hm... hm...“ harklade Karl Johan.

“Hä, tror du mig icke?“ fräste Daniel och kastade en förargad blick på vännen.

“Det var min hosta“, ursäktade sig Karl Johan.

“Hörde du“, hviskade han sakta till sin hustru, “det är för löjligt, hehe.“

“Mångdubblat min kredit“, återtog Daniel blidkad “och funnit mina bästa placeringar i... gissa?... människohjertat! Det tyckes vara löjligt, hehe, men

tag mig tusan är det icke så. Förlåt jag svor... blef het... förlåt... jag har takt!"

Under det Daniel bugade sig för damerna, öppnades åter dörren och Holm kom in.

"God dag", sade den hetlefrade, men godhertade vännen på sitt vanliga häftiga sätt. Augusta mår bra ser jag... det gläder mig... och Agnes är frisk och rask... gläder mig också. Hm, min lilla gud-dotter blir så vacker. God dag... god dag. Uff, jag är så trött", pustade han och slog sig ned i en länstol, "jag har talat politik hela förmiddagen på ett förberedande valmöte hemma hos mig med en hop folk som ingenting förstå... ack, denna amatör-politik! I det fallet äro furst Bismarck och jag enige. Det var våren 1867, då sade han, ja, jag erinrar mig nu icke precis hans ord för ögonblicket, men det var träffande, mycket bra... alldeles som om jag hade sagt det sjelf. Ack, kära Augusta, jag har så mycket i hufvudet... för mycket... jag är alldeles bortkollrad sedan jag sysselsätter mig med politiken. Det behöfver du icke skratta åt, Halén, det är fullkomligt sant. Jag öfverdrifver icke, uff!"

"Jag tror det," smålog Daniel.

"Vi tro dig", instämde Karl Johan ironiskt.

"Men ni se ej så ut. Börja ni nu igen med edra chikaner?"

"Hvarför icke taga det lugnt?" medlade Augusta.

"Skall jag taga det lugnt?" afbröt Holm hetsigt.

"Hvad... hvasa? Är det tider nu tycker Augusta att taga något lugnt? Nej, nu har jemlikhetens tid kommit. Vet ni hvad Lasalle skref redan år 1859... nej... jo... ja, jag erinrar mig nu icke precis

hans ord, men det var träffande... mycket bra... alldeles som om jag hade sagt det sjelf. Låt mig tala ut, bästa Augusta, jag skall affatta mig kort. I hvilken tid lefva vi? Vi lefva... hör på Ekeberg... i jemlikhetens tidehvarf, men hvar och en försöker att sätta sig öfver den andra. När jag talar kan du ju visa mig den höfligheten, Halén, att vara tyst. Till och med damerna säga ju ingenting. Nå... i stället för att som sagdt skomakaren håller sig vid sin läst... hm, hvart gå vi? Hvart taga jemlikhetsprinciperna vägen, Halén? Hvar äro de, Ekeberg? Men så svara då... tst... det kunna nicke. Och sådana tider lefva vi i! Uff!"

"Nej, det här blir för odrägligt", hviskade Karl Johan till Daniel.

"Ja", mumlade denne. "Hvar är Verner?"

"Ja, hvar är Verner???"

"Pappa kommer strax", underrättade Agnes.

"Ha ni icke sett honom än?" frågade Holm de andra herrarne.

"Nej, neej."

"Och det märka ni nu först? Vi ha ju kommit hit för att fira hans femtionde födelsedag... åtminstone har jag gjort det. Herman är min bästa vän, har alltid varit det, sedan vi voro barn och blir det till döddagar.

"Och min!" utropade Karl Johan.

"Nå än min då?" inföll Daniel. "Jag har väl största skäl af oss alla att kalla honom min vän. Han har ju räddat mitt lif och det glömmar jag aldrig. Det är inristadt *här*", fortfor Daniel och slog

sig för bröstet... "evigt... outplånligt! Aaaa, här kommer han!"

Herman omringades af sina gäster, som nu talade på en gång.

"Vännen Verner... vår vän... Herman... gratulerar... af hjertat... å, så mycket... hjertligen... femtioåringen... få lefva många, många födelsedagar... ja, säg det... än en gång gratulerar hjertligen... å, å... ack, ack... jaha!!!"

Ändtligen lyckades Daniel tysta ned dem.

"Mitt herrskap", skrånade han, "mitt herrskap! Hm! Broder Herman Axel Teodor Verner! Å dina vänners, här närvarande vänners vägnar och egna också, det förstås ju af sig sjelft, så tar jag mig friheten att gratulera dig till att i dag ha upplefvat femtio år... ett halft sekel... århundrade. Det är en lång tid om man så vill, kort om man så vill, det beror på hur man ser den. För oss, dina intimaste vänner... Ekeberg och Holm äro ju det också... har denna tid varit kort. Hvert år har gått som en minut, hvar månad har gått som en sekund hvar vecka har gått som... som... allt nog tiden har varit kort. Och jag vill säga dig hvarför tiden har varit kort, Herman Verner. Emedan vi varit dina vänner. Ditt gästfria hus har alltid stått oss öppet, det har för oss varit ett andra hem. I detta hem hafva vi alltid funnit en vän, som aldrig svikit. Hans ädla maka är också vorden vår vän och hans barn... vårt barn kunna vi ju säga, ty vi, dina här närvarande ungdomsvänner, hafva alla stått fadder åt detta barn och lofvat inför Honom derofvan, som hör alla löften, att skydda och vårda det om det

skulle behöfva vårt skydd... vår vård. Ja, så är det, jaha. Mitt lif har du räddat, Herman Verner, och det kan jag aldrig glömma. Och i få ord sagdt, därför gratulera vi dig alla hjertligen... af hjertat, Verner! Har den äran, Augusta! Agnes lilla! Ja, jaha!"

Herman tryckte vännernas händer med glädje-strålande ögon.

"Hjertlig tack", sade han. "Jag kan ej beskrifva hur glad jag är att en dag som denna se mig omgifven af dem som äro mig kärast. Ett blott felas i denna dagens fröjd för mig och det är, att jag icke äfven har glädjen att se vännen Leibert här."

"Hvad? Kommer icke han? Din kompanjon?" yttrades om hvart annat.

"Nej. Han har i dag plötsligen blifvit sjuk. Ingenting farligt skrifver han... jag fick brevet nyss... men han måste hålla sig hemma och först i morgon får jag hans gratulation. Stackars Leibert, hvad det skall göra honom ondt att ej vara i vårt lag i dag."

Dörren öppnades.

"Välkommen", sade Herman och gick Viktor Holm till mötes. Agnes rodnade då hon fick se honom. Viktor rodnade då han fick se henne; deras helsning var mycket ceremoniös. Sedan Viktor bugat sig för damerna och talat några ord med Augusta, som ej lät märka sitt missnöje öfver hans närvaro, gick han till farbrodern.

"Jaså, du är qvar än i staden?" sade denne i barsk ton.

"Ja jag... jag..." stammade Viktor förlägen.

"Tscht... tscht... icke behöfver du säga mig hvarför, du som är så sjelfständig, att du ej ens ville

låta mig, som är din egen farbror, välja din lefnadsbana. Jag menade illa med dig, jag, ä? Jag, som ville, att du med tiden skulle öfvertaga min affär... bli en annan jag sjelf, rik... nej, det dugde icke. En lärd ville du bli, ett snille, en uppfinnare, hvad vet jag allt. Gå du nu *din* väg, jag går *min*... uff!"

"Jag försäkrar er", sade Herman till Daniel och Karl Johan, "att unge Holm är en framtidsman."

"Hvad konst och talang beträffar så sätter jag blott värde på det närvarande", inföll Daniel.

"Ja jag bryr mig heller icke om hvad man kan bli, utan hvad man är", instämde Karl Johan.

"Jag ber om ursäkt", sade Viktor till värdinnan, att jag kommer litet sent, men jag måste gå till jernvägsstationen med ett angeläget bref. Jag kan helsa från herr Leibert", tillade han vänd åt Herman.

"Hvad! Han skickade mig nyss ett bref, att han är sjuk och för den skull icke kan äta middag med oss i dag."

"Jaså. Men jag såg honom på jernvägsplattformen."

"Det är icke möjligt", utropade den äldre Holm.

"Jag talade icke med honom, ty han tycktes vilja undvika mig, men jag såg honom resa sin väg med snälltåget söderut."

"Hvad vill det säga?" frågade Charlotta.

"Jag vet icke", svarade Augusta förstämmd.

"Det måste vara en synvilla", sade Herman och närmade sig damerna.

Daniel drog Karl Johan och Holm litet afsides, så att hvarken Herman eller den unge mannen kunde höra hvad han sade.

"Hm... Leibert resa sin väg!"

“En dag som denna!” ifylde Karl Johan.

“Utan att Verner visste af det!” fortfor Daniel.

“Ja, det är eget”, erkände Holm.

“Och till utlandet!” fortsatte Karl Johan.

“Kanske Amerika!” förmodade Daniel.

“Min vän!” suckade Holm.

“Vår vän!” pustade Karl Johan.

“Sedan skolåren”, hässjade Daniel. “Och han rymmer!”

“Det är icke sant!” bestred Holm.

“Han har förmodligen spekulerat för högt”, tydde Karl Johan.

“Spelat!” menade Daniel.

“Det kan icke vara sant!” trodde Holm.

“En ny skandal!” klagade Karl Johan.

“I morgon i hvar mans mun”, gnälde Daniel.

“Det får icke vara sant!” ömkade sig Holm.

“Detta kommer att bereda Verner oberäkneliga obehagligheter”, förmodade Karl Johan.

“Kanske får han lof att göra konkurs”, förtydligade Daniel.

“Ha ni blifvit tokiga?” anmärkte Holm. “Verner är ju rik. Tro dock ej alltid det värsta om folk.”

“Jag?” förestälde Daniel.

“Ja, just du!” vidhöll Holm.

“Låtom oss hoppas det bästa”, medlade Karl Johan.

“Ja, icke mig emot”, suckade Daniel. “Tst, det är färdigt att äta.”

Den inträdande betjenten bugade sig för Augusta som reste sig.

“Nu till bords”, sade Herman och försökte

skämta bort sin förstämning. "Låtom oss vara gladla. Till bords!"

"Ja, det har du rätt i", gillade Karl Johan.

"Vännen Verner har alltid rätt", försäkrade Daniel och bjöd värdinnan armen.

II.

Ett år senare. Herman är ruinerad, ingen har förlorat på honom. Daniel har köpt hans hus och bebor det nu. Det är sent på eftermiddagen. Några ljus brinna här och der i den stora blå salongen. Möbeln är den samma som för ett år sedan. Den stora kristallkronan är fortfarande lika vacker, men rummet ser kallt ut. Konstsakerna äro borta, blomorna och växterna likaså.

Daniel gick otåligt af och an och väntade på att få Stockholmsposten. Plötsligen stannade han framför den stora väggfasta spegeln och kastade i den en blick. Han sträckte på sig.

"Jag har lust att repetera mitt tal som jag skall hålla i morgon hos stadsfullmäktige", lallade han. "Jag måste säga något och icke alltid bara vötera. Landshöfdingen vill ha ett hittebarnshus i staden... frågan kommer för i morgon... jag talar naturligtvis *för*... landshöfdingen skall ej glömma det... skall det icke och... hehe..."

Fortsättningen af frasen blef ej hörbar under det han lekte med ett af sina knapphål. Åter

sträckte han på sig. Minen blef allvarsam, nästan högtidlig.

“Herr ordförande! Mine herrar! Då jag för första gången gick uppför trappan till detta rum, i hvilket jag nu har äran att tala till er, lofvade jag mig sjelf att alltid tala efter min öfvertygelse. Nej, afbröt han sig, det är en dum början, mycket dum. Nå, dum är den egentligen icke, men den är icke parlamentarisk och för ej till hittebarnshuset. Herr ordförande! Mine herrar! Jag är ej en man som håller långa tal. Kort och godt. Glömmen icke, mine herrar, att vårt land, ja Europa, vår verldsdel, ha ögonen rigtade på oss. Vår så högt älskade stads väl fordrar ett hittebarnshus. Nej, icke än, — att jag aldrig kan lära mig den här improvisationen. Vår stads väl fordrar att... att alla dess söner... alla dess medborgare... göra sin pligt. (Hör! Hör!) Jag, mine herrar, skall göra min. (Bra!) Enligt mitt anspråkslösa förmenande skulle vår stads moraliska utveckling taga ett jättesteg framåt om ett hittebarnshus... Hvad? Hvasa? Hvad är det?”

“Gode konsuln“, stammade den skrämde pigan, som obemärkt kommit in i rummet, “fru Verner ber att få tala med herr konsuln.“

“Med mig? Mari menar väl med konsulinnan.“

“Nej, med herr konsuln sjelf.“

“Hm. Jag är icke hemma.“

“Jag råkade att säga, att herr konsuln inte var utgången och...“

“Det var mycket enfaldigt gjordt af henne. Nå, låt fru Verner komma in.“

Mari gick ut och öppnade dörren för Augusta.

Det förgångna årets pröfningar hade mycket förändrat hennes utseende. Hon såg blek och sjuklig ut då hon trädde in i sin f. d. salong.

Daniel kastade ytterligare en blick i spegeln och strök håret hastigt med handen, mumlande:

“Hon här. Hvad vill hon mig? Få hjälp, hon som var så stolt. Hm. Hon kommer mycket olägligt. — Ack, hvad det gläder mig att se Augusta, så mycket, jaha. Augusta har varit sjuk har jag hört... så ledsamt det var... lyckligtvis var det ju ingenting farligt. Nej, i soffan skall Augusta naturligtvis sitta, var så god. Jag skall genast säga åt min hustru.“

“Nej, jag ber, jag skulle vilja tala ensam med Daniel.“

“Jaså, ja, jaha! Det är länge sedan jag såg Augusta. Nå, och hur mår Agnes? Tacka henne så mycket från mig. Min lilla Sofi är alldeles förtjust i sin nya lärarinna. Mätte hon bara icke tröttna... jag menar Agnes... att fortfarande så, äfven om hela utsädet icke genast faller i god jord. Sofi är ju ännu så ung, men med *Hans* hjälp der ofvan skall nog hennes arbete bli välsignelserikt. Ack ja. Bygger Han huset så arbeta de icke förgäfvos som deruppå bygga, ja, ja!“

“Jag har kommit till Daniel som en vän.“

“Så vänligt! Hvarmed kan jag tjena?“

“Jag... jag... ja, Daniel känner ju vår pinsamma belägenhet.“

“Jag beklagar Augusta verkligen af hjertat. Jag har alltid haft för Augusta den största högaktning, ja, jag kan säga, jag beund... hm... ja, jaha!“

Augusta hade dragit undan handen, som han försökte fatta. Något skrålande fortfor han:

“Och Verner är min vän... det har han varit sedan år tillbaka. Jag är ännu hans vän, jag försäkrar det. En malhör har händt honom, men på hans heder fins ingen fläck... ack, tro mig, parole d'honneur!”

“Det gläder mig att höra Daniel så tala om honom.”

“Jag gör bara min pligt.”

“Jag har tänkt, att Daniel ej skall neka att hjälpa oss. Det vill säga mig. Herman vet icke af, att jag har gått hit i sådan afsigt. Han skulle aldrig ha tillåtit mig det. Han gör allt hvad han kan för att hålla oss uppe, men hvad kan man göra med två tomma händer? Daniel svarar icke.”

“På hvad sätt önskar Augusta, att jag skall hjälpa?”

“Som Daniel vet åtgick vår förmögenhet att tillfredsställa kreditorerne?”

“Ja. Jag var ju en af administratörerne.”

“Än i dag tror jag, att Herman skulle ha kunnat göra alla rätt, utan att behöfva gå från hus och hem, om man blott gifvit honom tid.”

“Det tror man alltid vid sådana tillfällen. Men fordringsegare taga hellre det säkra för det osäkra. Och de hade rätt, de förlorade ju ingenting. Herman har ju tillfredsställt alla på ett mycket hederligt sätt.”

“Jag är öfvertygad, att samma resultat hade kunnat ernås, om man hade gifvit honom anstånd, och då hade också något blifvit öfver för oss. Hur

till exempel bortslumpades ej detta hus, i hvilket jag är född?"

"Detta är ju, bästa Augusta, ett klander mot mig, som var administrator. Tiderna voro så dåliga, att vi kunna vara glada, att huset blef såldt till något pris. Jag försäkrar att i denna angelägenhet har jag gjort för Herman allt hvad jag har kunnat göra. Ropade jag ej sjelf in huset på auktionen... af finkänslighet... emedan jag trodde, att det skulle vara angenämare för er att jag och min familj, som äro edra vänner, bodde der än en vildt främmande person. Augusta kränker mig. Derfor kom väl Augusta icke till mig?"

"Jag har här några smycken... minnen af mina föräldrar... min bröllopsdag... mitt barns födelse... min man. Dessa äro min egendom. Tag dem, gode Daniel, och gif mig pengar. Jag behöfver dem."

"Augusta vill sälja det här?"

"Nej. Jag skulle bara vilja låna på dem."

"Men förlåt, jag är ingen pantlånare."

"Å, hur kan Daniel säga så? Daniel har så ofta försäkrat mig, att Daniel är vår vän. Jag tror Daniel och därför ber jag att få hjälp på det här viset. Tag dessa smycken... gif mig pengar, så mycket som möjligt... och så snart jag kan, betalar jag min skuld och får tillbaka mina pretiosa."

"Men?..."

"Med pengarne ämnar jag börja en modehandel. Man har så ofta sagt mig, att jag har smak, att jag nu tror det, det vill säga, jag hoppas att kunna tro det. Men jag har ingen kredit. Min man har ingen... han har ju ej kunnat börja en ny affär."

“Det är helt naturligt. När man så kolossalt låter bedraga sig som Herman gjorde af den skojarren Leibert, så kan folk naturligtvis ej ha förtroende för en så lättsinnig man. Förlåt, jag ber, jag har takt. Men vänskapens första pligt är ju att vara upprigtig. Bästa Augusta, betänk då, hvar skall Augusta få kunder från? Tror Augusta kanske, att min hustru skulle blifva kund? Visst icke! Det vore just skönt, om hon skulle säga till Augusta: “Den här hatten som ni... jag menar du... har gjort åt mig är ryslig. Den klär mig ju icke“. Ja, jaha! Och hvad tror Augusta, att Herman skall säga om allt detta?”

“Han skulle ingenting veta förrän det vore en afgjord sak och ej mer kunde ändras. Han arbetar... Agnes arbetar... men jag... jag är den enda af oss, som ingenting kan göra, sorg och sjukdom hafva försvagat mina krafter. Detta grämer mig så mycket, förödmjucar mig. Men på detta vis kunde jag dock göra nytta för mig. Daniel hjälper ju mig?”

“Ack, jag kan icke beskrifva hvad Augustas besök har glädt mig. Gudi lof mitt hjerta ömmar för de lidande och är icke förtorkadt. Jag är ingen farisé, Augusta, jag är en samaritan. Jaja... jaha! Och om jag verkligen kan vara Augusta till hjälp, ack hur gerna skulle jag då icke vilja hjälpa. Men i det här fallet går det ej an... nej, verkligen... det är ett godt råd som jag nu ger. Augustas plan är opraktisk. Förlåt... jag besitter takt... men så är det... opraktisk är den. Augusta skulle bara bli af med sina smycken... det vill säga, jag menar... att modevarubodar ha vi ju redan så många här

i staden ... för många, det vet jag, som alltid måste betala räkningar. Augusta, tyck ej illa om, jag ber, att jag talar så upprigtigt. Gunås, man kan icke alltid göra hvad man vill. Också jag har mina sorger och motgångar. Charlotta är alltid i dåligt humör och Sofi är lat och odygdig. Ibland har jag sådana bekymmer, att jag icke kan sofva om nätterna. Det allmännas väl tar min tid för mycket i anspråk. Jag är ju stadsfullmäktig och man vill icke släppa mig. Man vet hvad man har, men etcetera, hehe. Och så min reumatism, det är heller ingenting att skämta med. Och så tant Sofis död! Som Augusta vet fick jag ärfva henne. Det var mindre än vi trodde det skulle bli ... bara sextiotusen, ja, jaha! Hennes död grep mig djupt, men nog var det bäst för henne att icke lefva längre ... hon ville aldrig medge det ... men det var bäst för henne hvad som skedde. Hon kunde ju knappt stå för sig sjelf de sista åren. Affärsutsigterna äro heller icke de bästa. Det är nästan omöjligt för mig att bli af med mitt jern till ett humant pris, och jag har så mycket! Och så historien med Herman och herrskapets katastrof! Ack ja. Men ehuru jag till min ledsnad icke kan efterkomma Augustas önskan, så gör det mig, så godt att se, att Augusta har förtroende för mig. Tack! Tack! Ack, om jag hade kunnat hjälpa! Ja ... jaha!

Daniel pratade sig varm, men lyckligtvis kom Charlotta och räddade honom ur hans förlägenhet.

“Å, är det du. Hur mår du, kära Augusta? Hvad jag är ledsen, att du har varit sjuk och hvad jag är glad, att du nu åter är frisk. Hvar dag har jag tänkt göra besök, men alltid har det varit något

som hindrat mig. Du vet hur mycket man har att göra, då man flyttar in i ett nytt hus, när man är huslig som jag. Men så sätt dig då, kära du. Det var snällt af dig att komma hit. Jag har aldrig velat bjuda dig, emedan jag tänkte, att det kunde kännas oangenämt för dig.“

“Ja, vi ha takt“, inföll Daniel.

“Ack, du är ju född i det här huset och har så att säga lefvat hela ditt lif här.“

“Charlotta lilla!“ varnade Daniel.

“Augusta känner mig, kära du. Vi äro ju så gamla väninnor. Hvarför sätter du dig icke? Vill du redan gå?“

“Ja, jag hade något att tala med din man om. Det har jag gjort och nu måste jag gå.“

“Men jag skulle vilja prata litet med dig.“

“En annan gång. Jag mår ej väl.“

“Ja, du ser ju riktigt blek ut. Vill du icke ha ett glas vin eller litet eau de cologne? Stackars Augusta, du öfveranstränger dig för mycket... du arbetar kanske mera än du tål vid? Ack, den der Leibert!“

“Hur mycket jag beklagar, har jag redan sagt“, inföll Daniel.

“Än jag då! Herre Gud, jag erinrar mig så väl er auktion som om det var i går. Det var en fredag och regnade gjorde det också. Du som alltid varit van vid öfverflöd och lyx, hur kan du bära att vara fattig? Det måtte vara svårt, är det icke?“

“Lyckan ligger icke ensamt i rikedom“, erinrade Augusta.

“Det må så vara, men nog är det bra i alla fall

att ha hvad man behöfver. Kära du, din man har icke uppfört sig snällt mot dig.“

“Charlotta!“

“Ack, jag är så upprigtig, det vet du ju. Jag vill visst icke tala om, att ni för edra förhållanden lefvat alldeles för stort, det vore orätt gjordt. Vi voro ju så mycket hos er och Daniel sade ofta till mig: Snart går det på tok för dem för Leiberts skull!“

“Det har jag aldrig sagt“, bestred Daniel.

“Joo. Men hvad jag finner oädelt af Verner mot dig är . . .“

“Charlotta!“

“Det är att i stället för att rädda något åt dig, gaf han också din förmögenhet åt kreditorerne att till fullo betala sina skulder. Hvarför gjorde han ej ackord? Jag är öfvertygad, att om Daniel varit i hans ställe, skulle han bara ha bjudit tjugufem procents ackord.“

“Men, Charlotta! . . .“ qvidde Daniel.

“Man ackorderar icke med sin heder“, ogillade Augusta.

“Så häftigt du tar vid dig, kära du. Hvem talade om hedern? Icke jag. Och ingen af oss är ohederlig, menar jag. Men ser du, man vet hvad man har och en fågel i handen är bättre än tio i skogen, hehe. Jaså, du vill redan gå? Vill du icke gå igenom rummen och se hvilka förändringar vi ha gjort? Nya tapeter i sängkammaren, men helt enkla, bara rödt och guld!“

“Jag måste gå nu.“

“Nå en annan gång då. Helsa Agnes och din

man så hjertligt från mig. Ack, en man kan aldrig göra nog för sin hustru, han må göra hvad han vill. Adjö, kära du, må väl! Kan jag tjena dig med något, så vet du hvar jag bor, hehe. Kom snart hit. Jag har så tråkigt i det här stora huset att vara ensam med Daniel. Sofi går så tidigt till sängs. Adjö! Adjö!“

Daniel följde Augusta ända till tamburdörren, som han stängde efter henne med en artig bugning. Charlotta satte sig i salongen för att få höra anledningen till besöket. Att det var fråga om hjälp, var hon viss om. Men huru mycket? Det var hon nyfiken att veta. Ändtligen kom Daniel tillbaka.

“Hur mycket har du gifvit?”

“Jag? Ingenting!”

“Ingenting?”

“För hvem tar du mig?”

“Ingenting alls?”

“Nej. Nej.”

“Någonting borde du ha gifvit. Hur mycket begärde hon?”

“Det angår dig icke. Jag har ingenting gifvit, punktum!”

“Ja, men det är synd om henne. Nu har hon ju fått sin lexa för det hon alltid till följe af sin uppfostran och sin smak, gubevars, ville anses vara numro ett af oss alla.”

“Nå, smak har hon, det kan icke nekas. Apropos, hvarför talade du om, att vi hafva varit så mycket hos dem? Och att jag hade sagt, att det snart skulle gå på tok för dem? Det var taktlöst

af dig... mycket taktlöst... jag tycker icke om det der... jag har takt!"

"Jaja, en rent af skandalös lyx ha de utvecklats, Verners, det kan ej frångas dem. Hade de icke till och med en kokerska från Stockholm?"

"Som förtjenade att få medalj för berömliga geringar, så bra mat lagade hon."

"Och sådana toaletter!"

"Mycket smakfulla!"

"Och sådana möbler!"

"Bara siden!"

"Och tagel! Den här möbeln fingo vi för godt köp."

"Vi hade kunnat få den ännu billigare, om den dumme Ekeberg icke också hade ropat på den på auktionen. Än i dag tror jag, att han gjorde det bara för att förarga mig, ty — jag frågar dig — hvad skulle Ekebergs göra med en så här fin möbel? Det vore ju löjligt."

"Och det här huset fingo vi också billigt."

"Billigt! För en spottstyfver! Jag har alltid tyckt om det här huset. Nå, det är helt naturligt, jag har ju varit här så mycket."

Dörren öppnades.

"Herr Verner önskar tala med herr konsuln."

"Jaså. Bjud honom stiga in."

"Jag går", sade Charlotta, då Mari åter lemnade dem ensamma. "Hm... ämnar du icke heller ge honom något?"

"Sköt dina egna angelägenheter."

"Nånå, bits icke."

"Jag är herre i mitt hus."

* * *

“God afton, käre bror“, helsade Herman då han kom in i salongen.

“Är det du?“ bröstade sig Daniel och räckte honom handen. “Du kommer tidigt.“

“Jag önskar tala med dig innan de andra komma. Tack skall du ha för din vänlighet att låta sammankomsten ega rum här. Hemma hos mig kunde det ej ske för Holms skull, som icke vill träffa Viktor. Du har väl ej sagt honom, att han också kommer hit.“

“Nej. Jag har bara sagt Holm och Ekeberg att komma hit för en angelägenhet som rör dig. Mera vet jag ju ej sjelf. Båda komma... åtminstone sade de så. Ack, ändtligen!“

Mari gaf honom den efterlängtade Stockholms-tidningen, som han otåligt ögnade igenom, och lemnade dem åter ensamma.

“Det gläder mig“, sade Herman, “mycket gläder det mig att få tala med er om den här saken. Ser du... det är på det viset att...“

Men Daniel hörde ej på honom.

“Hvad vill det säga!“ röt han.

“Hvad då?“

“Å ingenting! Mitt namn står ju icke i tidningen och ändock valde jag Stockholm för att det riktigt skulle bli känt“, mumlade han för sig sjelf. “Storartad gåfva... 1,000 kronor... hjertlig tack till den anonyme gifvaren... aftorkade tårar... väl-signelse... och mitt namn står der icke. Det var... *tusan!*“

“Hvad då, käre bror?“

“Ingenting. Jag skref ändå i mitt bref till direk-

tören icke en gång utan på tre särskilda ställen att mitt namn på inga villkor skulle få yppas i tidningarna. Och direktören tar denna banala och så vanliga fras som om det verkligen var min mening. Men han är ett nöt, direktören, en idiot! Skyddsföreningens höga beskyddarinna får kanske heller icke veta hvem gifvaren är. Det vore det allra förargligaste.“

“Du är så upprörd. Har något oangenämt händt?”

“Ja, mycket oangenämt, det kan jag försäkra dig. Gud i himmelen en sådan skandal och sådana nöt väljas till direktörer! Det är ... tusan!”

“Jag beklagar upprigtigt.“

“Än jag då ... än jag då! Jag är anonym, jag! Det är intet under att de fattiga lida nöd, när man bär sig så taktlöst åt mot deras välgörare. Hvad får jag nu för mina tusen kronor?”

“Vill du icke säga mig? ...“

“Jag har blifvit af med ett tusen kronor! Så, nu vet du det. Är du nöjd nu. Ett tusen kronor! A, min Gud, hvarför behandlar du mig så, jag som gör så mycket för dig!”

Dörren öppnades.

“God afton! God afton!” helsade Karl Johan.

Herman gick honom till mötes och tryckte hjertligt hans hand. Daniel räckte honom ett par finger och mumlade: “Välkommen, käre bror!”

“Först tänkte jag icke komma“, sade Karl Johan och gjorde sig beqvämt i soffan. “Halén har något fuffens för sig, om det är fråga om en affär, hehe.“

“Hä!“ förundrade sig Daniel.

“Och så känner jag mig ej riktigt väl.“

“Dina lungor äro ju bättre“, tröstade Herman.

“Det kan man aldrig med bestämdhet veta. Men nu är det min mage som ej är bra, det vet jag bestämdt. Jag äter för mycket, rör mig för litet och har gikt och reumatism! Men vet du, hvarför jag kom hit?“ tillade han i mera lågmäld ton till Herman. “Jo, för att det är din födelsedag... din femtiondeförsta, jag gratulerar.“

“Är det din födelsedag?“ inföll Daniel som hörde de sista orden. “Ack ja. Gratulerar hjertligen... af hjertat.“

“Jaså“, förevidade Karl Johan, “du kom icke ihåg att det var Hermans födelsedag? Och jag, som trodde, att du bjöd mig hit för att fira den. Ja, käre bror Herman, jag är ej af den sortens vänner som bara äro vänner när det går bra... nej... jag är... Karl Johan Ekeberg!“

“Det är du“, erkände Herman godmodigt.

“En pratmakare“, mästrade Daniel.

“Om du icke kommit hit, hade jag gått till dig“, omtalade Herman.

“Jaså“, svarade Karl Johan litet besvärad. “Du är alltid välkommen. Jag kan icke nog högakta dig, att du, sedan dina fordringsegare togo allt hvad du hade... en sådan skurk den der Leibert var... icke är af den sortens folk som poeka på att dina vänner skola taga dig under armarne. Nej, så är icke du. Din egen väg går du. Du har ingenting, men är sjelfständig, och det sätta dina vänner värde på... vi äro stolta öfver dig. Du är alltid den gamle Verner du... ingen hjälp begär du. Nå, hvad vill du mig?“

“Agnes vill gifta sig.”

“Det vilja alla flickor”, anmärkte Karl Johan.

“Icke alla”, bestred Daniel.

“Jo!”

“Nej!”

“Viktor Holm har anhållit om hennes hand.”

“Han är ju bruljerad med sin farbror?”

“Vet du icke det?”

“Jo, men...”

“Var förnuftig, Herman.”

“I din ställning bör du naturligtvis taga till måg en man, som kan försörja er alla. Hvem vet hur länge du det kan?”

“Jag gör mitt bästa och grubblar dag och natt på utvägar att...”

“Grubbla och bygga luftsloft, käre bror är icke tillräckligt. En man i din ställning får lof att arbeta.”

“Ja arbeta måste du.”

“Jag gör det. Vet ni hur många lektioner jag har gifvit i dag? Fem.”

“Lektioner!”

“Hvad är det för arbete?”

“Hvad kan det inbringa?”

“Du glömmet, att du har familj.”

“Ja, du är ej ensam.

“Och du måste arbeta så, att du förtjenar mycket.”

“Ja, mycket!”

“Som ni vet lyckades jag ej få kredit att kunna börja en ny affär.”

“Du är ingen affärsman.”

“Det var det bästa som kunde hända dig, att du icke fick kredit.”

“Det hade ej gått väl.”

“Nej. Affärer skall du icke göra. Du är ej affärsman.”

“Men du skulle skaffa dig en indräktig plats. Du har ju kunskaper.”

“Har fått uppfostran. Hvarför ej ta plats i en bank? . . .”

“Eller som kassör? . . .”

“Eller någon annan vinstgifvande plats.”

“Vet ni någon sådan plats?”

“Nej! Neej!”

“Det är ondt om dem“, klagade Daniel.

“Jag skulle gerna vilja hjälpa dig“, sade Karl Johan, “men det strider mot mina principer att låna ut pengar till vänner. Man har bara obehag af det, då förfallotiden kommer och lånen skola betalas. Och jag har ej så många vänner att jag vill förlora dem på det sättet; hehe. Som du hör, talar jag fullkomligt upprigtigt med dig, käre bror. Jag gör mig icke bättre än jag är . . . ja, praktisk är jag. Hvarför har jag något? Derför att jag icke lånat ut hvad jag ärft till kreti och pleti. Men kan jag vara dig till nytta med något annat så . . .”

“Det är egentligen ju för unge Holm som jag önskar att . . .”

“Hans farbror är närmast att hjälpa honom.”

“Men han är ett sådant brushufvud“, häcklade Daniel.

“Just så, men jag vill ingenting säga . . . vi äro ju gamla vänner“, suckade Karl Johan.

“Men de äro bruljerade.”

“Ja. Men om Holm hjälper honom, skall jag också göra det.”

“Jag också... något!”

“Men ensam kan jag ej göra det.”

“Icke jag heller.”

“För öfrigt är ju Agnes ännu så ung.”

“Hon kan vänta.”

“Men hölle jag icke så mycket på mina principer som jag gör, så skulle det vara ett nöje för mig att uppfylla alla edra önsknningar. Hon är ju min gud-dotter, hehe! Nå, fadderskapet har enligt nya bibel-öfversättningen ingenting vidare att betyda, påstår Halén, och han har nu blifvit så skriftlärd på sista tiden... en riktig kristen, hehe, åtminstone om söndagarne, hehe.”

“Hvad säger du?” vändades Daniel.

“Jag säger“, utlät sig Karl Johan, “att jag känner dig... väl... och att jag vill ingenting ge för all din filantropi, all din gudsfruktan, all din...”

“Vågar du betvifla min upprigtiga gudsfruktan?”

“Det är med din gudsfruktan, hehe, som med din bästa bordservis, den begagnas icke i hvardagslag.”

“Men Ekeberg?”... invände Herman i bedjande ton.

“Jag talar osminkadt sanningens språk“, vidhöll Karl Johan, “och det är icke mitt fel om det ej är smickrande för Halén. Jag bedömer folk icke efter som de äro blott om söndagarne utan hela veckan.”

“Ack, du... du!” fräste Daniel. “Men när *Han* som var utan synd blef smädad, kan jag också vara det, jag syndiga menniska,“ tillade han gudsnådigt!

“Ändtligen kröp sanningen fram. Ja, Halén, en syndare är du, en syndare har du varit och en syndare kommer du att bli!”

“Det säger du!” röt Daniel.

“Och du bevisar det!” bemötte Karl Johan med sitt vanliga lugn.

“Men, mina vänner, jag ber er” medlade Herman.

“Hä! Hvad?”

“Vi ha ju ej råkats för att vi skola gräla, usen för min skull. Gif mig din hand, Ekeberg! Och din Daniel. Så . . . så . . . gamla vänner! Nu är allting åter bra.”

“Jag önskar Karl Johan allt hvad han önskar mig”, sade Daniel och räckte fram handen.

“Börjar du nu igen med dina chikaner”, förebrådde Karl Johan.

“Det gör mig ondt”, suckade Herman, “att se gamla vänner på det här viset.”

“Jag ber dig”, snäste Daniel, “låt oss hålla oss till saken. Hvad är det frågan om? För att moralisera oss, har du väl ej kommit hit? Nå, hvad är det? Uppriktigt sagt, måste du ursäkta mig om jag säger, att du får ej undra på, om vi, dina vänner, till slut tröttna på dina tokerier.”

“Tokerier!”

“Låt mig få tala ut, jag ber. Är det icke tokeri . . . jag frågar alla förnuftiga människor om det icke är tokeri . . . att du, fattig som du är, vill gifta bort din enda dotter med en karl, som ingenting har. Unge Holm är en mycket vanlig människa . . . han har ju inga pengar.”

“Med sina uppfinningar kan han förtjena...”

“Prat! Han kan icke försörja en familj, det säger jag dig... jag garanterar det...”

“Och han älskar Agnes!”

“Älskar! Hur kan en man älska sin hustru, då han icke är i stånd att föda henne. Han har ju icke tid att älska henne, han måste arbeta. Och i stället för att ni nu äro tre att föda, skulle de då bli fyra, ja kanske ännu flera. Holm ger ingenting, alltså skulle hela bördan falla på Ekeberg och mig.”

“Jag! Jag har ju sagt att mina principer...”

“Alltså skulle jag ensam göra allt”, gnälde Daniel. “Käre bror, hur kan du på allvar begära det.”

“Jag är ju familjefar, jag har visserligen bara en dotter, men jag är far!”

“Jag har ju ingenting begärt.”

“Men du kommer att göra det. Än en gång råder jag dig att skaffa dig en tillräcklig inkomst. Arbeta, du är ju ännu i dina bästa år. Men, käre bror, du är lättsinnig. Du har alltid velat vara “grand seigneur”, ge fester och se folk hos dig. I stället för att sköta din affär kastade du bort pengarna till höger och venster åt artister, de fattiga, hvad vet jag allt! Och under tiden bedrog dig Leibert och när han ändtligen drog sig från affärerna till Amerika så var du ruinerad. Men du är en sangviniker, en fantast, som ville göra alla godt, hehe. Hvad har du haft till tack för det? Som jag säger, det är en syndig fåfänga att briljera, som kommit dig på fall.”

“Alldeles som du vill vara”, påminde Karl Johan försmädligt. “Men Herman har smak han.”

“Jag! Vi tala ju nu om Herman. Tänk så bra du hade kunnat ha det. Ett sådant lyckligt lif du kunnat föra... ännu... då vore din hustru sannolikt frisk, hvem vet, sorg och bekymmer ha kanske gjort henne sjuk och du kunde se dina vänner hos dig. Men i stället har du låtit bedraga dig och har nu ingenting... ingenting.”

“Ja, hvad Halén nu säger“, instämde Karl Johan, “måste jag ge honom rätt i. Du har varit oklok. Se på mig till exempel; hur bra har jag det icke. Ärft har jag som du min förmögenhet, men i stället för att fortsätta med en affär, som...”

“Du icke förstod“, retades Daniel.

“Dock, men jag tyckte icke om den och därför sålde jag den kontant. Så skulle du också ha gjort, Herman!”

“Det tilläto ju icke medarfvingarne. Jag måste fortsätta affären.”

“Och då tog du till associé en karl som Leibert.”

“Halén rekommenderade honom.”

“Är det ett kländer?” framkastade Daniel.

“Nej.”

“Och, käre bror, hvad är jag nu?” fortfor Karl Johan med välbehag. “Ingenting är jag... ingenting gör jag, utan lefver så godt på mina räntor, hehe.”

“Det är din lycka“, menade Daniel, “att du har dem, ty skulle du nödgas lefva på ditt hufvud eller dina händers verk, så vore du redan död af hunger.”

“Halén!”

Dörren öppnades.

“Uff, jag är så varm“, pustade Holm och kom in i rummet. “God afton! Min politik anstränger mig så mycket“, tillade han under det han helsade på vännerna.

“Hvarför hålla på med den då?“ frågade Daniel spetsigt. “Vi talade just i går om dig hos herr landshöfdingen.“

“Om mig?“ bröstade sig Holm smickrad.

“Ja. Lyd du mitt råd och var icke så rabulistisk. Dina tal äro naturligtvis icke det ringaste farliga för den bestående ordningen, men de väcka dock ett visst uppseende. Man skrattar åt dem och...“

“Hvad? Hvasa? Skrattar man åt hvad jag säger? Hvem understår sig att skratta?“

“Du vill väl icke, att vi skola gråta, hehe.“

“Jag är oppositionsman, det är min stolthet. Jag har alltid varit det och opponerar mig alltid, alltid... af princip. Inga ordnar har jag... inga titlar har jag.“

“Rönnbären äro sura, hehe“, log Daniel.

“Halén! Jaså, du var i går hos landshöfdingen. Hvad skulle du göra hos honom?“

“Äta middag! Jag, de andre stadsfullmäktige och bara fint folk för resten.“

“Hvad de då skulle ha grinat åt dig.“

“Holm!“

“Du är ju så fåfång och narraktig. Håll dig du till din affär, det råder jag dig som vän, men rämn icke efter de förnäma, som bara göra narr af dig bakom din rygg.“

“Det riktigt gläder mig att höra hur Holm säger Halén sanningen“, hviskade Karl Johan till Herman.

“Mig gör det ondt att höra gamla vänner gråla. Bror Viktor! Bror Daniel!“

“Hä? Hvad? Hvasa?“

“Du talar alltid om hvad jag är“, puttrade Daniel vänd till Holm. “Herre Gud, jag rodnar icke för hvad jag är... jag tillstår det gerna... med stolt-het... offentligen... oss emellan... men min för-mögenhet tillåter mig att söka relationer och jag saknar dem ej.“

“Att alltid pråla med dina relationer bevisar, att du är beroende af dem“, anmärkte Holm.

“Motsäg honom icke“, hviskade Karl Johan till Daniel, “annars blir han så bråkig.“

“Få vi icke buga oss för Charlotta?“ frågade Herman, för att få slut på den obehagliga scenen.

“Jo, det få ni visst“, svarade Daniel, och de begåfvo sig in i förmaket.

I samma ögonblick Holm, som gick sist, skulle lemna salongen, kom Viktor in dit från tamburen. Holm rynkade ögonbrynen då han fick se sin brorson och stannade.

“Du här? Är du icke i Stockholm?“

“Nej... jag... jag kom hit i går och...“

“Hvad gör du här?“

“Jag... kom för Agnes' skull.“

“Agnes Verner?“

“Ja. Och jag har anhållit om hennes hand.“

“Af Herman?“

“Ja.“

“Och hvad svarade han?“

“Han gaf sitt bifall... i förhoppning, att mina uppfinningar skola vara värda något.”

“Han vet, att jag är rik“, afbröt Holm ironiskt.

“Bäste farbror!”

“Att jag arbetat ihop en million och att du är min ende släkting.”

“Gode farbror!”

“Trampa mig icke. Det är min pligt att säga dig... och jag säger dig det... att efter min död...”

“Låtom oss inte tala om den.”

“Joo! Vi äro alla dödliga. Liksom under min lifstid...”

“Måtte du länge få lefva!”

“Kan du räkna på...”

“Hvad du är god!”

“Att icke få ett öre af mig!”

Viktor såg något oangenämt öfverraskad ut. Holm märkte det och fortfor i samma ton:

“Det är i ditt eget intresse som jag nu säger dig det, så att du vet hvad du har att rätta dig efter.”

“Det har alltid varit min grundsats att endast räkna på mig sjelf.”

“Jaså... alltid denna förbannade sjelfständighetsmani. Du behandlar mig de sista åren som om jag vore en främling. Är jag icke din fars ende bror? Är jag ingenting för dig, jag, du otacksamme? Hvad var du egentligen då jag tog vård om dig? En liten fader- och moderlös parfvel och det var det enda min bror lemnade efter sig. Å, slägtkärlek... tomma ord!”

“Jag försäkrar...”

“Du försäkrar! Jag försäkrar, att om du icke vore så förbannadt själfständig... jag menar egen-sinnig... och ville gå din egen väg, så skulle jag göra dig till mitt andra jag. Tiderna äro dåliga och oroliga. Fäderneslandet behöfver mig... behöfver mig utan dröjsmål. Men om jag skall egna mig helt och hållet åt politiken, så behöfver jag en man för hvilken jag kan ha förtroende. Skall jag sysselsätta mig med statens angelägenheter, måste han ta vård om mina egna... min affär! Nå, vill du? Ge tusan dina uppfinningar som ju ingenting inbringa. Du lider ju nöd, ja, det gör du, och är ändå min brorson! Det är en skam säger jag dig. För hvar matbit jag sticker i munnen måste jag alltid tänka på dig. Allt blir ju dyrare, men din aptit är nog den samma och större än din tallrik. Nå, säg nu ja. Och då kan du ju få gifta dig med Agnes... icke mig emot! Hon är ju min guddotter och en söt och väl uppfostrad flicka. Och ni skola få bo hos mig... vi skola ha allt gemensamt... blir det icke trefligt? Ni skola ej ångra det. Om man icke förargar mig utan gör som jag vill, är jag god som... som... nå, du svarar icke?”

“Bäste farbror, jag kan icke uppgifva min kal-lelse. Jag passar ej till att vara affärsman.“

“Jaså.“

“Tyck icke illa vara.“

“Otacksamme, då får du icke ett öre af mig... aldrig!“

“Jag hoppas kunna hjälpa mig själf“, afgjorde Viktor och gick in i förmaket. I dörren mötte han

Herman, som hört, att det talades högt i salongen och kom för att medla mellan dem.

“Han är alldeles lik sin far“, stånkade Holm då han fick se Herman; “han ville också ha sin egen vilja! Ah, här är du. Hvad är du för en vän?”

“Hvad menar du?”

“Som lockar mitt eget kött och blod från mig.“

“Jag förstår dig icke?...”

“Jag skall straxt göra allt klart för dig. Sätt dig. Du är mycket fiffig, du. Då du hade blifvit bedragen och bestulen af den der Leibert, och du och de dina, hos hvilka jag alltid befunnit mig så väl, voro ruinerade, då hoppades jag, att du skulle komma till mig, din gamle vän, och helt uppriktigt säga: Vicke! jag är fattig, du är rik, hit med pengar, jag behöfver dem för att få tillfälle att försörja mig och min familj. Så skulle jag ha handlat i ditt ställe. Men du, egensinnig som du är... har försökt att ensam utan min hjälp hangla dig fram. Och nu löper du staden omkring och pinar själen ur kroppen på dig med att gifva lektioner... och din hustru är sjuk och din dotter... min guddotter... måste också arbeta att läsa med dumma barn. Och jag är millionär och har inga barn och vi äro vänner! Fy tusan, du har kränkt mig, skäms du icke? Tst, nu talar jag. Och då du såg, att det icke gick bra för er, så ville du icke tillstå det för mig, utan försöker att bakom min rygg bekomma hvad jag med öppna armar så gerna ville ge dig. Du tror, att jag skall hjälpa Viktor! Att han skall ärfva mig! Och därför skall han bli man åt din dotter, som kanske icke alls

tycker om honom. Fy tusan, Herman Verner, fy tusan!”

“Viktor! Jag vet, att du icke kan tygla din häftighet, men när du blir mera lugn skall jag säga dig, att...”

“Lugn! Jag är den lugnaste menniska i världen om man icke retar mig, men då blir jag arg. Din karakter var dock förr så öppen, men det är Leibert, som har förstört dig för mig. Ack, den der Leibert! Hur smorde ni icke till mig i den der petroleum-affären?”

“Viktor! I den är jag utan skuld och, tro mig, Leibert också!”

“Det är kanske jag, som...”

“Det säger jag ju icke. Men betänk då en sådan rikedom det skulle ha blifvit för vårt land om vi hade funnit petroleum i berget, som vi hoppades.”

“Du har alltid varit en öfverspäänd fantast, och det förargar mig än i dag, att jag lät narra mig af er.”

“Men du förlorade ju ingenting. Jag tog ju hela förlusten på mig. Hvad kunde jag mera göra. Icke är det mitt fel, att det ej fans petroleum i berget. Men luktade gjorde det. Du luktade, jag luktade...”

“Ja, vi reste ju enkom dit för att lukta. De bofvarne hälde bestämdt några fat petroleum i berget för att bedraga mig.

“Jag blef ju också narrad. Och det var mina pengar, som förlorades.”

“Men ideen var min. Som en verklig vän skulle du ha afrådt i stället för att uppmuntra mig i min dårskap... uff!”

De andre herrarne kommo åter in i salongen.

“Det fröjdar mig“, sade Herman, “att åter se er alla gamla vänner tillsammans och att ni kommit hit för min skull.“

“Nå, hvad är det nu frågan om?“ sporde Daniel.

“Vi tala om Viktor Holm“, började Herman med en viss högtidlighet.

“Aha, din brorson“, hviskade Karl Johan till Holm.

“Jag har ingen brorson. Jag gör honom arflös“, svarade Holm vresigt.

“Sätt er“, kommenderade Daniel.

“Vi ha här ibland oss“, fortfor Herman, “ett snille. Det är Holm!“

“Å, jag ber“, myste Holm smickrad.

“Unge Viktor Holm“, förtydligade Herman.

“Det fick du“, skrattade Karl Johan så godt åt Holm.

“Han har gjort en betydande uppfinning... han har gjort flera uppfinningar, bland andra en, som han hembjudit staten och som herr statsrådet sagt honom har framtid för sig, men det är icke om den jag nu vill tala, utan om en annan af hans uppfinningar, nämligen att tillverka smör af alla möjliga feta ämnen till fabulöst billigt pris.“

“Hä? Hvad? Hvasa?“

“Det ser väl bara så ut?“ invände Holm.

“Jag sjelf har ätit af det“, lugnade Herman.

“Hur smakar det?“ frågade Daniel.

“Bra“, svarade Herman. “Det kan mycket väl användas till matsmör.“

“Då är det ju en förmögenhet, som så att säga ligger på gatan“, förmodade Holm.

“Man behöfver bara bocka sig för att plocka upp den“, log Karl Johan.

“Jag är icke högfärdig... vill bocka mig... skall bocka mig“, förklarade Daniel.

“Dertill är jag närmast, som är slägt med uppfinnaren“, anmärkte Holm.

“Du känns ju icke vid honom“, erinrade Karl Johan.

“Hä? Hvasa? Till saken! Till saken!“

“Käre vänner“, uppmärksammade Herman, “om alla tala på en gång så...“

“Mycket riktigt anmärkt“, instämde Daniel och slog med en stor pappersknif i bordet för att bjuda tystnad. “Om alla tala på en gång så hör ingen hvad som säges. Låtom oss förhandla parlamentariskt och till en början välja ordförande... sätt dig, Verner... en man som är intelligent... sätt sig, unge Holm... och opartisk... hvarför sätter du dig icke, Ekeberg?... och som är van att leda förhandlingar och föra ordet... kan icke bror Holm sätta sig? Ja, mine herrar, sedan vi nu valt ordförande, får jag tacka för ert förtroende till mig och anhålla om ert välvilliga öfverseende. Mine herrar“, fortfor han och slog knifven i bordet då han såg hur förvånade de voro och att Holm ville afbryta... “mine herrarr! Det är alltid en allvarlig sak... ett den Högste behagligt verk... då vi stoftkorn på lifvets omätliga ocean gå att fullfölja vår pligt och taga vid der Han i sin outgrundliga vishet slutat sin skapelse. En odödlig ande genomilar rymden och gör världen fruktbar, det är t-a-n-k-e-n, mine herrar; jättelik och outtröttlig fattar han de mest olikartade ämnen, som

jag nu, ej vill upptaga herrarnes tid med att specificera, han fattar dem, säger jag, för att nå målet. Och hvad är målet, mine herrar? C-i-v-i-l-i-s-a-t-i-o-n-e-n! Ett sekel har icke väl slutat förrän ett annat tar vid. Ja... jaha!"

Nu blef åhörarnes otålighet så märkbar, att Daniel skyndade att tillägga:

"Efter denna inledning, denna premiss, ber jag herr Verner ha godheten meddela oss närmare detaljer. Herr Verner har ordet."

"Mine vänner!"

"Sätt dig, Herman", befalde Holm och sköt honom åter ned på stolen.

"Herr Verner har ordet", påminde Daniel och kastade en ogillande blick på Holm.

"Jag tänker icke ta äf honom ordet. Jag vill bara, att han skall sitta."

"Herr Verner har ordet."

"I veten alle, käre vänner, att sedan vårt älskade fädernesland blifvit välsignadt med så många kommunikationsmedel, lifsmedlens pris i hög grad ökats De fattiga..."

"Det der hör ju till prospektusen", anmärkte Daniel.

"Till saken!" inföll Karl Johan.

"Som ni vet har jag inga medel att göra denna affär tillsammans med min gode vän och associé, uppfinnaren. Derfor har jag tänkt, att ni..."

"Ja? Hvarför bara du? Och jag då? Alla vilja vi vara med om affären! Om den är god? Förstås! Jag kan göra den ensam! Och jag? Än jag då?"

“Hör hur de täfla om att få hjälpa oss“, hviskade Herman rörd till Viktor. “Vänner, vänner! Affären räcker till för er alla! Derfor har jag bedt er komma hit.“

“Skola vi alla vara med om den“, förklarade Daniel misslynt, “måste den ställas på aktier, annars blir det bara gräl af alltihop.“

“Ja aktier! Må gå för aktier!“

“Alltså aktier!“ fortfor Herman. “Är du, käre associé, med om det?“

“Allt hvad farbror bestämmer i den här affären godkänner jag på förhand.“

“Afgjordt! och hur stort skall aktiekapitalet vara?“

“Ett hundratusen kronor!“

“Två hundratusen!“

“En half million!“

“En half million! Käre Holm! Och hvar aktie skall ställas på? ...“

“Femhundra kronor“, föreslog Karl Johan.

“Nej, bara hundra“, invände Daniel. “Då äro aktierna lättare att sälja, om affären skulle gå dåligt.“

“Direktörerna? ...“ fortsatte Herman.

“Blifva vi!“

“Och farbror Verner“, inföll Viktor.

“Ja-a!“

“Han skall bli verkställande direktör“, fortfor Viktor.

“Ja-a!“

“Tusen tack! Aldrig glömmer jag denna stund. Ack, vänner, jag kan ej säga er ...“

“Jag anhåller om ordet!“

“Herr ingenjör Holm har ordet“, sade Daniel i artig ton.

“Verkställande direktörens arvode?...“

“Jag vill gå ut“, afbröt Herman.

“Hvad? Hvasa? Hvarför det?“

“Af grannlagenhet.“

“Stanna!“

“... Ber jag er bestämma“, tillade Viktor. “Som associé anser jag mig ej kunna föreslå det.“

“Hvem begär ordet?“ frågade Daniel. “Ingen? Då föreslår jag sex tusen kronor.“

“Åtta!“ höjde Karl Johan.

“Tolf tusen!“ afgjorde Holm.

“Ack, vänner!“

“Nu får du svart på hvitt hvad dina vänner äro värda“, menade Daniel.

“Än en gång... jag tackar er. Revisorerne?“

“Tids nog väljas de“, afbröt Karl Johan. “Jag begär ordet.“

“Herr Ekeberg har ordet.“

“De andre direktörernes arvode?...“

“Ja! Ja!“

“Borde bestå... först och främst i en bestämd summa för år.“

“Ja! Ja!“

“Vidare, godtgörelse för den tidsförlust de åsamka sig genom att bevista direktionssammanträdena.“

“Ja visst“, uppmuntrade Daniel.

“Och så tantième!“ bifogade Karl Johan.

“Mycket riktigt“, godkände Daniel.

“Men på det viset få ju aktieegarne mycket litet?“ anmärkte Viktor.

“Aktieegarne!” log Daniel. “Är det för deras skull eller för vår som vi stifta det här bolaget?”

“Men om affären är bra, måste den äfven blifva vinstgifvande för aktieegarne“, erinrade Holm.

“Till saken!” kallade Karl Johan.

“Tst, Holm“, tillrättavisade Daniel. “Förlåt, herr Holm har icke ordet.“

“Joo!”

“N-e-aj!”

“Då begär jag ordet.“

“Nu har herr Holm ordet.“

“Om affären är bra för oss, som direktörer, måste den äfven bli vinstgifvande för aktieegarne“, omtog Holm.

“Ja“, instämde Herman och Viktor.

“Till saken!“ brummade Karl Johan. “Jag vill ha ordet.“

“Herr Ekeberg har ordet.“

“Jag är ingen talare, mine herrar, utan lefver rätt och slätt på mina räntor. Men min åsigt är, att vi för aktieegarnes intressen... om hvilka vi redan hört så mycket...“

“Hör!“ uppmuntrade Daniel.

“Icke skola försumma våra egna intressen“, fortfor Karl Johan. “Derför önskar jag... begär jag... fordrar som min rätt, att jag... jag menar vi... skola få bra betaldt för hvad vi göra.“

“Mycket bra“, godkände Daniel.

“Under förutsättning naturligtvis, att affären kan bära denna utgift. Och det säger jag er, att kan affären ej bära kostnaden att aflöna sina egna direk-

törer på ett passande sätt, så vill jag icke ha något att göra med en så dålig affär.“

“Herr Ekeberg tog ordet ur munnen på mig“, förklarade Daniel. Jag ämnade just säga det samma. A, herr Verner har ordet.“

“Jag har smakat på smöret och tror, att det kan bli en utmärkt affär, i synnerhet med ett kapital af 500,000 kronor. Det är ingen lyxartikel, detta smör, det kan säljas billigt och bör snart bli omtyckt af den stora allmänheten.“

“Mannat kom från himmelen“, skämtade Holm, “vårt smör deremot...“

“Holm!“ tillrättavisade Daniel i sträng ton.

“Till saken!“ påminde Karl Johan. “Vi äro ju ännu vid direktörernas arvode.“

“Om detta anstår det ej mig att orda“, menade Herman.

“Jag...“

“Herr Ekeberg har icke ordet“, erinrade Daniel.

“Hvem då?“

“Ingen.“

“Nå, då så!...“

“Begär Herr Ekeberg ordet?“

“Ja.“

“Herr Ekeberg har ordet.“

“Jag föreslår“, började Karl Johan, “att hvarje direktörs arvode bestämmes till två tusen kronor.“

“Ja.“

“För hvarje sammankomst får han 20 kronor.“

“Fyrtio“, höjde Daniel.

“Hvarje vecka hålles ett sammanträde“, fortfor Karl Johan.

“Ännu oftare“, föreslog Daniel. “Det ligger ju i aktieegarnes intresse, att affären noggrant öfvervakas.“

“Det här blir för dyrt... för opraktiskt!“ invände Holm.

“Nu komma vi till tantiëmen“, fortsatte Karl Johan, som icke låtsade höra Holms invändning.

“Ingen tantième!“ förordade Viktor. “I annat fall få ju aktieegarne...“

“Åter igen aktieegarne“, brummade Karl Johan.

“Till saken“, uppmuntrade Daniel. “Herr Ekeberg har ordet. Det var frågan om tantiëmen.“

“Ingen tantième“, vidhöll Viktor och reste sig

“Hä? Hvad?“ invände Daniel och Karl Johan.

“Vänner! Vänner!“ medlade Herman.

“Den här affären måste vara en verklig affär och hederlig“, förklarade Holm, “i annat fall vill jag icke ha något att göra med den.“

Daniel blef orolig och slog nervöst med pappersknifven i bordet.

“Mine herrar! mine herrar! Tillåt mig som ordförande... jag är ju er ordförande... att sammanjemka de olika åsigterna. Det har blifvit sagdt“, fortfor han, “då de andre åter satte sig, “dels att direktörerne skola hafva tantième och dels att de icke skola ha tantième. Hvad som för öfrigt blifvit föreslaget äro vi ju alla eniga om. Tillåt mig föreslå ingen t-a-n-t-i-è-m-e!“

“Prat!“ utbrast Karl Johan och reste sig.

“Som sagdt, ingen tantième“, vidhöll Daniel, “men i dess ställe bestämmes hvarje direktörs arvode till fem tusen kronor i stället för två.“

“Det är alldeles för mycket“, invände Holm.

“Ja, ja för mycket“, instämde Viktor och Herman.

“Hvarför det?“ hemställde Karl Johan.

“Men, mine herrar, mine herrarr, jag har ju ordet! Hör nu på! O-m affären går dåligt, det k-a-n ju hända, så bekomma ju i sådant fall ä-n-d-å direktörerne sitt. Går åter affären bra, som vi ju alla hoppas och önska, så få också direktörerne sitt och ha då den oegennyttiga tillfredsställelsen att gifva aktieegarne hela vinsten. Låtom oss nu vara eniga och stifta bolaget på detta sätt. Vi taga till en början alla aktierna. Då vilja andra vara med, när de se, att vi ej behöfva dem, och då så... ja, hvad hindrar oss då att sälja våra aktier med premie, hög premie, hehe?“

“Nu går det för långt“, utbrast Viktor, som Herman med svårighet hitintills hade kunnat stilla. “Till dylikt lumpet schacker lånar jag mig icke på deras bekostnad, som tro på mig och min heder. Nej, nej! Då må hellre hin taga hela affären så godt först som sist. Kom, farbror Verner, här är icke längre vår plats. Men så kom då!“

Han drog Herman med sig.

“Ja, min plats är heller icke här“, röt Holm. “Sådana egoister ni äro. Att ni ej skäms, uff.“ Han slog dörren igen efter sig i vredesmod.

Karl Johan satt tyst och stilla. Daniel gick ett par hvarf af och an.

“De der Holmarne“, sade han slutligen och kastade en forskande blick på Karl Johan, “prata alltid så mycket dumheter för att man skall tro, att

de icke äro dumma. Vill du ha en cigarr? Tag! De äro äkta Havanna... af Verners!"

Karl Johan tände den erbjudna cigarren och rökte med välbehag. Daniel tog äfven en cigarr.

"Du stannar ju? Annars blir jag alldeles ensam med min hustru."

"Ja, går jag hem", svarade Karl Johan gäspande, "vore det så fallet äfven med mig."

Karl Johan sträckte på sig i den bekväma länstolen. Daniel gjorde likaledes. Ingenting sade någonting, de rökte och gäspade. Slutligen reste Daniel sig och ringde efter punsch och konjak.

III.

Dagen derefter i Hermans hem. I den enkelt möblerade salen sutto mor och dotter vid sitt arbete. Augusta hade nekat gifva sitt bifall till Agnes' giftermål med Viktor. Hvarken tårar eller böner förmådde henne att ändra sitt beslut.

"Men jag älskar Viktor!" invände än en gång den unga flickan.

"Kära barn, alla ha vi ögonblick i lifvet då nödvändigheten tvingar oss att uppoffra oss. Din stund är nu kommen. Äfven du måste... det är så Hans vilja... lära känna lifvets sorger och vedermödor. Ryggar du redan i början tillbaka?"

"Mamma, jag kan icke... Viktor är mig så kär!"

“Äro vi, dina föräldrar, då ingenting mera för dig?”

“Ack mamma!”

“Gälde det endast mig, skulle jag kanske ge mitt bifall, men för din fars skull kan jag icke.”

“Men han tycker om Viktor. Å, så mycket!”

“Tycka om är ej tillräckligt. Du glömmet, att han är ruinerad. Han arbetar så mycket han kan för att hålla oss uppe, men han är icke längre ung, och om han blir sjuk eller ej kan förtjena något mera, hur skall det då gå? Min förhoppning är, att du skall bli gift med en bra man, som du älskar och som är i stånd att bistå oss om vi ej längre kunna förtjena vårt bröd. Jag betviflar icke... å nej... att Viktor ej gerna skulle göra hvad han kan för oss, men hvad kan han göra?”

“Vi skola arbeta också för er... så outsägligt gerna.”

“Och rycka ert knappa bröd ur edra barns mun för att ge oss. Var förnuftig, kära du!”

“Ack mamma!”

“Gråt icke, min Agnes. Det gör mig så ondt att se dig gråta. Men det är ju för allas vårt bästa... Agnes... Agnes!”

“Ja... jag skall lyda dig.”

“Men pappa får ej veta af det.”

“Nej.”

“Då skulle han göra allt om intet.”

“Ja.”

“Och du skall låta Viktor förstå... det är det bästa för dig... att han ej är något mera för dig än hvilken man som helst.”

“Han skall icke tro det.”

“Säg honom det.”

“Det kan jag ej! Det är ju icke sant.”

“Men kära barn, du måste säga honom det...

Agnes! Agnes!”

Hon uthärdade ej längre att se hur bedröfvad Agnes var och lemnade henne. Med möda kunde hon återhålla sina tårar, men hon ansåg sig hafva gjort sin pligt.

Den stackars flickan sjönk snyftande ned i soffan.

“En sådan ljuf dröm“, suckade hon, “och så kort!”

Då öppnades dörren. Viktor stod på tröskeln. Agnes reste sig hastigt upp.

“Ändtligen får jag tala ensam med dig“, sade Viktor och skyndade till henne.

Hon drog undan handen, som han ville fatta, och gick några steg mot dörren. Hon var för uppörd att nu kunna hålla det löfte hon nyss gifvit sin mor.

“Agnes!“ förebrådde han. “Är det på detta sätt du besvarar mitt bref, som jag skref till dig från Stockholm och på hvilket jag ej gaf mig tid att vänta ditt svar, utan reste efter för att från din egen mun få höra det. Jag hoppades, att du... rörd af min kärlek... skulle lägga din hand i min och att vi skulle lefva för hvarandra, alltid med samma tanke i hjertat, med samma ord på läpparna: “Jag älskar dig!“ Af hela min själ älskar jag dig. Blif min hustru?”

“Jag tackar dig, Viktor, för den heder du gör

mig, men... men... jag kan icke... låt mig gå... jag ber... jag...“

Men Viktor lät henne ej gå utan stälde sig i hennes väg.

“Du är ju mitt allt! Säg mig, att du älskar mig, att du vill blifva min. I mina sorger och umbäranden har alltid denna förhoppning hållit mig upprätt och varit ledstjernan på min stig. Mina föräldrar lemnade mig då jag var ett litet barn. Du, Agnes, du har varit den enda solstrålen i mitt lif. Tanken på dig har skingrat mina tvifvel, jagat missmodet ur min själ... och jag har gått framåt! Tro på mig! En inre röst säger mig, att jag icke är dig ovärdig och att jag kan och skall göra dig lycklig! Ack, hvad blir af mig utan dig? Jag älskar dig, hör du, jag älskar dig och skall alltid älska dig. Ack, Agnes du älskar mig... säg ingenting... jo, ack jo, säg ja... ja!“

“Viktor! Jag vill icke göra dig olycklig genom att förena mitt öde med ditt.“

“Olycklig! Så du säger! Det skulle vara min största lycka att göra allt för dig och de dina.“

“Din kärlek gör mig stolt, men...“

“Jag vill arbeta... å, jag kan arbeta och skall bli rik... rik för oss alla. Du tror ju på mig? Och då du småler åt mig, när din hand trycker min, skall jag alltid vara tillfreds och så lycklig.“

“Det kan... ej ske. Icke nu“, tillade hon då hon såg Viktors sorg.

“Alltså senare“, utropade han med glädjestrålade ögon. “Men så svara då!“

“Kanske!“

“Du tror på min framtid!”

“På din framtid... och på dig?”

“Agnes!”

Men hon var redan ute ur rummet.

“Ack, hon älskar mig“, jublade Viktor, “hon älskar mig och skall bli min.“

Då kom Herman från sin kammare. Den annars så godmodige mannen var nu förstämnd och såg missnöjd ut, när han fick se Viktor.

“Jaså, du är här“, sade han kort. “När kom du?”

“Nyss. Ack, jag är så lycklig, så utsägligt lycklig.“

“Lycklig!“ upprepade Herman med en viss bitterhet. “Efter hvad som händt?“ mumlade han mer för sig sjelf.

“Hon älskar mig.“

Herman hörde ej hvad han sade och gick oroligt af och an i rummet.

“Du var för häftig“, yttrade han slutligen.

“Nej, nej, nu är allt klart. Jag vet nu, att hon älskar mig.“

“Om hvad talar du?”

“Om Agnes!“

“Och jag om gårdagens sammanträde. Du glömde den aktning, som du är skyldig mina vänners ålder.“

“Deras schackrande föreföll mig så vidrigt.“

“Du glömde, att du talade till mina vänner. Vi skildes ovänligt.“

“Men farbror, som är sjelfva hedern, kände du

dig ej också upprörd öfver att höra deras spekulationer.“

“Jo jo, men...“

“Skulle jag tiga eller säga något annat än jag tänkte?“

“Nej, men bäst hade det varit, om du icke sagt allt hvad du tänkte. Jag gillar icke Ekebergs och Haléns åsichter, men tror, att skenet är mera mot dem än verkligheten. Och Holm... alla äro de mina vänner!“

“Men?...“

“Hä? Jag säger dig: de äro mina vänner!“

“Hvad ha de gjort för farbror?“

“Holm till exempel var rent af ohöflig mot mig därför att jag aldrig bedt honom att hjälpa mig. Det har djupt rört mig. Hvad Ekeberg beträffar, så har han för princip att aldrig låna ut pengar till vänner.“

“Hans vänskap står honom alltså mycket billigt.“

“Tala icke på det der viset, jag tycker ej om det. Han håller på sina principer, och det är ju vackert gjordt af honom, att han kan göra det. Och Halén...“

“Hans lif har farbror räddat, och dock är han?...“

“Tst... jag tycker om honom. Han har sina fel... ja, det har han. Jag är ju icke blind och ser dem. Men det är så med oss människor, att om det händer oss att vi rädda vår nästas lif, så blir denne man oss kär. När vi se honom, känna vi oss bättre än annars. Nog nu om detta. Du sade nyss, att du var så lycklig?“

“Ack ja. Agnes älskar mig.“

“Ja, det har jag länge anat och hon skall få bli din hustru... längre fram. Augusta måste också ge sitt samtycke, och det gör hon icke förrän du kan erbjuda din maka ett hem. Men vi skola arbeta gemensamt, du och jag, på bosättningen, så går det fortare.”

“Ack, farbror, farbror, hvad du är god!”

Nu kom Daniel.

När Viktor fick se honom, tryckte han varmt Hermans hand och lemnade dem.

“Det må jag säga“, utbrast Daniel med en viss hetta och såg efter honom, “att det är surprinerande för en man i mina vilkor, att en sådan der pojkskaber knapt vålar sig att helsa på mig. Men, käre bror“, bytte han om ton, “det var icke därför som jag kommit hit. Vi skildes ju i går nästan som hund och katt, hehe; vi, så gamla vänner. Jag erkänner upprigtigt, att du hade orätt, men se här min hand till försoning. Jag är och förblir med bekant högaktning och vänskap din tillgifne Daniel Halén.”

Herman tryckte hjertligt hans hand.

“Ack, om du visste hvad dessa ord fröjda mig.”

“Så är jag... alltid den samme!”

“Sedan jag gick från dig i går har jag känt mig så olycklig. Jag har ej kunnat fördraga tanken att jag skulle ha förlorat en vän.”

“Jaså, hehe. Ja, käre bror, jag säger det utan att smickra mig sjelf, men i mig kan du verkligen se en exemplarisk människa. Jag står tidigt upp, går sent till sängs, arbetar från morgon till afton... tid är pengar! Men jag är dock ingen fiende till nöjen... Gud bevars!... också jag tycker om att

skratta och roa mig... och kan smickra mig med att ha gjort mer än en flicka olycklig, hehe. Men jag har alltid haft ordning och metod i mina galenskap. Ända till dess jag var trettioett år, då jag gifte mig, har jag ej druckit en butelj vin, eller ätit en fin middag, som jag ej var bjuden på, och därför har jag något nu, hehe. Tänk om du hade gjort som jag och ej bjudit kreti och pleti, så bra du kunnat haft det nu. Men så är verlden och hvad förstår jag?"

"Alla kunna ej reflektera som du."

"Nej, det är just hvad jag säger. Att reflektera har alltid varit min starka sida. Tre gånger har jag varit förlofvad och alla tre gångerna slog min fästmö upp. De funno, att jag reflekterade för mycket och pröfvade dem dito dito. Lotten tog jag slutligen så att säga med förbundna ögon. Det är enda gången som jag ej reflekterat, men Herre Gud det var verkligen enda sättet att blifva gift och med ens ekonomiskt oberoende."

"Och du blef lycklig!"

"Jag talar nu allvarsamt. Men det var icke det som jag kommit för att tala med dig om. Det är angående affären, rörande den nya uppfinningen vi öfverlade om i går och som du prompt ville ställa på aktier. Om affären är bra, hvarför skall den ställas på aktier?"

"Det blir en förträfflig affär. Smöret är..."

"Hör du, bror, du är en hederlig karl och jag tror dig. Än en gång säger jag, om affären är bra hvarför skall den ställas på aktier?"

"Ja du har rätt. Det syntes mig också som..."

“Ser du“, afbröt lifligt Daniel, “vi ha samma åsigt.“

“Upprigtigt sagdt, föreföll det mig som om vi skulle taga pengarne ur aktieegarnes fickor.“

“Men, käre bror, ur hvilka andra fickor skulle de tagas? Du tror väl icke, att jag, Ekeberg och Holm skulle vilja... k-u-n-n-a läsa fast i den här affären en half million? Du känner mina grundsatser, d-u, och hur strängt jag håller på att aldrig komma i kollision med Svea rikets lag eller *Hans* lag der ofvan; men, Herre Gud, oss emellan sagdt, vill man göra förmögenhet, så får man icke alltid tänka på hur det lämpar sig för Per och Pål, hehe.“

“Hvad du nu säger, hoppas jag ej är ditt allvar!“ utbrast Herman.

“Nu skola vi icke tala mera om det, hehe, käre bror“, svarade Daniel undvikande, “det är icke därför jag kommit hit. Nej, ser du, jag tycker, att v-i, så gamla vänner, kunna ensamma exploitera denna affär och draga nytta af dess vinst. Då jag säger v-i ensamma, så menar jag egentligen, att jag förlägger affären med nödigt kapital och tar den helt och hållet om hand. Den unge uppfinnaren kan ju få bli verkmästare på fabriken, om han duger till det, och för dig hittar jag nog också på en passande sysselsättning som kan inbringa dig några tusen kronor. Blefve det icke bra? Nå, hvad säger du?“

Herman var en god man. Hans godhet förledde honom att tro det bästa om alla. Men så enfaldig var han ej, att han icke genast kom under fund med att Daniels förslag var oantagligt. Han svarade dock ej strax, och ju mera han letade efter ord som icke

skulle såra, desto svårare blef det honom att finna dem. Daniel såg hans förlägenhet och kände, att han gått för långt och blottat sig. Då öppnades dörren. Daniel låtsades ej se Karl Johan och ytttrade hastigt i klagande ton, för att han ej skulle tro, att det talades om affären:

“Ja, käre bror Herman, nu har jag biktat mig för dig. Också jag har mitt svåra kors att bära på. Jag har ju både hustru och barn på armarna.”

“Släpp ned dem på golfvet, hehe“, gäckades Karl Johan, som ej lät lura sig.

“Så qvick du har blifvit“, retades Daniel, förbittrad öfver, att Karl Johan kommit och stört honom. “Ja, käre bror Herman, nu vill icke j-a-g längre uppehålla dig. Tid är pengar och du har, du m-å-s-t-e ha mycket att göra. Kommer Karl Johan med?”

“Nej“, svarade Karl Johan och satte sig, “jag har något att tala med Verner om.”

“Nå, det har jag också“, förklarade Daniel och tog åter plats i soffan, “men jag besitter takt och uppskjuter till ett lägligare tillfälle hvad jag har att säga honom, då jag ser, att han är sysselsatt.”

“Å, alltid har jag tid att tala med mina vänner“, menade Herman.

“Nej, du h-a-r brådtom“, envisades Daniel, “men om Karl Johan prompt vill hindra dig, så kan ju också jag . . .”

Karl Johan reste sig förargad.

“Ehuru jag icke som visst folk vill leka förnäm“, sade han och kastade en ironisk blick på Daniel, som låtsades ej se den, “så har j-a-g dock så mycken takt, att jag vet hvad som passar sig och hvad som

icke passar sig. Kom nu, Halén, så gå vi... båda två."

Det var Daniel med om och gick sedan han gifvit Herman en vink att han strax skulle komma tillbaka, så snart han gjort sig lös från Karl Johan. I dörren hviskade denne till Herman, att han kom för smöraffären. Och så gingo de bort arm i arm.

Herman närmade sig fönstret och såg efter dem. Det gladdede honom, att de höllo hvarandra under armen, han trodde, att det skedde af återlifvad vänskap. Deras ifver att tala om den nya uppfinningen gjorde honom mycket lycklig, och han hoppades åter, att med deras hjälp allt än en gång skulle bli väl, uppfinningen realiseras, välstånd återkomma i hans hem, hans hustru blifva frisk och hans dotter gift med den hon älskade. På sig sjelf tänkte han minst. Ögonen fuktades och han knäppte ihop händerna, mumlande:

"Ack Gud, du är god och nådig. Du har gifvit ... du skall gifva!"

Då slogs dörren häftigt upp och Holm rusade in.

"Uff... är Viktor icke här?"

"Nej."

"Hvar är han?"

"Jag vet icke."

"Han är ej hemma hos sig och då trodde jag, att jag skulle träffa honom här."

"Han kommer hit senare."

"Jaså. Senare... senare! Jag ville träffa honom genast."

"Sätt dig så länge. Han kommer nog snart."

"Ack, om du visste, mén du vet det icke. Ser

du det här telegrammet jag har i handen? Jag fick det nyss. Det är adresserat till herr Viktor Holm. Jag bröt det... läste det och..."

"Nå?"

"Det var icke till mig utan till min Viktor, min brorson, från en af hans vänner i Stockholm."

"Jag hoppas, att det icke var något oangenämt?"

"Oangenämt! Var nu icke enfaldig! Min brorson kan gud vare lof icke få några oangenäma telegram."

Holm reste sig och tog hastigt af sig hatten, som han ännu bar på hufvudet.

"Viktor har i dag blifvit i extra ordenskapitel utnämnd till riddare af kungliga vasaorden."

Rösten darrade något då han högtidligt uttalade dessa ord.

"Ack, för hans uppfinnings skull som han hembjöd staten. Då har nog krigsministern köpt den."

"Han är riddare!" log Holm och kunde med möda dölja sin rörelse. "En sådan ära för oss Holmar!"

"Det gläder mig mycket."

"Nå, än mig då? än mig då? Jag är väl närmast att glädja mig åt det, jag, som är hans köttslige farbror!"

"Du vet ju hur mycket jag tycker om honom."

"Jag ännu mera... han och jag ha ju samma blod! Är han icke ende sonen till min ende bror? Nu, då han har utmärkt sig, så skall han också få bli min son och ärfva mig. Så säg då något. Om du verkligen tycker om honom, kan du väl åtminstone gratulera mig. Tst, betänk, han är bara trettio år och redan riddare af kungliga vasaorden."

Hvad skall han då vara, när han blir så gammal som jag? Om jag visste något som kunde riktigt göra honom glad, så skulle jag vilja öfverraska honom med det nu ... strax ... genast! Råd mig! Det är då märkvärdigt, att du icke kan få ur dig ett enda ord om du verkligen håller af honom. Tst... låt mig få tala ut."

"Jag säger ju ingenting", log Herman godmodigt.

"Alltid motsäger du mig. Hm... aha, nu vet jag hvad som skall göra honom glad. Hör du, Herman, hvad säger du om de unga tu skulle bli ett så snart som möjligt, hä?"

"Det vill jag visst. Ack, jag är så glad."

"Men det är ingen ruff i din glädje. Så skratta då som jag, du gamle tok!"

Holm snurrade ett par hvarf om med Herman, som andfådd sjönk ned på en stol.

"Du får ursäkta mig, men var icke så häftig. Nu skall jag genast gå in till fruntimmerna och tala om för dem..."

"Nej. Nehej, det vill jag göra."

"Nej, du är så häftig, käre bror. Låt mig först tala med min hustru, så blir det bäst. Vi komma snart ut till dig allihopa. Ack, jag är så glad!"

"Skynda dig!" ropade Holm efter honom. Han gick af och an och kände sig så lätt om hjertat, så ung, så lycklig.

Dörren öppnades, men Daniel stängde den åter och ville gå, då han såg, att Holm var i rummet. Men det var Holm icke med om, utan ropade honom tillbaka.

“Daniel du, stig på, du kommer som om du vore efterskickad.”

“Hur så?” frågade Daniel nyfiken.

“Har du hört nyheten?”

“Hvilken nyhet?”

“Att Viktor, min brorson, min käre brorson, i dag har blifvit utnämnd till riddare af kungliga vasaorden i extra ordenskapitel.”

“Det är icke möjligt.”

“Jo, det är visst möjligt, det.”

“Jaså. Jag tycker för min del, att han är alldeles för ung.”

“Rönnbären äro sura, hehe. Hur du än intrigerat och filantroperat och rännt efter de förnåma, så har du ä-n-d-å icke lyckats bli riddare, och det blir du a-l-d-r-i-g om det fins någon rättvisa på denna jorden.”

“Holm!”

“Det är som vän jag säger dig det, men låtom oss icke mera tala om det. Jag kan tala om för dig en nyhet till: Viktor blir i dag förlofvad med vår guddotter, Agnes Verner, och de skola ta mig tusan gifta sig i rykande rappet, det är jag man för.”

“Jaså. Jag gratulerar. Och du skall väl föda såväl ungherrskapet som föräldrarne, gratulerar än en gång... har den äran, hehe.”

“Jag förstår mig också på ironi och... men låtom oss icke tala om det. En sak vill jag dock säga dig, och det är, att hvad jag eger räcker godt till för oss alla. För öfrigt vill jag säga dig än en sak, Daniel. Vernerska fruntimmerna äro högst aktningvärda.”

“Medgifves ... åh, mycket gerna, men Herre Gud om man skulle hjälpa alla aktningssvärda fruntimmer så... nå, det angår mig ju icke... hvar och en sköter sina egna affärer. För min del har jag mer än nog med mina egna fruntimmer!”

“Min brorson kan för öfrigt hjälpa sig sjelf... föda sin familj... föda sina svärföräldrar...”

“Säg kort och godt att han kan föda oss allihopa, så blir du fortare färdig.”

“Viktor är ett snille, hvarken mer eller mindre. Fäderneslandet... ja, de allra högsta vederbörande ha nu sina ögon rigtade på honom.”

“Herre Gud, så tokigt du talar, käre bror. Men så der är det med er rabulister, som du till exempel. Så snart ni tro, att man ser på er ofvanifrån, så bli ni som vax och honing, hehe.”

“Jag är alltid den samme... opponerar mig alltid... men med urskilning och har aktning för öfverheten. Ser du, jag kan skilja person och sak åt.”

“I går var du röd, i dag är du grå, i morgon blir du blåblå, hehe.”

“Förarga mig icke. Om någon är en väderhane, så är det du, om du kan förtjena något på det.”

Dörren öppnades.

“Nej se Karl Johan“, helsade Holm. “Har du hört nyheten?”

“Hvilken nyhet?” frågade Karl Johan, och försökte så godt han kunde dölja sin missbelåtenhet att ej få tala ostörd med Herman.

“Låtom oss nu tala om affärer“, invände Daniel; “det är ju därför som vi kommit hit.”

“Jag kom hit för att träffa min brorson.”

“Jaja, det förstås, det är så väl nu kan tänka. Eftersom ingen af oss ensam tycks få hand om den nya uppfinningen vi talade om i går, så låt oss broderligen dela denna affär.”

“Nej“, afböjde Holm. “Jag förlägger dem, min brorson och Herman. Fem procent tar jag af dem och hela vinsten få de dela. Ni skola få se, att de snart komma på grön qvist.”

“Men käre bror“, invände Karl Johan, “du glömmmer, att jag...?”

“Nå än jag då?“ inföll Daniel.

“Ä du“, afbröt Karl Johan med en viss hetta. “Du måtte väl redan ha förtjenat tillräckligt på Verner. Och hvad har han ej gjort dig för tjänster. Ditt lif har han ju också räddat.”

“Om Herman har gjort mig en eller annan tjänst, så har det skett emedan det gjort honom ett nöje. Om det varit honom oangenämt, hade han visst icke gjort det. Följaktligen har j-a-g ingen synnerlig orsak att vara honom tacksam. Herre Gud, jag har beklagat Herman och hvad som händt honom och familjen... mycket har jag beklagat honom... å, mycket mer än du och Holm tillsammans, men är det mitt fel, att han ruinerat sig?”

“Det vill jag ej påstå“, inföll Holm, “men du har profiterat af hans olycka.”

“Men Herre Gud rår jag för det? Den enes nöd är den andres bröd, säger sjelfva Skriften... ett gammalt ordspråk, menar jag. Att den ene har mer i dag än den andre hade i går, det är ju det som kallas nationalekonomi.”

Hur Daniel slingrade sig kände han sig dock

besvärad. En suck af lättnad undslapp honom då dörren öppnades och Viktor kom in.

Så snart Holm fick se honom, ropade han:

“Viktor! Satans pojke! Låt mig omfamna dig.”

Han tog honom i famn och han tryckte honom och tårarne kommo honom i ögonen af rörelse.

“Käre farbror“, stammade Viktor öfverraskad af denna oväntade ömhet.

“Hvad kommer åt Holm?“ hviskade Karl Johan förvånad till Daniel. “Han känns ju icke annars vid sin brorson, sedan denne flyttade från honom.“

“Andra tider, andra seder!“ hånlog Daniel.

“Jaså, käre Viktor, du har blifvit riddare“, smackade Holm belåten. “Hvad det skulle ha glädt din far, den gamle, hederlige token. Sätt dig. Så här tänker jag nu arrangera för dig. Först gifter du dig. Hvad? Hvasa? Du skall... du *måste*... det är så min vilja... och med... Agnes Verner, hehe. Blef du glad nu, satans pojke? Pengar får du af mig, så mycket du behöfver... säg ifrån hur mycket du vill ha... det blir ju ändå en gång ditt, allt hvad jag eger. Låt Verner sköta affären, vi talade om i går och du... du skall tänka på dina idéer, du... finna upp mera saker, som vi få heder af, du... och jag. Herre Gud, jag är ju din farbror? Hvad? Hvasa? Och ni bo naturligtvis hos mig och vi äta tillsammans. Blir det icke treffligt?“

“Tack, bästa farbror, tack, tack, men d-e-t kan jag icke antaga... ditt förslag, att vi skola bo hos dig. Jag måste slå ned mina bopålar i Stockholm och... behöfver ingen hjälp... numera.“

”Jaså“, inföll artigt Daniel, som uppmärksamt lyssnat.

”Ja, ditt goda hufvud, käre Holm“, komplimenterade Karl Johan, ”har icke tillräckligt verksamhetsfält här i vår lilla stad. Det vet jag... det har för öfrigt stått att läsa i länstidningen.“

Nu kommo Verners in i rummet. Med glädje-strålände ögon såg sig Herman omkring.

”Alla vännerna samlade igen“, utbrast han, det fröjdar mig.“

Viktor hejdade honom då han ämnade taga dem i hand.

”Jag har nyss fått bref från krigsdepartementet. Regeringen har köpt min uppfinning med vilkor, att jag ej hembjuder den åt något annat land.“

”Jaså. Det var därför som du blef riddare?“ inföll Daniel.

”Och en plats har erbjudits mig som en slags kontrollör, att uppfinningen rätt behandlas och kommer till nytta.“

”Inom handelns område“, deklamerade Daniel, ”finnes det plats för alla, som vilja arbeta, men inom de sköna konsternas industri blott för dem som ha talang... jag menar s-n-i-l-l-e!“

Viktor bugade sig lätt ironiskt för Daniel och vände sig till Herman.

”Nu, farbror, skall allt gå bra, du sysslar med smöraffärerna i Stockholm och jag med min plats...“

”Som embetsman i k. m:ts och kronans tjänst“ ifylde Holm med välbehag.

”Och tänker ut nya uppfinningar, hehe“, bifogade Karl Johan.

Herman tog rörd sin dotters hand och lade den i Viktors.

“Här är min Agnes. Nu ger min hustru så gärna också sitt samtycke till er förening. Gud välsigne er.”

De unga omarmade och kysste hvarandra.

“Gör henne lycklig“, hviskade Augusta till Viktor.

“Mamma, mamma!“ smekte de henne.

“Än jag då?“ påminde Holm. “Jag får väl åtminstone komma då och då och helsa på ungherskapet eftersom ni äro så envisa och icke vilja bo hos mig, ni... ni... Gud välsigne er, barn! Tack, det var snällt. Jag kommer ofta till er, det skall ni få se. Jag är så ensam... en gammal ungarl.”

Då han märkte, att de ej hörde på honom utan bara kärleksfullt sågo på hvarandra, närmade han sig Augusta.

“Jag har otur, det måste Augusta medgä. Millionär är jag, bara en slägting har jag och han vill icke ha mina pengar. Ingenting får jag göra för honom. Men deras barn skola ta mig tusan icke undgå min förmögenhet... uff!“

“Det ser ut som om Herman är på god väg att åter bli den gamle rike Verner!“ hviskade Karl Johan till Daniel.

“Ja, mig gläder det“, svarade Daniel. “Jag undrar hvar hans kokerska nu är?“

Karl Johan bugade sig för de nyförlofvade och gratulerade dem. Daniel skyndade att äfven erbjuda sina lyckönskningar och tillade till Augusta:

“Herre Gud hvad det här gläder mig. En sådan malör, att Charlotta icke är här och får ta del i herr-

skapets lycka. Det är med lyckans håfvor som med tvillingar... de komma aldrig ensamma. I dag ha vi åter fått ett bevis på hur sant detta urgamla ordspråk är. Unge Holm har ju blifvit riddare... har ju blifvit embetsman... har fått sälja sin uppfinning. Jag vet icke hvad det är för en storartad uppfinning, men regeringen vet det och det är ju hufvudsaken. Summa summarum, han har blifvit förlofvad och skall snart gifta sig. Hvad kan han mera begära? Och bakom hans rygg står en rik farbror. Jaja, förmögenhet ensam ger icke anseende och förtjenster, men den håller fram dem så bra. Det fins så orimligt mycket folk, som icke tror, att en man har talang förrän han är i goda omständigheter.“

“Ja, kära Augusta“, instämde Karl Johan, “det är så att... tycker icke Augusta det också?... jag till exempel... Augusta tror väl ej?... å, visst icke... ty ser Augusta, det har alltid varit så... Augusta förstår ju hvad jag menar... ack ja, har den äran.“

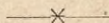
“Ja, mina damer och herrar“, utbrast Daniel högljudt, “lefve vänskapen. Holm, bror Holm, var så innerligt god och hör på ett ögonblick, jag vill säga något. Mitt herrskap! Hm! Herman Axel Teodor Verner har alltid varit min vän... allas vår vän. Hvad vore lifvet utan vänskap?“

“Rätt sagdt“, instämde Herman och tryckte varmt sin hustrus hand.

“Då Verner var rik“, fortfor Daniel med stigande rörelse, “hvad gjorde jag? Jo, jag var hans vän och tog del i hans lycka. Och då han blef fattig, hvad

gjorde jag? Jo, jag beklagade honom. Nu synes din framtid åter ljus, käre Herman, allting blir åter bra för dig, och din vän vill jag alltid vara. Det kan du lita på, broder, att jag icke öfverger dig i din medgång. Tag mig tusan om jag det gör... ack förlåt, goda Augusta, förlåt, snälla Agnes... jag svor... förlåt jag ber, jag har takt. Ja, sådan är jag. Så uppfattar j-a-g vänskapen!"

Qvinnolist och tobak.

I ett hus vid Drottninggatan i Stockholm suto en vacker dag för några månader sedan i ett smakfullt möbleradt litet kabinet två unga damer, som höllo armarna om hvarandras lif och ömt tryckte hvarandras händer.

Den ena af dessa damer är blond, den andra brunett. Blondinen är en vacker qvinna, som vi ju kunna kalla Hilma. Brunetten heter Marie Louise och är långt ifrån ful. "Gud, så roligt!" ropade de unga skönheterna om hvarandra, ty båda ville föra ordet, "och så eget, att efter fyra år... fyra långa år... då vi lemnade pensionen... och under hvilka vi ej sett hvarandra... att vi så der ett, tu, tre, skulle träffas... att du, Marie Louise, skulle komma upp hit till Stockholm på besök... och att du, Hilma, skulle få se mig på teatern i går... jag visste icke, att du var gift... icke jag heller, att du hade en man... ack, så snällt af dig att komma hit... ack, så roligt, så roligt... får jag omfamna dig, söta du... visst får du det, söta du!!!"

De unga damerna omfamnade hvarandra ömt och innerligt.

“Får jag se på dig“, utropade slutligen Marie Louise, och lösgjorde sig ur sin väninnas armar, “hvad du blifvit vacker!“

“Och du sedan“, beundrade Hilma.

“Nej, det är du, som — —“

“Nej, du är det, som — —“

“Seså, låtom oss icke tvista, får jag omfamna dig, söta du?“

“Visst får du det, söta du!“

De båda skönhetera omfamnade hvarandra än en gång. Men man tröttnar vid allt. Så äfven att kyssas; i synnerhet fruntimmer emellan. De funno också för godt att snart lugna sig något och lutade flämtande sina vackra hufvuden mot hvar sitt soffhörn.

“Nå, din man, hur' är han?“ frågade nyfiket efter en liten paus Hilma.

“Jo, han är den bäste man på jorden“, svarade Marie Louise, i det hon lätt rodnade. “Och din man, hur är han?“

“Ack, hans like fins icke“, förklarade Hilma, i det hon rodnade, äfven hon.

“Nå, det var roligt att höra, att du är så lycklig.“

“Ja, hvarföre skulle jag icke vara det?“ inföll Hilma häftigt.

“Söta du, tag icke vid dig. Jag menade visst ingenting som kunde såra dig. Tvärtom. Är du icke min bästa vän?“

“Visst är jag det. Derföre förundrade det mig just att — —“

“Marie Louise!”

“Hilma!”

Än en gång smektes de.

* * *

En liten stund senare.

“Ja, kära du“, suckade Hilma, “man får Gudnås finna sig i allt. Karlarne ha så många ovanor. Kan du tänka dig... Vilhelm snusade i början, då vi blefvo gifta.“

“Nej, hvad säger du, snusade han? Det gör icke min man och Gud vare lof för det. Det är så osnyggt. Nej, som sagdt, min man har aldrig snusat, men han bolmar och röker desto mera i stället.“

“Ja, så är det med Vilhelm också. Jag hade icke väl vänjt honom af med att snusa förrän han började att röka. Det är märkvärdigt, hvad en karl kan ha många ovanor. Jag har gjort allt möjligt för att få honom att lägga bort det der eviga tobaksrökandet. Men förgäfvets. Det är ju rysligt, är det icke? Men med tiden hoppas jag att vänja honom af — —“

“Nej, för all del gör icke det, söta du!“

“Ja, men — —“

“Ser du, jag skall säga dig något i djupaste förtroende. Du lofvar ju att icke tala om det för någon?“

“Hur kan du tro det! Jag, förråda en hemlighet! Är jag icke en qvinna... är jag icke din bästa vän?“

“Jo, visst är du det, söta du, och derföre skall du också få veta allt. I början tyckte jag som du,

att det der tobaksrökandet var odrägligt. Det gaf en elak lukt åt rummen, en dålig smak —“

“Och gardinerna sedan“, afbröt Hilma lifligt, “du talar icke om gardinerna.“

“Ja, de blifva nedrökta, men det kan nu icke hjälpas. Snart märkte jag, att när min man rökte en dålig cigarr, var han alltid snäsigt och vid dåligt lynne, då han deremot när han rökte en god cigarr alltid var vid det bästa lynne i verlden och jag kunde få honom att göra allt hvad jag önskade.“

“A, å, jag får en idé“, utropade Hilma lifligt och hennes ögon strålade af glädje.

“Du har förstått mig, ser jag. Ja, det är ju hvad jag alltid har sagt. Vi båda äro skapade för att förstå hvarandra.“

“Men det är ju charmant, charmant, söta du“, jublade Hilma och slog i hop sina små händer af förtjusning. “Hädanefter blir det jag, som kommer att göra allt hvad jag vill. Så förargligt, att jag icke kommit på den idén förr, men nu skall jag taga skadan igen, det lofvår jag.“

“Ack, hvad jag är glad öfver, att jag har kunnat göra dig denna lilla tjänst. Vet du, jag känner mig riktigt lätt om hjertat.“

“Ack, hvad du är god! Aldrig, aldrig skall jag glömma den tjänst du gjort mig i dag. Tusen, tusen tack! Får jag omfamna dig, söta du?“

“Visst får du det, söta du!“

* * *

Samma eftermiddag.

Hilma sitter vid sitt arbetsbord och broderar på ett par tofflor, som aldrig blifva färdiga. Hennes man, en lång och mager herre, klädd i nattrock och rökmössa, går af och an och tuggar på en cigarr.

“Nej, det här står jag icke ut med längre“, utropade han nervöst, “det är verkligen oskickligt — —.“

“Hvad då, söta du?“

“Jo, att tillverka sådana här cigarrer. Jag drar och drar, så att jag kan dra lungsot på mig, och ändock kan jag icke hålla eld.“

“Kasta bort cigarren då.“

“Kasta bort... kasta bort...“, upprepade han förargad, “ja, det är just så likt Er, fruntimmer, att allt hvad som icke duger skall kastas bort. En cigarr, som kostar tjugo öre. Nej, jag skall röka den ända till slut, om jag också skall sätta lifvet till på försöket.“

“Så du talar“, suckade Hilma.

“Och sådana stickor sedan!“ utropade han förargad.

“Söta du“, mumlade hon förebrående.

“Ja, kära du, förlåt mig. Men medge, att man kan bli rasande för mindre. Se bara. Den ena stickan efter den andra. Det var då sjelfva — —.“

“Se här har du en annan ask. Försök den. Men se nu icke längre så der tvär ut, för då får du ingen kyss af mig mera i dag. Hvad säger du om vi skulle gå och höra *Lohengrin* i afton? Vet du, jag har sådan lust. Jag har just fått hem min nya klädning i dag.“

“Nej jag tackar. Att sitta tre och en half timmas tid i en qvaf teatersalong och höra huru de

tuta en i öronen med pukor och trumpeter, det har jag fått nog af. Jag förstår icke huru en förnuftig menniska kan tänka på något sådant. Jag måste säga dig, min kära Hilma, du har ibland idéer, som — —.“

“Vi stanna väl hemma då“, afbröt Hilma suckande.

“Ja, är icke det mycket trefligare? Nej, det var då den uslaste cigarr jag någonsin rökt, det är synd och skam att — —.“

“Vet du, jag har i dag, då jag var ute, sett en så vacker schal. Men du hör ju icke på hvad jag säger.“

“Jo bevars. Tala du, jag hör nog, fast jag blundar litet med ögonen.“

“Ja, vet du, det var en riktigt söt schal och icke var den dyr heller. Bara hundraåtjugo kronor. Jag förstår verkligen icke, huru de kunna sälja den för det priset. Men det är slutrealisation, ser du.“

“Slutrealisation... ta, ta, ta!“

“Ja, det är verkligen sanning. Femtio procent under inköpspriset. Det skulle just vara en god affär för dig att köpa den der schalen och ge mig den på min namnsdag, som är i öfvermorgon.“

“Så du talar. Tycker du, att det är tider att köpa schalar nu. För resten har du ju flera stycken.“

“Ja, men — —.“

“Se så, låt oss icke tala mera om den saken. Det tjenar till ingenting. Hm... hundraåtjugo kronor. Bara hundraåtjugo kronor! Jo, jag tackar. Tror du kanske, att jag har en brunn att ösa pengar ur? Ett ord så godt först som sist. Vi hafva lefvat alldeles för öfverdådigt det här året... liksom alla

andra för resten... och vi få lof att draga in litet på staten.“

Han kastade i vredesmod cigarren ifrån sig och börjar läsa i en tidning.

“Har du sett till Robert i dag?” frågade Hilma efter en liten paus.

“Hvilken Robert?”

“Min kusin!”

“Jaså, den odågan. Nej, Gud vare lof!”

“Så du talar.“

“Ja, kan jag väl göra annat? Robert är en slarfver, som icke vill göra någon nytta... som tillbringar sin tid på kaféer.“

“Det bevisar, att han är musikalisk. Ack, vet du, han tycker så mycket om att höra musik.“

“Det vore bättre, om han tyckte om att söka förtjena något.“

“Ja, men söta du, han har ju ingen plats.“

“Hvarföre uppför han sig så, att ingen vill ha honom?”

“Nu gör du honom orätt. Vet du, hvad jag skulle göra, om jag vore i ditt ställe?”

Vilhelm svarade ingenting. Han fortfor att läsa tidningen.

“Vill du veta det?” fortsatte hon.

“Som du vill!”

“Jo, jag skulle be min gode vän, grosshandlaren Vexelman, att han ger Robert en plats på något af sina bruk.“

“Ta, ta, ta, det der begriper du icke, min lilla vän. Icke kan jag rekommendera en person, som icke

kan något och som icke vill göra något. Låtom oss ej tala mera om den saken.“

“Ja, men — —.“

“Gud vet huru det är fatt med dig i afton. Jag förstår mig icke på dig. Du kommer ju fram med det ena förslaget, tokigare än det andra.“

“Går du ut?“

“Ja, jag går på “Sällskapet“. Stannar jag här längre slutar du väl med att be mig ta ned månen för att ge dig den“, tillägger han vresigt, i det han stiger upp och går, slängande igen dörren efter sig.

“Så dåligt humör han hade i dag“, mumlar Hilma. “Han måtte ha rökt en bra usel cigarr. Men vänta du, min käre herre och man, snart få vi väl se på annat“, utropar hon glädtigt, i det hon småler mot sin bild i spegeln, och ser förtjust ut.

* * *

Följande eftermiddag.

Hilma och hennes man hade nyss stigit upp från bordet. Vilhelm var vid godt lynne. Han hade fått sina favoriträtter och smågnolade för sig sjelf, i det han gick till sitt cigarrställ, för att som vanligt taga den outhärliga cigarren, då plötsligen Hilma närmade sig honom med en blossande cigarr i sin lilla täcka mun.

“Hä, hvad vill det säga“, utropade han förvånad, “röker du?“

“Som du ser“, svarade hon småleende. “Men se så, gör inga sådana der grimaser för det, min gubbe lilla. Det är din cigarr, jag röker på. Jag

har tändt på den åt dig. Var det icke artigt? Se här har du den!”

Hon stack cigarren i munnen på honom, under det hon hostade och harklade litet, ty cigarren beköm henne allt utom väl.

“Hvad vill nu allt det här säga, kära Hilma?”

“Förstår du icke det? Hm! Då jag såg dig röka den der usla cigarren i går, tyckte jag, att det var synd om dig och tänkte för mig sjelf som så: hädanefter skall jag ge honom cigarrer, som han kan röka, det lofvar jag.”

“Skall du?”

“Ja, just jag, söta du“, bedyrade hon, i det hon satte sig på hans knä och smekte hans skägg. “Ser du, jag har noga begrundat hvad du sade mig i går, att vi lefva alldeles för slösaktigt. Du kan nog ha rätt i det och det är kanske bäst att i tid rätta munnen efter matsäcken. När jag tänker noga efter, är det allt många utgifter jag gör, som äro alldeles öfverflödiga. Men om jag nu blir litet mera förständig, spar jag in allt hvad dina cigarrer kosta och mera till kanske och har då den glädjen att ständigt kunna ge dig goda cigarrer, som du skall komma att tycka om och som du med heder kan bjuda dina vänner på. Blir det icke bra det, söta du?”

“Men, kära du, icke vill jag, att du skall försaka något för min skull. Det kan jag ej tillåta, nej, det kan jag verkligen icke.”

“Tst, tst, gubben min“, smilade hon och lade sin lilla, fina hand på hans skäggiga mun. “Låtom oss icke tala mera om den saken. Det blir, som jag har

sagt. Jag skall väl också en gång få göra hvad jag vill. Det är väl ej för mycket.“

“Du är en engel. Den bästa qvinna på jorden. En riktig liten skatt till hustru. Hilma, Hilma!“ suckade han betagen och kysste henne eldigt gång på gång. Snäll och undergifven, som det anstår en god hustru att vara, lät hon honom hållas.

Slutligen kom han till sans igen och tände å nyo cigarren, som slocknat och fallit ned på mattan. Förnöjd drog han några bloss och förklarade slutligen med kännaremin:

“Det var en utmärkt god cigarr. En sådan fin smak! Det är en äkta Havanna, hvarken mer eller mindre. Apropos, du nämde i går om, att du ville höra *Lohengrin*.“

“Ja, det gjorde jag, men du ville icke, du“, inföll hon hastigt, i det hon gjorde en liten den täckaste grimas.

“Nej, i går var det så varmt, det töade ju hela dagen. Men i dag tror jag det kan bli drägligt nog.“

“Tror du det?“

“Ja, det gör jag. Det var riktigt kallt ute i dag. Vinden har vändt sig, ser du, det är deraf det kommer sig.“

“Men icke ge de *Lohengrin* i afton?“

“Jo, i stället för i går. Det blef inställt då. Du kan just skicka efter biljetter om du har lust att gå.“

“Ack, hvad du är god! Du är just en liten rar gubbe, vet du. Också håller jag så mycket, så mycket af dig. Se här, har du“, tillade hon ömt, i det hon gaf honom en lång, smäktande kyss och hon

hade icke väl slutat, förr än hon gaf honom ännu en. Och han hviskade betagen, helt sakta, helt sakta:

“En till!”

Efter en stund, under hvilken konversationen alldeles tynat af, utropade Vilhelm slutligen, för att ha någonting att säga:

“Jag skall helsa dig från Robert.”

“Robert?”

“Ja jag mötte honom ute på gatan i dag. Han bad mig om att jag skulle skaffa honom en plats. Jag ville hvarken svara ja eller nej, förstår du, ty helst såg jag, att jag slapp ha något med den saken att göra. Men han bad så bevekligt, ja, vet du, han gjorde sig riktigt ödmjuk för mig och då tyckte jag, att det var synd om honom, och lofvade, att jag skulle se till hvad jag kan göra för honom.”

“Ack hvad du är god!”

“Ja, jag skall tala med Vexelman i morgon. Han kan icke neka mig den lilla tjensten, att låta Robert få plats på något af sina bruk, det är jag säker om. Vi äro ju så goda vänner. På det viset blir allting godt och väl. Robert får sig en plats, på hvilken han kan lefva, och vi slippa att längre se honom gå här i Stockholm som en odåga.”

“Ack, hvad du gör mig glad. Och hvad Robert skall bli glad. Han är nog en bra gosse, fastän — —.”

“Ja, Gud bevars från annat. Det är nog godt gry i honom. Men låtom oss nu icke tala mera om honom. Den saken är ju redan afgjord.”

Förnöjd drog han några bloss på sin cigarr. Hilma såg mildt på honom och tryckte ömt hans hand. Han fattade varligt den lilla mjuka han-

den och tryckte den om möjligt ännu ömmare tillbaka. Så sutto de i skumrasket hand i hand, han med sin arm om hennes smärta lif och hon lutande sitt vackra hufvud mot hans axel. Konversationen domnade ännu en gång af.

Men slutligen fick den åter lif genom att Vilhelm plötsligen utbrast:

“Så förargligt, att jag får lof att gå ut nu. Det höll jag på att aldeles glömma af.”

“Skall du gå ut nu?” suckade Hilma.

“Ja kära du, jag får lof, så ogera jag vill. Jag har stämt möte med en person på “Sällskapet“, för att göra upp en affär, som icke tål något uppskof. Så förargligt! Jag skulle så gerna ha velat stanna hemma hos dig till dess vi följas åt på teatern.”

Han gaf henne en kyss, nej två, steg upp och gick till dörren. Men innan han kom halfvägs, vände han sig om, kastade en slängkyss, som han sökte göra så graciös som möjligt och hviskade ömt:

“Hilma! Om en halftimme är jag tillbaka. Jag skall skynda mig så mycket som möjligt.”

“Ack, hvad jag är lycklig!” jublade Hilma då han gått. “Hädanefter kommer jag att göra allt hvad jag vill. Jag förstår icke huru det är möjligt, att jag kunnat vara så tankspridd att ej förr ha kommit på den här idén. Det just förargar mig, att Marie Louise skall veta af det.”

Ett moln skuggade hennes hvita panna, men det var blott ett strömoln och snart försjönk hon i ett ljuft svärmeri vid tanken på den lycka som väntade henne. Plötsligen väcktes hon upp ur sina fantasier af en gäll röst, som förkunnade:

“Det är en karl här med ett paket till frun.”

“Ett paket . . . till mig?”

“Ja; just till frun“, bekräftade Hilmas jungfru, ty det var hon.

“Hvad kan det vara?“ mumlade Hilma och skyndade att öppna paketet.

“A! å!“

Hon kunde icke säga mera. Hennes rörelse var för stor. Den efterlängtade schalen låg i paketet. Men snart återfick hon talförmågan.

“Ställ dig der vid spegeln, Lina, och lys mig, så skall jag ta schalen på mig och se hur den tar sig ut.“

“Ack ja, gör det, söta frun“, bad Lina, och stälde sig vid trymån med ett ljus i hvardera handen för att lysa.

Hilma svepte in sig i schalen och gjorde några graciösa attityder framför spegeln. Och karlen, som burit dit paketet, stirrade än på Hilma än på Lina och såg ut som om han väntade på att få dricks-pengar.

* * *

Några månader senare.

Ett elegant klädt fruntimmer gick långsamt framåt Fredsgatan och ämnade vika om hörnet vid Drottningatan, då hon mötte ett annat elegant fruntimmer — just i sjelfva hörnet.

“Nej, hvad ser jag, du, Marie Louise!“

“Hilma!“

“Det är ju en evighet sedan vi sågo hvarandra sist.“

“När kom du till Stockholm?”

“I går afton. Jag kommer just nu hemifrån dig, men du var icke hemma.”

“Så snällt af dig!”

“Nå, söta du, hur är det... hur har du det... din man?”

“Min man...” upprepade Hilma bittert.

“Du förskräcker mig. Men så tala då om hvad som händt”.

Hilma såg melankolisk ut, men svarade ej.

“A, å! nu anar jag allt. Stackars Hilma, han har slutat upp att röka!”

“Han sluta upp att röka”, mumlade Hilma ironiskt.

“Men i sådant fall förstår jag icke att... har du icke försökt den der metoden, jag lärde dig?”

“Jo visst, söta du.”

“Nå?”

“Ja i början gick allt efter önskan. Han var den bästa och snällaste man i världen. Men nu — nu!”

“Nu”, upprepade Marie Louise deltagande.

“Ack, om du visste, om du kunde föreställa dig, men det kan du icke... nej, Marie Louise, det kan du icke... han har... han har...”

“Hvad har han?”

“Jo han har slutat upp att röka cigarr och nu...”

“Nu?”

“Röker han pi.. i.. pa!” utropade Hilma, i det en djup suck häfde hennes bröst.

“Se så, se så, lugna dig, söta du. För all del

lugna dig! Såg du icke hur den der herrn tittade på oss, då han gick förbi?"

"Men om jag nu icke vill lugna mig ... om jag icke kan!"

"Ack, kära du, hvar och en skall ha sitt kors att bära", förklarade Marie Louise vemodigt.

"Har det också händt dig något ledsamt?" utropade Hilma lifligt, och hennes uppsyn ljusnade.

"Har din man också slutat upp att röka cigarr?"

"Jaa!"

"Och nu röker han pipa?"

"Nej, han tuggar!"

"Tuggar han? Hvad tuggar han?"

"To .. o .. bak!"

Tablå.

Frierierna på Nordanfors.

— × —

I.

En vacker höstmorgon satt fröken Gripenstråle och spelade piano i stora salongen på Nordanfors. Framför en af speglarne mellan fönstren stod fröken Palm, hennes guvernant, och flyttade sjelvelåtet leende en blomma hit och dit i sitt mörka hår.

“Nu spelar du ju falskt igen!” utbrast hon misslynt och tog blomman ur håret.

“Gjorde jag?” svarade Hedvig och vred sig om på pianostolen.

“Du tog f i stället för fiss.”

“Jag glömde korset.”

“Det är eget, att du icke hör det sjelf.”

“Jag tycker det är mycket märkvärdigare, att du alltid kan höra när jag spelar falskt, äfven när du icke sitter bredvid mig vid pianot.”

“Börja om igen och försök lägg mera uttryck i ditt spel.”

Hedvig började sonaten om igen.

Lilly led synbarligen af att höra henne spela och gick nervös af och an, mumlande:

“Att något så skönt kan återgifvas så tanklöst och utan känsla!”

“Sade du något?”

“Nej. Fortsätt!”

Ett strömoln skuggade Hedvigs panna och hon utbrast naivt:

“Ack, om jag vore gift. Då skulle jag aldrig mera spela piano. När en flicka väl blifvit gift spelar hon icke mera. Ack, ack, den som bara vore gift. Det är så rysligt att spela. Jag har ingen håg för musik . . . bara för dansmusik . . . då jag får dansa.”

“Men snälla Hedvig, den här sonaten måste du lära dig ordentligt.”

“Det är för vackert väder att sitta inne. Låtom oss gå ut i trädgården och parken.”

“Du måste åtminstone kunna spela *ett* stycke felfritt . . . om man ber dig spela . . . bara ett i nödfall, men *bra*. Din far . . .”

“Han bannar mig icke.”

“Han hör så gerna musik.”

“När du spelar, ja.”

“Och din mor?”

“Hon intresserar sig mest för hushållet.”

“Ja, hon är ej musikalisk. Hvar äro herrarne i dag? Ännu icke uppstigna?”

“De äro ute och jaga.”

“Stackars villebråd.”

“Jojo du, pappa är den bäste jägaren i hela

trakten“, sade Hedvig och ett skimmer af stolthet gled öfver hennes ansigte.

“Han är en utmärkt man i alla afseenden. Hvad du är lycklig att ha en sådan far.“

Rösten klang ej så klar och harmonisk som vanligt. Afunden gaf den missljud. Men den unga flickan märkte det icke.

“Ack ja“, sade hon och närmade sig förtroligt Lilly. “Hvar är din far? Du svarar ej? Är han död?“

“Ja.“

“Och din mor?“

“Också hon.“

“Stackars Lilly. Säg mig...“

“Låtom oss tala om något annat“, svarade Lilly undvikande och gjorde sig sakta lös från omfamningen.

Men Hedvig var enträgen och fortfor i delta-gande ton:

“Det är icke första gången som jag har frågat dig, men du ger alltid så undvikande svar. Hvarför det? Är jag ej din vän?“

“Du är ett godt barn“, mumlade Lilly och tryckte sakta hennes hand.

“Nå, söta du?“

“Är baron också med och jagar?“ frågade Lilly för att gifva samtalen en annan vändning.

“Ja, pappa, han och brukspatron på Edby, som de skulle möta på vägen.“

“Jag trodde, att baron var sportsman bara om eftermiddagarne.“

“Jag skall tala om för honom, att du tror, att han icke kan stiga tidigt upp.“

“Nej, gör ej det.”

“Du krusar allt litet för honom?”

“En guvernant måste vara höflig mot alla.”

“Jag kan icke alls med Ture.”

“Ni äro ju slägt.”

“Hvad gör det?”

“Du har rätt, hvad gör det! Hvarför tror du, att jag... bryr mig om honom?”

“Det låter på honom som om ni icke voro liknöjda för hvarandra.”

Det blixtrade till i de bruna ögonen.

“Har han sagt, att jag...?”

“Han har egentligen ingenting sagt, men...”

“Han är en narr, som ej vet hvad han säger, en odåga, en...”

“Blir du ond? Och på Ture?”

“Han har ingenting att säga om mig... ingenting? Hvad är han? En man, som med sin mor lefver på din fars godhet... på hans allmosor!”

“Du glömmet, att Ture är *min* kusin. Inga af mina släktingar behöfva lefva på allmosor. Nordenhjemska släkten har varit mycket rik. Jönningsborg har den rådt om...”

“Men gör det ej mera sedan många år tillbaka.”

“Tant Juliana och Ture ha tillräckligt att lefva på. De äro fullkomligt oberoende, jag försäkrar dig det.”

“Hvarför gör han ingenting? Han är ju ung och frisk. Hvarför är han ingenting?”

“Jag är ej så nyfiken, att jag frågat honom om det. För öfrigt är han ju baron.”

“Baron!”

“Och hans fru blir friherrinna.“

“En sådan ära!“

“I vår slägt äro damerna alltid stolta öfver sitt namn och sin titel. Om Ture gifter sig, skall hans friherrinna också vara af adelig börd. Han gör ingen mesalliance. Ack nej!“

Lilly rynkade ögonbrynen och mumlade något om högfärd, som Hedvig ej hörde.

“Hvem helsar du på?“ frågade Hedvig och gick nyfiken till fönstret, der hon stälde sig bakom Lilly, som halft kokett, halft vördnadsfullt bugade sig. “A, de ha redan kommit tillbaka, pappa, Ture, herr Björkegréen och . . . brukspatron Gyldenhoff.“

Sista namnet uttalades som om hon vore rädd att hennes röst skulle förråda den sinnesrörelse, hennes hjerta ville beslöja.

“Visste du icke, att han var med dem?“ frågade Lilly och stälde sig midt framför fönstret för att blifva sedd.

“Nej“, mumlade Hedvig.

“Han träffade dem under jagten.“

“Se på herr Björkegréen“, skrattade Hedvig, “så komisk han ser ut. Stackars karl, det kommer aldrig att lyckas honom att se ut som en gentleman. Man ser alltid på honom, att han har köpt sin egendom och sjelf skrapat ihop pengarne.“

“Säg mig, snälla Hedvig, vet du om brukspatron Gyldenhoff också är rik?“

“Ja, det tror jag. Hvarför frågar du det?“

“Å . . . för ingenting.“

“Ser du icke hur herr Björkegréen står och boe-

kar sig. Helsa på honom en gång till så blir han glad. Såå! Jo, jo, han ser dig ej alla dagar.“

“Hvad menar du?” frågade Lilly och gick från fönstret.

“Jag är riktigt öfvertygad om, att han är kär i dig. Det äro vi allesammans. Men han vill gifta sig med dig, det ser man på honom.“

“En sådan ära. Jag skulle önska, att han friade . . .“

“Är det ömsesidigt tycke?”

“För att ge honom en korg.“

“En korg? Hvarför det? Han är litet löjlig, litet tölpig, men en ganska hygglig karl för resten. Eftersom han är vår närmaste granne umgås vi ju med honom. Tänk så roligt om du söta Lilly skulle bli vår närmaste granne, brukspatronessa på Edby, få kusk och betjent och så många klädningar du vill och egen kammarjungfru. Han kommer att bära dig på sina händer. Jo, jag tackar, mamsell Palm, och har den äran att gratulera.“

“Jag trodde icke lilla Hedvig vara så beräknande.“

“Det är jag bara när det gäller dig. Du kan ju ej vara guvernant hela ditt lif . . . det vore synd.“

“Guvernant . . . å nej! Jag vill också vara rik och oberoende.“

“Guvernant skall du bara vara så länge som jag är ogift. Ack, du söta Lilly, hvad jag är glad att jag fick dig till guvernant, då den otäckan gamla Berggren dog i julas. Hon var så oangenän och behandlade mig alltid som ett barn. Jag är ju nära sjuutton år och behöfver ingen guvernant mera. Men dig vill jag dock ha, för dig tycker jag om. Du förstår mig.“

Dörren öppnades. Friherre Nordenhjelm kom in i rummet.

“Hur lyckades jagten?” frågade Hedvig.

“Onkel Klas sköt två harar, Gyldenhoff en och herr Björkegréen var nära att skjuta Lydia, onkels bästa tik. Hon är parole d’honneur mycket för god att ränna omkring med kreti och pleti i de här välsignade urskogarne, der det hvarken fins gångar eller stigar.”

“Hvad sköt Ture?”

“Å just ingenting. Jag förlorade i början af jagten glaset till min monocle och ser ingenting, absolut ingenting, annat än på nära håll, mycket nära“, svarade han och närmade sig Lilly, som bläddrade i ett planschverk under det hon spefullt inföll:

“Kom intet djur på så nära håll, att baron kunde se det?”

“Ingen annan än skogvaktaren och honom träffade jag i venstra benet.”

“Blef han illa sårad?” frågade Hedvig.

“Nej, nej, helt obetydligt. Vi skildes som mycket goda vänner och han sade, att för den dusör, som jag gaf honom för skottet, skulle jag få skjuta på hans gamla stöflar så mycket jag vill bara jag icke står för nära, he, he.”

“En sådan slafvisk stackare“, utropade Lilly med blixtrande ögon och blossande kinder. “Han förtjenade att nästa gång skjutas ihjäl.”

“Det tror jag knappast jag har råd till“, svarade Ture något häpen. “Hur kommer det till“, fortfor han förtroligt lutande sig nära Lilly, “att mamsell

Palm är så grym af sig i dag? Ha damerna haft tråkigt medan vi voro borta?"

"Hon menade naturligtvis icke hvad hon sade."

"Hedvig får lof att hjälpa mig göra mamsell Palm nådig igen. När mamsell Lilly ser så här tragisk ut, mörknar hela horisonten rundt omkring, he, he."

"En bra karl hjälper sig sjelf", gäckades den unga flickan och kastade en skälmsk blick på sin väninna. Ture såg den ej. Hans uppmärksamhet togs i anspråk af brukspatron Björkegréen, som med bastanta steg klef in i salongen. Ett skadegladdt leende smög sig öfver Tures tjocka läppar och de glåmiga ljusgrå ögonen fingo litet mera lif då han betraktade den nykomne.

"God morgon, mina nådiga damer!"

De smålogo, men Ture förekom dem att svara.

"Här ha vi vår Nimrod, he, he. Det måtte tusan vara hund, när herrn jagar!..."

Matias rodnade ända upp till hårfästet så att fräknarna för ett ögonblick ej syntes och de små bruna ögonen blefvo ännu mindre än vanligt.

"Det skall just den säga", svarade han, "som tar skogvaktaren för en räf. För resten har jag den här månaden skjutit på flera hundharar än herr baron."

"Kom Lilly", sade Hedvig litet otålig.

"Vilja damerna redan lemna oss?" suckade Matias.

"Vi gå ut i trädgården", svarade Lilly kokett.

"Och ha fått nog af jagthistorier", tillade Hedvig onådigt.

De lemnade salongen.

“Det såg nästan ut som om damerna ej kunde lida oss längre“, yttrade Matias efter en liten paus.

“Hvarför skulle brukspatron tala om skogvaktare, icke kan det intressera damer.“

“Förlåt, bästa herr baron. Det var ju herr baron som började.“

“Den här mamsell Palm tar på sig en min, som jag icke tycker om hos en guvernant.“

“Om henne skall herr baron icke tala illa. Det är en präktig flicka, mycket vacker och distingerad. Hon är mycket för bra att vara guvernant. Herr baron är ju min vän?“ tillade han efter någon tvekan.

“Herrns vän? Jaa.“

“Tack, tack! Vill herr baron göra mig en tjänst?“

“En tjänst! Om jag kan... men kan jag icke, så...“

“Svara mig upprigtigt på en fråga, riktigt upprigtigt. Tror herr baron, att fröken Palm kan fatta tycke för mig... min person?“

Ture satte monoclen i ögat och såg spefullt på sitt offer.

“Jag vill icke säga någonting oangenämt åt brukspatron, men det tror jag icke. I förtroende sagdt... oss emellan,... är hon redan...“

“Förlofvad? Hvad säger baron? Och jag som nyreparerat hela första våningen på Edby.“

“Förlofvad är hon icke, men... Ja... jag vill ej säga något mera.“

“Jag ber derom, bästa herr baron.“

“Hon har sitt tycke på annat håll. Det är ju allt hvad brukspatron behöfver veta. Jag... hm

... hon... hm, som sagdt, jag säger ingenting mera
... komprometterar aldrig fruntimmer.

“Ni älska hyarandra?”

“Nu frågar brukspatron mer än hvad jag, som en man comme il faut, kan svara på. Det är indiskret... jag komprometterar aldrig fruntimmer, har jag sagt.

“Skall hon bli herr barons hustru? Men jag då, jag?”

“Hä, min hustru! Har herrn någonsin hört, att en Nordenhjelm af Johannisborg förmålt sig med en guvernant? En Nordenhjelm gör blott ett passande parti, ett godt, aldrig en mésalliance.”

“Vill herr baron med det säga, att fröken Palm är herr barons flamma?”

“Brukspatron har en mani att göra indiskreta frågor, som herrn verkligen bör vänja sig af med. Jag har ju redan sagt... hur många gånger skall jag repetera det... att en bättre karl... som jag... aldrig skryter med damers favörer. Min heder förbjuder mig säga, att jag njutit af sådana, äfven der så varit fallet.”

“Men?...”

“Hvad?”

“Fröken Palm är en bra flicka med goda principer.”

“Visst är hon bra... men tala icke med mig om principer. Jag har bara en princip... när jag ser ett bra ryktborst, så köper jag det.”

“Ehuru fröken Palm bara är guvernant så tycker jag om henne. Jag försäkrar herr baron, att jag tycker riktigt om henne. När jag tänker på henne,

glömmer jag bort, att hon ingenting har, ingenting är och att, som herr baron sade, det skulle bli en messallians, om jag gifte mig med henne. Men efter hvad herr baron har sagt, vet jag verkligen icke hvad jag skall tro om henne.“

“Jag har ingenting sagt.“

“Å dock! Gud bevara fruntimmerna, om alla karlar talade om dem som herr baron gör.“

“Hur så?“

“Bli ej stött, goda baron, men jag tror, att herr baron öfverdrifver. Fröken Palm är... ja, det är hon... en bra flicka. Jag tror icke herr baron... vill bara skrämma mig, hehe, men Matias Björkegréen låter icke lura sig, hehe“, skrattade Matias och gick ut att söka Lilly i trädgården.

“Han är dummare än han ser ut“, mumlade Ture. “Nå gerna för mig skall han få gifta sig med henne. Det kan bli ett angenämt hus för mig till dess jag gifter mig. Det är skada, att hon icke är en af de våra. Hvad dagen är lång“, pustade han och sträckte ut sig på soffan, “och ändå ränna de upp så tidigt. Så dumma de äro!“

Så småningom öppnades hans mun och ögonen slötos. Han tyckte sig se den vackra guvernanten sitta vid pianot, klädd i en tunn musslinsklädning, som oblygt blottade hennes fylliga skuldror. Ett vällustigt leende lägrade sig på hennes läppar och hon sjöng en passionerad kärlekssång från det land der apelsinerna glöda. Smäktande kisade hon på honom under det hennes sång blef allt mera djerf och lysten.

Betagen vände han sig något åt sidan att rig-

tigt kunna betrakta den sköna, men då försvann synen.

“A, Lilly, hvad du är retande“, mumlade han och stirrade på pianostolen, “men kall som en isalp. Li-l-ly!“

Ett sjelfkärt leende kittlade hans läppar och han somnade.

II.

Efter en stunds förlopp öppnades dörren och friherrinnan Nordenhjelm kom in i rummet. Hon gick fram till soffan, der han låg rak lång på rygg, röd och varm.

“Ture!“

Intet svar.

“Ture, sofver du?“

“Ja.“

“Ture, Ture!“

Lat och gäspande satte han sig upp.

“Mamma väckte mig.“

“Jag trodde, att du var med Hedvig.“

“Nej, jag är helt solo, allena, ensam, öfvergifven och utan sällskap.“

“Det beror på dig sjelf att icke länge vara det.“

“Hur så?“

“Du skall gifta dig.“

“Hvad har jag gjort för ondt eftersom du jemt vill gifta bort mig? Jag vet ju, att det en gång skall

ske ... måste ske ... det är min pligt ... jag är ende Nordenhjelm, men låt mig ännu få roa mig litet. Det är för tidigt att gifta mig. Jag är icke mogen än.“

“Just emedan du är ung, söta Ture, har du största chancen att göra ett briljant parti. Söta Ture, du skall icke förlora din tid; hvem vet hvilken du annars får till hustru?“

“En Nordenhjelm gör aldrig mésalliance!“

“Nej, naturligtvis, men ... men du bör ej glömma, att vår förmögenhet är ju en ren bagatell. Vi taga ju hvart år af kapitalet.“

“Vi kunna ju ej göra annorlunda, då vi icke kunna lefva efter vårt stånd på räntorna.“

“Men den dag kommer, då hela kapitalet är slut och då ... då?“

“Är jag gift på ett passande sätt. Var lugn, pengar skola aldrig felas oss.“

“Jag vet, att du är en god son. Men ledsamt nog är du ingenting annat.“

“Pardon, jag är friherre Ture Nordenhjelm af Johannisborg!“

“Jag menar, att du ej har gjort någon carrière.“

“Det är icke mitt fel. Jag ville bli militär, som min salig far, men fordringarna till officersexamen ökades ju på Karlberg rent af omenskligt år efter år och min läslust minskades, ju äldre jag blef. Icke kunde det gå i spann. Också blef jag knappkörd i examen och tog den aldrig.“

“Fet och flintskallig är allt hvad du har blifvit.“

“Låt hvar dag ha sin omsorg, som ordspråket säger. Ingen med vårt namn har någonsin varit en

förfärfmaskin. Och ändock har det aldrig gått någon nöd på Nordenhjelmarne. Var lugn, jag skall göra som onkel Klas. En dag tar jag en rik flicka af familj till hustru och..."

"Han gjorde det medan han var ung."

"Det är ju en smaksak. Jag gifter mig helst så sent som möjligt."

"Du skulle gifta dig med Hedvig. Det vore något för dig."

"Ja, onkel Klas har haft mycken tur."

"Men så har han också varit verksam. Han arbetar ju ännu och har fördubblat Amandas förmögenhet. Nordanfors har ju blifvit som en stad... öfverallt fabriker... arbetare."

"Och rök och buller, ja. Jag föredrar att äfven som gift göra ingenting."

"Jag tror, att du kunde få Hedvig."

"Det tror jag också. Hvem skulle icke vilja bli en Nordenhjelms? Men som sagdt, jag vill icke ännu gifta mig. För öfrigt är Gyldenhoff kär i Hedvig."

"Har du också märkt det? Nå, söta Ture, hvad gör det egentligen, då det blir du och icke han, som gifter sig med Hedvig. Då jag blef förlofvad med din salig far, var det fyra, som hotade att taga lifvet af sig... och alla lefva än."

"Jag sjelf tycker icke om Hedvig... har aldrig gjort det. Jag har ju sett henne ända sedan hon var litet barn, grinig och gnällig."

"Kärleken kommer sedan ni blifvit gifta. Vanan gör sitt till."

"Hedvig förstår icke att uppskatta mig. Hon är utan smak... för ung!"

“Söta Ture, var nu förståndig och visa, att du brås på din mor. Du skall dansa med Hedvig, försöka att behaga henne, gifta dig med henne, blifva lycklig och få många, många . . . skäl att tacka mig.“

Ture, som otålig gått af och an, stannade plötsligt vid fönstret, då han fick syn på Lilly, som satt ensam på ett säte ute på gården och läste i en bok. Han tog skyndsamt sin hatt.

“Jag lofvar ingenting i dag. Kanske gifter jag mig med henne. Men jag tror icke, att det blir af.“

“Söta Ture?“

“Det har ju ingen brådska.“

“Hvart går du?“

“Ut.“

Han lemnade henne ensam.

“Ut! Ett sådant svar. Stackars Ture, hvad han är lik sin far!“

Misslynt gick hon af och an och stannade slutligen vid det öppna fönstret. Tankfull stirrade hon ut i rymden. Ändtligen sänktes blicken ned på gårdsplanen.

“Guvernanten“, mumlade hon, “och Ture! Så han tycks intressera sig för henne. Jag önskar, att hon vore borta, den här intrikata mamsellen. Hm!“

Ett lätt slag på axeln afbröt hennes funderingar. Hon vände sig hastigt om.

“A, du, söta Amanda.“

“God morgon, söta du. Har du sofvit godt“, frågade vänligt fru Gripenstråle.

“Förträffligt. Här sofver man alltid så godt. Det är ovanligt att se dig så sent uppstigen.“

“Jag steg upp klockan half sju och har varit nere i köket och syltat.“

“Du sjelf?“

“Ja. Ingen kan göra det så bra som jag. På folket kan man icke lita. Å, sådana tjenare det fins nu för tiden“, tillade hon och satte sig i soffan. “Du är lycklig, som slipper allt bråk.“

“Aja. Men det har allt-ändå sina behag att styra och ställa med ett stort hus som ditt. Och så har du en man, söta du!“

“Min gode Klas!“

“Ja, utan männer är lifvet bra tomt, åtminstone förefaller det mig så. Salig Karl Fredrik var visst icke något mönster för en äkta man och ändå saknar jag honom ibland. En man är alltid en man. Han hade sina fel... sina stora fel... men jag gjorde som du... jag skämde bort honom.“

“Jag... hur så?“

“Du gör din man för mycket lycklig.“

“För mycket lycklig?“

“Han är för säker på att vara lika lycklig i dag som han var i går och lika lycklig i morgon som han var i förgår.“

“Nå... än se'n?“

“Männerna förlora på att vara för lugna och säkra. Man bör göra dem litet oroliga och nervösa.“

“Sådana konster behöfvas icke då man lefver i ett lyckligt äktenskap. Jag är så nöjd med min Klas som han är. Han älskar mig, det vet jag.“

“Ja visst.“

“Menar du, att Klas är trött på mig? Att han ej älskar mig?“

“Trött? Ej älska dig? Hur kan du sätta det i fråga? Men vore jag som du, skickade jag den här Palm ur huset ju förr desto hellre.“

“Guvernanten? Hvad har hon med min man att göra? Vi talade ju om Klas? Menade du?... Å! Du känner icke min Klas, märker jag!“

“Jag känner rätt bra till karlarna i allmänhet och vet, att om de se vackra fruntimmer, som kokettera för dem, under det deras egen hustru negligerar sin toalett, så...“

“Klas fäster ej något värde vid det yttre.“

“Har du riktigt försökt att ställa hans smak på prof?“

“Skall jag kokettera för Klas... min man?“

“Hvarför kan icke du, som är hans hustru, göra det för honom, då andra... som mamsell Palm till exempel... som icke är hans hustru, gör det?“

“Icke kan jag kokettera, söta du.“

“Jo, det kunna alla qvinnor. Af naturen äro vi ju alla koketta, men nog händer det, att en och annan ej kommer sig för att praktisera.“

“När man älskar är man ej mer kokett.“

“Och upphör därför att behaga.“

“Hvad skall jag då göra?“

“Du skall kläda dig smakfullare... mera ungdomligt, menar jag. Nu ser du ju ut som om du vore din mormor, söta du. Och hvarför jemt syssla med ditt hushåll? Dertill har man ju tjenare. Nu är din man mera i guvernantens sällskap än i ditt. Man ser henne mera än dig i din salong. I ditt ställe skulle jag vara svartsjuk, men du är mycket lycklig, söta Amanda, du blir icke svartsjuk, du!“

“Jag ... och på min Klas? ... Nej! Hm! Hvarför skulle jag vara svartsjuk på min dotters lärarinna?”

“Derför att hon är ung, vacker, qvick och mycket kokett. Gör som jag ... studera henne. Den “genre”, som hon valt, är enkelheten. Ett mycket klokt val ... männen fångas alltid af denna enkelhet. För öfrigt är det ju mycket passande att en person i hennes ställning uppträder enkelt. Mycket slugt beräknadt. Hur klär hon sig? I de enklaste och billigaste tyg; men denna lenon, denna battist, denna musslin klär henne förträffligt. Och huru äro hennes klädningar gjorda? I stället för att dölja, förråda de det de skulle skyla, och draga till sig uppmärksamheten. Och vi ... i våra dyrbara klädningar ... vi förefalla utspökade vis à vis denna utstuderadt raffinerade enkelhet och tjena som ram att infatta den i. För öfrigt vill jag visst icke säga något ondt om henne. Men hon är oförsigtig. Icke går det an för en flicka, som är fattig och ser litet bättre ut än flertalet. En sådan person bör vara dubbelt så försigtig, ty hennes skönhet ... frestar andra, och hennes fattigdom henne sjelf.”

“Kanske du har rätt.”

“Tro mig, om männerna icke uppmuntrade koketteriet, skulle det icke finnas så många koketter.”

“Du har misstagit dig. Det kan ... får icke vara sant. Hvad bryr Klas sig om henne?”

“Jag talar af erfarenhet, söta du. Salig Karl Fredrik beredde mig de mest oväntade öfverraskningar. Tro mig, man skall aldrig ha vackra qvinnor i huset. Det är att leka med elden. Jag vill naturligtvis icke blanda mig i andras angelägenheter,

men vore jag i ditt ställe skulle mamsell Palm icke blifva gammal här. Hedvig är ju för öfrigt nära sjuutton år och behöfver icke längre guvernant. Det sade också Ture i går.“

“Jaså.“

“Hvad hon blifvit vacker... Hedvig“, sade han. “Han har rätt. Sista året har bekommit henne mycket väl. Hvad hon är lik dig. Hon har alldeles ditt smala lif, som du förr hade. Ja, man blir äldre för hvart år utan att tänka på det. Min Ture är stora karlen nu och längtar efter att sätta eget bo. Icke vill jag lägga hinder i vägen för hans lycka, det förstås, men det känns i alla fall hårdt för moders-hjertat att skiljas från sitt enda barn, men denna uppoffring måste ju alla mödrar göra.“

Amanda hörde ej mera på hvad hon sade. Hennes tankar voro hos mannen och guvernanten. I hennes inre försiggick en hård strid. Svartsjukans demon hade fått insteg i hjertat och vågade nalkas den piedestal, hon der upprest åt sin Klas.

III.

På femtiotalet var grefve Hugo Ahlefeldt-Kamph afguden för dagen i Stockholm. Plötsligen lemnade han Sverige utan att taga afsked af någon, men sörjd och saknad af många. Hans skuldsedlar med vännen Gripenstråles borgen hade kommit på modet, ehuru det var en offentlig hemlighet, att, oräknadt

löjtnantslönen, de icke hade någon annan inkomst än räntan af sina skulder att lefva på. Ni kan lätt ana hvilket buller och bång det blef, när den bländande bubblan brast, och björnarne grinade så illa åt Gripenstråle, att detta lejon i första förskräckelsen sökte upp närmaste kula, der han kunde slippa se dem: Nordanfors bruk i Dalarne, der den gamle originelle brukspatronen Jan Daniel Adelfelt lefde och samregerade med sin dotter, fröken Amanda. Hennes nåd hade aflidit året förut; af aktning för hennes minne låtsades man som om hon aldrig funnits till.

Jan Daniel och Klas' far, kammarherre Fabian Gripenstråle, hade lefvat mycket fort tillsammans och varit goda vänner. Efter Fabians död öfverflyttade Jan Daniel sin vänskap på hans son, ehuru denne aldrig gaf sig tid att besöka honom. Desto större blef glädjen när Klas, som i nödens stund erinrade sig, att det fans en arftagerska på Nordanfors, plötsligen infann sig der. Den gamle mottog sin unge vän med öppna armar. Fröken Amanda visade sig kall. Hon hade blifvit strängt uppfostrad af sin pietistiska mor och historierna om Klas' utsväfvande lefnadssätt, som nått äfven hennes öron, hade mer än en gång gifvit anledning till ordvexling mellan henne och fadern, som i Klas' äfventyr, ökade af det smädande ryktet, såg en ny upplaga af sina egna forna dater.

Adelfelts hade få grannar, och ingen, som kommit Amandas hjerta att klappa, ehuru hon var fylda tjugutre år. Klas' ståtliga figur, förbindliga sätt och roande konversation kommo henne snart att sucka öfver, att han var en så stor syndare. Jan Daniel

kände sig föryngrad. Efter hvarje mål, och de voro dagligen fem, spelade de bräde, hans favoritspel. Ehuru ej skicklig, vann han af Klas nio partier af tio, kom i utmärkt godt humör och återfick en länge saknad aptit. När Amanda icke var i rummet, måste Klas göra reda för sina upptåg, hvilka Jan Daniel aldrig kunde få serverade nog pepprade i jempörelse med de äfventyr från sin ungdom, som han roade sig med att berätta. När den gamle sof musicerade Klas och Amanda, promenerade i parken och gjorde utflykter till häst eller i båt.

Under det Amanda blef allt mer intresserad att försöka vinna den lättsinnige mannen för Guds rike, ordnades Klas' affärer i Stockholm hastigt och lustigt af en nyutnämnd attaché vid k. m:ts beskickning i London, juris kandidaten Karl Cederhjelm. Ehuru svågrar, voro Klas och han goda vänner. Cederhjelm inbjöd innehafvarne af de Gripenstråleska-Kamphska reverserna att sammanträda till en kongress på Blå Porten, der efter intagen läcker sexa alla hans förslag antogos. Klas fick anstånd och mot grefve Kamph gjordes inga yrkanden.

När kärleken äntligen gaf Amanda lif efter tjugutre års dvala, var hennes första känsla fruktan att icke kunna behaga Klas. Förut hade det ej bekymrat henne mycket, att hon var ful. Nu forskade hon nitiskt att finna förförelsekonstens hemligheter och förvärfva eller åtminstone efterhärma de företräden hon ej hade och som hon i sin anspråkslöshet ansåg sig så väl behöfva. Hon fick koketterifeber. Klas märkte snart dessa sinnrika ingifvelser. Hennes bemödanden kunde icke göra henne vacker,

men hon var ej längre ful. Ögonen hade blifvit själfulla och den stora munnen doldes af ett ljuft småleende. Önskan och behovet att behaga pånyttfödde henne hvarje dag och gjorde henne huld och älsklig.

Hon hade blifvit uppfostrad att blindt tro allt hvad man lärt henne. Med bedröfvelse grubblade hon öfver, att hennes hjertas älskling ej egde hennes tro, och många voro de böner hon bad för hans kommande på bättre tankar. Hon hade undvikit att tala med honom om religiösa ämnen; hon fruktade att höra motsägelser och begabberi. En dag tog hon dock mod till sig. Tåligt afhörde han hennes skildringar af Guds rike och lifvet efter detta. Han hade ingen lust att försöka stöta bort ur hennes sinne de dogmer, på hvilka hon bygt sin lycka, för att i deras ställe sätta sina egna tvifvel, som ej beredt honom någon sällhet.

Tre veckor efter den minnesvärda sexan på Blå Porten var Klas förlofvad med den rikaste arftager-skan i Dalarne. Följande Johansdag firades hans bröllop och innan årets slut voro samtliga de Gripenstråleska-Kamphska reverserna inlösta, såväl kapital som ränta.

När Klas lofvade att älska Amanda i lust och nöd var han ej kär, men aktade och värderade henne som sin bästa vän. Mången qvinnas historia börjar dagen efter bröllopet. Amandas roman fortfor äfven sedan hon var gift.

För hvar dag, som gick, föreföll det henne omöjligt att kunna älska sin man högre än hon gjorde, men följande dag kände hon sin kärlek ännu mera

rotfast och stark. Alla hennes tankar rörde sig omkring honom, han lefde i hennes själ, hennes lif var han.

Klas öfvertog Nordanfors på arrende. I början af sitt äktenskap kunde han ej öfvergifva sina vänner och deras glada lag i Stockholm och reste ofta dit. Amanda gjorde inga invändningar; en qvinna, som tror sig vara älskad, är ingen sträng domare. Genom att hålla hemmets dörr öppen på vid gafvel kom hon honom snart att tröttna på sin frihet. Han fann allt mindre nöje i Stockholmsresorna och hemmet allt mera kärt. Han blef far.

Jan Daniel dog och Klas fick ärfva hela den betydliga förmögenheten. Han tog afsked från regementet och erhöll ryttmästares namn, heder och värdighet. Sina krafter egnade han nu åt att försätta Nordanfors i tidsenligt skick. Efter riksdagen 1865, der han energiskt uppträdde på Riddarhuset mot representationsförändringen, som han ansåg skulle så småningom föra till allmän rösträtt och republik, besökte han Stockholm få gånger och endast i sin hustrus sällskap. Ingenstädes kände han sig nu så väl som i sammanvaron med henne och dottern.

Amandas värld var hennes hem, dess murar mätte den. Så småningom kommo hushållsbestyrens småaktiga detaljer henne att försmå det ena efter det andra af förförelsekonstens hjälpmedel. Hon tänkte med hjertat och hennes snillefoster voro kärleksarbeten. Klas kunde ej undgå att märka hur hon vårdslösade sitt yttre, men det mäktiga minnet af allt hvad hon gjort för honom gaf nya behag, hvarmed han prydde henne.

Klas uppmärksammade äfven andra qvinnor, men Amanda satte ej ett ögonblick i fråga, att han skulle kunna betrakta dem med orena ögon och vara henne otrogen.

Julianas ord gjorde emellertid ett mycket obehagligt intryck på henne. Lilly hade blott varit några månader i deras hus, men redan intagit en plats der, som ingen annan guvernant före henne vågat göra anspråk på. Klas uppmuntrade den frihet, som hon tog sig; när en qvinna behagar, tycka karlarne, att hon öfverallt är på sin rätta plats.

Amanda ville vara enväldig i konversationen och lemnade ej ett ämne förrän hon blottat det på dess behag. Lillys tal flyktade deremot lätt från ett ämne till ett annat af fruktan att trötta. Hon var ytlig, men just detta sätt att konversera gjorde ett behagligt intryck på Klas, som blef allt mera road af att tala med henne. Blodet steg åt hufvudet på Amanda, när hon erinrade sig vissa episoder af deras lif der Lilly varit medelpunkten, omkring hvilken Amanda sjelf och hennes Klas och Hedvig kretsat.

Juliana såg förstulet på henne och tänkte skadeglad:

“Kokettera nu, mamsell Palm, och lycka till!”

IV.

I detsamma öppnades dörren. Lilly, Hedvig, Ture och Matias kommo in i rummet.

Lilly, som förut helsat på Amanda, fortsatte obesväradt sin konversation med Ture.

“Baron är aldrig svarslös.”

“Då skulle mamsell Palm ha hört mig i officers-examen... der svarade jag aldrig ett ord.”

Alla skrattade utom Juliana, som sötsurt inföll:

“Det är ingenting att skryta med, käre Ture.”

“Det är icke för att skryta som jag talar om det utan för att roa damerna, hehe. Fordringarne till officersexamen ökades ju på Karlberg omenskligt år efter år och min läslust minskades ju äldre jag blef. Icke kunde det gå i spann. Också blef jag knappkörd i examen och tog den aldrig.”

“Knappkörd?” upprepade Lilly förvånad.

“Knappkörd är en sportterm“ upplyste Ture, och log belåtet öfver att hafva riktat konversationen med ett ord, som ingen hade begripit. “Men jag har hämnats... aldrig öppnat någon bok sedan dess, hehe.”

“Utom plånboken“, suckade Juliana.

Matias hade under tiden vexlat några ord med Amanda, men deras samtal gick trögt, ehuru han talade om sin egendom Edby och hon om sina tjenare. Hon erfor alltid en känsla af otrefnad i hans sällskap. Hans yttre var nästan till löjlighet oförmånligt, hans tal obildadt, hans sätt tafatt, men på samma gång framfusigt, vitnande om, att han visste

hvad han gälde i penningvärde och kunde fordra af andra. Emellertid måste hon umgås med honom; han var rik, känd som hederlig karl och deras närmaste granne, som i mer än en kommunalangelägenhet hade uppträdt som Klas' eko.

“Hvad de taga sig bra ut tillsammans, fröken Gripenstråle och mamsell Palm!” sade han slutligen till Amanda.

Hon böjde stillatigande på hufvudet och gick till dem. Han visste ej om han skulle lemna rummet eller stanna qvar, ingen tycktes vidare gifva akt på honom. Besvärad satte han sig slutligen vid ena fönstret. Der fingrade han på sin klockkedja och gjorde aktningsvärda försök att se road ut.

Stackars Matias! Han rådde icke för, att han ej förstod sig på att skicka sig sirligt. Om sin härkomst visste han icke mycket. Han hade blifvit hittad i en kakelugnisnisch, enligt sin mors utsago. Hon hette Stina Flink och kallades Constance. Jemte aborrarne var hon lång tid Blå Portens förnämsta dragningskraft. Efter att hafva upplefvat de äfventyr en vacker värdshusuppasserska så lätt finner utan att behöfva söka, drunknade hon en natt i Djurgårdsbrunnsviken, dit hon rott i uppsluppet sällskap för att se på månen. Matias var då nära tio år gammal. Efter hennes död betalade ingen för honom hos vaktmästarefamiljen, der han var inackorderad. Denna tyckte då, att han var stor nog att försörja sig sjelf och skaffade honom plats som kypare på operakällaren. På sin tionde födelsedag började han der trampa omkring borden. Major Gyldengranat, som under riksdagarne vistades i Stockholm,

fattade tycke för den flinke pysen och tog honom med sig som betjentpojke till Dalarne. Snart kom han på brukskontoret och antog då namnet Björkegréen (med två e). Arbetsam och duglig steg han småningom i graderna och blef slutligen brukets förvaltare. På auktionen efter majorens död 1871 inropade han Edby för 197,000 riksdaler, som betalades kontant. Detta öfverflöd på penningar gaf ej någon fläck åt Matias' hederliga namn och rykte. Hans lön hade icke varit ovanligt stor, men betydligt större än hans små behof kräfde. Med öfverskottet hade han spekulerat i skogar och spanmål, aldrig läggande sig mera vidt ut än han hade medel till. Snart ansågo hans vänner och bekanta, att orimlig tur följde alla hans företag. Hemligheten till hans framgång var för enkel, att någon kunde finna den. Han stod på egen grund, hade godt omdöme och kunde vänta.

Matias hade ett halft sekel bakom sig och endast tillfälligtvis varit en ljum beundrare af det täcka könet, då han för några månader sedan för första gången såg Lilly. Ett enda af hennes ögonkast hade vändt huller om buller hans åsigter om qvinnorna. Han sökte afvärja det farliga inflytande hon utöfvade på honom genom att fly henne, men han kom snart tillbaka igen till Nordanfors enkom för att få se henne och höra hennes röst, som kunde vara så ljuf och smekande när hon ville det. Snart hade han fullkomligt klart för sig, att just hon var den hälft, som felades honom. Hon var ju så vacker och skulle föra sig som en riktig hennes nåd; flytande talade hon språk, som han ej begrep ett ord af, och spela,

sjunga och måla kunde hon också, förutom en hop andra fruntimmerskonster, som taga sig så bra ut i en salong. Landtbruk och bergshandtering tycktes äfven intressera henne när han talade om det; hon skulle hålla tummen på ögat på deras underhafvande och vara en annan han sjelf. Och så kär hon skulle blifva i honom och tacksam öfver, att han, som var så rik, ej försmått att göra henne, en fattig guvernant, så lycklig! På allt detta tänkte Matias än en gång, der han satt i sin ensamhet vid fönstret och tummade på sin tjocka guldkedja. Han kunde ej taga sina blickar från Lilly, som förstod sig så väl på att rätta sig efter andras sätt utan att derför förlora sin enskildhet. Han kunde icke nog beundra huru obesväradt och behagfullt hon förde sig i denna salong, der hon, ehuru blott en tjenare, föreföll så hemmastadd. Just en likadan salong ville Matias också hafva på Edby med vackra taflor på väggarne, blommor i fönstren och dyrbart porslin på hörnhyl-lorna. Den skulle ej påminna om någon viss konung, vara gustaviansk eller rococco, utan möblerad med saker, som alltid äro vackra, beqväma och smakfulla. Allt det der skulle Lilly ordna åt honom och han lofvade sig sjelf att, kosta hvad det ville, icke pruta på priset.

Matias' funderingar afbrötos plötsligen genom att ryttmästaren Gripenstråle och brukspatronen Gyldenhoff kommo in i rummet.

Amanda kastade en öm blick på sin man, som vänligt tryckte hennes hand. Axel helsade något förlägen. Under de sista veckorna hade han varit nästan hvarannan dag på Nordanfors. *Han bodde

en mil derifrån, men en förunderlig slump kom honom alltid att träffa Klas på hans jagter och derefter följa honom hem. Amanda bad honom vara hjertligt välkommen och äta middag hos dem. Han gjorde några undflykter och erinrade om hur ofta han gästade Nordanfors på sista tiden. Men Amanda var enträgen och det tycktes icke kosta på honom att låta öfvertala sig.

Amanda smålog fint och kastade en förstulen blick på Hedvig. Den unga flickan såg i allmänhet bra ut utan att vara vacker; de klara blå ögonen vitnade om hennes hjertas godhet och hon var älskvärd utan att göra några ansträngningar. Men i detta ögonblick syntes hon nästan skön, önskan att behaga gaf åt hennes utseende något rent af förklaradt. Efter att flyktigt hafva helsat på Axel tycktes hon ej gifva akt på honom, utan fortför att tala med Lilly, som helsat mera artigt på Axel, men icke heller syntes egna någon vidare uppmärksamhet åt honom, och skrattade så hjertligt åt Hedvigs prat, att hon visade alla sina små hvita tänder för honom. Hennes hållning såg utomordentligt naturlig ut och var mycket intagande.

Hedvig var ej så stor diplomat som Lilly. Sitt ansigte kunde hon gifva ett likgiltigt utseende, men fötterna var det henne omöjligt att hålla i styr. De tittade nyfiket fram under klädningen, helsade, gnedo sig nervöst mot hvarandra, skildes plötsligen åt och skyndade att åter gömma sig och haka sig fast vid ena stolsfoten.

“Här äro vi nu“, sade Klas. “Vårt jagtbyte består blott i tre harar... men jag för Gyldenhoff

med mig. Han äter middag med oss. Vi möttes af en slump på vägen.“

“Den der slumpen blir nu alldaglig“, tänkte Juliana.

“Han måste se mig hvar dag“, jublade Lilly för sig sjelf.

“Ack, han är här och stannar hela dagen“, fröjdade sig Hedvig.

“Är posten icke kommen än?“ frågade Ture.

“Den kom nyss“, svarade Klas och pekade på en packe bref och tidningar, som han lagt ifrån sig på ett bord, när han kom in i rummet.

“Jag väntar ett mycket angeläget bref och...“

“För dig, käre Ture, fins intet bref.“

“Jaså. Det är för märkligt“, mumlade Ture. “Rosa lofvade ändå på sin heder “så länge som jag älskar dig, skrifver jag till dig en gång i veckan“. Nu äro fjorton dagar gångna och intet bref har jag fått. Hm!“

“Här är ett bref till er“, sade Klas till Lilly.

“Tackar! Från *honom!*“ suckade hon, då hon såg på utanskriften, “åter igen!“

Hedvig närmade sig. Lilly antog en leende uppsyn och stoppade brefvet i fickan.

“Jag har en nyhet att tala om“, utbrast Klas glädtigt, efter att hafva ögnat igenom ett af sina bref.

“Hvad då?“ ropades i korus.

“Hugo Kamph kommer hit endera dagen. Jag har just fått bref från honom.“

Ett moln lägrade sig på Amandas panna.

“Var det nyheten?“ sade hon nästan föraktligt.

“Kommer han hit?” inföll Juliana, plötsligen vorden rödblommig. “Det är en evighet sedan jag såg honom.”

“Ack, jag mins dig som om jag såg dig i går, gamle Hugo. En sådan glad själ och så farlig för fruntimmerna. En don Juan con amore.”

“Jag tror, att herrarne också haft obehag för hans skull?” inföll Amanda och kastade en betydelsefull blick på sin man.

Nå ja det förstås“, svarade Klas, “han har varit lättsinnig... det ligger i hela hans släkt.”

“Han har ju ingen.”

“Men han har haft.”

“Han var enda barnet till öfverste Kamph.”

“Ja. Han har varit min bästa vän... vi tjernade båda vid husarerna och delade ljuft och ledt. Den tiden glömmet jag aldrig.”

“Hvarför har han så länge vistats utomlands?”

“Öfver tjugu år.”

“Nej, jemt tjugufem“, rättade Klas lifligt.

“Han kunde väl icke komma förr?” afbröt Amanda. “Han reste ju för skuld. Det var en skön öfverraskning för Klas, som var hans borgesman.”

“Sina skulder har han för länge sedan betalt, så väl kapital som räntor. Men det var icke egentligen skälet... *skulderna*... hvarföre han måste resa. Det var en kärleksaffär. Nog af, han *måste* resa. Så roligt vi ha haft tillsammans!”

Deras gemensamma förflutna hägrade för hans minne, men endast det angenäma deraf; bekymren och obehagen voro glömda.

Plötsligen återfördes han till verkligheten, då

han hörde Ture berätta för damerna, att Hugo Kamph haft äfventyr, som icke voro renhåriga: att han lemnade Sverige för skuld, rymde från England, blef förvist från Spanien, häktad i Paris . . .“

“Det är bara prat“, afbröt Klas häftigt.

“Men var det icke han“, envisades Ture, “som gjorde cession i Antwerpen med två och en half millioner skuld och en ring i tillgång.“

“Man skall icke tro allt hvad som säges.“

“Men det går ett rykte att . . .“

“Låt det gå. När det blir trött, hvilat det sig nog. Hugo Kamph har fel . . . det ha vi alla . . . han har gått igenom mycket och han är min vän.“

“Kan jag få tala några ord med herr ryttmästaren?“ frågade Matias förlägen och så lågmäldt, att de öfriga ej kunde höra hvad han sade.

“Gerna“, svarade Klas förbindligt.

“Det handlar om mamsell Palm . . . Jag vill gifta mig med henne.“

Klas kände sig besvärad och Matias' sjelfbelåtna leende förargade honom. Han suckade öfver, att den vackra flickan låtit blända sig af rikedomens glans och var villig sälja sig, utan att besinna, åt hvilket elände en qvinna merändels hemfaller, som gifter sig endast för guld och glömmer mannen, som är med på köpet. Men så hägrade i hans inbillning det angenäma grannskapet. Lilly skulle blifva den mest förtjusande granne han kunde önska sig på Edby. Och så roligt det blefve för Hedvig, som var så fäst vid henne.

“Hvem vet, kanske blir hon mycket lycklig“, tänkte han nu. “Björkegréen är rå, men redbar och

godhertad. Han kommer naturligtvis att stå under toffeln och strö pengar på henne. Ett sådant festande det skall blifva på Edby. Det blir roligt för alla.“

“Jag gratulerar“, sade han.

“Tackar“, stammade Matias, “tusen tack. Får jag be ryttmästaren vara så god och först tala med henne?“

“Skall jag fria för herrn?“ skrattade Klas och förde sin gäst in i sitt rum.

Amanda, som satt i soffan bredvid Juliana och då och då kastade missnöjda blickar på Lilly, omkring hvilken Ture, Hedvig och Axel kretsade, sade: “Du har rätt, hon är för intim med Hedvig.“

“Ja, det är icke bra, att hon får så stort inflytande öfver henne. Hedvig är mycket attacherad med henne.“

“Ja, och det tycker jag icke om.“

“Jaså, damerna vilja spela guerre“, utbrast Ture.

“Ja, men tag sig i akt, mamsell Lilly. Jag är farlig. Kom, Axel, och hjälp mig att göra dig nyttig.“

“Biljard kunna ni spela en annan gång“, sade Amanda till Hedvig. “Kom med mig i stället. För-låt, söta Juliana.“

“Åh, jag ber.“

“Vi skola gå i köket och se på syltningen.“

“Men, söta mamma.“

“Du skall lära dig. Kom.“

Hedvig reste sig misslynt.

“Kan jag också vara hennes nåd till någon nytta?“ frågade Lilly lätt ironiskt.

“Nej tack. Mamsell kan ju stanna här eller göra hvad hon vill.“

Herrarne gingo till biljardsalen och Hedvig följde Amanda till köket.

“Jaså, mamsell Palm intresserar sig äfven för hushållet“, sade Juliana försmädligt. “Det må jag säga är att vara mångsidig.“

“En guvernant måste intressera sig för litet af hvarje ... åtminstone visa intresse.“

“Ja. En guvernant“, fortfor Juliana och tog på sig en min, som om hon ej var fullt säker på, om det var en kristen eller en hedning, en bildad person eller en vilde, hon talade med, “bör icke blott vara hemma i alla skolämnen och förstå sig på skön konst ... åtminstone litet... utan framför allt bör hon lära sig att ödmjukhet och lydnad är en tjenande persons första pligt. Men det är en svår konst, som icke hvem som helst kan lära sig.“

“Lydnad och ödmjukhet liksom höflighet äro, som jag tror, egenskaper litet hvar bör lära sig.“

“Jag talade i allmänhet“, afbröt Juliana harsen att hennes förolämpning förlorade sin udd mot den ligkiltighet Lilly visade. “Men vill mamsell taga åt sig af hvad jag sade, så icke mig emot.“

Hon kastade en försmädlig blick på Lilly och lemnade henne ensam.

Lilly suckade.

“Alltid förödmjukelser!“ mumlade hon. “När skall jag bli fri?“

“Hvarför komma ni icke?“ ropade Ture. “A, Hedvig är icke här“, sade han och kom in i rummet. “Ni är ensam. Så mycket bättre! För all del låt icke mig jaga bort Oceanens sköna dotter.“

“Hvad menar baron?“

“Hvad jag menar? Hm! Venus var ju dotter till Ocean...”

“Mår baron icke bra?”

“Jo visst mår jag bra. Och det förargar mig verkligen. Jag skulle föredraga att vara lidande. Då skulle man ha medlidande med mig eller hur? Det förstås, att min mor, friherrinnan...”

“Gör allt hvad hon kan att ingifva medlidande för baron.”

“Ja visst. Min lycka ligger henne mycket om hjertat, men jag vill ha en vän. Hm! Tror mamsell Palm på sympati? Redan första gången jag såg mamsell Palm så... hm... det är sympati. Mamsell Palm har så utmärkt vackra armar. Sådana armar skulle jag också vilja ha... om halsen. Och sådana ögon, nej, se icke på mig så der... det borde verkligen vara förbjudet att ha sådana der ögon. Och den här lilla handen... får jag låna den... bara ett litet ögonblick... jag lofvar på min heder att ge igen den. Ack, låtom oss bli vänner... bara... då ingen ser det. Och vi kalla hvarandra du då ingen hör det.”

Hon vred sig undan den tillämnade kyssen och utbrast vredgad:

“Oförskämde!”

Ture bleknade af harm att se sig försmädd. Att hon var dygdig, trodde han icke. Ehuru hon visat sig kall och tvär mot honom, hade han mer än en gång i hennes ögon sett ett trånande uttryck, en af dessa gnistor, som lysa blott en sekund. Men dessa blänkar voro ingen signal för honom.

Juliana, som glömt sina handskar, öppnade dörren i samma ögonblick.

Ture bytte i hast om samtalsämne.

“Ett sådant härligt väder vi fått”, sade han. “Riktigt charmant! Så roligt det vore om det ville fortfara. Å, det gör det nog, det är sydlig vind.”

Snabbt lemnade han rummet. Juliana tog sina handskar och kastade en föraktlig blick på Lilly, hvarpå hon följde honom.

Lilly såg häpen efter henne.

“Tror hon, att jag? ... Å, en sådan förolämpning ... en sådan skam!”

Snyftande sjönk hon ned i soffan. När hon tog sin näsduk föll brevet, som Klas gifvit henne, ur fickan.

“Och detta bref”, suckade hon. “Pengar, återigen skall jag sända pengar. Hvar skall jag få dem? Jag har ju inga och dock måste jag sända något.”

“Hvad felas er?” frågade deltagande Klas, som obemärkt kommit in i rummet.

“Förlåt”, stammade hon och steg upp, “jag ber, jag såg icke ryttmästaren.”

“Är det här brevet orsaken till er nedslagenhet? Då ångrar jag, att jag gaf er det.”

“Ack, om det här brevet ej kommit mig tillhanda, hade jag snart fått ett annat.”

“Jaså. Kan jag tjena er med något, så var god förfoga öfver mig. Haf förtroende för mig. Vill ni icke?”

“Ack jo, så gerna. Ryttmästaren har alltid visat mig så mycken godhet. Jag står i skuld ... tacksamhetsskuld ... och jag kan icke betala den. Min

mor var engelska och kom till Sverige med mig. Hon hade lidit mycket... var sjuklig... och dog snart. Jag var då fem år och ensam.“

“Och er far?”

“Han! Jag har aldrig sett honom. Han öfvergaf min mor.“

“Såå!” mumlade Klas deltagande.

“Frun, hos hvilken vi varit inackorderade, tog då vård om mig och gaf mig uppfostran så godt hon kunde, och innan jag var sexton år blef jag guvernant för att sjelf förtjena mitt bröd. Hennes son är på förfall... han har förstört hennes lilla förmögenhet. Hon har nu ingenting mera... och han behöfver jemt pengar. Jag är skyldig dem evig tacksamhet för hvad de gjort mig... han skrifver så i sitt bref... evigheten är ett långt perspektiv... därför får jag litet emellan sådana här påminnelser.“

Klas' ögon fuktades. Hans hjerta klappade starkare, då han såg den vackra qvinnan så nedslagen. Han räckte henne sin hand, som hon stillatigande tryckte.

“Räkna på mig“, sade han varmt. “Men gråt icke och låt det bli oss emellan.“

De sista orden hördes icke blott af Lilly, utan äfven af grefve Hugo Kamph, som oförmärkt kommit in i salongen. Hugo betraktade skälmskt ett ögonblick huru Klas klappade Lilly och smög sig på tå åter ut ur rummet. Då vred han upp spetsarne på de grånade mustascherna och utropade mycket högljudt:

“Hvar är min gamle hedersvän, Klas Gripenstråle?”

Klas spratt till vid ljudet af denna röst och vände sig lifligt från Lilly.

“Hugo“, ropade han och sprang med utsträckta armar vännen till mötes, “Hugo Kamph!“

“A, här är du ju, alltid densamme! Dessa tjugufem år ha mycket litet förändrat dig.“

“Och dig, gamle, käre Hugo. Hvad jag är glad att se dig igen.“

“Jag ville öfverraska dig ...“

“Jag väntade dig ej förrän om några dagar.“

“Och jag lät vagnen hålla vid grindstugan. Var god presentera mig“, tillade han för att hålla kvar Lilly, som ville aflägsna sig.

“Med största nöje. Grefve Kamph, min bästa vän, och mamsell Palm ... som har godheten att ge min Hedvig undervisning i de sköna konsterna.“ Hugo bugade sig mycket vördnadsfullt, men skalken log i ögonen. Han ämnade just säga henne några artigheter, då Klas godmodigt tillade:

“Vi talade nyss om dig!“

“Om mig? Verkligen? Det var vänligt af er.“

“Ja, det är icke en timme sedan ... med min hustru och friherrinnan Nordenhjelm.“

“Är hon här?“

“På ett par månader, ja!“

“Och din hustru?“

“Mår väl! Vi må alla bra här. Nu skall du stanna länge hos oss. Vi ha också våra förströelser må du tro.“

“Det tror jag gerna“, svarade Hugo och såg på Lilly, som rodnade och gick.

“Nu till damerna“, sade Klas, tog Hugo under armen och följde efter Lilly. I dörren hviskade Hugo:

“Jag gör dig min komplimang, mon cher. Hon är charmant. En sådan guvernant skulle jag också vilja ha.“

“Hon är en utmärkt lärarinna“, upplyste Klas tillrättavisande.

V.

Att tänka, drömma och måla var Lillys käraste sysselsättning. Hon dyrkade de sköna konsterna. Sina ljufvaste stunder tillbringade hon vid sitt stafli. Hon var rikt begåfvad, men ofta sjönk handen modlös ned vid hennes sida, då förståndet omtöcknades af otålighet och tvifvel. Liksom alla artister hade hon behof af beröm då och då för att ej misstro sig sjelf och underskatta sin förmåga, när svårigheterna tycktes öfverstiga hennes krafter.

Hon satt nu i trädgården och målade med allt mera växande lust. Klas' uppmuntran hade lifvat hennes mod och förhoppningar att blifva fri. Framtiden tedde sig i glänsande färger och det ena luftslottet större och präktigare än det andra hägrade i idel ljus och skimmer för hennes syn.

Hon såg plötsligen upp. Det prasslade i gräset bakom henne.

“Han!“ mumlade hon rodnande. “Skall han förklara sig i dag?“

Hon målade åter mycket ifrigt... nästan för ifrigt att vara naturligt. Men Axel Gyldenhoff gaf ej akt derpå.

“Min nådiga fröken Palm“, stammade han, “jag ... jag ...“

“A, är det ni?“ sade Lilly och såg ut som om hon blifvit litet skrämmd. “Jag såg er icke. Hvad tycker ni om det här?“ tillade hon behagfullt och pekade på sin tafla, då han ej genast svarade.

“Det är mycket vackert!“

“Verkligen?“

“Ja. Det är nu snart tre månader sedan jag kom hem från min resa, som jag har äran känna er, fröken Palm. Jag hyser för fröken Palm den största högaktning.“

Lillys hjerta jublade, men hon sade ingenting, bara slog ned ögonen och lekte med penseln.

“En sann upprigtig högaktning“, upprepade Axel. “Det är därför, som jag vågar be... hm... ack, skulle fröken Palm vilja hjälpa mig att... att... få till hustru *henne*, som jag älskar.“

“Är det då så svårt?“ mumlade hon rodnande.

“Ja... ack ja, det är det. När med sin ljuftva röst hon talar... hon, som jag älskar...“

“Herr Gyldenhoff!“

“Nej, gå icke“, bad Axel och höll henne kvar, “ack, då sjunger allt omkring mig och hela min själ jublar och vill svinga sig fram till henne och hviska, “jag älskar dig“, men jag är rädd att illa uttrycka min kärlek, att jag skall misshaga och jag tiger... säger ingenting. Hon är en engel och jag skulle vilja gifva år af mitt lif att kunna säga henne det;

så att hon tror det; men ett ord, som undfaller henne, en blick, som jag öfverraskar, kommer mig att frukta, att hon illa skulle upptaga min djerfhet, och när jag måste skiljas från henne har jag ingenting sagt. Och så går dag efter dag.“

Lillys hjerta klappade häftigt. Axel var en vacker karl, förmögen, sträfsam, ordentlig och åtnjöt förtroende och aktning. Å hufvudets vägnar utrustad något under medelmåttan, var han dock eftersökt och ansedd som en särdeles angenäm sällskapskarl. Han hade ett beundransvärdt förbindligt sätt att höra på när andra talade, och skrattade godmodigt så snart någon kom sig för att skämta, ehuru han menade ärligt och upprigtigt med alla. Hans obetydlighet var välvillig och ett smicker för dem, som lärde känna honom, då de funno sig vara mera qvicka än han.

Genom hans bemödanden att försöka behaga Lilly och Hedvig, som voro oskiljaktiga, kände sig Lilly äfven smickrad, och hon intresserade sig snart för hans framgång att kunna röra hennes hjerta, på samma sätt som en intelligent person intresserar sig för framgången af hvarje nyttigt företag, som är väl anlagdt och skickligt utfördt.

Aldrig förr hade hon hört honom på en gång tala så mycket och med sådan värme; och dock var den ståtlige, kraftige mannen brydd och försagd som en skolgosse. Hans förlägenhet var den ljufvaste kärleksförklaring. Lilly blef vek om hjertat och lofvade sig sjelf att göra sitt bästa, att blifva en huld maka och göra honom lycklig.

Hvad munnen ej ännu sade, berättade ögonen så oförbehållsamt, att Axel fattade hennes hand och fortfor mera käckt:

“Fröken Palm är... är... fröken Gripenstråles vän och förmår så mycket öfver henne.”

Lilly stirrade häpen på honom. Han märkte det ej och fullföljde ifrigt:

“Fröken Palm vill ju bli min bundsförvandt? Med föräldrarne talar jag naturligtvis sjelf. Jag hoppas de icke skola neka att gifva sitt samtycke, om jag erhåller deras dotters. Men henne kan jag ingenting säga. Hennes oskuld, värdighet och... allt... med ett ord... gör mig stum. Var så god och tala med henne för mig. Mitt hjerta är för fullt!”

Det svartnade för Lillys ögon, hon var nära att blifva vanmäktig. Men hon återvann beherskningen öfver sig under det han tillade:

“Fröken Hedvig har sådant förtroende för fröken Palm. Det vet jag. Hon är ju ännu så ung och oerfaren.”

“Hedvig är ju bara barnet!”

“Å nej! Fröken Hedvig är nära sjutton år. Hon är ung, men icke något barn, å nej!”

Lillys första tanke var att snöpligt afvisa Axel. Men så hviskade till henne en frestande röst: “Beskydda honom, så skall han snart finna hvilken engel han förlorat i dig och måhända evigt ångra den blunder han gjort!”

“Och jag skulle tala med Hedvig om er kärlek?” sade hon ändtligen med fast stämma.

“Ack ja. Och jag skall aldrig glömma det...”

fröken Palms godhet för mig... om fröken Palm vill göra det för mig.“

“Jag skall tala med Hedvig!“

“Snart?“

“Ja.“

“Så god ni är!“ Hans ögon strålade af glädje och han tryckte varmt hennes båda händer. “Tack ... tack!“

När Lilly ändtligen blef ensam, rasade hon öfver att på detta sätt hafva kunnat misstaga sig på hans afsigter. Men hur var det möjligt att kunna tro, att han skulle hafva så dålig smak och föredraga Hedvig, ett enfaldigt barn, framför Lilly, en så finbildad och fullkomlig dam.

“Må hon få honom. Det är ingenting att afundas, dummare karl finnes ej på jorden“, mumlade hon och stampade med foten i marken. “Och honom trodde jag ett ögonblick att jag älskade. Han är ej bättre än alla andra. Jag skall verkligen tala med Hedvig, för att visa hur litet jag bryr mig om honom. Det var dock en skön dröm. Han är god. Jag skulle ha bildat honom efter min smak. Jag skulle ha blifvit hans allt. Jag skulle ha älskat honom. Och nu!... Ack, jag älska... jag! Mitt hjerta är dödt!“

Feberaktigt började hon åter att måla och märkte ej, att Klas kom till henne. Han och Hugo hade efter frukosten gått till biblioteket för att ostördt språka, men de skildes snart; vänner, som ej se hvarandra på tjugufem år, hafva icke mycket att tala om. Klas stod helt nära bakom Lilly. Han nändes ej störa henne och njöt af skådespelet att se en vacker qvinna vara sig sjelf.

Plötsligen såg hon upp.

“A, det här har ni gjort i dag“, sade han då och pekade på ena hörnet af hennes tafla. “Mycket bra. Hedvig synes också göra framsteg“, prisade han i det han betraktade det andra staffliet bredvid Lillys, “tack... tack! Hvad? Har ni gråtit? Ack, det der brefvet ni fick. Det har jag glömt... hm... jag förstår. Visa nu, att ni har förtroende för mig. Ni har en skuld, sade ni, en tacksamhetsskuld. Betala af den, det kan ni ju lätt göra. Låt mig få köpa den här taflan?”

“Den är ju ingenting värd“, svarade Lilly försagd.

Klas lyftade ena handen till venstra ögat, blundade med det högra, gick med viktig kännaremin några steg baklänges, och så åter helt nära taflan; “jag värderar den... ett tusen kronor.“

“Det är för mycket“, stammade hon och kunde med möda dölja sin glädje, “för mycket!”

“Visst icke. Den tafla jag köpte förlidet år på konstföreningen i Stockholm är ej på långt när så bra... i mitt tycke... och henne gaf jag lika mycket för. Jag är icke målare, men... men jag förstår mig på taflor... jaa, det gör jag... och jag vill köpa den här taflan för tusen kronor. Är det afgjordt? Ja? Pengarna får ni i dag och taflan ger ni mig, då den är färdig.“

“Hur skall jag kunna tacka er?”

“Tatata“, smågnolade han och klappade henne godmodigt på ena armen. “Det är jag, som är och förblir er gäldenär! A, Hugo!”

VI.

Minnet är passionernas eko; genom afståndet får det en ljufvare och mera förförisk ton än passionen, det återger. När Juliana plötsligen efter så lång skilsmessa återsåg Hugo Kamph, för hvars egande hon förgäfves stridt med sitt koketteris blotade vapen, var öfverraskningen så häftig, att hon kände en iskyla genomila sina lemmar. I första ögonblicket trodde hon, att hon älskade honom. Åren hade skonsamt vidrört honom, de blixtrande farliga ögonen och den eleganta hållningen egde han ännu.

Hon hade ej haft tillfälle att tala ostörd med honom, endast några alldagliga fraser hade blifvit utbytta emellan dem under frukosten. Hon darrade af otålighet att snart få veta, hvilka hans känslor nu voro för henne och om han hade någon aning om, att hon varit orsaken till katastrofen, som dref honom i landsflykt. Om så vore, hur skulle han då behandla henne? Men hon log snart åt denna tanke. Qvinnor af den eleganta verlden hafva en märkvärdig talang, att kunna i det de skämta öfver sina fel förminska dem. Ett småleende uträttar så mycket till deras försvar. De påminna sig ingenting och förklara ändock allting, de förvånas, fråga, förgylla, förebrå och sluta med att vara utan fläck och oskyldiga som den oskyldigaste af alla oskyldiga. Juliana fruktade ej Hugo, och med leende min föreslog hon honom, att göra en promenad i trädgården.

Sixtin Nordenhjelm hade hela hennes slägt emot sig, då han uppträdde som sökande till Juliana Cederbjelkes hand och egodelar. Alla talade så illa om honom, att han derigenom vann den nyckfulla och egensinniga arftagerskans tycke. Hon var en stark vilja, men med små idéer, och gaf sin slägt (hon var fader- och moderlös) ingen ro förrän hon fick gifta sig med sin Sixtin. Hon var öfverlycklig af kärlek de första åtta dagarne efter bröllopet, och Nordenhjelm, som fått i hemgift nära en half million riksdaler banko, kände sig också väl till mods. Men i glädjen sväljde de sin lycka i ett enda drag, som om den varit en bitter medicin, utan att smaka på den. Så kommo missräkningar och oförenligheter upptäcktes i mängd. Juliana strödde ut pengar med båda händer; Sixten spelade med otur och hade haft så stora skulder att betala, att han fordrade, att hon skulle inskränka sina utgifter till det nödvändigaste. Anmärkningarne upptogos onådigt och alstrade bittra förebråelser. Alla deras goda egenskaper förlorade sitt värde och alla fel förstorades. De kunde snart hvarandra utantill och voro utledsna.

Hur omsorgsfullt de än dolde för världens ögon den ofrid och missämja, som rådde i deras hem, var det snart ingen hemlighet, att de sökte förströelse utom hus hvar för sig. Sixtin spelade allt djerfvare och längre hvarje natt, Juliana var outtröttlig att dansa på alla baler och lemnade dem bland de sista. Med en mun beklagade alla Juliana. Hon var så vacker och bara några och tjugu år. Försummad af sin man och derigenom så godt som fri, gjorde hon många eröfringar. Allmänna opinionen gaf henne med sin vanliga gifmildhet än

den ene, än den andre till älskare. Men hennes hjerta hade kallnat. Endast hufvudet var sjelfsvåldigt; det var tillbedjare hon önskade sig, icke älskare. I verkligheten bättre än sitt rykte, blef hon en af de mest tongifvande damerna inom den högre societeten. Hon skattade åt löjligheterna för dagen, men på ett öfverlägset sätt, understundom äfven åt morgondagens tokerier, men aldrig åt gårdagens. Hon tycktes intressera sig för nästan ingenting och hade dock reda på allt, som tilldrog sig och sades inom hennes värld; hon lärde sig utan att fråga och såg nästan utan att betrakta. Åt sin utstuderadt vårdade klädsel gaf hon ett utseende, som om hon ej tänkte på den. Hon drog nytta af sina fel och undvek att skada sig med sina dygder; hon förstod att lemna hastigt hvad som mest roade eller behagade henne och var allestädes närvarande, utan att fästa sig vid något eller någon. Liksom en fjärl fladdrade hon omkring sökande sötma för sin tillvaro, öfverallt der man träffar det som är qvickt, förnämt, rikt och älskvärdt. Bland dem, som hennes vänner och bekanta mest envisades att gifva henne till älskare, var Hugo Kamph, den gladaste bland Stockholms lefnadslustige män, som tycktes blott hafva en sorg, att ej i en bågare och i ett enda drag kunna tömma alla nöjen och njutningar. Tidigt lemnad åt sig sjelf, lefde Hugo, berusad af den frihet, som kommit honom så ung till del, som om hvar dag varit den sista, och hade många, många vänner. Ju galnare han uppträdde, desto mera afgudad blef han. Han tyckte icke blott om sin nästa, utan äfven och ännu mera om sin nästas hustru, och ansågs vara oemot-

ståndlig. Han talade till kvinnorna det språk de vilja höra; vördnadsfullt och allvarligt till de svaga, ömt och trånande till de känsliga, sjelfsväldigt och fritt till de lättsinniga. Men han tröttnade snart att beundra samma kvinna. När han trodde sig hafva kommit underfund med henne och sett henne så väl i profil som midt i ansigtet, dref hans nyfikenhet honom att finna en annan kvinna att beundra. Han älskade alla vackra kvinnor och ville studera dem hvar för sig, ej tillsammans.

Juliana sporrade hans fåfänga. Hon stod emot den oemotståndlige, och han följde henne snart trogen och ödmjuk som en pudel. Hon behandlade honom med den största stränghet, men i hennes mest grymma ögonblick såg dock Hugo alltid så pass mycken mensklighet skymta fram, att han ej förlorade hoppet på bättre tider. Afunden och elakheten sqvallrade snart om för hvem som ville höra på dem, att han intresserade sig för mycket för henne och att hon gjorde det icke mindre för honom. Hennes intimaste vänner togo henne naturligtvis i försvar och sade, att man aldrig skall tro mera än hälften af hvad som säges. Sixtin Nordenhjelm såg ut som om han ej trodde ens det, och ingen förvånade sig deröfver; i Stockholm hafva ju de äkta männen så godt hufvud.

Så dog Sixtin i lagom tid för att ej vara alldeles ruinerad. Juliana, med sina två små barn, måste nu betydligt inskränka sina behof. Emellertid sörjde hon sin man mycket tillbörligt och gick ovanligt länge i svart, som klädde henne förträffligt. Sixtin hade ej varit ett mönster för en bra äkta

man, men han vann sedan han var död för hvar dag som gick, alldeles som vissa vinsorter, när de tappas på buteljer. När talet kom på honom, bröstage hon sig lik en omaka turturdufva och ögonen fylldes af tårar, som gäfvo dem mycken glans. Men Juliana var för väl uppfostrad, att icke hålla sin sorg inom det passandes gränser; hon grät aldrig så att näsan blef röd. Den förtjusande enkan omgafs snart af så många, som ville trösta henne, att de stodo i vägen och skrämde hvarandra att göra bud till nytt giftermål. I synnerhet skadade Hugos enträgenhet henne. Alla kunde se, att hon visade honom mycken godhet. Godheten är en dygd, men ingen ville tro, att det är af dygd som en vacker enkå visar godhet mot en dragonlöjtnant. Och dock var deras förhållande det kyskaste af alla förhållanden; en förstulen handtryckning då och då, det var allt.

Så småningom tröttnade Hugo på denna låga diet, visade sig ej mera så ofta i hennes närhet och uteblef slutligen alldeles. Han förälskade sig i en annan dam af lika hög samhällsställning som Juliana.

Hennes man lefde och mädde mycket bra, men hade det stora felet att icke förstå henne. Hon var en svärmisk och svag qvinna; han en af vårt lands mera kända politici ex professo. När Hugo började tala om sin kärlek, märkte hon, att han var just den man, som förstod henne. Hon var dygdig och lät honom ej tala ut. Men Hugo var enträgen, ehuru ej en blick, icke ett ord undföll henne, som kunde uppmuntra honom. Och dock älskade hon honom redan, hon måste se, höra, tala med honom,

men hon skulle dö, sade hon till sig sjelf, förr än svika sina pligter och blifva hans. Stackars qvinna, snart kunde hon ej mera neka honom något och . . . dog icke.

Julianas egenkärlek blef djupt sårad, då hon såg, att Hugo tröttnat att längre sucka för henne. Snart upptäckte hon orsaken. Då försökte hon återvinna Hugo för sig, lika godt till hvilket pris. Men hon kom för sent och fick ej uppoffra något. I första utbrottet af sin vrede och svartsjuka hämnades hon genom att skrifva ett anonymt bref till sin rivals man. Denne hade så mycken makt, att Hugo tvingades att hals öfver hufvud lemna fäderneslandet. Ingen, icke ens hans intimaste vänner, visste hvarför han reste. Man trodde att han i ett anfall af melankoli rymde från Sverige för skuld, talade derom en hel vecka och glömde sedan bort, att han funnits till. Hans käresta tynade af och begrofs några månader derefter.

VII.

Då Juliana vandrade med Hugo i trädgården, förde hon talet på det förflutna och manövrerade med mycken skicklighet mellan dess bränningar och skär. Men hon var ingenting mera för honom. Tiden hade nästan utplånat hennes minne ur hans tankar, och när hon nu påminde honom om hvad hon varit, kände

han ett visst vemod att se henne, för hvilken han förr så mycket svärmat, ej längre vara vacker och intagande. Med en verldsmans fina takt försökte han dölja det obehagliga intryck hon gjorde på honom, men hennes skarpsynta blick upptäckte snart, att allt var förbi. Hon kände ett styng i sitt hjerta och klagade bittert öfver männens otacksamhet. Han afbröt henne ej, men när ordningen kom till honom att säga något, talade han om väder och vind, nya mod, sista skandalen och religion.

Då lemnade hon honom snöpligen, och han ströfvade ensam omkring på gångar och stigar i trädgården och parken. Slutligen kom han till en hög kulle, hvarifrån han kunde se ett stycke af den omkringliggande nejden. Der satte han sig. Synkretsen var icke mycket stor, den begränsades af skogbeväxta berg, men den var leende och hvilade ögat.

En å flöt igenom Nordanfors' egor och arbetade som en trägen och god arbetare i trots af sitt oberoende utseende. Hugo hörde sorlet af de små vattenfallen och kunde här och der bland pilar och alar upptäcka fabriker och verkstäder, talande bevis på, att hans vän Klas Gripenstråle följde med sin tid. På ett ställe vidgade sig ån till en liten sjö, der näckrosor och lotusblommor summo omkring och skalkades med hvarandra. På andra sidan var en äng med kreatur, åkrar och gården och längst bort såg han vid skogsbrynet röken ur kolmilorna långsamt i spiraler höja sig mot skyn.

Himmelen hade mulnat och på dess mörkgrå botten jagade molnen, liknande luggiga vaddstaplar, hvarandra. Vinden strödde omkring Hugo gulröda

och halft förtorkade löf i en yrande ringdans; de löpte framför honom som en svärm fåglar och föllo plötsligen ned då brisen dog. Hugo tyckte sig varda ett med naturen, som omgaf honom. Dessa murkna löf voro hans förflutna lefnadsår, molnen, som flögo förbi för alltid, voro hans illusioner, som flytt. En underbar beklämning grep honom, och han sträckte lidelsefullt ut armarne som om han velat taga hela naturen i sin famn.

Då slög en liten fågel, som satt på en gren öfver honom, några drillar. Hugo lyssnade. Fågeln sjöng för honom det outsägliga, målade för honom hvad som hvarken har form eller färg, beskref hvad ingen förr sagt honom, förklarade hvad han aldrig kunnat förstå och gaf en röst åt hans drömmeri.

“Ja, så är det“, hviskade Hugo och gick vidare. Hans förflutna lifs panorama afslöjade sig för hans tankar. Han suckade bittert. I sitt hjerta hyste han kärlek till det goda och hat till det falska och orättvisa, men ett sällsamt öde hade gäckats med hans ingifvelsens poesi och smutsat hans händer så snart han företagit sig något. Han hade begärt af lifvet mera än det kunde gifva, sökt sin lycka i omöjliga ting och funnit sin olycka i oundvikliga.

Huru mycket hade han ej älskat och huru olyckliga han gjort dem, som älskat honom! Hans hustru, denna blida, sköna och oerfarna flicka, som han fann vid sin sjukbädd i England, då han sväfvade mellan lif och död strax efter ankomsten från Sverige, hvad hade blifvit af henne? Huru hade han ej kämpat, lidit och ansträngt till det yttersta sin energi och intelligens för att förvärfva åt henne en värdig ställ-

ning, henne, som han ej gaf sitt hela namn, då hon fordrade att få ett namn, för att blifva hans för evigt. Och när han kom tillbaka till gamla världen från kriget i den nya, hölj'd af ära och rik, huru hade han ej letat efter henne och icke funnit minsta spår. Hvar var hon? Lefde hon ännu? Förbannade hon honom? Var hon död? Lefde barnet, som hon bar under sitt hjerta, när han lemnade henne?

Lilly påminde honom om henne. Det var samma ögon: draget kring munnen var just hennes. Men Lillys hållning var mera elegant, hennes händer voro en aristokrats. Han kände sig dragen till henne. Hon var en bra qvinna, det hade Klas sagt, men hon befann sig i en falsk ställning. Det tycktes honom som om hans hustru hviskade, i det hon pekade på denna flicka: "Se der än en gång din ungdom, min ungdom, af hvilken du gjort så dåligt bruk. Du lemnade mig, men nu har du mig åter. Låt henne föra dig hvar hon vill; hon för dig till kärleken. Du har bedragit och icke minst dig sjelf. Stöt henne ej tillbaka. Låt mig göra dig än en gång lycklig; ingen tid är att förlora."

Villigt lyssnade han till denna frestande röst. Han längtade efter lugn och ett hem. Han var så fri, att han ej hade något hem, reste då lusten kom på honom och stannade när så behagade honom, utan att fråga efter hvem landet tillhörde. Han bar intet partis kedjor, hade sin egen öfvertygelse, behöfde ej försvara andras dumheter, var icke ansvarig för någons handlingar och tog endast råd af sitt samvete.

VIII.

“Kom hit, Hugo, och se på den här taflan“, ropade Klas, då han fick syn på sin vän.

“Å, jag ber, bäste herr ryttmästare“, stammade Lilly förlägen.

“Kom!“ envisades Klas. “Jag försäkrar er, att taflan låter se sig. Nå, hvad säger du, Hugo?“

Hugo svarade ej genast. Han lutade sig ned mot taflan för att bättre se henne.

“Har fröken sjelf komponerat motivet till den här taflan?“

“Det är en vy af ett ställe icke långt härifrån“, svarade hon och flyttade sin stol något åt sidan. Han stod så nära. Spetsen af hans mustasch nästan vidrörde hennes kind.

“Ni har stora anlag, fröken Palm, och god skola“, sade han långsamt och reste sig åter upp från sin böjda ställning.

“Man märker, att grefven kommer direkt från Frankrike. Grefven anser det vara sin skyldighet att säga artigheter.“

“Jag är kosmopolit och tar seden der jag kommer. När jag är här säger jag hvad jag tänker.“

I detta ögonblick var Lilly bländande skön. En kvinnas utseende vinner så mycket på när hon tar beröm för sanning. Han nöjde sig ej med att blott beundra hennes ansigte, hans blick granskade hela hennes gestalt, enkelt och dock utsökt väl klädd.

Hon försökte dölja sin rodnad genom att luta sig öfver paletten.

“Ni borde utbilda er talang... studera... resa ut“, rådde Hugo i det han fortfarande betraktade henne.

“Äfven om så vore“, svarade hon efter ett ögonblicks tvekan, “hvert kommer man med två tomma händer?“

“Sådana händer kunna lätt frossa i guld... tack vare er talang!“

“Luftslott!“

“Visst icke. Tro mig. Jag förstår mig litet på taflor.“

“Målar grefven?“ afbröt hon lifligt och sträckte ut båda händerna för att dölja taflan.

Mildt fattade han den hand, som var honom närmast. Hon var mjuk, len och gled sakta ur hans. Han hade ej brådtom, lät det ske och svarade leende:

“Nej. Men jag intresserar mig mycket för skön konst och umgås gerna med artister. Det ligger poesi i den här taflan, icke sant, Klas?“

“Poesi ja, det är ordet“, instämde lifligt Klas, som ett ögonblick känt sig litet ensam i deras trio. “Jag ämnade just säga detsamma.“

“Ju mer jag ser på er tafla“, fullföljde Hugo, “desto mera tycker jag om den.“

“Så gör jag också“, bedyrade Klas.

Lilly såg förtjust på de båda herrarne, som postade på hvardera sidan om henne och hon mumlade:

“Å, jag ber... jag ber!“

Redan vid frukostbordet hade Hugo gjort ett

fördelaktigt intryck på henne. De sägner, hon hört berättas om honom, väckte hennes nyfikenhet och gåfvo henne lust att närmare lära känna honom. Det sätt, hvarpå han mottogs af Klas, för hvilken hon hyste aktning, antydde, att han icke var ädling bara till namnet. Med den erfarenhet af människorna som hon smickrade sig att ega, såg hon, att så var fallet. Han var elegant, icke blott i sin klädsel utan äfven i sitt sätt och tal. På ett glänsande sätt hade han bestått det säkraste proftet på hvilken samhällsklass en man verkligen tillhör, genom att visa sig känna till punkt och pricka alla dessa uttryck och åtbörder, ofta ganska sjelfsvåldiga, som brukas endast i högre kretsar och äro ett slags frimuraretecken, på hvilka främlingar känna igen att de tillhöra samma societet i lika godt hvilket civiliseradt land. Hans konversation under frukosten hade varit lekande, sprakande, sprittande och lätt ironisk. Han talade mycket, men ej ständigt och tycktes gerna höra på.

Till en början hade Hugo förvånat Lilly. Förvåningen efterträddes snart af intresse och... när en man lyckas intressera en qvinna, är han ej långt från att behaga henne.

Ett ögonblick var det tyst. Lillys ögon tindrade som stjernor. Med välbehag förde hon till sina läppar loftalsbägaren, som räcktes henne af de båda ädlingarne. Då bröts tystnaden plötsligen... af Amanda, som oförmärkt närmat sig den intressanta gruppen och hört de sista fraserna.

“För att alltid blifva beundrad“, log hon ironiskt, “måste man ständigt ha en ny öfverraskning att

bjuda på, man må nu vara hur poetisk som helst. Nyfikenheten skall ju jemnt eggas och kittlas. Nå... först förvånas man och så beundrar man kanske... men sedan kommer vanan att beundra och från gammal vana till leda är steget icke långt.“

“Låt ej afskräcka er“, sade Hugo lifligt.

“Min hustru öfverdrifver“, tröstade Klas. “Du öfverdrifver, Amanda.“

Hedvig, den rara flickan, kom och räddade sällskapet ur deras förlägenhet.

“Ack, här är du“, sade hon och klappade Lilly. “Jag har sökt dig öfverallt. Hur finner du min rök ur skorstenen? Den har jag gjort sjelf“, tillade hon med välbehag men mycket mer lågmäldt och satte sig vid sitt staffli.

“Det är för mycket rök“, svarade Lilly leende, “mycket för mycket!“

Amanda kastade en blick på Hedvigs staffli.

“Har mamsell Palm hjälpt dig med den här tafelan?“ frågade hon. “Hvad är det för djur i båten? Är det icke en båt?“

“Jo, en ökstock och i den sitter en man.“

“Jag tog honom för ett djur“, skrattade Amanda.

“Ett djur!“ upprepade Hedvig sårad. Derpå vände hon sig till Lilly och hviskade:

“Drufvorna i orangeriet äro mogna nu. Kom, så gå vi dit. Jag har förlorat lusten att måla i dag.“

Hon reste sig hastigt. Lilly följde henne. Ett ögonblick derefter voro de i orangeriet.

Hugo kastade en lysten blick efter Lilly. I hennes närhet glömde han bort de goda föresatser han

en stund förut fattat. Han var nu åter den vanlige, lättsinnige Hugo Kamph.

“Hvad jag trifs väl här“, sade han när han såg att Amanda betraktade honom. “När man som jag irrat världen omkring, sätter man värde på ett hem som detta. Jag afundas Klas!”

“Såå“, mumlade hon smickrad.

“Hans lycka!”

“Ja, jag har en god hustru“, erkände Klas hjertligt.

Hugo kastade en forskande blick på honom, som tycktes fråga, “tycker du om henne också?“ men han sade:

“Och hans förtjusande dotter!”

“Ja, Hedvig är en ovanlig flicka“, medgaf Amanda blidt.

“Hon är lik sin mor“, prisade Hugo.

“Ja... hon är stor nu“, svarade Amanda.

“Man kunde taga er för systrar...”

“Hon är snart sjutton år.”

“Hon och hennes guvernant tyckas vara mycket goda vänner“, fortfor Hugo, för att få höra hvad Amanda tyckte om Lilly.

“Ja, de äro mycket goda vänner... nästan för mycket.”

“För mycket“, inföll Klas lifligt, “hvarför för mycket? En så rikt begåfvad qvinna är ett godt sällskap för Hedvig.”

“Må vara“, medgaf Amanda något spetsigt, “men Hedvig behöfver nu ej längre guvernant.”

“Joo! Hennes franska är ännu icke perfekt. Minst ett år till bör mamsell Palm vara här.”

“Det finner jag icke.”

“Hon skall stanna.”

“Nej... söta du!...”

“Minst ett år. Sedan kunna vi tänka på saken. Jaså, Hugo har gått”, tillade han och kastade en blick efter vännen, som, anande en äktenskaplig stormig scen, redan var långt borta på väg att finna de unga damerna.

“Men när Hedvig är gift?” ... invände Amanda.

“Tänker du redan på det?”

“Redan? Det gjorde jag då hon låg i vaggan. Som sagdt, när Hedvig är gift...”

“Men nu är hon icke gift...”

“Låt mig få tala till punkt, söta du. Kan hennes man franska bättre än hon ... får han lära henne. I annat fall är det väl med honom som med andra karlar, att han icke tycker om, att hans hustru kan mera än han. Jag tror, att Gyldenhoff...”

“Hvad felas honom?”

“Är kär i Hedvig.”

“Har han sagt något åt dig?”

“Nej, icke ännu, söta du. Sådant der tar tid. Först skola de väl lära känna hvarandra. Men under dessa omständigheter är naturligtvis mamsell Palm öfverflödlig och kan bli rent af besvärlig.”

“Må vara, att Hedvig är stor nog att icke längre behöfva guvernant. Låt då i Guds namn guvernanten fara sin väg, men låt vännen stanna kvar.”

“Den der vänskapen är jag liknöjd om. Hedvig är för intim med henne och hon är för familjär... Dessutom är hon kokett och det är intet godt exempel för Hedvig. Meningarna om nyttan af hennes

inflytande öfver Hedvig äro mycket delade, kan jag försäkra dig. Juliana till exempel..."

"Det är bara afund. Mamsell Palm är vacker och Juliana..."

"Har sett ännu bättre ut."

"Men gör det icke längre."

"Så litet ni karlar känna oss qvinnor. Skönhet, hvad bry vi oss om den?"

"Amanda!"

Men hon lät ej hejda sig af hans gäckeri utan fortfor förnumstigt:

"Det ligger något vulgärt i att väcka kärlek eller rättare sagdt passion... du må kalla det hvad du vill, bara för sitt utseende skull."

"Det vill säga", skalkades han och tog förtroligt hennes arm under sin, "att när jag friade till dig i full dragonuniform med brändt hår, vaxade mustascher och sporrar, som täflade med mig i vältalighet, gjorde det icke mera effekt på dig än om jag sett ut som vår skollärare, vindögd och kutryggig?"

Hon vände hufvudet något åt sidan, att han ej skulle se hur rödblommig hon blef i en hast, och svarade undvikande:

"Det är mannens hjerta och hufvud vi qvinnor fästa oss vid."

"Såå. Då var du tusan så skarpsynt, ty vi kände hvarandra bra litet, när jag friade. Icke var det väl mina skulder som frestade?"

"Klas", mumlade hon ömt och tryckte sig närmare honom. "Vore det icke bra om Hedvig och Gyldenhoff blefve ett par?"

"Det skulle glädja mig mycket."

“Hur länge skall grefve Kamph stanna här?”

“Så länge han vill.”

“Nej se. Nu går han ensam med Hedvig der borta. Han tycks egna henne mycken uppmärksamhet. Hvar är Palm? Jag vill icke och jag ger aldrig mitt samtycke till, att Hedvig blir hans hustru.”

“Tror du, att han?... Det gör icke jag heller. Hugo är en lättsinnig krabat. Jag känner honom sedan gammalt. Men du misstar dig, det är bara vanlig artighet. För resten är han gift?”

“Hvad säger du?”

“Har åtminstone varit det i England för många år sedan. Ett lättsinnigt streck som vanligt... Det räckte icke länge... när kriget bröt ut reste han till Amerika, tjänade sig der upp till öfverste och...”

“Hustrun?”

“Hon har aldrig kommit vidare på tal emellan oss. Jag har icke velat vara indiskret då han...”

“Alltså kommer mamsell Palm bort ju förr desto hellre“, afbröt Amanda, “förstås med utmärkta rekommendationer och ett souvenir från Hedvig. En aning säger mig, att...”

“Hon stannar qvar“, inföll han häftigt. “Hvad är det här för nycker, jag känner icke längre igen min gamla snälla Amanda. Hitintills har hon uppfört sig mycket passande, och hvad du nu sagt har icke kommit mig att ändra åsigt. Jag vill, att hon skall stanna och dermed punktum.”

Om ej Juliana kommit i detta ögonblick hade Amanda börjat gråta. Tårarna voro redan i ögonen. Men väninnan såg så skadeglad ut, att nyfikenheten

att få veta hvad som händt hos Amanda förjagade den obehagliga tanken på den förlorade drabbningen.

“Nu skall jag tala om för er något riktigt oväntadt“, utropade Juliana andtruten, “det var riktigt roligt, att jag träffade er båda. Jo... jag gick nyss i parken, då jag plötsligen såg...”

“Hvad?”

“Brukspatron Björkegréen på knä framför allas vår favorit, mamsell Palm.”

“Är det möjligt?” utbrast Amanda häftigt.

“Otroligt, men sant! Rosorna i hans egen trädgård hindra honom icke att se rosorna i grannens.”

“Än se'n?” inföll Klas leende. “Edby har länge saknat husfru, och fastän Björkegréen ej uppfunnit krutet, vill han dock icke, att hans ras skall dö ut med honom.”

“Men söta du“, invände Amanda, “skall en så präktig possession som Edby falla i händerna på en guvernant? Det må jag säga förefaller riktigt löjligt. Friade han?”

“Han låg ju på knä!”

“Ja då, så...”

“Jaha... han friade, det är klart. Det blir bra trefligt för er att få en sådan granne, som ni alla äro så fästa vid, du... Hedvig... och Klas!”

“Jag, som ingenting vetat...” yttrade Amanda missbelåten.

“Med mig talade han om affären redan i morse“, upplyste Klas.

“Det har du icke sagt mig?”

“Han ville, att jag skulle fria för honom. Såg det ut som om han fick ja?”

“Hon visade mycken själfbeherskning. Det var tydligen icke första gången som hon såg en karl ligga för sina fötter. Så fick hon se mig och då naturligtvis... skildes de åt. Hm! Visst fick han ja. Han är ju rik!”

“Att så der sälja sig!” suckade Amanda.

“Hon vill bli försörjd utan att längre behöfva arbeta“, fördömde Juliana.

“Nå, det var roligt“, sade Klas glädtigt. “Det blir det angenämaste grannskap vi kunde få.”

Juliana kastade en betydelsefull blick på Amanda, som än en gång hörde hennes ord om Lilly i sina öron och med ovanlig skärpa i rösten yttrade:

“Nu, söta Klas, hoppas jag, att du icke längre har något emot, att hon flyttar så snart som möjligt?”

“Hvart skall hon taga vägen? Det vore orätt, att just nu...”

“Men jag vill på inga vilkor ha en förlofvad guvernant för min dotter.”

“Det undrar jag icke på“, uppmuntrade Juliana.

“A, der komma de!”

“Vi träffas sedan“, sade Amanda hastigt. “Några kärleksscener få icke uppföras i mitt hus.”

“Men, kära Amanda...”

“Nej aldrig, Klas!”

Klas, van att i sin hustru finna ett eko af sig själf, kunde icke förstå hvad som gjort henne så förändrad och skyndade efter henne att få gåtan tydd. Att hon var svartsjuk, föll honom ej in.

IX.

Juliana kastade en hätsk blick på Lilly, som närmade sig arm i arm med Hedvig och åtföljd af Hugo, Axel och Ture. Lilly talade om den stora eleganta världen utomlands (som hon aldrig sett), sådan hon existerade i hennes inbillning. Alla lyssnade uppmärksamt till hvad hon sade. Hon behandlade dem på samma sätt som en skicklig schackspe-
lare sina pjäser, ej fästade sig vid en utan att äfven hafva ögonen på de andra, hvilka möjligen kunna förskaffa ännu större fördelar. De betraktade henne under det hon talade och deras blickar gjorde henne så vacker, att hennes konversation drog vinst af hvad de sågo och gaf intrycket att vara snillrik.

“Grefven frågar hvad min dröm om lifvet är? Jo, jag skulle vilja vara rik, mycket rik och se hela världen för mina fötter.”

“Det är icke små pretentioner mamsell har“, inföll Juliana spetsigt.

“Det är ju bara en dröm. I södern vill jag helst vistas. Jag tycker icke om det nordiska klimatet.”

“Du skulle då alldeles vilja öfverge stackars Sverige?” sade Hedvig och klappade henne på armen.

“Nej, jag skulle komma hit om somrarne att helsa på. Jag och solen skulle följas åt.”

“Lyckliga sol“, läspade Ture.

“Och ni, fröken Gripenstråle?” frågade Axel.
“Ehuru vi ha snö, is och köld, icke skulle fröken vilja öfvergifva vårt fädernesland?”

“Vintern är det bästa jag vet... släddpartier... skridskoåkning... baler.”

“Hvar ville fröken Palm vistas om vintrarne?”
frågade Hugo.

“Öfverallt der man lefver angenämt. I Nizza till exempel, Italien... Egypten... Spanien.”

“Trubadurernas land”, log Ture.

“Och om vårarne i Paris”, sade Hugo, “det är bästa säsongen.”

“Ack ja, en gång om året i Paris för att få nya ideer och friska upp de gamla.”

“Nå, men Schweiz?” inföll Axel förnumstigt.
“Det förtjenar verkligen att ses. Jag var der på försommaren.”

“Schweiz också... i förbigående... det förstås. Och England och Skottland en månad eller två. Och Tyskland! En villa i en romantisk trakt vid Rhein med ruiner och månsken! Der skullé jag vilja vara om höstarne för att glömma alla dårskaper jag begått under årets lopp och drömma om nya.”

Hedvig slog ihop händerna af förtjusning. Axel skakade betänksamt på hufvudet och ämnade säga några varnande ord om romangriller, då Juliana spetsigt inföll:

“Det der blir ju ett riktigt vagabondlif!”

“Ni förstår er på att drömma”, uppmuntrade Hugo. “Er dröm förtjenar att blifva verklighet.”

“Det är omöjligt”, suckade hon.

“Omöjligt! Det är icke vacker svenska”, invände Hugo.

“Bravo!” utropade Hedvig. “Men hvar finna den Phœnix, som ger dig all denna härlighet?”

“Jag tror“, gäckades Juliana, “att mamsell, som tycks vara en riktig filosof, redan tändt sin lykta och sökt... icke utan framgång.“

Lilly låtsade ej höra henne.

“Hvem har hon funnit?“ hviskade Hugo sakta till Juliana.

“Brukspatron Björkegréen“, svarade hon i samma ton; “briljant parti för henne. Han är rik och enfaldig.“

“Det är ju för galet“, menade han. “Icke älskar hon honom.“

“Älskar! Kärleken visar sig understundom mest förnuftig i sina galenskaper.“

Axel och Hedvig hade aflägsnat sig något från de öfriga. Han sade ingenting, icke heller hon. De voro så kära i hvarandra.

När Axel för ett år sedan flyttade till orten, fann den unga oerfarna flickan honom vara en angenäm bekantskap. Hon skrattade, pratade och vande sig att se honom. Snart saknade hon honom, då han var borta. Hennes inbillning sysselsatte sig med honom och smyckade honom med alla de högsta fullkomligheter, liksom andra qvinnor göra med andra karlar, som icke äro snillrika och hvilket är en Guds lycka för dem, ty huru skulle de annars, som nu är fallet, kunna få de bästa vinsterna i det stora äkten-skapslotteriet? Och ett, tu, tre var den unga oskul-dens hufvud och hjerta fullt af Axel, innan han ännu tryckt hennes hand.

Ändtligen bröt Axel den betydelsefulla tyst-naden:

“Min dröm, eftersom vi tala om drömmar“,

stammade han, "är icke att flacka världen omkring som mamsell Palm. Nej, en stor egendom här i trakten... en älskad maka... som... som... fröken svarar icke!"

Nu hade Hedvig alldeles smulat sönder den stackars prestkragen, hon höll i sina händer, och hon lät den falla till marken.

"Hvarföre stannade ni då så länge utrikes... nästan hela våren och försommaren?" framkastade hon och försökte dölja sin rodnad genom att plocka en ny blomma.

"För att, då jag kom hem, sätta ännu mera värde på allt... här!"

I det samma kom Juliana och tog Hedvig förtroligt under armen.

"Vet du af, att brukspatronen friat till mamsell Palm?" sade hon hemlighetsfullt och förde henne några steg från Axel, för hvilken allt gick rundt omkring.

"Nej. Ack så roligt... så roligt!"

"Tst, icke så högt. Det skall ännu vara en hemlighet."

"Men jag, som är hennes bästa vän?"

"Ja, nog är du hennes vän, det vet jag. Men är hon din vän, din upprigtiga vän? Du visste ju af ingenting. Icke ha rättiga vänner sådana der hemligheter för hvarandra?"

"Nej, det är sant. Lika godt. Hvad det gläder mig. Hon behöfver så väl blifva gift, stackars Lilly, hon har ju ingenting."

"Pretentioner har hon nog. Hm, icke tycker hon om brukspatronen?"

“Hur skulle hon då kunna gifta sig med honom?”
invände Hedvig och skyndade till Lilly.

“Gås“, mumlade Juliana.

Nu sällade sig Matias till dem, och Ture utropade gäckande:

“Hur kan herrn ha hjerta att öfvergifva damerna så länge?”

“Jag har icke mera något hjerta, jag har gifvit bort det“, svarade Matias och såg skälmskt på sin utkorade. Ingen mer än han sjelf skrattade åt detta infall. Lilly var missnöjd dermed; kärleken misshagar så ofta, då han arbetar som mest att behaga; den allt för stora enträgenheten blir besvärlig. Lilly förargade sig öfver, att Matias genom att på detta sätt kompromettera försökte monopolisera henne; hon ville än så länge lik solen lysa för alla.

Ture bröt en ros från närmaste buske och lemnade den åt henne i det han sade:

“Tillåt mig presentera en af mamsell Palms systrar.“

“Syster?”

“Ja denna ros!“

Hon höjde småleende på axlarna och tog emot hans hyllning. De öfriga skrattade, Matias mest högljudt. Ture drog då äfven på mun och såg belåten ut. Den enda, som icke hade roligt, var Juliana.

“Hvad är det der att skratta åt?“ hviskade hon kärft till Ture. “Ser du icke, att man gör narr af dig? Vet du då icke, att brukspatron friat till mamsell Palm?”

“Nej? Har han?”

Ture hastade till Matias. Denne tog honom under armen.

“Jag gjorde rätt, jag, som lät nyreparera hela första våningen på Edby.“

“Såå. Räkna på mig. Nu skola vi vara mera tillsammans än vi ha varit förut. Jag skall komma och jaga hos brukspatron. Alltid kan jag slå mig lös några månader hvarje höst.“

“Tack, tack, men...“

“Intet krus oss emellan, jag ber. Jag kommer till er *sans façons* ... det är afgjort. När skall bilägret firas?“

“Bilägret! Förlofningen skall väl först vara klappad och klar?“

“Är den icke det? Har herrn icke fått ja?“

“Oss emellan sagdt är det ännu bara till hälften afgjort. Jag vill...“

“Men hon vill icke?...“

“Det har hon icke sagt. Tycker herr baron det? Det kan ju icke komma i fråga, men...“

“Hon vill besinna sig. Jaså. Ja... lycka till ... lycka till!“

Ture gick till sin mor, som stod i närheten, några steg från de öfriga.

“Icke har han fått ja. Han får troligtvis korgen, det är min åsigt“, sade han till henne.

“Är hon förryckt?“

“Hon har troligen ett annat tycke.“

Juliana sällade sig till Hedvig.

“Jag hade rätt“, hviskade hon. “Mamsell Palm tycker icke om brukspatronen, hon har hvarken sagt ja eller nej ännu. Hon tycks ej veta hvad hon vill.“

“Lilly är min vän, tant!”

“Så häftigt du tar vid dig, söta du. Hon lär ha ett annat tycke.”

“Hvem då?”

“Gyldenhoff!”

Hedvig spratt till. Det svartnade för hennes ögon, allt gick rundt omkring.

“Han”, mumlade hon. “Hvad ger tant anledning att tro det.”

“Allt. Jag vill ingenting säga, men jag har mina skäl att tro det. Se sjelf”, tillade hon skadeglad och fäste Hedvigs uppmärksamhet på Lilly, till hvilken Axel med ovanlig liflighet talade.

Hedvig bleknade och rodnade. Med möda kunde hon hålla tillbaka tårarna, som ville sippra fram under de långa, silkeslena ögonhåren. Händerna förde hon till sitt hjerta, liksom för att hämma dess slag.

“Nu är den vänskapen sin kos”, tänkte Juliana, “och det bör Ture ha nytta af.”

Och hon skyndade till Amanda att skörda nya frukter af sitt utsäde.

X.

Axel talade endast om Hedvig och ju längre det led, desto svårare blef det för Lilly att beherska sig och hålla god min.

“Laga, att jag blir ensam med Hedvig”, sade

hon slutligen otåligt, "så skall jag, som ni önskar, tala med henne."

"Nu genast?"

"Ja."

"Tack", hviskade han och tryckte med värma hennes hand. "Tack", upprepade hans ögon än en gång. Hon gjorde en lätt böjning på hufvudet och smålog kallt. Hon frös. Hedvig kunde ej taga sina blickar från dem. Underbara tankar bemäktigade sig henne. Hon önskade, att han varit både blind och stum, hellre än att se och tala med Lilly på det der viset.

Plötsligen fick Axels ansigte ett mycket funder-samt uttryck. Han grubblade på hur han på ett fintligt sätt skulle kunna laga att Lilly och Hedvig genast blefvo ensamma. Han sällade sig till de andra herrarne för att genom sin konversation få bort dem.

"Icke skall du besvära dig för mig, om du hellre vill vara med herrarne", sade Hedvig spetsigt till Lilly, som tog henne under armen.

"Jag vill tala med dig."

"Med mig?"

"Ja."

Hugo hörde de sista orden.

"Damerna vilja vara ensamma", underrättade han de öfriga och de gingo vidare.

"Hvad vill du mig?" frågade Hedvig.

"Sätt dig", uppmanade Lilly.

"Jag står lika gerna."

"Som du vill. Hvad felas dig?"

"Mig? Ingenting."

“Tala om för mig?...”

“Jag har ingenting att tala om.”

“Du tycks vara mycket...?”

“Ja!”

“Ja... hvad?”

“Jag vet icke. Jag är så olycklig.”

Hedvig kunde nu ej längre återhålla sina tårar och sjönk ned på bänken bredvid Lilly.

“Olycklig du, lyckans skötebarn! Du har ju allt... föräldrar, som älska dig, vänner...”

“Vänner!” upprepade Hedvig bittert.

“Hedvig! Du älskar?...”

“Ingen!”

“Du älskar herr Gyldenhoff?”

“Nej, nej!” utbrast Hedvig darrande, då hon hörde detta namn, som hon aldrig vågade uttala af fruktan att säga det annorlunda än andra.

“Och du tror, att jag älskar honom, lilla toka?”

“Nej, Lilly, det tror jag icke. Men jag är rädd, att han tycker om dig.”

“Hvarför tror du det? Svara!”

“Han talade nyss med dig så... så eget!”

“Och därför tror du, att han älskar mig? Derför var du bitter mot din vän?”

“Ack, söta du, jag är ej så dålig som du tror. Men jag vet icke hvad det är för tankar, som kommit öfver mig. De äro så underliga. Tant Juliana sade, att du tyckte om honom. Du vet hur mycket jag tycker om dig och att jag icke är den, som kan förställa mig eller säga en osanning, men ser du jag är...”

“Svartsjuk?”

“Jag?...”

“Du är svartsjuk.”

“Hvarför är du så kokett?”

“Jag?...”

“Du är kokett.”

“Du tycker så därför, att du är svartsjuk. Du älskar honom då mycket?”

“Ack, söta du, jag vet icke riktigt, men... men jag kan ej sofva, då jag tänker på honom. Det händer aldrig när jag tänker på pappa och mamma.”

“Du tänker då mycket på honom?”

“Det kan jag icke hjälpa. Litet emellan tycker jag mig se hans ögon. Äro de icke vackra? Och när jag icke ser dem, tycker jag mig se hans klockkedja med medaljongen. Hvems porträtt kan han ha i den? Sin mors, tror du det? Det vore bra intressant att veta. Allt det der hindrar mig att sofva. Det är därför, som jag är så ledsen. Tant sade...”

“Tant sade...” härmade Lilly. “Vill du veta hvad herr Gyldenhoff talade om med mig? Men det vill du väl icke?...”

“Ack, jo?”

“Han sade, att han icke alls kan med dig.”

“Jaså. Ja... hm... Det är icke möjligt. Du narras för mig, otäcka, stygga Lilly.”

“Vet du hvad han har bedt mig om?”

“Har han bedt dig om något?”

“Ja.”

“Hvad då?”

“Att bedja dig tycka litet... nej mycket... om honom.”

“Är det möjligt? Ack, Lilly, söta, lilla, rara, goda Lilly!”

Gång på gång kysste och omfamnade Hedvig henne. Hon anade, att hon väckt hans tycke, men fruktade att ej i allt vara honom i lag; hon hade tviflat, varit ojemn, frånstötande mot honom och missnöjd med sig sjelf. Lillys ord skingrade hennes oro och kom hjertat att klappa af lycksalig fröjd.

Amanda, som en stund gått af och an i trädgården för att söka rätt på dem, afbröt plötsligen dessa smekningar.

“Hedvig“, utropade hon i sträng ton, “häng ej så der på mamsell Palm. Gå upp till dig. Jag vill tala ensam med mamsell Palm.“

“Men...“

“Gå nu.“

Hedvig gick eller rättare sagdt hoppade derifrån efter att i smyg hafva gifvit Lilly en slängkyss.

“När Hedvig glömmer sig så der skall mamsell Palm rätta henne. Jag tycker icke om sådana der upptåg. Icke heller, att frierier försiggå här bakom min rygg.“

“Frierier?“

“Ja. Jag vet allt.“

“Jag trodde, att herr Gyldenhoff redan talat med hennes nåd, då han bad mig säga några ord för honom hos Hedvig.“

“Hvad vill det säga ... herr Gyldenhoff ... Hedvig? Går mamsell dylika ärenden?“

“Det är...“

“Öfverraskande i högsta grad.“

Det var ett hårdt slag för Amanda, att en tjenare hade fått mottaga hennes dotters hjertas hemlighet, som hållits dold för henne. Efter bästa förmåga, sträng men rättvis, hade hon uppfostrat sitt barn och trodde sig ega dess kärlek och förtroende.

Hedvig önskade ingenting högre än att få yppa sitt hjertas hemligheter, drömmar och förhoppningar för sin mor; Gud har ju lagt barnen vid moderns bröst för att de skola förstå att der är deras bästa plats. Men Amandas värdighet, som hon upprätthöll för mycket mot dottern, skrämde henne. Aldrig hade Amanda talat med henne om kärleken, äktenskapet, männen. Men ju mindre Hedvig visste om dessa för flickor så intressanta nyheter, desto mera ville hon veta; hon försökte gissa sig till hvad som så mycket intresserade henne, då moderns erfarenhet ej ville gifva henne del af sina rön. Hon tog det ideella för det verkliga; okunnigheten förde henne in på drömmarnes fantastiska område. Der mötte henne mannen. Hvilken man? En man af kött och blod som ni och jag? Nej, hennes man, den man hennes tankar skapade, en obefläckad varelse, utrustad med alla de högsta fullkomligheter. Och Axel, den förste i hennes väg, som suckade och vände ut och in på ögonen, förkroppsligade detta ideal och blef hennes hjertas utkorade.

Amanda var häftigt upprörd.

“Hennes nåd sade ju nyss, att hennes nåd visste allt!”

“Om brukspatron Björkegréens frieri... ja! Är det icke sant, att han friat, legat på knä för mam-sell, gjort sig till ett åtlöje för alla och ännu icke

vet om han fått ja eller nej? Jag tål inga intriger bakom min rygg och koketterier som bara ställa till förargelse. Då kunna vi omöjligt komma öfverens längre. Glöm icke det, mamsell Palm!”

XI.

Då Matias märkte, att Amanda lemnade Lilly ensam, gick han till henne. Lilly, skälvande af sårad stolthet, satt ännu qvar vid staffiet. Hellre än att längre lida förödmjukelser var hon nu villig att blifva Matias' hustru.

“Får jag sitta här?” sade Matias, sedan han satt sig bredvid henne.

Hon gjorde en jakande åtbörd, som samtidigt förde henne litet längre bort ifrån honom. Hon lutade sig öfver paletten, så att han ej skulle se spåren af tårarne, som hon nyss fält. Han märkte ingenting och ritade med sin käpp krumelurer i sanden.

Lilly var förlägen och kom sig ej heller för att säga något.

“Får jag lof?” yttrade han ändtligen och räckte henne en ros, som han med mycken försigtighet tog upp ur bröstfickan. “Herr baron gaf nyss en ros och då tänkte jag, att jag också kunde få lof att göra det.”

“Tack”, svarade hon, luktade ett ögonblick på rosen och fäste den vid barmen.

Girigt följde hans kisande ögon alla hennes rörelser.

“Är det svårt att måla?”

“Ja, mycket svårt.”

“Det trodde jag. Det var en betydligt vacker tafla, det här. Det är riktigt likt... trä, buskar, solsken och gräs... och alltihop kan hängas upp på väggen. Så inventiöst. Det här skulle riktigt passa för mitt stora förmak på Edby.”

“Såå”, smålog hon nådigt. “Men min tafla är redan såld”, tillade hon vårdslöst och såg på honom. Det var blott ett ögonblick, men mer än tillräckligt för att komma hans hjerta att dunka, så att han blef alldeles yr i hufvudet.

“Nej verkligen”, stammade han. Men så rann sinnet på honom, att någon annan än han skulle se och ega denna tafla, och han frågade vresigt:

“Hvem kan ha köpt den?”

“Ryttmästaren.”

“Jaså, ryttmästaren... hm. Han har ju så många taflor förut. Narras icke mamsell Palm nu för mig?”

“Nej, jag försäkrar...”

“Och hur mycket gaf han?”

“Ett tusen kronor!”

“Det var mycket pengar, det! Ett tusen kronor! Kan en så liten tafla vara värd så mycket? Det är väl med ram då? Hm! Ni svarade mig icke, då friherrinnan kom så olägligt och afbröt hvad jag hade att säga?”

Han fortfor att rita i sanden.

“Hm! Hvad har jag skrivit här?”

“A ... l ... s ... k ...”

“Jag har glömt slängen öfver a. Det skall vara ä. Älskar du mig? Blif min hustru“, fortfor han eldigt och fattade hennes hand, som hon förgäfvos sökte draga undan. “Du har ingenting ... det vet jag. Du är ingenting annat än guvernant ... det vet jag också. Men jag är ju rik ... jag är ju någonting ... och det är ju tillräckligt för oss båda. Se så, säg ingenting. Jag skall göra allt hvad du vill ... Nyreparerat har jag ... och alla skola stå på tå för dig hemma på Edby ... Gud nåde dem annars. En gång om året resa vi till Stockholm att sälja jernet och roa oss förstås och köpa klädningar, bjefs och granlåt ... allt hvad du vill ha. Tag mig tusan skall jag icke göra dig lycklig!”

Han ville sluta henne i sina armar, men hon böjde sig undan.

“Brukspatron har så öfverraskat mig ...”

“Må då?”

“Jag kunde icke ana ...”

“Nej, det förstås ... i din ställning. Men säg nu ja? Blif min hustru? Älskar du mig?”

Hon drog sakta undan sin hand och stammade:

“Jag fruktar, att jag icke kan göra er lycklig.”

“Jo, jo!”

“Jag har många fel!”

“Mycket få.”

“Hvilka då?” inföll hon förvånad.

“Säg nu ja?” envisades han, “och låt mig icke pinas längre. Blif min hustru och säg, att du älskar mig. Säg ... säg! ...”

“Jag ... jag ... älsk ... nej jag kan ej“, utbrast hon häftigt och föll i gråt.

Det blixtrade till i de bruna ögonen och händerna knötos krampaktigt. Han var djupt sårad.

“Är det så svårt att säga, att man älskar mig? Det må jag säga har aldrig händt förr. Jag var för häftig. Seså, gråt icke!“

“Till ett så viktigt steg måste jag ha betänketid.“

“Jag har ju redan betänkt mig. Nå, jag ger en timmes betänketid.“

Än en gång försökte han omarma henne.

“Någon kan komma“, sade hon afböjande. “Låt mig nu få vara ensam ett ögonblick. Gå ... jag ber er ... gå!“

“Icke förrän du sagt ja, eller åtminstone icke nej. Ja, jag går ... ser du ... jag går ju. Men jag kommer snart tillbaka och då ... då ... a-d-j-ö!“

Han skulle ej hafva gått, om han sett, att Hugo närmade sig från andra sidan.

“Jag kan ej säga, att jag älskar honom, det är mig omöjligt“, vändades Lilly och kastade en förtviflad blick efter Matias. “Men som hans hustru blir jag fri ... fri! ...“ tillade hon tankfull.

Hastigt aftorkade hon sina tårar, då Hugo stod framför henne.

“A, ni målar ännu?“ sade Hugo, som låtsades ej märka hur upprörd hon var. “En sådan skada, att ni ej vill följa mitt råd, bli artist och lefva för konsten i stället för ... brukspatron Björkegréen.“

“Grefven glömmet, att vi i dag se hvarandra för första gången“, svarade hon och reste sig upp.

“Förlåt. Om jag gjorde mig skyldig till en indiscretion, så skedde det af intresse för er. Tro mig, fröken Palm, en qvinna som ni är ej skapad att lefva gömd här som hustru till en simpel man. Er plats är i stora verlden. Er talang skall jemna alla hinder, göra er fri och oberoende. Hur kan en qvinna som ni nedlåta sig att låta en karl som han hoppas ens ett ögonblick?”

De sinnesrörelser hon så nyligen genomgått påskyndade en kris, och de känslor hon hitintills tvingat hålla sig stumma gäfvos sig plötsligt och oemotståndligt luft i ett språk, som blottade henne helt och hållet.

“Jag är trött att längre vara guvernant“, utbrast hon i yra, “lefva andras tomma och intetsägande lif och behandlas med denna förhatliga, nedlåtande vänlighet, som sårar mera än uppenbar ohöflighet. Hvad har jag icke gått igenom? Barnen ha ej väl hunnit vänja sig vid mig, blifva mina vänner, förrän föräldrarne skyndat påminna om, att jag endast vore tjenare och att för mycken förtrolighet vore opassande.“

“Men här är det väl ej så? Min gamle vän Gripenstråle till exempel?...”

“Han har varit så god mot mig. Han har visat sig som en vän till mig.“

“Som en... vän?”

“Ja, som en sann, oegennyttig vän!”

Hugo fick nu klart för sig, att han missuppfattat Lillys ställning till Klas.

“Men de andra!” fortfor Lilly häftigt. “Och om hjertat brister? Hvad gör det? Det är ju bara ett

guvernantshjerta. Och så förolämpningar... svart-sjuka... skymf... Och ny plats... nya uppträden... samma förödmjukelser. Åter ombyte... ständigt detsamma! Och om man frestas? Vet ni hvad det vill säga att frestas? Frestelsen är helvetet, som slår sig ner i hjernan och lockar och tubbar. Och om man lyckas motstå... utkämpa... besegra frestelserna... hvem känner det, hvem tror det, hvem aktar mig mer för det! Förlåt, jag vet icke hvad jag säger... hvad jag har sagt. Glöm det, jag ber, ack, jag besvär er, glöm det, glöm!"

"För all del lugna er. Hm! Men har ni besinnat hvad det vill säga för en finbildad qvinna att hela lifvet vara fäst vid en man, som är...?"

"En hedersman, är det ej så?"

"Må vara, men som är rå, obildad och som aldrig kan komma ätt till fullo förstå er och värdera den skatt han får i er. Tänk på detta."

"Ja."

"Och ändå?..."

"Nej. Nej, jag kan icke... jag gifter mig aldrig med honom."

"Så bör en qvinna som ni tala. Låt mig få hjälpa er. Se i mig eder vän... en upprigtig vän. Jag skulle då säga er... lemna detta hus utan dröjsmål... så snart som möjligt. Res utrikes, jag skall vaka öfver er."

"Herr grefve!" utbrast Lilly sårad.

"Så skulle jag säga, om ni gjorde mig den äran att i mig se en vän. Men förlåt... om jag förr gifvit akt på den der medaljongen, som jag nu först ser er bära, skulle jag icke varit så indiskret!..."

“Ni tror . . . å! Det är min mors porträtt. Jag vill, att ni nu skall se det.”

Han tog medaljongen, som hon ryckte från halsen, och öppnade den mera för att göra henne till viljes än af nyfikenhet att se porträttet. Men då han kastade en blick på det utbrast han bestört:

“Fanny!”

“Kände ni min mor? Kanske också min far?”

“Er far? Herr Palm? . . .”

“Min fars namn är Alefelt. Palm är min foster-mors namn. Som guvernant vill jag ej bära min mors namn.”

“Alefelt“, mumlade han upprörd.

“Ja. Så kallade sig min . . . far.”

“Talar ni i en så föraktlig ton om er far?”

“Han öfvergaf min mor.”

“Och hon?”

“Är död.”

“Död! Föraktade hon också er far?”

“Hennes sista ord voro en bön för honom.”

“Hon förlät honom?”

“Ja.”

“Och ni?”

“Aldrig! Jag hatar honom.”

“Kan ett barn hata sin far?”

“Han, som skulle skydda min mor, som svurit henne kärlek och evig tro, smög sig en afton från henne och kom aldrig tillbaka. Vet ni hvad det vill säga att vara fattig, öfvergifven, utsatt för hån, förolämpningar och frestelser? Min stackars mor! Efter att hafva gifvit mig lifvet, flyttade vi än hit, än dit. Slutligen kommo vi till Sverige.”

“Hit?”

“Ja. Min far var född svensk och hon trodde att han rest hit. Men här fans ingen släkt med namnet Alefelt. Han hade gift sig under falskt namn. Icke nog med fattigdom...”

“Håll. Vet ni hvarför han lemnade er mor? Emedan fattigdomen var en börda, som de icke kunde bära, och han ville försöka skaffa hjälp.”

“Hur vet ni det?”

“Hans tillgångar voro uttömda.”

“Kände ni min far?”

“Ja.”

“Han lefver...? Han kan ännu lefva, sedan han öfvergifvit sin hustru och sitt barn. Så ömkligt!”

“Ack, om ni visste hvad han lidit... er far... skulle ni icke tala så.”

“Jag känner honom icke, vill ej känna honom. Jag har icke någon far.”

“Det fins alltså ingenting i ert hjerta som talar för honom.”

“Jag kan ej akta honom. Tala icke om honom... säg ej ett ord om honom... jag afskyr, å... jag hatar honom!”

“Han är... död.”

“Död?” upprepade Lilly förvirrad. “Hvarför gifte han sig under falskt namn?”

“Han kunde ej bära sin titel. Han förföljdes för skuld.”

“Titel! Skuld!”

“Ja, han hade varit lättsinnig. Han var en fantast. Han kom till England, blef der bekant med er

mor, de älskade hvarandra och han gifte sig med henne.“

“Under falskt namn!“

“Nej, det var ett namn, som hans släkt genom arf för många år sedan bar i förening med sitt eget. Det var hans namn, men ej hans... hela namn.“

“Säg mig, ack säg mig, hvad det namnet är? Jag vill veta hvem det var, som skändes för att gifva min mor sin titel. Ack, min Gud, skämmas för henne, min mor! A, jag hatar honom. Säg mig, hvem var han?“

“Jag är... är hans bror!“

“Ni?“

Lilly stirrade häpen på honom.

“Ja“, svarade Hugo och torkade kallsvetten ur pannan. “Ni är dotter till greve Alefelt-Kamph. Glöm det förflutna, låtom oss endast tänka på det tillkommande. Blif mitt barn. Lemna detta hus. Följ mig. Jag är rik och skall...“

“Kunna pengar ersätta hvad jag lidit?“ afbröt Lilly häftigt. “Kunna de gifva lifvet åter åt min mor? Ack, hvarför öfvergaf han min mor?“

“Men samma afton han lemnade henne, skref han ju ett bref.“

“Det brefvet fick hon aldrig.“

“Men pengarne?“

“Pengarne?... Men hvarför skrifva? Hvarför ej säga min mor öppet allt innan han reste?“

“Hon skulle aldrig ha gått in på denna nödtvungna skilsmessa, om än på aldrig så kort tid. Hon älskade er far.“

“Hvarför skref han aldrig sedan?“

“Han skref bref på bref, men fick aldrig svar.”

“Min stackars mor blygdes öfver att ha blifvit öfvergifven, flyttade genast bort och afbröt alla gamla bekantskaper.”

“Han for till Amerika... förhoppningarnas land... och arbetade der... stred der... som man arbetar... som man strider, då man åt den man älskar vill skapa en ställning värdig henne. Sjukdom, förtviflan, galenskap, allt motstod han vid tanken på återseendet. Men han fick aldrig svar på sina bref. Rik reste han åter till England. Omöjligt att finna spår af den älskade. Hon var försvunnen. Förlåt och glöm. Låtom oss resa till södern. Der skall din dröm bli verklighet.”

“Chimärernas land är det enda, som är värdt att bebos“, suckade Lilly.

“Du blir min dotter... min dotter. Ack, jag längtar efter ett hem, der man förstår mig. Du svarar icke? Och ändå kan du rycka mig från mitt ändamålslösa äfventyrliga lif, på hvilket jag är så trött. Jag är gammal, men hjertat är ännu ungt. Ack, hvad jag nu önskar att lefva vid din sida ett nyttigt och härligt lif. Men vi måste skynda, ålderdomen vinkar mig obevekligt! Jag har ej lång tid kvar att älska. Kom... kom!”

Hon sjönk i hans famn. Ömt och innerligt omslöt de hvarandra.

Matias, som promenerade med Ture i trädgården, råkade i samma ögonblick se dem. I första hettan ville han rusa fram, men hejdades af sin följeslagare. Hvarken Lilly eller Hugo märkte dem.

XII.

“Det var en öfverraskning, må jag säga“, klagade Matias blek af vrede.

“Såg herrn?“ snöflade Ture, blossande röd af harm, och följde honom tillbaka in i salongen.

“Om jag såg? Hon flög ju i famnen på honom.“

“Och han kysste henne.“

“Mig ville hon icke ens säga, att hon älskade.“

“Det är en skandal.“

“Mer än en skandal. Det är . . . är . . .“

“Ja, det är det.

“Hvad skall jag nu göra?“

“Något energiskt.“

“Ja, men hvad?“

“Vi skola utfundera något. Brukspatron har nog samma idé som jag?“

“Det är nog troligt, att jag har, men säg mig i alla fall . . .“

“Vi skola hämnas. Grefven skall få se, att vi icke äro att leka med, herrn och jag.“

“Det skall han. Jag har misskänt herr baron. Jag trodde, att herr baron icke var mycket att lita på, men nu ser jag, att herr baron är min verkliga vän. Det intresse herr baron visar mig i min olycka riktigt gläder mig.“

“Ingenting att tacka för“, svarade Ture något besvärad.

“Var det icke en Guds lycka, att hon ej genast

sade ja? Tänk om jag fått till hustru en så dålig kvinna som denna Palm.“

“Dålig“, upprepade Hugo, som oförmärkt kommit in i rummet och hörde de sista orden. “Hvad säger herrn?“

“Jag talade enskildt med herr baron.“

“En gentleman visar respekt för damer, äfven då de icke äro närvarande. Ni sade, att fröken Palm är dålig.“

“Ja, jag har mina skäl att tala så“, vidblef Matias.

“Hvilka skäl?“ röt Hugo, som ej längre kunde beherska sig.

“Många“, svarade Ture försmädligt.

“Bra, stå på sig, herr baron“, hviskade Matias uppmuntrande. “Vi äro ju två.“

“Innan man mästrar andra“, tillrättavisade Ture, “är det skäl att sopa rent för egen dörr.“

“Hvad menar baron?“ undrade Hugo.

“Jo, jag menar, att...“

“När man har den äran att umgås i en så fin och aktad familj som ryttmästaren Gripenstråles“, inföll Matias förnumstigt, “skall man uppföra sig derefter. Grefven med sin respekt för damerna komprometterar ju dem på det allra förskräckligaste.“

“För all del, bäste brukspatron, säg icke så“, hånade Ture. “Grefve Kamph, som är en så fulländad gentleman, ämnar naturligtvis gifta sig med mamsell Palm, sedan han i vittnens närvaro omfamnat henne.“

“Gifta mig? Jag? Nej!“

“Nehej“, hväste Matias, “det gör han icke..“

det vill grefven icke... Nej, men det är tag mig tusan..."

"Tst... skrik icke, någon kan höra oss", påminde Hugo.

"Jo, jo, jag vill skrika. Hela världen skall få veta af, att grefven lockat och tubbat min fästmö från mig och så lemnat henne i sticket."

"Herrns fästmö! Ni har ju fått korgen."

"Förtal, herr grefve, nedrigt förtal! Partiet var så godt som afgjort, det felades bara en timme."

"Ni är en narr!"

"Na-r-r!" stammade Matias förbluffad. "Hör nu, jag tillåter ej..."

"Nej, vi tillåta icke", instämde Ture morskt, "jag är vän till den här herrn och..."

"Också en narr!" afbröt Hugo häftigt och slog igen dörren efter sig i vredesmod.

Ture och Matias stirrade häpna på hvarandra. Ingendera kom sig för att säga något. Ändtligen yttrade Matias:

"Det här tåla vi icke!"

"Neej. Han sade ju, att herrn var en narr."

"Och herr baron också."

"Jag skall narra honom jag", witzade Ture olycksbådande. "Upprättelse skola vi ha, först herrn..."

"Jaha."

"Och så jag."

"Ja."

"Tar han ej tillbaka hvad han sagt och ber om ursäkt, skall brukspatron mana ut honom och slåss."

"Skall jag slåss med honom, jag? Nej, neej, det kommer jag visst icke att göra!"

“Hvad tænker herrn då göra?”

“Förakta honom, ... djupt förakta honom. Så fegt att förolämpa en man, som icke vill slåss. Och det gör jag icke. Jag slåss aldrig. Jag är en fredlig man. Jag, duellera, å nej! Hvem duellerar? Också jag har principer som herr baron och dem håller jag på. Skulle jag slåss med en sådan der slagskämpe och riskera lif och lemmar, därför, att han säger, att jag är en narr? Neej, en sådan narr är icke Matias Björkegréen. Herr baron deremot, som är ung och hvarken har gård eller hem...”

“Hä!”

“Och varit militär...”

“Bara kadett. Jag tog aldrig officersexamen. Fordringarna ökades omenskligt...”

“Det der har herr baron redan talat om. Men herr baron, som varit så länge på Karlberg, måtte väl...”

“Jag var en skräck der för alla, som jag rådde på.”

“Visa grefven då ... så vida han icke ber oss om ursäkt, hvad herr baron är för en karl... liksom herr barons nobla, tappra förfäder... de andra Nordenhjelmarne.”

“Min släkt har mest gjort sig bemärkt på det administrativa området. Det är endast en med mitt namn, som varit militär, och det var under högstsalig konung Gustaf III:s tid.”

“Den herr baronen var väl minst general eller kanske amiral?”

“Nej, han hann bara bli kornett.”

“Då han blef skjuten på ärans fält. Ett sådant föredöme!”

“Nej, han dog i messlingen fyra år gammal. — Hm! Om vi skulle?...”

“Hvad då?”

“Nej, det går icke an. Då vore det kanske bättre att?...”

“Hvad då?”

“Nej, det duger heller icke. Man får ju icke duellera i Sverige.”

“Det förstås, men det går ju an att resa utrikes. För mig är det ju en hederssak och hvad utgifterna beträffar ber jag herr baron...”

“Ju mer jag tänker på saken så... nej... jag kan icke duellera med grefven. Tänk på min stackars mor... friherrinnan.”

“Seså, kuragöst mod nu. Det skulle glädja mig ända in i själen, om herr baron ville ge honom en minnesbeta, som han icke glömmer så lätt. Och icke jag heller. Det kunde ju göras så, att ingen får nys om det. Illa törs han icke göra herr baron, det garanterar jag. Det vore ju rent af mord.”

“Han var mest ohöflig mot herrn.”

“Först, icke mest. Han var lika ohöflig mot herr baron. Han sade ju, att herr baron också var en narr.”

“Narr... hm! Det är narraktigt att fästa sig vid hvad en sådan der äfventyrare säger.”

“Han är den störste narren, som tror, att vi äro narrar.”

“Men det är i alla fall impertinent.”

“Oförskämdt!”

“Olyckligtvis är jag ju min mors enda stöd. Men han skall få höra af mig ändå. Jag skall nog hämnas... mamma skall hjälpa mig... å, han skall icke blifva gammal här i huset.“

“Det är kanske bäst att låtsas om ingenting“, varnade Matias betänksamt. “Mitt förakt har han.“

“Än mitt då?”

“Och vi säga ingenting?”

“Som kan kompromettera oss, det förstås af sig sjelft. Vi ha ju samma intresse att hålla det här tyst. Mamma skall hjälpa oss. Jag skulle just tala om för henne den der omfamningen, då min kusin kom och afbröt oss.“

“Och det stannar oss emellan?”

“Naturligtvis.“

“På hedersord?”

“Parole d'honneur!”

De gånge hvarandra ett handslag. I det samma kom Juliana. Matias bugade sig och lemnade dem.

XIII.

“Det är en liten nätt skandal“, sade Juliana, “berätta nu allt... allt!”

“Liten skandal, nej stor. Gud vet hur länge hon legat i armarne på grefven om icke vi kommit och stört deras tête-à-tête. Man kan bli ursinnig för mindre. Jag, som...”

“Du, som?...”

“Trodde, att hon var... så passande sällskap för Hedvig“, hejdade han sig.

“Det sade jag genast från första stund jag såg henne, att hon icke var. Låt det här bli en varning för dig, käre Ture, och rätta dig hädanefter helt och hållet efter mig.“

“Det var ju en slump, att mamma nu fick rätt.“

“Låt mig leda dig. Du vet hur nödvändigt det är.“

“Mamma säger just inga komplimanger.“

“Vi äro icke hitkomna för att jag skall säga dig fadaiser, utan för att gifta bort dig, så att du enligt ditt stånd blir försörjd. Var nu icke envis.“

“Det må jag säga, får jag nu icke ens ha min egen opinion...“

“Din egen opinion! Hvad är den värd så länge du är fattig? Vänta att tala om din opinion till dess du blir rikt gift och valbar till första kammaren. Hör nu min plan. Redan i dag kommer mam-sell Palm härifrån. Det är omöjligt för Amanda att ha henne kvar efter hvad som passerat. Nu är stunden inne att taga ett afgörande steg. Jag tror, att Hedvig tycker litet smått om Gyldenhoff, men sådana der flickor veta icke sjelfva hvad de tycka om. En så distingerad man som du måtte väl kunna slå Gyldenhoff ur brädet?“

“Naturligtvis. Men är det absolut nödvändigt, att jag skall gifta mig? Jag har icke den ringaste lust.“

“Tänk på framtiden, Ture.“

“Ja, det förstås.“

“För öfrigt är ju Hedvig en ganska söt flicka: bortskämd och litet enfaldig, det är sant, men jag kommer naturligtvis att bo hos er och skall forma henne efter mitt sinne.”

“Men?...”

“Skall du då alltid göra mig sorg? Vill du icke bereda din stackars mor åtminstone den glädjen att vara lugn öfver ditt öde, när hon lägger ihop sina ögon.”

“Ja”, svarade han, rörd af hennes tårar, “jag skall göra som mamma vill, men gråt icke. Hvad skall jag säga Hedvig? Skall jag fria i dag? Eller får jag anstånd ännu några dagar?”

“Tack, söta Ture, ... tack! Säg ingenting extra ännu åt Hedvig. Jag skall först göra Gyldenhoff omöjlig hos henne, Amanda och Klas. Det är alldeles nödvändigt, ty alla tycka om honom. Då det är gjordt, söta Ture, kommer du och ... Apropos, ett bra sätt att ställa dig in hos Klas vore att tala om för honom hvad som händt.”

“Det skall jag visst icke försumma. Hm ... det är kanske bäst, att jag icke låtsas om det för onkel. Om grefven skulle få veta, att jag springer med sqvaller ...”

“Än sedan?”

“Kunde det medföra obehag. Grefven har lefvat mera i utlandet än i Sverige. Mycket tåls här, som icke skulle tolereras utrikes. Nej, då är det bättre, att jag narrar nötet Björkegréen att tala med onkel. Det var en god idé.”

“Är du ... rädd?” hviskade hon sakta och såg

sig skygg omkring, som om hon fruktat, att någon kunde höra dem.

“Rädd!” upprepade han flat. “Hur kan mamma tro det? Men mamma skall sätta sig in i situationen. Kamph är icke att leka med. Han var ju rent af ohöflig mot oss, Björkegréen och mig, därför att vi råkade störa den der ömma tète-à-téten.”

“Och ni? ... Hvad gjorde ni då?”

“Vi! Hvad skulle vi göra? Lagen tillåter ju inga dueller och icke tolereras de heller. Mamma vill väl icke, att jag skall riskera att komma på fästning? Men annars så...”

Juliana sänkte sorgset hufvudet och suckade öfver, att sonen, till börden baron, hade en hares hjerta.

En betjent gick igenom rummet.

“Hvar är ryttmästaren?” frågade hon honom. “Bed honom komma hit. Baron har något angeläget att tala med honom om.”

Betjenten bugade sig och gick.

“Nu, Ture, liggei din lycka i dina händer. Framför allt var fåordig. Klas tycker icke om långa tal och ju mindre du säger, desto mer effekt gör det. Glöm aldrig det och tänk på mig.”

Hon gaf honom en uppmuntrande blick och lemnade honom ensam. Han såg fundersam efter henne och mumlade:

“Det fordras icke liten diplomati till det här. Tusan till människa, som just skulle vräka sig i famnen på honom, då vi sågo det. Annars hade jag ingenting vetat och sluppit ifrån den här obehagligheten.”

Amanda kom in i rummet.

“Tant“, sade han i hemlighetsfull ton, “bästa tant...”

“Hvad är det, käre Ture?”

“Jag har något ledsamt att tala om.”

“Hvad då?”

“Det är icke min vana att springa med sqvaller, det vet nog tant, men det är min skyldighet att tala om allt ihop för tant. Jag anhåller blott, att tant är så god och icke låter någon veta, att det är jag, som...”

“Du vill tala med mig om något angeläget, hör jag“, sade vänligt Klas, som kom in i rummet. “Hvad är det? Men skynda dig... jag har brådtom och man väntar mig nere på bruket.”

“Egentligen är det ingenting...”

“Hvad är det för gyckel? Jag, som har så mycket att göra i dag...”

“Då jag säger ingenting, menar jag egentligen...”

“Hvad då?”

“Hm. Jag anser det vara min skyldighet att tala om det.”

“Hvad? Hvad?”

“Jag bör icke hålla det hemligt, det vore ej rätt gjordt, bästa tant, och onkel gillar helt säkert också, att jag talar om det. Jo... hm... nyss då jag och brukspatron Björkegréen gingo i trädgården hvar för sig och möttes, så sågo vi grefve Kamph och mam-sell Palm omfamna och kyssa hvarandra.”

“Hä“, utbrast Klas förbluffad.

“Omfamnade de hvarandra?“ upprepade Amanda häpen.

“Och kysstes.“

“Det har du sett?”

“Med egna ögon... jag och Björkegréen.”

“Hvar är han? Jag vet icke hvad jag skall tro.”

“Tror icke onkel mig?”

“Jo, men jag tror honom också.”

“Han håller sig nog här i närheten“, sade Ture och gick till ett af fönstren. “Mycket riktigt. Han är på gården. Kom in hit!“ ropade han till Matias.

“Nu hoppas jag, att du ingenting har emot att hon ögonblickligen lemnar detta hus?“ sade Amanda.

“Rättvisa skall skipas.“

“Här är jag“, anmälde Matias och bugade sig.

“Såg brukspatron också att...“

“Om jag såg?“ afbröt Matias i ömklig ton. “Jo jo men, nog såg jag och mera än jag ville se.“

“Alltså sant“, mumlade Klas uppbragt och gick med stormsteg af och an.

Matias vände sig till Amanda.

“Hvad skenet kan bedraga“, omtalade han suckande. “Det var på ett hår när, vet hennes nåd, att hon blifvit min brukspatronessa. Hon hade bara behöft säga ja.“

“Men det sade hon icke“, hånade Ture.

“Nej.“

“Det förargar herrn också!“ fortfor Ture.

“Tvärtom, det gläder mig, alldeles ofantligt mycket gläder det mig. Nej, adjö nu hennes nåd och tack som vanligt för all artighet och vänlighet. Jag har haft riktigt roligt. Mycken tack. Tackar!“

“Skall brukspatronen redan lemna oss?“ yttrade Amanda mera artigt än vanligt till honom. Hon tyckte, att det var synd om honom.

“Ja, jag har så brådtom på Edby, alldeles ofantligt brådtom, måste genast åka hem.”

“Vill brukspatron icke taga några förfriskningar medan de spänna för?”

“Nej tack . . . ett litet glas punsch vore det enda, men för all del gör intet besvär för min skull. Som sagdt, jag kommer in hit igen då jag gjort mig i ordning. Adjö så länge!”

“Nu vill jag genast tala med henne”, sade Amanda sträft, då han lemnat rummet.

“Det är bättre, att jag gör det”, menade Klas.

“Nej, söta du, jag skall . . .”

“Du är för uppretad, jag är mera lugn.”

“Jag kan ju gå efter henne?” föreslog Ture inställsamt. “Hon satt på verandan med Hedvig då jag gick in. Om ett ögonblick skall hon vara här.”

Aldrig hade Ture visat sig så rörlig som nu; han hämnades.

“Gå in till dig”, uppmanade Klas, “så skall jag ordna det här.”

“Ingenting behöfver ordnas”, svarade Amanda bestämdt och satte sig. “Hon skall genast bort utan fraser och resonnemang.”

“Förifrom oss icke. Vi skola höra hvad hon kan hafva att andraga till sitt försvar. Det skulle ju kunna hända, att . . .”

“Hvad vill det säga? Tar du henne i försvar? Han omfamnade ju henne och hon kysste honom.”

“Nej, det var han, som kysste henne.”

“Han eller hon . . . hon eller han . . . kan just komma på ett ut, då de kysstes.”

“Det är icke detsamma. Vi måste höra, med hvad hon möjligen kan ha att urskulda sig.”

“Det kan icke urskuldast.”

“Jag vill tala med henne. Hon kommer. Gå in till dig.”

“Nej, jag vill icke, att du talar ensam med henne.”

Han kastade en förvånad blick på henne. I detsamma kom Lilly.

“Mamsell Palm har”, började Klas något besvärad, “hm... alltid uppfört sig till vår... hm... min synnerliga belåtenhet och...”

“Hvarför så många fraser?” inföll Amanda kärft, “är det sant hvad man sagt oss, att mamsell för en stund sedan glömt sig ända derhän att tillåta grefve Kamph omfamna och kyssa sig? Ja eller nej?”

“Ja, men...”

“Behöfs inga vidare förklaringar”, afbröt Amanda och kastade en triumferande blick på Klas. “Mamsell inser väl att under sådana omständigheter hon ögonblickligen måste lemna mitt hus. Sin lön får mamsell ut till årets slut... och jag skall rekommendera henne till det bästa, så att mamsell kan få en annan plats. Jag vill icke höra ett ord vidare. Om en timme står vagnen för trappan och då skall mamsell fara. Kom in till mig innan dess, skall mamsell få hvad jag sagt. Icke ett ord vidare om den här saken.”

Lilly hade ett par gånger försökt att få förklara sitt handlingssätt, men förgäfves. Hon skälfde af vrede att på detta sätt blifva behandlad i Klas' när-

varo. Äfven han ville tala, men Amanda lät honom ej komma till ordet. Lilly kastade en ursinnig blick på Amanda och skyndade upp på sitt rum.

XIV.

Under tiden sutto Hedvig och Axel på förstugubron. När Ture kallade Lilly att gå in till Amanda, hade han ingen lust att hålla Hedvig sällskap, utan gick i stället ner på stallgården att klatscha. Men Hedvig var ej länge ensam. Axel kom.

Det var första gången de voro på tu man hand. Han darrade och hon också. Ett pjåskigt leende tjänade dem till en början som frågor och svar. Ändtligen talade de om de plattaste alldagligheter; till dess slumpen kom Axels hand att vidröra Hedvigs, deras blickar möttes... och... de lofvade hvarandra evig tro.

Hedvig skyndade att tala om hvad som händt för sin mor. Axel stannade kvar på förstugubron, han var så lycklig, att han nästan kände sig illamående. Då Hedvig kom in i salongen fann hon sina föräldrar lifligt upprörda. Klas var icke van, att Amanda motsade honom och ville en gång för alla betaga henne lusten att visa sig annorlunda än hon hitintills varit och som gjort dem båda lyckliga. Att hon blifvit svartsjuk föll honom ej in.

“Jag tycker“, sade han kärft, “att du kunde ha låtit mig få tala ut och säga henne...”

“Artigheter! Nej, de äro icke här på sin plats.

“Och ej fick hon heller säga hvad hon . . .”

“Det var alldeles onödigt. Nu vet hon klart och tydligt hur hon har det. Om en timme är hon borta.”

“Mamsell Palm?” frågade Juliana, som kommit in i salongen och hört de sista orden.

“Lilly?” stammade Hedvig häpen.

“Ja.”

“Hvad vill det säga?”

“Att du icke mera behöfver någon guvernant, söta Hedvig“, upplyste Juliana.

“Så är det“, medgaf Amanda.

“Du är ju nu stora giftasvuxna flickan“, sade Juliana.

“Ack, låt henne stanna?”

“Omöjligt!“ afgjorde Amanda.

“Hvad är det du kan vara så förtjust i hos henne?“ frågade Juliana försmädligt.

“Allt ihop. Ack, jag skall gerna spela piano hela dagarne, om pappa vill, fastän det är så tråkigt. Ja, jag skall gå i köket, i handkammaren, sylta, göra hvad som helst, söta mamma, bara hon får stanna. Hon är min vän, min allra bästa vän!“

“Hon måste resa!“

Då Hedvig såg, att hennes mor var obeveklig, vände hon sig smilande till fadern.

“Pappa, älskade, lilla, söta, rara, goda pappa, jag har ju icke bedt dig om något förut i dag. Låt henne stanna åtminstone till nyåret?”

“Kära Hedvig, jag . . . jag . . .”

“Du kan icke alltid, söta du“, invände Juliana,

“begära att få behålla mamsell Palm. Hon kan gifta sig.”

“Brukspatron vill hon ju icke ha?”

“Grefve Kamph?”

“Honom känner hon ju knappast.”

“Nå, hvad det beträffar tycks... hm... och herr Gyldenhoff! Han är välbergad karl och litet enfaldig; det är ju ett utmärkt parti för henne.”

Hedvig blef blossande röd och kastade en stolt blick på Juliana.

“Tant misstar sig helt och hållet. Ack, mamma, mamma”, suckade hon derefter och sjönk till moderns bröst.

“Jag vet allt”, hvyskade Amanda. “Hvarför har du icke visat mig förtroende, mig, din mor?”

“Jag vågade icke... var rädd, att...”

“Jag, som älskar dig så högt!”

“Ack, mamma, pappa, han kom nyss på verandan, och så skulle Lilly in till er och då så frågade han mig... å, jag är så lycklig... så lycklig!”

Amanda började gråta. Äfven Klas var rörd och slöt den afgudade dottern i sin famn.

“Ack mitt söta, söta barn”, jublade Juliana vid tanken, att Ture nu blifvit millionär, “hvad det gläder mig. Ture är... är...”

Då öppnades dörren och Axel gick till Amanda.

“Det finnes hopp”, stammade han, “för sköna att klädas... hm... i ord. Jag... jag... ack, får jag hoppas att kalla mig er son?”

Juliana var bestört. “Det var icke Ture”, suckade hon.

“Det är min käraste önskan“, svarade Amanda, “men hon är ännu så ung!“

“Gör henne lycklig“, afgjorde Klas, “hon är mitt enda barn. Min framtid!“ tillade han mer för sig sjelf.

De unga omfamnade hvarandra. Axel tryckte en lång, varm kyss på hennes röda, svällande läppar. Hans tafatthet var nu försvunnen.

“Men Hedvig är ännu så ung“, suckade Amanda och grät ännu mera. “Ack, kära Juliana, min goda vän, gratulera mig, du kan icke tro så lycklig jag är. Men se då, se då!“

“Ja, jag ser“, log Juliana.

Och med harmen i hjertat gratulerade hon till höger och venster.

Då kom Matias.

“Nu är jag klar att fara“, sade han och försökte se obesvärad ut, “hästarna äro förspända.“

Han såg sig omkring och hans blick mulnade. Hon, som han sökte, var ej der. Han hade fått veta, att hon skulle också fara, men hvart?

Dörren öppnades, men icke för Lilly utan för Ture. Han gick till Hedvig, men Juliana hejdade honom.

“Hvarför stannade du icke nyss på verandan?“ frågade hon lågmäld.

“Der var ju bara Hedvig“, svarade Ture i samma ton.

“Hon är nu förlofvad.“

“Jag har ju icke friat än.“

“Men det har Gyldenhoff och fått ja.“

“Jaså.“

“Är det allt hvad du har att säga?”

“Ja, hvad skall jag säga?”

Juliana vände honom ryggen, i det hon mumlade:

“Ack, min Gud, hvad han är lik salig Karl Fredrik!”

XV.

Två vagnar körde fram på gården och stannade framför stora trappan. Dörren till salongen öppnades samtidigt och Lilly stod resklädd på tröskeln.

Hennes närvaro utöfvade sin tjuvningskraft på icke blott Matias utan äfven de nyförlofvade och Klas, som ångrade, att han låtit Amanda behandla henne så snöpligt.

Amanda skyndade att förjaga detta intryck och få ett slut.

“Om mamsell Palm kommer med mig“, sade hon, “skall jag lemna hvad jag lofvat.“

“Lilly!”

“Adjö, Hedvig!”

Klas närmade sig Lilly.

“Kom nu, mamsell Palm“, sade Amanda otåligt, “skall mamsell få hvad jag lofvat.“

“Jag vill ingenting ha“, svarade Lilly, som kände sig djupt förolämpad af denna ton.

“Hvad behagas?”

“En sådan impertinence har jag aldrig sett maken till“, inföll Juliana.

“Hennes nåd kunde hafva besparat oss denna pinsamma scen om jag nyss fått tillfälle att förklara mitt handlingssätt, som så strängt blifvit bedömdt. Jag behöfver hvarken pengar eller rekommendationer. Jag är fröken... Alefelt-Kamph! Min farbror och jag fara tillsammans härifrån.“

“Din farbror?” anmärkte Hedvig.

“Grefve Kamph“, invände Juliana, “har ingen bror.“

“Har aldrig haft någon“, röt Klas.

Förvirrad stirrade Lilly än på den ena än på den andra. Hon förde händerna till sin panna, i detta ögonblick visste hon ej om hon drömde eller var vaken. De kalla, hårda blickar hon såg häftade på sig öfvertygade henne snart om den bittra verkligheten och hon sjönk förtviflad ned på en stol vid dörren, snyftande:

“Han har bedragit mig. Det är skändligt.“

“En sådan niding!“ gnisslade Matias och knöt båda händerna i fickorna. Han närmade sig Lilly. Hos den annars så otymplige mannen låg nu något rörande värdigt. Han frågade sig ej nu, för hvart steg han tog och hvar åtbörd han gjorde, om han bar sig åt som fint folk: i detta ögonblick var han åter vorden naturmänniskan, utan godtköpsförgyllning, sann och vältalig i all sin enkelhet.

“Hvad som händt vet jag, har sjelf sett det“, sade han. “Jag beklagar det, men låt oss glömma det. Var så god och glöm det, mitt herskap. Allt kan bli bra igen... det vill säga, jag menar... kort och godt... blif min hustru?“

Lilly såg hastigt upp. Hade hon hört rätt?

Matias såg bönfällande på henne. Var det samme man, hon förut sett, denne hjälpare, hvilkens drag smärtan adlat, och öfver hvilkens gestalt nu låg ett skimmer af ädelhet? Hon sträckte ut ena handen, lät den falla i hans och tryckte den.

“Hon är min“, jublade Matias. “Du blir min hustru?”

“Nej“, svarade Lilly och drog sakta undan handen, “jag kan ej bli er hustru. Jag älskar er icke. Vi skullé båda bli olyckliga.“

“Icke jag! Icke jag!”

“Jag gifter mig aldrig“, afslutade Lilly och kastade en blick på Axel, som talade med Hedvig. Juliana märkte denna blick och log i det hon mumlade:

“Hon tycker om Gyldenhoff! Egen smak!”

Dörren öppnades åter. Med spänstiga steg gick Hugo, resklädd, fram till Amanda.

“Jag ber tusen gånger om ursäkt, min nådiga, att jag så här hastigt lemnar Nordanfors, men . . .“

Hennes hand rörde sig icke mot hans. Klas, blek och darrande af vrede, afbröt brutalt:

“Ingen håller dig qvar.“

Hugo såg häpen på honom.

“Hvarför säger du så, Klas? Är jag ej längre din vän?”

“Nej.“

Hugo skiftade färg och kunde med möda beherska sig.

“Hvad har då hänt?”

“Det frågar du?”

Stolt vände Hugo honom ryggen och gick till Lilly.

“Ert handlingssätt är infamt“, utbrast hon, “ni har kommit mig att förlora hvad som ej riktat er, men gjort mig fattigare än någonsin. Ni har röfvat mitt goda namn och rykte.“

“Hvem har vågat säga?..“

“Jag!“ svarade Klas i hotande ton.

Alla obehag han förr haft för Hugo påminde han sig nu åter så lifligt. Vännens kamp att utan hjälp, öfvergifven af alla, hålla sig uppe vid tillfällen då andra skulle hafva dukat under, hans mod, energi och intelligens, hvarmed han slutligen lyckades göra alla rätt och förvärfva rikedom, glömde han bort i detta ögonblick. Bitterhet och hat kände han mot vännen, hvilken han älskat som en bror, och som skymfat hans härd.

“Har du förtalat mig?“ utropade Hugo.

“Nej. Jag afskyr er“, sade Lilly.

Hugo såg sig trotsigt omkring. I allas ögon läste han sin dom, en för alltid förverkad aktning.

“I, som sätten er upp till domare öfver mig, skolen I då alltid döma efter skenet och den dömda ohörda? Ännu står Hugo Kamph med höguret hufvud!“

Klas afbröt:

“Vårt samtal har tagit en vändning, som...“

“Var lugn. Jag skall icke längre besvara. Men ensam far jag ej härifrån.“

“Nog nu“, utbrast Klas.

“Nej, hon skall följa mig.“

“Jag? Aldrig?“

“Stöt mig ej tillbaka“, sade han vekt och såg

bönfallande på henne. "Det är ju min pligt jag vill uppfylla. Du är ju mitt allt?"

"Du?"

"Är du från dina sinnen?" röt Klas.

"Min dotter!"

"Hans dotter!!!"

Lilly kastade en stolt, föraktfull blick på honom och svarade med högljudd stämma:

"Grefve Kamph är icke min far. Jag kännes ej vid honom."

"Förnekar du din far? Vill du, barn, vara oförsonlig, då din mor, min stackars hustru, förlät mig? Du svarar icke? Jag har velat gifva hvad dig med rätta tillkommer, ett hem... ett namn! Jag sökte hämma mitt hjertas slag, så att du icke skulle höra, att jag vore din far; du sade ju, att du föraktade, att du hatade din far. Men jag hoppades, att jag snart skulle kunna säga hvad jag är för dig utan att blifva stött tillbaka... föraktad! Du svarar icke? Ack, öfvergif mig ej... det vore att döda mig. Du är min sista skynt af lycka... mitt lif... mitt allt! Du svarar icke? Hon svarar ej! Fanny! Fanny! Tala till hennes hjerta... Men så rör henne då... mina ord förmå ju det icke... Bed för mig, olycklige far, hos mitt barn!"

Han sjönk förtyvflad ned på en stol och grät, grät så, som han aldrig förr gjort i sitt lif. Då hastade hon fram till honom och hviskade:

"Min far!"

"Ack", utbrast han lidelsefullt och sprang upp, fattade hennes hufvud mellan sina händer och kysste det, "jag visste väl, att du har ett hjerta!"

“Jag har så länge saknat ditt“, svarade hon smekande.

“Nu bort! Kom! I södern skola vi söka vårt hem... lefva för oss sjelfva i frid och lugn... ack, lugn, som jag förgäfves sökt så länge, men nu, kom, kom... min dotter!“

“Om förlåtelse, herr grefve, ett ögonblick“, invände Ture och gick till Lilly, för hvilken han ceremoniöst bugade sig. “Jag anhåller, att grefvinnan Kamph vill göra mig den äran att blifva friherrinna Nordenhjelm af Johannisborg.“

Juliana kastade en beundrande blick på honom. Det var första gången hon fann honom vara fyndig.

“Herr baron!“ inföll Hugo oroligt. “Hvad svarar du?“ tillade han långsamt och vände sig till Lilly.

“Hvad jag nyss svarade er“, sade hon och kastade en blick på Matias. En annan blick, mera förstulen, föll på Axel, som endast hade ögon för Hedvig. Hon afslöt:

“Jag gifter mig aldrig.“

“Jaså“, snöflade Ture snopen och gick till Matias, som såg högligen förvånad ut. “Det är alltid en tröst att icke vara ensam“, hviskade Ture till honom.

Juliana kastade en blick på Lilly och Hugo.

“Det der måtte bli ett skönt hushåll“, yttrade hon halfhögt till Amanda, “en ständig jagt efter lyckan, som hon aldrig finner.“

“Du tror, att hon är kär i honom? I Gyldenhoff?“

“Jag är säker på det.“

Lilly hade under tiden tagit afsked af de öfriga.

“Hvarför lemna oss nu?” förestälde Klas. “Stanna hos oss en tid, Hugo, med din dotter.”

“Du har sagt mig, att jag ej längre är din vän.”

“Hugo!”

“Det fordras tid att glömma det ordet från en så gammal vän som du.”

“Bort! Bort!” hviskade Lilly upprörd.

“Ja kom. Farväl!”

Lilly kastade en sista blick på Axel och skyndade ut. Hugo följde och gjorde i dörren en artig men bestämd åtbörd åt de öfrige att icke komma med.

“Också din hyllning försmåddes”, hviskade då Juliana försmädligt till Ture.

“Ja. Jag gifter mig aldrig”, svarade Ture förargad.

“Jo visst, söta Ture, skall du gifta dig, annars? . . .”

“Hm! Ja, du har rätt. Jag måste ju. Det är min pligt. Jag är ju ende Nordenhjelman!”

Klas gick sorgsen till fönstret för att se affärden. Hedvig och Axel stälde sig äfven der. Matias satte sig nedslagen. Han såg så bedröfvad ut, att Amanda tyckte det var synd om honom och sade några vänliga ord till honom, då vagnen rullade bort och han rusade till fönstret.

Napp!

Det var en juliförmiddag nedanstående händelse tilldrog sig i Södertelge badpark. På ett af sätena ej långt från brunnssalongen sutto två damer. De voro ej längre unga, men på deras ansigten skönjdes ännu spår af mindre vanlig fägring. Den ena, lång och mager, är kamrerskan Grundal, född Hjort. Den lilla korpulenta damen är fabrikörskan Örn, född Magnusson.

Fru Grundal klappade sin granne på armen och utropade:

“Det var en utmärkt rolig öfverraskning att få se dig här, söta du!”

“Än för mig?” svarade fabrikörskan litet kyligt.

“Jaså, du kom nyss. Mätte den här sejouren bekomma dig väl. Badar du kallt eller varmt?”

“Intetdera.”

“Jag förstår... du är här för din dotters skull. Hvad felas henne?”

“Ingenting. Man skall någonstans vara. Men tro icke därför, att slumpen fört oss hit.”

“Jernvägen?”

“Nej, ångbåten. Här fins en så snäll doktor“, tillade hon förtroligt lutande sig till sin granne. “Han har lofvat hvar dag säga mig hur jag mår. Det är så lugnande, äfven då man är alldeles frisk. Derfor reste vi hit. Och så lär luften vara så bra här.“

Fru Grundal stötte hastigt till hennes arm.

“Tst... icke så högt, söta du“, hviskade hon i det hon såg sig försigtigt omkring. “Luften är charmant, men säg det icke... då få vi betala särskildt för den också. Här är allting så rysligt dyrt.“

“Det tycker jag icke... tvärtom!“

“Det kan du säga, söta du, som är rik och bara har en enda dotter. Men jag, som ingenting har... det vill säga... du förstår... förefaller allting dyrt, äfven om det vore aldrig så billigt.“

“Smaken är så olika.“

“Din har alltid varit att blifva rik. Mins du pensionen hvad du sade? Alla karlar äro lika, det är bara förmögenheten som varierar.“

“Och du skulle prompt gifta dig med en löjtnant“, inföll hastigt fru Örn.

“He, he, he“, skrattade fru Grundal för att dölja sin förlägenhet.

“Hi, hi, hi“, hånade hennes granne.

“När man är ung“, förklarade kamrerskan, plötsligen åter vorden allvarsam, “vet man icke allt hvad för galenskaper komma en i hufvudet. Du blef en rik fabrikörska“, suckade hon.

“Och du kamrerska.“

“Kronans kaka är så liten!“

“Men lär ju vara säker?“

“Det vore rysligt annars. Pensionen är icke stor.“

Min man hade så liten lön... 4,500 kronor... men också ingenting att göra. Han satt mest hemma och kurra.“

“Ja, jag får beklaga... du är ju enka?“

“Och du också... likaså, söta du! Det var för beklagligt.“

“Ett hårdt slag!“

“Han var för god för denna jorden“, suckade fru Grundal och tog upp sin näsduk.

Det hade fru Örn redan gjort och torkade nu sina ögon.

“Min stackars Fritiof gick också först“, qvidde hon. “Det var så Guds vilja!“

“Ja, outransakliga äro Hans vägar. När min Ludde behöfdes som bäst här på jorden, så gick han bort. Här går jag ensam med två stora giftasvuxna döttrar“, tillade hon i bitter ton, men slog genast om och utropade lifligt: “De äro min enda rikedom, mina snälla döttrar.“

“Ja, det är ju sant, du har två döttrar. När man icke umgås, utan bara träffas så här apropos, glömmmer man af... jaha! Är ingen af dem förlofvad?“

“Icke än, söta du. Det brådskar visst icke. De äro så unga. Min lilla Eugenie är icke mer än nyss fyllda tjugo år och min lilla Virginie tjugutvå i fjol höstas.“

“Min Klara är bara aderton och har redan haft två anbud.“

“Säg det! Så är det när man är rik. Der åte-len är, der samla sig örnarne. Det vill säga... jag menar... att när man är rik... förlåt, söta du...“

vet man aldrig om det icke är för pengarnes skull, he, he. Mina stackars flickor, som ingenting ha... det vill säga... du förstår... när de en gång gifta sig, veta de, att det sker för deras egen skull. Men Gud vet hvad karlarne tänka på i våra dagar. De äro så anspråksfulla och sätta ett fasligt stort värde på sig.“

“Å, det fins till alla pris!“

“Men gifta sig vilja de ej.“

“Det oroar mig icke. Min Klara är så ung. *Jag* kan vänta.“

“Än jag då. Hvem kan icke det?“ utropade fru Grundal stucken.

Fabrikörskan reste sig upp.

“Nu måste jag gå in i salongen“, sade hon.

“Min dotter är strax färdig. Hon badar. Adjö!“

“Adjö, söta du. Det var för roligt.“

“Och så oväntadt.“

“Säg det!“

Derpå gick fabrikörskan. Kamrerskan kastade en harmsen blick efter henne och mumlade förargad i det hon åter satte sig på sätet:

“Hvad skall hon här att göra med dotter sin. Här fins gunås mer än tillräckligt med ogifta flickor förut.“

Plötsligen afbrötos hennes funderingar af en herre, som stannade framför sätet.

“Hur står det till i dag efter balen?“ frågade han.

Det var en ganska vacker karl, lång till växten, men något skygg till sitt väsen. Han talade långsamt, som om han ville sätta under en glaskupa

hvert ord han sade. För öfrigt en man med uppfostran. Hans namn är Moberg, yrke ingenjör.

“A, herr ingenjören“, svarade hon artigt. “Icke bra... jag mår aldrig bra. Jag lefver icke länge“, tillade hon hostande och pekade på sitt bröst... “känner något här!“

“Men frun ser ju riktigt kry ut.“

“Skenet bedrar, herr ingenjör. Nej, gunås, mina stackars flickor blifva snart både fader- och moderlösa... nu är jag både far och mor för dem. En badort är bara en nödhamn till en tid. En svag och bräcklig farkost som jag, hvilken blifvit vickad omkring på lifvets haf af tidens stormar, kan icke alltid få bot här. Jag känner det och min läkare...“

“Det skall frun icke oroa sig för, hvad fruns doktor säger“, uppmuntrade han i deltagande ton. “Det är icke svårt få tag i en annan läkare, som är af alldeles motsatt åsigt.“

Fru Grundal kastade en tacksam blick på honom, men uttryckte samtidigt mycket tvifvel om hon kunde räddas. Hon ville så ha det.

“Vet frun“, sade han då, “det riktigt gläder mig, att jag hade den äran blifva presenterad för herrskapet i går.“

“Herr ingenjören är allt för god. Men så är det. Man går här af och an och tittar på hvarandra. Det är naturligtvis bra mycket angenämare, när man blifvit presenterad och känner hvarandra. Förlåt, är herr ingenjören från Gotland?“

“Nej, jag är finne!“

“Jaså. Ack, Finland, det är ett land jag alltid längtat så mycket att se.“

“Verkligen?”

“Det lär vara så vackert... så romantiskt... och ha så många sjöar. Jag har alltid varit mycket svag för sjön... hafvet kan jag deremot icke med.”

“Men det är så vackert och så friskt.”

“Det förstås... hafvet har nog också sina agre-manger, men jag tycker det är alldeles för stort. Jag känner mig alltid så liten bredvid det.”

“De svenska damerna...”

“Icke ett ord mer, jag ber. Herr ingenjören skämmer bort oss. Det var bra snällt af ingenjören att komma öfver hit till Sverige och se hur vi hå det. Och dock“, tillade hon och kastade en forskande blick på honom, “har helt säkert ingenjören ömma band, som fästa sig vid fosterjorden. Så är det alltid.”

“Nej, jag är ungtkarl.”

“Förlofvad?”

“Icke det heller.”

“Jaså. Behagar icke ingenjören sitta ned? Bänken är icke stor, men nog få vi rum, he, he. Käns det ej tomt ibland, när man går ensam i sitt hem... att kanske icke ha något hem... och vara utan både maka, barn och kära anhöriga?”

“Jo, nog gör det så. Också funderar jag på att gifta mig.”

“Det är förståndigt tänkt... förlåt min upprigtighet... att bereda en ung flickas lycka... *en flicka utan förmögenhet*... och fästa henne vid sig med tacksamhetens band... för hela lifvet.”

“Förmögenhet ser jag icke på. Jag är sjelf ej obemedlad.”

“Jaså.”

“Ett godt hjerta, utseende, uppfostran och framför allt, naturligtvis, att hon tycker om mig och ej har något emot att följa mig till mitt hem i Finland. Jag bor långt in i landet.”

“Der kärleken slår ned sina bopålar trifves man alltid... äfven om det är flera mil till närmaste stad. Ack... *landet*... en sådan poesi det ligger i det ordet.”

“Frun tycker om poesi?”

“Tycker om, är för litet sagdt. Jag är alldeles tokig i det. Och det har jag uppfostrat mina flickor att också vara. Ack, poesi!”

Vårt land, vårt land, vårt fosterland,
Ljud högt o dyra sommarljus.
Våra bäckars sus... våra skogars brus

Ack, så vackert!”

Den unge mannen såg drömmande på de figurer han ritade med sin käpp i sanden.

“Det är skada“, sade han slutligen, “att poesien så småningom försvinner för prosan. Hon gjorde oss bättre och tolkade i ett språk, svårt att tala, men lätt att förstå, våra drömmar och förhoppningar.”

“Hjertats språk är universalspråket“, mumlade hon.

“Några vers af en stor skald“, fortsatte han, “sade för oss till den älskade mer, än vi sjelfva vågade säga.”

“Ack ja“, instämde hon i samma sentimentala ton. Men hennes natur återtog genast sin rätt och hon tillade leende: “Nu för tiden måste man uttrycka

sig mera klart och tydligt. Våra damer tycka nog om vers, men ..."

"Jag tycker mycket om de svenska unga damerna ... svenskorna", rättade han sig hastigt.

"Herr ingenjören är väl så god och icke glömmert bort oss? Vi ha det naturligtvis mycket enkelt ... vid en badort äro alla menniskor så inskränkta ... men man är ju icke här för att sitta inne i rummen."

"Tackar så mycket! Jag skall visst icke försumma ..."

"A, der kommer min Virginie. Hon är sjelfva anspråkslösheten, och trivdes så väl på landet. Hon är den af mina döttrar, som har bästa hufvudet", tillade hon förtroligt. "Kan historia och geografi, alla möjliga naturvetenskaper, sin kristendom förstås och de vanliga skolämnena. Och så", fortsatte hon med låtsad blygsamhet, "litet engelska, franska och tyska, sjunger både på svenska och utländska språk, spelar piano, ritar, kan sy, virka, brodera och gör sina kläder sjelf... gör *alla* sina kläder sjelf. Det är både billigt och så nyttigt att kunna."

Underverket stod nu framför dem. Det var en vacker brunett, ehuru ej längre i sin ungdoms vår. Ståtlig figur, fylliga former, vackra ögon och tänder, som hon visade nästan mycket. Hennes klädsel var i ögonen fallande; detaljerna vunno ej på en närmare granskning, men det hela uppbars icke illa. Allt som allt räknadt var hon en intagande företeelse.

"A, der är du, söta du", utropade hennes mor. "Vi talade just om dig, herr ingenjören och jag."

“Om mig?” svarade hon i en ton, som om något dylikt aldrig händt henne förr.

Ingenjören reste sig upp och helsade artigt. Hon gjorde en böjning på hufvudet och tog plats bredvid sin mor. Han förblef stående.

“Tala med henne om Finland“, sade fru Grundal och bad honom med en åtbörd att åter sätta sig, hvilken bön han dock ej fann för godt att efterkomma. “Hon kan aldrig höra nog. På sista studentkonserten grät hon, då de sjöngo *Vårt land*. Hon är så känslig . . . ett riktigt naturbarn.“

“Fröken skulle komma till vårt gamla Finland“, utbrast han med värma. “Res med vagn igenom landet! Då ser man det bäst.“

“Nej tack“, svarade hon vårdslöst, “jag trifs bäst i Stockholm.“

Hennes mor spratt till och gaf henne en mycket sägande blick. Men hon såg den ej och fortfor i samma ton:

“Jag tror aldrig, att jag skulle kunna lefva amorstädes. Landet är så enformigt. Jag skulle bestämdt dö af ledsnad om jag lefde på landet.“

Ett moln skuggade hans panna och han svarade kort:

“Då är det bäst att stanna i Stockholm.“

Derpå bugade han sig något stelt, tog af sig hatten och ögonblicket derefter voro de båda damerna på tu man hand.

Med möda kunde fru Grundal återhålla sin harm till dess han hunnit aflägsna sig några steg, då hon utbrast:

“Hur kan du bära dig så tanklöst åt?“

“Hur så?“

“Stora, gamla människan icke ha mera förstånd än så. Såg du icke mina miner? Vill du vara flicka i alla dina dagar? Nej! Tänk då på hvad du gör. Här ha vi en karl... en hyggelig ingenjör från Finland, som är förtjust i ett stilla lif på landet... det kan ju också vara bra... och önskar ingenting högre än att gifta sig och har medel till det. Hvem vet... underbara äro Herrens vägar... och så skämmer du bort början, som var så bra, och säger, att du icke kan med landet.“

“Men det är så. Jag tycker icke om att bo på landet.“

“Är så... är så... tycker om! En fattig flicka får icke ha några tycken, om hon vill bli gift. Du går väl icke och föredrar någon utan att först säga mig till?“

“Nej“, svarade hennes dotter i bitter ton, “jag tycker, att alla karlar äro lika... dansa på samma sätt... kläda sig på samma sätt och säga precis det samma.“

“Lika äro karlarne visst icke. Det är med dem som med svampar. Om en är bra, äro tio dåliga. Man måste välja och med förstånd, ty en fattig flicka...“

“Ack, hvarför skola vi vara så fattiga“, suckade den sköna. “Å, jag önskar jag vore död och begravven“, tillade hon nervöst. “Min sfer är att lefva i lyx och öfverflöd. En inre röst säger mig det.“

“Gud bevara mig för dig, flicka, och din inre röst. Låt för all del ingen höra den, då går allt på tok. A, der kommer Eugenie. Fastän hon är yngre

än du, är hon mycket förståndigare. Hon skulle ej ha burit sig så dumt åt nyss som du.“

“Hvad då?” frågade den yngsta af fru Grundals döttrar och tog plats på sätet på andra sidan om sin mor.

Hon var också en vacker brunett, ehuru hon ej hade samma styrsel på sin kropp som systemen, men hennes rörelser voro mera naturliga och toaletten mindre anspråksfull.

“Mamma är ond öfver, att jag icke ville narras för ingenjör Moberg“, svarade Virginie näbbigt.

“Narras!“ upprepade kamrerskan i förebrående ton. “Hur kan Virginie säga så? När har jag sagt, att något af mina barn skall bära sig fult åt? Det är tacken för allt besvär jag gör mig för er skull. Men,“ tillade hon med gråtmild stämma, “den dag kommer, då ni ej längre har mig kvar. Jag känner något här!“

Hon pekade åter på sitt bröst och hostade. Döttrarna togo det lugnt.

“Hvarför skall du jemt säga, att du är sjuk, mamma, då du är alldeles frisk?“ inföll den äldsta kärft. “Det är så förargligt för oss. Folk kan tro, att vi brås på dig.“

“Lägges det mig nu också till last. Men vet du då icke, att det fins odjur till karlar, som icke tycka om svärmödrar och helst såge dem både döda och begrafna. Om jag hostar litet ibland gör ingen för när, men kan aldrig skada. För resten mår jag icke bra. Det är verkligen sanning. År efter år känner jag hur jag förändras . . . min tid kommer också . . . och när jag till slut bäres bort och ni föl-

jer min ... (här afbröts frasen af en snyftning), då först skolen I uppskatta mig efter mitt värde och säga till hvarandra: "Stackars mamma!"

"Hellre än att höra mamma tala så der, går jag ogift hela mitt lif", utbrast Eugenie.

"Hvad du nu säger hedrar ditt goda hjerta, mitt barn, och gläder mig. Tack skall du ha. Men tala icke om att gå ogift. Ingen tid är att förlora. Virginie har gjort sig omöjlig hos ingenjören, fruktar jag, men kanske du ...? Känner du honom?"

"Jag både känner och icke känner honom."

"Nå, hvad har han sagt?"

"Ingenting."

"Det kan ofta betyda mycket. Sätt på dig en kjortel till, så ser du icke så mager ut. Jag vill viss icke lära er flärd och öfverflöd, men toaletten är en oskyldig liten sporre, som man ej bör försumma. Använd i rätta ögonblicket, kan den föra en långt, ganska långt. Aproå, hvad menar du, då du säger, att du både känner och icke känner honom?"

"Det var han, som trampade sönder min klädning på soaren i går ... men vi äro icke presenterade för hvarandra."

"Jaså, var det han ... hm. Men man får icke vara så noga. Han går i giftastankar; det ursäktar mycket."

"Nej, hvad säger mamma!" utropade de båda systrarna samtidigt.

"Så sade han sjelf. Det är icke värdt, att Virginie tänker på honom. Han såg så förargad ut, då han gick härifrån. Men Eugenie ..."

“Hvad skall jag göra?”

“Jo, du skall tala med honom om Finland, det tycker han om.”

“Icke kan jag tala om Finland ... har aldrig sett det.”

“Men du har läst om det ... i skolan, he?”

“Det har jag glömt.”

“Jaså, de pengarne äro också bortkastade! Men du måtte väl kunna tala om det i allmänhet. Det är väl icke svårt. *Jag* talar om likt och olik, både hvad jag vet och icke vet.”

Efter en liten paus tillade hon i hemlighetsfull ton:

“Det fins en liten grosshandlare här, som heter Lundvall.”

“Han, som är så ful“, skrattade den yngsta flickan.

“Jag har nog märkt hur han kastat sina ögon på dig, söta Virginie. En karl, som är kär och som vill gifta sig är aldrig ful, kära Eugenie.”

“Han ser så dum ut“, förklarade den äldsta.

“För att göra goda affärer“, inföll hennes mor ifrigt, “skall man vara dum ... eller åtminstone se så ut. Han lär vara rik. Tänk så bra det blefve, om du ...”

“Jag hatar att bo i en småstad. Min sfer är stora världen.”

“Akta dig du att tala illa om småstäderna. Der kan man ha riktigt roligt ... allt beror på hur man ställer sig. I en stor stad talar man mest om sig sjelf ... i de små om andra.”

“Eugenie har rätt. Han är rysligt ful. Det är

omöjligt, att någon har kunnat älska honom. Hvarför skall jag då göra det.“

“Älska ... hm! Om man icke gifte sig med andra karlar än dem man älskade, gjorde man bara dumma giftermål.“

“Tror mamma, att jag kan älska ingeniör Moberg“, inföll Eugenie naivt.

“Det tror jag visst, söta du. Hvarför skulle du icke det ... vore rysligt annars!“

“Ack, om så vore“, svärmade den unga flickan. Jag vill helst gifta mig med en man jag kan älska ... för att kunna älska den man jag gift mig med. Jag har behof af att känna mitt hjerta slå.“

“Tror du jag känner det mindre än du ... jag, som är äldst“? utbrast hennes syster häftigt. “Tror du, att jag icke lider af ett lif, som detta? Tror du, att det ej kostat på mig att afstå från *idealet*, hvarom jag så länge drömt? Förstår du nu“, tillade hon gråtmildt vänd till sin mor, “hvarför jag grät då studenterna sjöngo *Vårt land* på konserten och min Axel skulle resa till Paris som andra bas?“

“Din Axel“, utbrast kamrerskan harmset. “En studentpojke, som ingenting har ... *aldrig!*“

“Men mamma vet icke“, inföll Virginie eldigt, “hur det känns, när han sade till mig dagen innan han reste: “Besvara min kärlek eller ...“

“Eller?“ upprepade de andra oroligt.

“Jag kastar mig öfver bord, då jag far med mina kamrater öfver Östersjön. Ack, en sådan frestelse ... att kunna rädda en mans lif och ...“

“Det är mycket vackert under andra omständigheter“, afbröt hennes mor, “man får till och med

medalj för det. Men en fattig flicka har annat att göra än rädda lifvet på en fattig karl. För öfrigt har ju ingen skada skett. Han har varit i Paris och roat sig... och du slapp skammen att rusa åstad i ogjordt väder.“

“Ja, jag inser, att ingenting kan bli af, eftersom han ej kan försörja mig. Och jag vill visa honom att jag också kan vara *honom* förutan... r-o-a mig... resa till P-a-r-i-s! Tror du, att herr Lundvall... om det blir något af mellan oss... gör en bröllopsresa till Paris?“

“Ja visst. Du och jag mot honom. Icke kan han säga nej då. Det är klart. Han är ju presenterad för dig.“

“Ja.“

“Hvad sade han då?“

“Hvad det är varmt!“

“Det hörs ju på allt, att han är en bättre karl. Jaha. Tänk nu, kära flickor, om det skulle gå så väl, att du, Eugenie, kom till Finland och du Virginie till Hudiksvall. Då går jag ensam, men jag kommer naturligtvis till er och helsar på... sex månader af året hos den ena och sex månader hos den andra. Så roligt det skall blifva! Er mors faderliga öga skall alltid vaka öfver er. Min dröm har alltid varit... men den var förmäten... att ni skulle blifva gifta med en bankdirektör, hvar sin förstås. Det är så lugnt och säkert. Eller också ett justitieråd eller en fideikommissarie. Nu är konsten att få hvad man har“, tillade hon med en lätt suck. “Vi skola vara mycket tillsammans med Örns. När man umgås med rikt folk, ser det ut som man sjelf vore rik och ofta

hjelper det en att bli det. Visa er, kära flickor, i er bästa dager, utan affekteri eller koketteri, det hatar jag värre än synden, men stick icke under stolen, som det heter, med edra talanger och behag. Sjung och spela *genast* man ber er derom. Ni visa då prof på vacker röst, fingerfärdighet och *en villig, medgörlig, tillmötesgående karakter*. Skratten och varen glada, när så passar sig, och allvarliga, då det slår mera an. Eugenie har en liten vacker fot... var icke rädd att visa den då och då... men bara litet, mycket vore oanständigt. Virginies profil har något ädelt... sätt dig så att..."

"A", utbrast hon och harmen glödde på hennes kinder, "hvad det är tråkigt att så här vändas af mamma hit och dit som en kanon på sin lavett."

"Tråkigt", upprepade hennes mor vresigt. "Tror ni, att jag har roligare? Men, kära flickor, besinna då, att vi ju icke ha kommit hit för att roa oss utan för att... Se så, gör nu som jag säger. Gycklar någon på ett sätt, som icke är passande, så rodna för all del icke och slå ned ögonen. Slå upp dem i stället så mycket ni kan och se förvånade ut... ungefär så här ... det ger en god tanka om er dygd."

"Det göra vi alltid, mamma", upplyste de båda flickorna.

"Och vi skola hoppas det bästa", sade deras mor i glad och uppmuntrande ton. "Tro mig flickor", tillade hon strax derefter mera sentimentalt, "i hela denna kalla värld fins ingen så djup och stark kärlek som i en *moders* bröst."

"Har den äran, mina damer", helsade en till

åren kommen herre. Det var herr Lundvall från Hudiksvall. Han är liten till växten, hjulbent, fränig och nästan puckelryggig, men genom en nyck af naturen ändock icke qvick. Små stålgrå ögon, rödlätt hår, stor näsa, som ser ut att ha blifvit mycket påkostad, pipig röst, guldringar i öronen, smilande men på samma gång bonddrygt sätt, klädseln efter hudiksvalls-modet 1873.

“A, herr grosshandlaren“, helsade fru Grundal. Hennes döttrar gjorde en artig böjning på hufvudet.

“Hur står det till efter soaren?“

“Jo, jag tackar“, ljöd det i treklang.

“Grosshandlaren dansar icke?“ tillade kamrerskan skälmskt.

“Sällan“, svarade han smickrad. “När man är enkling, så kommer man sig icke för.“

“Jaha. Behagar icke grosshandlaren sitta ned? ...Maka åt dig, Virginie lilla, så får grosshandlaren plats bredvid dig... Bänken är icke stor, men nog få vi rum, he, he. Jaså, enkling“, upprepade hon beklagande, då han satte sig. “Jaha. Käns det icke tomt ibland när man går ensam i sitt hem... att kanske icke ha något hem...?“

“Jo visst har jag hem“, afbröt han stucken, “egen gård, både sten- och trähus. Den är mig dubbelt kär“, tillade han och snöt sig i en blårutig snusnäsduk, “min hustru dog der.“

“Så beklagligt. Nej, jag menar att vara utan både maka och barn. Herr grosshandlaren har ju inga barn? Nej? Nog käns det väl...?“

“Behagligt ibland, det förstås. Men i längden tynger det;... då man bor i en småstad och icke

är road af att spela kort. Nu har jag bara min affär att förströ mig med. Kanske gifter jag mig också igen en vacker dag“, tillade han kallblodigt och snöt sig än en gång.

“Det är mycket förståndigt tänkt... förlåt min upprigtighet... att bereda en ung flickas lycka... *en flicka utan förmögenhet*... Måka åt dig litet, söta Virginie, grosshandlaren sitter så trångt... och fästa henne vid sig med tacksamhetens band för hela lifvet.“

“Det är icke tillräckligt. Hon skall älska mig också, se bra ut och vara munter och glad som en riktig stockholmska. Annars skall hon ha pengar... träkonjunkturerna äro så dåliga.“

“Det är just hvad jag säger. Hvad är väl äkten-skapet utan kärlek? Det är... är... ja, det är det. Ingenting muntrar så mycket upp en ung stockholms-flicka som landsortslifvet. Tala icke om hufvudsta-den och dess flärd och dårskaper. Jag sjelf är också född i en småstad.“

Då den nyheten icke tycktes i märkbar grad intressera honom, fortfor hon:

“Herr grosshandlaren vet icke hvad det vill säga att vara mor... det är ett ansvarsfullt kall... och ha två döttrar. Min Eugenie är enkel och ans-pråkslös... en riktig matmor... nöjd med hemmets stilla fröjder... alldeles min afbild.“

“Mamma lilla!“ afbröt Eugenie brydd.

“Min Virginie deremot“, fortfor kamrerskan och kastade en forskande blick på det tillärnade offret från Hudiksvall, “brås deremot mera på sin far... tycker om stora verlden... att briljera... *represen-*

tera... men allt med sådan måtta naturligtvis...
Det är ursäktligt, hon har så många talanger.“

“Mamma lilla“, afbröt Virginie och rodnade som man rodnar, då man återhållit andedrägten ett ögonblick.

“Frun bör vara mycket lycklig att ha sådana döttrar“, menade norrländingen.

“Ack ja, det är jag visst. Sedan salig Grundal dog äro mina flickor det enda för hvilket jag lefver. Men“, tillade hon undergifvet, “den dag kommer då äfven de...”

“Aldrig lemnar jag dig, mamma“, utbrast Eugenie smekande.

“Aldrig“, instämde Virginie mera energiskt.

“Hvad det är ljuft för en mor att höra sina barn tala så. Men, kära flickor, så är verdens gång. Den tid kommer då äfven ni skola grundlägga nya hem... och göra en älskad make lycklig.“

“Mamma lilla“, mumlade Eugenie brydd.

“Kom, Eugenie“, utropade hennes syster hastigt och reste sig opp. De böjde litet på hufvudet till afsked, lade armarna om hvarandras lif och sväfvade bort.

“De äro så blyga“, upplyste kamrerskan och kastade en spejande blick på åldringen, som satt och glirade efter dem, “aldrig vilja de höra på det örat. Men det är ju qvinnans bestämmelse och... hvem vet hur länge de få behålla mig kvar. Jag känner något här“, suckade hon och pekade åter på den magra barmen.

Enklingen svarade intet och såg ut som om han helst ville gå sin väg.

“Så är det“, fortfor hon sorgset. “Mina stackars flickor ana intet... de äro så fästade vid mig, mina sötungar... men jag har varit hos tre läkare... alla säga det samma. Det är ett dåligt tecken!”

Ingeniör Moberg närmade sig hastigt sätet der de sutto.

“Om förlåtelse, fru Grundal“, sade han ifrigt, “hvem är den der unga damen, som går der borta med fröken Grundal? Hon är utmärkt söt.”

“Det är min yngsta dotter... min lilla Eugenie. Var god och sitt ned, herr ingeniör. A, herrarne äro icke bekanta? Herr ingeniör Moberg från Finland... herr grosshandlare Lundvall från Hudiksvall.”

När herrarne helsade, såg hon på dem med en blick, som nästan skrek:

“Tänk om de skulle blifva svågrar!”

De hade icke väl satt sig igen, förr än herr Lundvall utbrast:

“A, en nykommen!”

“Ser bra ut“, utropade finnen.

“Ja, det gör hon“, instämde enklingen.

“Men är så yr... så obetänksam“, upplyste kamrerskan, som nu fått syn på en ung dam, hvilken i sällskap med en elegant klädd man på afstånd gått förbi dem. “Icke passar det för en ung flicka att gå så der ensam med en ung karl... midt på ljusa dagen. Det skulle aldrig mina små flickor våga. Verlden är så elak och den, som en gång får en klick på sitt rykte, måste behålla den. För öfrigt skulle jag aldrig tillåta det. Gud vare lof, *mina* flickor ha principer.

“Men hvad ondt är det i att promenera så här?”
invände ingenjören.

“Fru Grundal har rätt“, inföll småstadshandlaren med en viss hetta. “Det passar icke för en ung flicka att gå så der med en karl, med hvilken hon hvarken är gift eller förlofvad. Hemma hos oss går det *alls icke an*.“

“Det är just hvad jag säger“, instämde kamrer-skan, mycket talför. “En flicka skall vara flicka, modest och blygsam och icke sätta sig öfver hvad folk säger. Ingen rök utan eld, heter det. Men hon är så ung... bara barnet... den lilla tokan. Pjoskig, envis och egensinnig som alla bortskämda barn, men för resten en mycket snäll flicka. Jag tycker mycket om henne och det gör mig riktigt ondt om henne, vet herrarne. Hennes mor och jag äro *intima* barn-domsvänner och *jag känner till dem*. Fadern var en vanlig simpel borgare i Upsala och kallades fabrikör... handtverkare låter nu för tiden för simpelt, he, he. Det var fru Örns idé och som hon är osäker på, när hon skulle få någon härnäst, har hon alltid hållit på den. Oss emellan sagdt har hon icke funnit opp krutet. Fåfång och svag för att briljera är hon som en påfågel och afundsjuk på allt hon ser. För öfrigt vet jag ingenting annat än godt om henne. *Så dog fabrikören* och lemnade icke så litet efter sig, men som *de* lefva, fins väl nu icke mycket kvar. Hon flyttade från sitt bekväma hus i Upsala till Stockholm, gubevars, långt upp på norr i tredje våningen, bytte om tjenare och klädde om alla sina möbler för att se folk hos sig, som hon icke känner. Hon skall naturligtvis njuta af sin förmögenhet. Hvar

och en har sin smak, he, he. Men den osminkade sanningen bör hvem som helst kunna höra, eller hur? Flickan är enda barnet ... van att jemt göra hvad hon vill och har skinn på näsan, som man säger, likt sin mor, som har en mycket jemn karaktär ... alltid dåligt humör. Stackars den, som en gång får henne till hustru, he, he. För öfrigt är det visst ingenting ondt med henne ... det vore rysligt annars ... nyss gått och läst. Men det är icke nog med att vara dygdig och anständig ... man måste också synas vara det. Ful är hon icke... det vore synd att säga ... men helsan lär det vara si och så med ... brås på fadern, som var ett riktigt skrälle ... flackar från brunsort till badort ... och badar både varmt och kallt. Det bådard intet godt för framtiden, he, he.“

Plötsligen hejdade hon sig. Föremålet för all denna svada stod framför henne och smålog så vänligt. Äfven hon såg bra ut, stora blå ögon, blondt hår och, under öfver alla under, ingen chinjong. Denna nyck klädde hennes ansigte förträffligt. Det satt på sin plats och ej som hos ett och annat fruntimmer, nästan midt i det hela. I hennes väsen låg något otvunget. Kroppen var skranglig, men rörelserna behagfulla. Toaletten elegant, nästan för mycket för Södertelje.

“Nej se, lilla Klara, hur är det med dig, min söta?” utropade kamrerskan i beklagande ton, som om hvar dag vore den sista.

“Som vanligt“, svarade den unga flickan något förvånad. “Tackar, bra!“

“Stackars flicka“, hviskade kamrerskan till den unge finnen och tillade högt:

“En så vacker klädning du har. Det är som du skulle bort på supé före middagen, he, he. Mina flickor gå just och leta efter dig, söta du.“

“Jag har icke sett dem och dock har jag promerats ganska länge efter badet både i skogen och i parken.“

“I *skogen* få icke mina flickor gå ensamma. Jag tyckte, att du hade löjtnanten med dig. Nyss kommen hit och redan . . . he, he. Du tar tiden riktigt i akt.

“Vi möttes alldeles nyss“, svarade den unga flickan rodnande, “och bara helsade på hvarandra.“

“Jaså. Jaha.“

Herrarne hade stigit upp och tydligen visat, att de önskade blifva presenterade för den blonda skönheten. Men kamrerskan låtsade sig ej märka det och drog henne ned på sätet, der hon fortsatte samtalet nästan hviskande. För att icke visa sig ogranslaga gingo de då några steg åt sidan.

“Det är en riktigt söt flicka“, sade ingenjören.

“Prima sort“, inföll handelsmannen från Hudiksvall.

“Liksom fröknarna Grundal.“

“Alldeles.“

“De måtte brås på sin far.“

“Han är död.“

“Modern . . . hm!“

“Alldeles.“

“Pratar mycket.“

“Orimligt. Men då tänker jag alltid på något annat.“

“Och så är hon klen ... lefver kanske icke länge.”

“Det är aldrig något att rätta sig efter. Men söta flickor har hon.”

“Den yngsta är bäst.”

“Nej den äldsta.”

Kamrerskan upphörde ett ögonblick att tala. Hon måste hemta andan. Ingeniören passade på tillfället och anhöll att blifva presenterad. Grosshandlaren instämde.

“Med största nöje“, svarade hon i sötsur ton, “det vill jag visst. Nej, se der kommer ju din mamma. Här har du din flicka igen, söta du.”

“Hvar har du varit?“ frågade fabrikörskan sin dotter i en ton, som hon försökte göra sträng. “Jag har sökt dig öfverallt.”

Kamrerskan skyndade att svara i den unga flickans ställe.

“Jo, hon har redan orienterat sig i skogen och parken, det söta barnet.”

Dervid kastade hon en betydelsefull blick på de båda herrarne. Men det var oförsigtigt gjordt. De begagnade sig af tillfället och upprepade sin anhållan att blifva presenterade. Hon måste efterkomma deras önskan. Utan att vara ohöflig gick det ej längre an att göra undanflykter.

“Med största nöje“, utbrast hon derföre något bullrande. “Det vill jag visst. Söta du, här får jag lof presentera för dig och lilla Klara herr ingeniör Moberg från Finland ... der han har en stor egen-
dom.”

Finnen bugade sig. Samtidigt lutade sig kamrerskan blixtnabbt till fru Örn och hviskade:

“Min lilla Eugenie ... tst!”

Derpå fortsatte hon presentationen på följande sätt:

“Herr grosshandlaren Lundvall från Hudiksvall.”

Äfven han helsade mycket artigt. Än en gång upprepade kamrerskan sin manöver att hastigt hviska till fru Örn:

“Det är icke utan, att min lilla Virginie ... tst.”

Så återtog hon högt som vanligt:

“Jaha! Det var riktigt roligt ni kom hit. Jag är bara rädd för, att ni, som äro vana vid lyx och öfverdåd, skola finna allting här för enkelt och anspråkslöst. Vanan är andra naturen, heter det, he, he”, tillade hon, och klappade vänligt fru Örn på armen.

“Det ser ut att vara hyggliga karlar”, hviskade denna. Herrarne hade gått några steg från sätet och skrattade med fröken Örn. Hon hade sagt något roligt. Grosshandlaren var oförmögen dertill och ingenjören hade ännu ej kommit sig för. Han talade så långsamt.

“Utmärkt, söta du, och mycket förmögna. Nej, se så roligt lilla Klara har. Hon tycks ha mycket lätt att göra nya bekantskaper.”

“Det är alltså goda partier, he, he?”

“Ja visst. Både min lilla Eugenie och Virginie ...”

“Får jag gratulera?”

“Icke alldeles ... ännu.”

“Då kunna vi ju litet hvar få tala vid dem, he, he.”

“Hvad menar du?”

“Min lilla Klara är också ett parti så godt som någon, menar jag.”

“Du måtte väl icke ... en så gammal vän ... å! ...”

Det stockade sig i halsen, svartnade för ögonen, hon kunde ej fortsätta. Fåfången hade kommit henne att begå en oförlätlig oförsigtighet.

“Det var riktigt snällt af dig att presentera dem för oss“, hånade hennes bödel.

“Det hade jag icke väntat af dig“, hväste slutligen kamrerskan och ögonen sprutade etter.

Men fabrikörskan lät sig icke bekomma, utan svarade leende:

“Såå ... söta du!”

Denna tvekamp om de stackars karlarne afbröts lyckligtvis af fröknarna Grundal, som likt yra barn sväfvade fram, ropande:

“Mamma!”

“Mamma!”

“Hvad är det, mina små flickor?”

“Få vi spela litet croquet?” bad den yngsta.

“Det är så roligt“, förklarade den äldsta och helsade än en gång på de båda herrarne, som åter togo af sig hatten. En hatt håller aldrig ihop mer än ett par veckor vid en svensk badort.

“Det kommer alldeles an på med hvem ni spelar.”

“Löjtnanten står der borta ... han spelar nog.”

När fröken Örn hörde ordet löjtnanten, vände hon sig hastigt om och utropade:

“Jag också!”

“Hur många gånger“, hviskade kamrerskan till

sin äldsta dotter, "har jag sagt, att han ingenting har."

"I brist på annat", suckade Virginie.

"Tills dess någon annan kommer", medlade Eugenie.

Herrarne hade nu sällat sig till dem.

"Nåja", sade då fru Grundal i sötsur ton, "icke vill jag neka er ett oskyldigt nöje, kära flickor. Herrarne spela nog med er också. Jaha."

"Det skall bli utmärkt roligt", upplyste ingenjören, säflig som vanligt. "Men jag spelar så dåligt."

"Och jag icke alls", sade enklingen.

Men damerna gåfvo ingen eftergift.

"Jag har blå ett", utropade Eugenie lifligt. "Vill ingenjören stå under mitt befäl?"

"Allt för lycklig", svarade han så hastigt han kunde. Den blick han fått tinade upp honom. Hon hade i hans ögon vunnit priset. Af de tre var hon bäst.

Den unga flickan var nöjd med sin gerning och sväfvade bort till croquet-planen.

"Och jag har röd ett", utbrast Virginie yster. "Jag skall lära grosshandlarn spela."

Äfven han fick sig en blick, hvarpå hon sällade sig till systemen, så lätt, så lätt.

Herr Lundvall kände sig riktigt varm om hjertat och fastän hon redan var långt borta, svarade han nästan ödmjukt:

"Tackar!"

Han kastade en lång omfattande blick efter henne, snöt sig och mumlade mellan tänderna:

"Det vore något att få hem till Hudiksvall. Så

flata gubbarna skulle bli der ... både Lundqvist och Svensson, he, he."

Derpå slog han ingeniören på armen och sade i beslutsam ton:

"Jag följer."

"Den ena?" svarade denne något orolig.

"Nej, den andra."

De togo åter af sig hattarne för de båda fruarna och följande ögonblick voro de vid croquetplanen. Fröken Örn skyndade under vägen förbi dem. Det gick icke an, att löjtnanten väntade längre.

"Klara", ropade hennes mor efter henne. I hennes tycke gick den unga flickan för naturligt.

"Hon är alltid så yr", urskuldade fru Grundal.

"Vid hennes år kan man vara det", svarade fru Örn snäsigt. "Men när man ser din Virginie till exempel göra sig till så der, ser det litet onaturligt ut ... förlåt, att jag säger dig det som en vän, söta du. Vänskapens första pligt är att ..."

"Icke bära sig falskt åt."

"... Säga sanningen!"

"Jag är ... det måtte jag säga ... riktigt surprinerad ... En vän ..."

"Vän! Vi ha gått i samma pension, det är allt ihop."

"Då vore vi öskiljaktiga. Har du glömt det?"

"Det har jag visst icke, kära du. Men så gjorde din far konkurs ..."

"Icke sjelf", afbröt kamrerskan blossande röd.

"Det var hans fordringsegare, som tvingade honom inställa sina betalningar."

“Och sedan dess ha vi ju icke umgåtts. När jag dagligen varit tillsammans med en vän i välmaktens dagar, kan jag icke se henne i fattigdom och försakelse. Det är mig omöjligt... gör mig så ondt. Då drar jag mig ifrån henne. Så är jag... har alltid varit så.”

“Jag skall visst icke genera... har aldrig gjort det.”

“Det säger jag ju icke. Du har lefvat i din sfer och jag i min. Det är det lyckligaste, när hvar och en är nöjd med hur man har det.”

“Jag kan försäkra dig, att jag varit lycklig hela mitt lif... ack, så lycklig... mycket lyckligare kanske än du, med dina förnäma bekantskaper, som bara göra narr af dig bakom din rygg, he, he.”

“Att döma af visst folks yttrande... när man är lycklig... låter det som man tog lyckan från någon, he, he. Jag vill icke göra en mask en gång något för när... så är jag. Min flicka kan, Gud vare lof, få en karl på hvart finger om hon vill. Behåll dina karlar, kära du, icke mig emot, de äro aldrig för rara. Gubben till exempel, he, he.”

“Skratta du. Det gjorde räfven också åt rönnbären. Han tyckte, att de voro för sura, he, he. För resten skall jag säga dig, att det är med män som med frukt... de mogna äro de bästa.”

“Hvar och en har sin erfarenhet, he, he. Du talar som en bok. Det der har jag läst någonstans... eller kanske det var i en tidning. Behåll dem... behåll dem...”

“Jag behöfver icke taga emot några nådegåfvor af dig. Mina flickor...”

"... Ha ingen tid att förlora, fruktar jag. Gu-
nås, den tid, som gått, är förlorad för alltid."

"När man är så der vis..."

"... Intrigant och slug som du..."

"... Skulle man se bättre efter..."

"... Dina stackars flickor beklagar jag verkli-
gen..."

"... Med sådan mor..."

"... Sådana döttrar.

"Mamma, mamma!" utropade fröken Örn, som
hastade fram och nästan kastade sig i moderns ar-
mar."

"Hvad är det, mitt älskade barn? Har du gjort
dig illa? Är du sjuk?"

"Kanske för hårdt snörd?"

"Han har friat!" hviskade den unga flickan blos-
sande röd.

"Hvilken han?" utropade de båda fruarna ifrigt.

"Hu—go... löjtnanten!"

Kamrerskan suckade. Det var som en tyngd
hade tagits från hennes bröst.

Fabrikörskan såg mindre belåten ut.

"Hur kan han vara så djerf ... midt på för-
middagen", sade hon vredgad.

"Jag skulle hjälpa hans boll igenom en ring ...
croquera den ... det gjorde jag... de andra stodo
ett stycke ifrån... och då så..."

"Då så...?" upprepade hennes mor med samma
vreda röst.

"Jo; då så... sade han: *Hjelp mig alltid... hela
lifvet... blif min hustru.*"

"Men du gaf honom svar på tal, hoppas jag."

“Mamma lilla“, smekte dottern.

“Hvad svarade du?“

“Ja.“

“Var det allt ihop?“ frågade kamrerskan nyfiken.

“Alldeles som det ej vore tillräckligt. Flicka... flicka!“

“Och så skyndade jag hit att tala om allt för mamma.“

“Det skulle du ha gjort innan du svarade. Det var en riktig Jobspost, må jag säga.“

“Jag älskar honom obeskrifligt, mamma lilla... älskade, lilla, goda mamma!“

“Det är icke nog med det. Älska... hm! Kunde du icke lika gerna älska någon annan som är ett bättre parti... bara litet bättre, jag är ju ingen hård mor... men något bättre åtminstone.“

“Hugo blir löjtnant nästa år.“

“Är han icke en gång löjtnant?“ utbrast fru Örn häpen.

“Så har han låtit kalla sig här“, upplyste fru Grundal.

“Han är underlöjtnant... *förste* underlöjtnanten vid *hela* regimentet.“

“Men vi ha ju nyss kommit hit?“

“Ack, vi ha dansat många gånger med hvarandra i Stockholm, mamma lilla.“

“Ack, en sådan malheur, ha *en enda* dotter och så skall *just hon* blifva kär i en fattig underlöjtnant.“

“Men du, *som är så rik*, har väl råd att föda honom också?“ inföll fru Grundal ironiskt.

Fabrikörskan rätade på sig och svarade kort:

“Å ja, gud vare lof, nog räcker det för honom

också ... det skall jag säga dig, kära du. Jag skall tänka på saken.“

“Säg ja“, envisades hennes dotter ... “du behöver ju bara säga ja ... ingenting mera!“

“Och så köpa ringar“, tillade kamrerskan. “Tillåt mig gratulera dig, söta Klara. Der ser man, att vill en flicka ha sig en man, skall hon icke bära sig åt som hon vore en marmorstaty, he, he.“

De öfriga hade slutat sitt croquetspel. Löjtnanten, som ej visste på hvad fot han skulle stå, städade i ordning efter dem.

Ingenjören återvände långsamt i sällskap med Eugenie, som gick med nedslagna ögon.

“Kärleken känner ej tidsmättet“, omtalade han, något sväfvande på målet. “Fröken svarar icke? Kärleken födes, blomstrar upp och mognar i ett ögonblick.“

“Verkligen?“ svarade hon och fästade sina ögon på honom med ett uttryck af blyg förvirring.

“Ack ja“, bekräftade han. “Kärleken söker endast hjertan, som förstå hvarandra!“ Derpå gingo de en liten krokväg för att komma fram till sätet.

Grosshandlaren gick med Virginie. Han hade varit mindre lycklig i sitt spel, men hon hade visat sig öfverseende och villig att ställa allt till rätta. Så varm hade han ej känt sig på länge och torkade sig litet emellan i pannan med sin snusnäsduk. Det förargade honom mycket, att den ej var riktigt ren.

“Vi ha också våra förströelser i Hudiksvall, skall jag säga fröken. Om vintrarna ha vi baler och deraf äro många roade. Och så är det bara en dagsresa till Gefle... der ha de en stor präktig teater,

på hvilken det spelas ibland. Om somrarna ha vi ångbåtarna... många ångbåtar, som lägga till på genomresa. När de komma, bruka vi gå ombord och äta. Ack, vet fröken..."

"Hvad då?" mumlade hon och såg mildt på honom.

"Jo... jo..." stammade han. "Det är bra tråkigt der, när man är ensam. Jag..."

Äfven de gingo sin lilla krokväg för att komma fram till sätet. I brunnsparter finnas många krokvägar.

"Mamma lilla", envisades Klara.

"Du tror, att du blir lycklig med honom?"

"Jag är säker på det."

"Nå, i Guds namn... ja!"

En tår glänste i hennes öga och föll derefter glödande varm på dotterns hand. Klara kände sig säll och omfamnade henne lidelsefullt. Fru Grundal steg upp från sätet för att ej vara ogrannlaga. Hon såg sig omkring efter de sina och kunde ej qväfva ett utrop af glad öfverraskning.

"Hvad är det?" frågade fru Örn och vände sig om.

"Se", jublade kamrerskan, "tst... stör dem icke. Ack, jag behöfver ej fråga hvad de tala om. Jag vet det ändå... känner det här i mitt bröst."

Döttrarne skyndade till henne med en ifver som om de ej sett henne på flera år och omfamnade henne.

Hviskande gjorde hon dem några frågor, och hvarje svar hon fick gjorde henne allt mera förnöjd.

De båda herrarne, som så plötsligt blifvit lem-

nade ensamma, sade ingenting till hvarandra. Deras blickar voro girigt fästade på Grundalska gruppen. Slutligen mumlade ingenjören:

“Kärleken är som våren, den kommer...”

“Går”, inföll grosshandlaren, “och kommer igen.”

“Men det är icke samma vår...”

“Eller samma kärlek.”

“Hm!”

“Hm! Jag tror, att det är litet väl med fröken Grundal, he, he?”

“Jag ämnade just säga detsamma.”

“Den ena, ja.”

“Nej, den andra.”

“Vill hon ha mig, tar jag henne.”

“Jag älskar och skall fria...”

“Under sådana omständigheter...”

“Behöfver jag säga mera?”

“Nej, och icke jag heller. Vi förstå hvarandra.”

“Är lyckan oss huld, blifva vi svågrar.”

“Under sådana omständigheter, he, he, hoppas jag herrn ursäktar, att jag proponerar, att vi lägga bort titlarna och blifva bröder?”

“Ja... ja!”

“Det var tusan så roligt. Förlåt, hvad heter bror? Jag erinrar mig ej...”

“Moberg.”

“Och jag Lundvall... Lundvall från Hudiksvall, he, he!”

De bockade sig för hvarandra, slogo ihop hämlarna, skrapade sulorna i sanden och skakade hand.

“Hvad du sagt mig”, hviskade fru Grundal till sin äldsta dotter “gläder mig obeskrifligt. Du har

nu, jag är säker på det, en friare i herr Lundvall. Tålmod... lämpa dig efter hur han vill bli behandlad... skräm honom icke... och han blir din man. Och du, söta Eugenie, skall i allo följa din systers exempel och..."

Förmaningen afbröts, herrarne närmade sig. Grosshandlaren bligade på Virginie, som rodnade och slog ned ögonen sedan hon först gifvit honom en blick, som kom honom att alldeles glömma bort att han är mer än dubbelt så gammal som hon. Ingeniören suckade. Eugenie var en lydig dotter och följde sin systers föredöme. De båda bröderna kastade en betydelsefull blick på hvarandra, hvarpå qvartetten gick vidare.

Med tårar i ögonen såg kamrerskan efter dem.

"Ack, dessa karlar äro min gladaste dag", jublade hon till fru Örn.

"Klara får förlofva sig med sin löjtnant."

"Gratulera mig också, söta du. Allt groll är glömdt, icke sant?"

"Ja visst, söta du. Det är så ursäktligt. Det första en mor tänker på när hon ser en man, som är ett godt parti, är ju..."

"Han skulle passa åt min dotter!"

Anna.

Det var en söndagsmiddag i Stockholm i början af förlidet år. En man, några och trettio år gammal, med fördelaktigt men vekligt utseende, satt hopkrupen på en stol i sin salong, som vittnade om smak och elegans. Sina armbågar stödde han mot knäna och dolde ansigtet i händerna, under det han vaggade kroppen af och an.

“Öfverallt nej“, mumlade han förtviflad, “nej! Ingen vill hjälpa mig... kan det!”

Han reste sig upp och gick af och an.

“Men jag måste ha hjälp... annars!“ suckade han bäfvandé och knöt krampaktigt händerna. “Men hvar finna den? Till hvem kan jag ännu gå... hvem... hvem? Min stackars älskade hustru“, utbrast han snyftande och sjönk åter ned på stolen, “mitt oskyldiga lilla barn!”

Dörren som vette åt tamburen öppnades med en viss svårighet. En liten, vacker, ljuslockig flicka, fyra år gammal, visade sig frisk och rödblommig på tröskeln, klädd i smakfull promenaddrägt. Glädtigt

skyndade hon fram och sträckte sina armar mot honom.

“Pappa!”

Häftigt och lidelsefullt omfamnade han sitt barn.

“Aj, du gör illa mig, pappa lilla“, sade hon och drog sig sakta undan hans smekningar. Han satte henne då på sitt knä, såg henne forskande i ögonen och frågade:

“Tycker du om mig?”

“Ack ja!”

“Hvarför?”

“Emedan... du tycker om mig.“

“Och om jag icke tyckte om dig?”

“Så skulle jag tycka om dig ändå... men det är icke värdt försöka.“

Dörren till tamburen öppnades åter och hans hustru kom in. Hon var den vackraste af de tre, en strålände skönhet i full blom.

“Du kommer från kyrkan?“ sade han, steg upp och tryckte en öm kyss på de svällande läppar, som myste så inbjudande åt honom.

“Ja!“ svarade hon och tryckte lika ömt hans hand tillbaka, “jag har hört en vacker predikan.“

“Hvarom handlade den?“ frågade han tankspridd.

“En syndare kan falla sju resor och resa sig upp igen.“

Han spratt till. Hon märkte det ej utan frågade barnet:

“Nå, Elsa, för hvem bad du i kyrkan?“

“Mamma?“

“Pappa?“

“Nej, den Onde!” svarade den lilla flickan och såg på dem med sina stora kloka ögon. “Han är så olycklig. Honom ber ingen för och det behöfs nog... han är så elak.”

De båda makarna utbytte en blick med hvarandra.

“Se här“, sade modern och tog en karamell ur en bonbonnière, “har du, för det du är snäll.”

“Tack, söta mamma. Hvarför sade du mig icke i kyrkan, att jag skulle få en karamell när jag kom hem? Då skulle jag ha tänkt på den hela tiden. Får jag en till?”

“Icke vara oförnöjd!”

“Jag frågar bara därför, att om jag ej får någon mera, så suger jag långsammare på den här.”

“Tag nu af dig dina kläder.”

“Ja, mamma.”

Barnet lemnade föräldrarne ensamma.

“Nå, du säger ingenting?” utbrast hon efter att ett ögonblick stillatigande hafva betraktat honom och stälde sig leende framför honom.

“Hvad skall jag säga?” mumlade han tankspridd.

“Att min klädning är söt. Jag fick hem den i dag.”

Hon vände sig rundt omkring.

“Sitter den bra? Ja?”

“Ny för dagen?”

“Ja!” svarade hon kokett. “Jag tror, att du har en liten hustru, som skämmer bort dig!”

“Den kostar?”

“Det får du icke veta“, smålog hon skälmskt. “Hemma hos oss depenserade vi, men talade aldrig om det”

“Derför dog också din far fatt ... förlåt, det var icke min mening att såra.“

“Säg ut!“ utbrast hon plötsligen vorden allvarlig. “Jag blyges ej för det. Ja, min far var ej van att räkna, och han dog fattig, men han lemnade mig ett fläckfritt namn. Det är dock något.“

“Anna! Glöm. hvad jag sade. Din far hade en hög rang ... måste representera ... och ...“

“Hans dotter“, inföll hon hastigt och tryckte hjertligt hans hand, “gifte sig med en kassör, som hon tyckte om.“

“Har jag ej uppfyllt dina minsta önskningar?“ sade han smekande. “Är din vilja ej min lag? Saknar du något? Lefver du icke i lyx och öfverflöd?“

“Har jag beklagat mig?“ svarade hon leende och kysste honom. “Men jag skämmer bort dig.“

“Det är tvärtom jag, som ...“

“Båda!“ medlade hon och satte sig på hans knä. “Men de senaste veckorna har du ej varit så uppmärksam som vanligt. Jag är alltid densamma, klär mig *för dig*, försöker se bra ut *för dig*, men det är gunås allt hvad jag kan. Stackars Herman, du har fått en bra oförståndig och opraktisk hustru.“

“Du är en engel“, utropade han och slöt henne häftigt i sin famn, “jag älskar ... tillber dig.“

“Hvad du nu ser bra ut“, utbrast hon och betraktade honom beundrande. “Du får ej mer se så der grubblande ut, som du gjort de sista veckorna. Det klär dig icke.“

Han såg åt sidan och svarade undvikande:

“Jag har haft så mycket att göra på kontoret ... bokslutet!“

“Nu komma skrynklorna igen“, utropade hon lifligt och strök hans panna med båda händerna. “Icke se så der allvarsam ut. Då är det så svårt för mig att säga dig...”

“Hvad?”

“Min sömmerska var här i går och ville ha pengar.”

Han spratt till och svarade kort:

“Du fick ju den första, som vanligt...”

“Ja, jag vet“, afbröt hon hastigt, “men jag har extravagerat litet... bara litet. Hon vill icke ha allt, men skall resa till Paris att göra uppköp, och därför så... du förstår? Ja, du är en rar gubbe. Förlåt lilla Anna, hon skall aldrig göra så mer!”

Hon knäppte ihop sina händer och såg så bönfallande, så förförisk ut, att han ej kunde se på henne, då han svarade:

“Det går icke an, dylika extravaganser. Hitintills har jag ej nekat dig något. Det har gjort mig så lycklig att se dig briljera i lyx och öfverflöd, som tyckes vara ditt rätta element. Men allting har en gräns... du strör ju pengar omkring dig.”

“Men skramlar aldrig med dem.”

“Anna... jag måste göra dig en bekännelse.”

“Att du älskar mig? Det vet jag, men kan aldrig höra nog.”

“Min lön är ej liten, men långt ifrån tillräcklig för det lefnadssätt vi föra. Mitt arf efter mina föräldrar är icke stort.”

“Jag skall hädaneftter vara ekonomisk, mycket ekonomisk, så du skall berömma mig, men skräm mig ej mer så der.”

“Jag menar allvar.“

“Verkligen?“

“Jag har ej velat... *kunnat*... säga dig det förr.“

“Deri har du gjort orätt.“

“Du har rätt. Men det har varit så svårt... omöjligt att...“

“Har det varit lättare att föra din hustru bakom ljuset?“ inföll hon och reste sig upp.

“Anna!“

“Då måste vi inskränka oss, redan från denna dag. Men först måste skulderna framför allt betalas. Lycklige man, som inga skulder har!“

Han stirrade förtviflad framför sig.

Hon ordnade vecken på sin klädning och märkte det ej.

“Huru stora äro då dina skulder?“ sade han slutligen.

“Det kan jag ej säga muntligen.“

“Äro de så stora?“

Så när hade hon sagt “icke fullt två tusen“, men hejdade sig och svarade brydd:

“Jag skall skriva ett litet bref till dig.“

“Men...“

“Hufvudsaken är ju, att du betalar dem. Icke vara nyfiken!“

“Anna! Hvarför är jag så svag för dig?“

“Derför, att jag skämmer bort dig. Nu till affärerna, herr kassör. Med hvad skola vi börja med att spara? Har du papper och penna? Skrif du“, tillade hon, när han tankspridd tog upp sin plånbok

och ur den en penna, "skrif du, skall jag ekonomi-sera. Men på hvad?"

"Alla onödiga och öfverflödiga utgifter", sade han allvarligt.

"Ja, det förstås af sig sjelft. Men jag vet ej riktigt hvad du menar med onödiga och öfverflödiga utgifter. Jag ser ingenting, som ..."

"Din toilett att börja med."

"Min toilett. Det var då också en idé."

"Nu har du ju kläder för många år", fortfor han svagt leende.

"Det der förstår icke ni, karlar. På min toilett kan ingenting sparas in. Men hädanefter skall jag betala allting kontant. Det är en stor besparing. Då får man allting billigare och ..."

"Skrifver små bref till sin man litet oftare."

"Icke vara elak", inföll hon smekande.

Dörren öppnades och Hanna, deras tjänsteflicka, kom in i rummet, efter att omsorgsfullt ha stängt dörren efter sig.

"Grosshandlaren Rahm är här", sade hon half-högt, att hennes ord ej kunde höras i tamburen, "och vill tala med herrn."

Hennes husbonde bleknade och frågade efter ett ögonblicks tvekan:

"Vet han, att jag är hemma?"

"Nej", svarade hon listigt leende, "jag sade, att jag icke visste om herrn vore hemma, men att jag trodde, att frun vore det."

"Säg, att jag är utgången", utropade han hastigt, och gick åt dörren till sitt rum.

“Men att *jag* är hemma“, inföll hans fru “och tar emot.“

Tjenstflickan gick åter ut.

“Hvarföre vill du ej tala med din principal, då han gör oss den äran? Det är troligen något viktigt.“

“Icke nu“, svarade han med feberaktig oro, “ej nu“, och försvann in i sitt rum.

“Besynnerligt“ mumlade hon och såg förvånad efter honom.

Dörren öppnades för Bengt Rahm, chefen för den stora kolonialvaruhandelsfirman Rahm & C:o. Några och femtio år, förefaller han i sitt sätt otymplig och sträf, men de fattiga och lidande känna honom bättre. I all tysthet har han lindrat mångens nöd.

“Har den äran“, sade han. “Ledsamt, att herr Borg ej var hemma... jag har något mycket angeläget att tala med honom om. Var god bed honom, så snart han kommer hem, att genast besöka mig.“

“Behagar icke herr grosshandlaren sitta ned?“ inbjöd hon, förvånad öfver hans missbelåtna utseende.

“Nej tack, icke nu. Jag är ej mig sjelf för ögonblicket... så upprörd. Det har händt något så ledsamt och obehagligt.“

“Det är väl icke...?“

“Ack, kära fru, låtom oss ej tala om uselheten, adjö... adjö!“

Hon följde honom till dörren och gick derefter orolig till sin mans rum. Dörren var läst. Hon knackade. Han öppnade och frågade upprörd, i det han kom in i salongen:

“Hvad vill du mig?“

“Du skall genast gå till hr Rahm. Han vill tala med dig.“

“Jag kan icke i dag.“

“Kan du icke? Hvad felas dig? Svvara ... men så säg då något!“

“Hvad skall jag säga?“ utbrast han, med möda bibehållande fattningen.

“Allt!“

“Anna!“ snyftade han och lutade sitt hufvud mot hennes bröst.

“Säg nu allt“, hviskade hon, “ditt hjerta mot mitt. Jag skall ej se på dig. Jag skall blunda, men säg mig allt.“

“Jag kan icke“, svarade han förtviflad efter ett ögonblicks tvekan och reste sig åter upp.

“Du kan icke?“ upprepade hon mildt förebrående. “Men du måste säga mig. Äro vi tu ej ett i nöd som lust? Gif mig min del af din börda att bära. Jag vill veta allt ... dela allt.“

“Jag har ... nej, jag kan icke!“

“Jag skall hjälpa dig“, utbrast hon feberaktigt och drog honom ned bredvid sig i soffan. “Du älskar mig ej mer? Du har varit mig otrogen? Ack nej, förlåt, förlåt! Du tror, att jag ej mer älskar dig? Nej, nej, det kan du icke tro. Men hvad är det då? Har du spelat? Icke? Spekulerat? Ja! Du har förlorat? Ja! Mycket? Ja! Hela ditt arf?“

“Ja“, hviskade han och torkade bort kallsvetten från pannan.

“Och därför gråter och sörjer du? Det är mitt fel mer än ditt. Du har velat omgifva mig med lyx

och flärd, har ej haft råd och försökt att genom spekulationer få det? Trodde du, att jag är en sådan toka, att jag ej kunde lefva lycklig vid din sida utan det? Nu ha vi intet, ... ja? Beklagar jag mig? Ser jag sorgsen ut? Vi skola inskränka oss, det är allt. I stället för sex rum bo vi i tre, och gå i stället för att åka. Jag vill öfva upp mina små talanger, gifva lektioner och bidraga till hushållet. Förlora ej modet, Herman. Vår kärlek är vår rikedom."

"Engel", utbrast han och omfamnade henne lidelsefullt. Men plötsligt förlorade hans armar sin spänstighet, blicken sänktes, kinderna färgades blodröda och han hviskade knappt hörbart:

"Det är icke allt!"

"Ej allt", upprepade hon häpen. "Ack, jag förstår", yttrade hon hastigt i urskuldande ton, "ditt arf räckte ej till, du har gjort skulder. Godt mod, Herman, vi äro unga, du skall betala dem."

"Nej, jag är förlorad, ohjelpigt förlorad", snyftade han.

En dödlig blekhet öfverfor hennes kinder och kroppen skalf.

"Tyst, säg ej så", hviskade hon.

"Jag har ...", mumlade han.

"Jesus!" utbrast hon häftigt. "Säg det icke", fortfor hon feberaktigt och lade sin hand på hans mun, "låt mig ... säga det. Du har ... lånat pengar ur din principals kassa? Du gjorde det på en timme blott, icke sänt, en dag? Men din mest säkra och ofelbara spekulation misslyckades och du ... är fortfarande på balans? Hur mycket?" tillade hon, och försökte se lugn ut.

“Sjutton tusen kronor“, svarade han, och sänkte hufvudet.

En djup suck trängde sig fram ur hennes beklämda bröst. Hon ville tala, men var ej i stånd få fram ett ord. Han märkte det och sade i dyster ton, under det han gick till dörren:

“Jag är färdig att lida allt, men ditt förakt kan jag ej bära. Farväl... för alltid!“

Hon skyndade fram att hejda honom då han ämnade lemna rummet.

“Mitt förakt, säger du!“ utbrast hon och såg honom skarpt i ögonen. “Äro vi två ej ett? Ditt öde är ju mitt?“

“Och vårt stackars oskyldiga barn,“ suckade han och sjönk ned på en stol. “En sådan skam!“

“Vårt barn!“ upprepade hon feberaktigt. “Tack för det ordet. Vårt barn skall gifva oss mod och göra oss uppfinningsrika att rädda oss. Det måste ske, hör du, *måste* för dess skull. Låtom oss vara lugna. Se på mig, jag är lugn. Hvar skola vi kunna skaffa dessa penningar? När behöfvas de?“

“I morgon förmiddag, då bokslutet är afslutadt.“

“I morgon förmiddag... men då äro vi förlorade. Och herr Rahm, som nyss var här. Han har upptäckt allt, han var så besynnerlig och upprörd. Nej, förlåt, Herman, jag skrämmer oss, låtom oss tänka, vara lugna, hvar kunna vi få penningar, hvar?“

“Dem jag bedt få låna ha nekat mig under olika förevändningar. Man har inga vänner när man behöfver dem.“

“Säg ej så! Jag skall skrifva till ett par af mina

slägtingar. De ha ej mycket, men något skicka de nog. Jag har aldrig förr bedt dem om något."

"Det hinner ej hit tills i morgon."

"Men i veckan. Du måste laga så, att ... Ack, herr Rahm ... förlåt, nej han vet ingenting, anar ej något, men du *måste* ha pengarne i ditt kassaskåp i morgon bittida. Hur har du hittills kunnat dölja? ..."

"Det skedde nyligen. En spekulation, som jag ansåg ofelbar och mycket vinstgifvande, misslyckades totalt. Ack, jag har varit galen ... blind ... döf ... vågat allt när jag skulle vara försiktig, och *rädd* då jag skulle vara djerf. Jag kunde ej betala mäklaren differensen, mitt arf var i det närmaste redan gånget."

"Och då godtgjorde ... dessa pengar denna skuld?"

"Ja! Jag visste icke hvad jag gjorde. Jag var ej mig sjelf."

"När skedde det?"

"Förra veckan."

Hon suckade åter och frågade, bäfvande att höra svaret:

"Har det händt någon gång förr?"

"Aldrig!"

Hon kastade på honom en genomträngande blick, som om hon ville forska i hans hjertas djupaste gömmor. Han höjde något på hufvudet och uthärdade utan att blinka denna blick.

"Jag tror dig, Herman!" utropade hon häftigt, "jag tror dig. Gud, tiden går, och ännu ingen utväg funnen. Skynda genast till dina vänner."

"Vänner!" upprepade han i bitter ton.

"Bekanta!" fortfor hon ifrigt. "Gå öfver allt, till dess du får ihop summan. Låna hvad du kan

af hvar och en på en vecka, nej, några dagar blott, till dess jag å min sida hinner skaffa hjelp. Säg, att det är jag, som satt dig i förlägenhet, att mitt oförstånd och slöseri komprometterat dig. Man vet, att jag tycker om att kläda mig, säg, att jag är kokett, har skulder, din *heder* fordrar, att du genast betalar, spar mig icke, man skall nog tro dig. Se på mig, jag hoppas, skrattar, ser du? Men gå, förlora ej en minut. Begär, be, bönfäll, men kom åter med penningar. Men gå ej“, utbrast hon slutligen, mildt förebrående, då han stod i begrepp att skynda ut, “utan att som vanligt först ha omfamnat mig.“

“Anna“, snyftade han, och sjönk i den erbjudna famnen, “jag kan ej tala ... säga dig ...“

“Hvad som än händer, är jag din“, hviskade hon, “hör du, *din alltid ... öfver allt!* Gå nu! Du lyckas nog. Adjö!... Adjö!“

Hon gled sig undan hans famntag och återgaf honom slängkyssen med ett uppmuntrande leende. Han skyndade ut.

“Luft!“ skrek hon då, som om hon vore färdig att qväfvas, “luft!“ och sprang till fönstret, som hon kastade upp på vid gafvel. “Förlorade!“ mumlade hon och sjönk ned på en stol. Det svartnade för hennes ögon, allt gick rundt omkring. Plötsligen rusade hon upp.

“Hvad var det jag skulle göra?“ utbrast hon i yra. “Skaffa hjelp, men hvar ... af hvem? Lugn!“

Hon förde händerna till sina tinningar.

“Bulta då ej så! Lugn! A, mina nipper!“

Hon hastade till ett prydligt skåp, som stod i

ett hörn af rummet och tog fram sina smycken, som voro förvarade der.

“Ja, det är alla“, mumlade hon och betraktade dem vemodsfullt, “dyra relikier ... minnen från en lycklig tid ... de kära döda ... min man ... mina barn ... farväl, farväl!”

Hon kysste dem och lade dem derefter med en hastig åtbörd på bordet.

“Men det förslår ej, icke ens till hälften“, utbrast hon förtviflad, satte sig vid bordet och fattade mekaniskt en penna.

“Jag *måste* ha mera penningar. Till hvem skall jag skrifva? Till ... ack ... jag kan icke; till ... ack ... hon vill icke. Hvem skall jag anropa om hjälp?”

Dörren öppnades och hennes dotter närmade sig blyg. I handen höll hon ett litet bref, som hon räckte henne, sägande:

“Mamma lilla, hvad skall det vara för frimärke på det här brefvet, som jag skrifvit?”

Hon tog brefvet och läste:

“Till den gode Guden

i himmelen

att lemna min lilla bror Carl!”

Hon föll i konvulsivisk gråt, drog henne i sin famn och snyftade:

“Barn ... barn!”

Hanna, tjenstflickan, kom åter in i rummet.

“Grosshandlaren Rahm“, sade hon, “är åter här och vill tala med frun om herrn icke är hemma.

Hon spratt till och tänkte:

“Han vet allt!”

“Jag sade honom genast“, fortfor Hanna listigt

leende, "att herrn var utgången. Det gick som en dans, för nu är herrn verkligen icke hemma."

"Det är bäst jag talar med honom", tänkte Anna och sade:

"Bed honom stiga in. Jag kommer strax."

Derpå skyndade hon in i sitt rum ått försöka utplåna spåren af de häftiga sinnesrörelser hon genomgått. Hanna öppnade dörren för grosshandlaren och gick ut.

"Din mamma är icke här?" yttrade han till den lilla flickan.

"Nej, bara jag", svarade hon och neg.

"Vill du säga åt henne, att jag är här?"

"Det behöfs icke. Det vet hon."

"Jaså", svarade han godmodigt leende. "Då kommer hon väl snart. Hvad här drar. A, fönstret är ju öppet, midt i vintern, hm!"

Han stängde fönstret och tillade förnumstigt:

"Man skall akta sig för drag, min lilla flicka."

"Mamma säger, att jag skall akta mig för hästar också."

"Du har en bra snäll mamma, eller hur?"

"Ja, hon är som pappa, båda äro så snälla. Jag har en bror också."

"Hvar är han?"

"Död och hos Gud. Han var en liten gosse."

"Hvad är du då?"

"Jag är bara en liten flicka. Jag skall säga åt mamma, att hon skyndar sig."

"Nej, för all del."

"Det gör ingenting."

Derpå sprang hon in i sin mors rum.

“Hvar skall jag nu gömma mitt bref“, mumlade Bengt och såg sig omkring. “Jag tycker mera om det så här än att säga det muntligen. I hennes sjukorg... ja! Såå... det är förträffligt.“

Anna, som i samma ögonblick kom in i rummet, såg med förundran hvad han gjorde, men han märkte det ej utan yttrade i artig ton:

“Eftersom jag hade min väg förbi gick jag upp för att säga, att herr Borg ej skall söka mig i dag. Jag skall bort till middagen. Vi få talas vid i morgon.“

“Alltid så mycket vunnet“, tänkte hon och bad honom med en artig åtbörd taga plats i soffan. Sjelf satte hon sig vid bordet midt emot honom, der hennes smycken lågo.

“Tackar“, sade han. “Här bor herrskapet riktigt bra och trefligt.“

“Vår verld är vårt hem. Min man är jemt hos oss när han ej är på ert kontor.“

“Det är i dag på dagen tio år sedan han började arbeta hos vår firma, Rahm & C:o. Då lefde min bror... nu är jag ensam. När jag var ung, ville jag blifva rik... allt annat försmådde jag. Den fattiges olycka är att se lyckan i rikedom, de rikes olycka är att icke finna den der. Nu är jag rik, men har ingenting att lefva för, hvarken hustru, barn, släktingar eller vänner.“

“Säg ej så. Vänner har ni ju så många.“

“Endast den fattige vet, om han har verkliga vänner.“

“Och familj... hustru, hvad som icke är, kan ju blifva?“

“Nej, fru Borg, en ung flicka skulle sälja sig för mina pengar och en gammal vill jag ej ha. Jag förblir ungtkarl, men tomt kännes det, i synnerhet när jag ser ett sådant här hem, der lyckan och friden tyckas ha slagit ner sina bopålar.“

“Herr grosshandlaren var så upprörd nyss då ni var här och ville tala med min man. Jag är kanske indiskret, men... har något ledsamt hänt?”

“Ja“, svarade han kort.

Hon vågade ej fråga mera utan väntade, att han skulle säga något. Slutligen bröt han tystnaden.

“Tänk sig, fru Borg, ett hem som det här ... en ung älskande maka ... barn ... en man. Han är svag, fåfång, egenkär, låter leda, förleda sig till lyx och dårskaper.“

Hon suckade och tänkte på sin man.

“Hans hjerta“, fortfor han dyster, “var för godt för en karl. Han var egentligen skapad att vara fruntimmer. Han lät narra sig flyga högre än vingarne bära och desto djupare blef fallet. Hans hustru ...“

“Älskar honom“, mumlade hon.

“Älskar“, upprepade han hånleende. “En kärlek, som födes med presenter, är alltid hungrig. Hans hustru hade från barndomen varit van att lefva i sus och dus ... han kunde ej vänja henne vid ett enkelt och anspråkslöst lefnadssätt, som det anstod deras ställning i samhället. Fåfången att vilja synas för mer än han var, har bringat honom på fall. Han missbrukade sin principals förtroende och tillgrip hans medel. Men“, fortfor han och höjde rösten i det han reste sig upp, “det finnes en Nemesis, en

rättvisa på jorden, och vid det här laget sitter han inom lås och bom. Han häktades nyss då jag kom hit.“

Det svartnade för hennes ögon, och med möda kunde hon hålla sig upprätt på stolen.

“Hans hem förintas och bohag ... minnen komma att utropas till den mestbjudande och splittras åt alla håll, ha, ha.“

“Förbarmande“, flämtade hon.

“Intet förbarmande med den, som missbrukat ett förtroende, ingen miskund med en...“

“Men hustrun ... hans barn?“

“Fädernas missgerningar straffas inpå barnen intill tredje och fjerde led’, säger Skriften.“

“Den säger äfven, att ’det är större glädje i himmelen öfver en syndare, som sig omvänder och bättrar, än öfver en rättskaffens man som aldrig syndat’. Ni, som är god, nekar ej medlidande åt en olycklig, som ej begär något annat af er?“

“Intet medlidande. Jag är icke god ... jag är rättvis. Men nu skola vi icke mer tala så här allvarsamt med lilla frun, he, he. Vi ha ju intet med det der att göra. Gud vare lof, det rör icke oss utan min granne i huset bredvid. Som sagdt, när herr Borg kommer hem, så helsa honom från mig, att I skolen göra Er en glad dag på tionde årsdagen, he, he.“

Dervid bugade han sig, nickade fryntligt och gick åt dörren. Hon drog ett djupt andetag aflättnad. Han visste ingenting.

“Det var mycket ledsamt, att han ej var hemma

då ni gjorde oss den äran“, sade hon för att säga något.

Han såg på henne med välbehag och fann henne mycket söt. Hon vann i hans tycke för hvar gång han såg henne. Han myste på munnen och gick åter längre fram i rummet.

“Om jag sade, att jag hoppades, då jag kom hit, att han ej skulle vara hemma, hvad säger ni då?”

“Att ni är mycket upprigtig“, svarade hon leende, men något brydd.

“Jag är alltid upprigtig“, fortfor han och satte sig åter. “Tro mig därför då jag säger, att jag afundas er man att ha en sådan hustru.“

Hon smålog mildt.

“Jag har sagt er, att jag står ensam i verlden i allt mitt öfverflöd och att jag känner behof af en vän.“

Hon erinrade sig nu brevet, han lagt i hennes sykorg, och hennes kinder färgades af harmens rodnad. Men då föll tanken på hennes man och hans ställning till honom. Hon sänkte hufvudet och sade intet.

“Ni svarar ingenting? Är ni rädd för mina grå hår? Jag är ej så gammal som jag ser ut, men har gjort till min lefnadsuppgift att arbeta, och jag har arbetat mycket... jemt... utan rast.“

“Man måste dock hvila sig då och då“, inföll hon undvikande.

“Hvila mig“, upprepade han med en viss hetta, “aldrig! Om jag hvilar mig nu, hvad skall jag då göra när jag är död? Nej, jag skall ej ofta vara be-

svärlig, men låt äfven mig få njuta af en ljusglimt af er lycka, småle mot mig, låt mig komma till er och blif äfven ofta min gäst, ja“, fortfor han med af rörelse darrande stämma, “var som hemma hos mig!“

Med möda hade tanken på deras förtviflade belägenhet kunnat förmå henne att göra våld på sig, men nu sveko krafterna, och hon drog häftigt undan handen han ville fatta.

“Ni drar undan er lilla, mjuka hand“, sade han sorgsen, “den skulle värma mitt hjerta så godt.“

“Herr Rahm... jag måste göra er uppmärksam på, att...“

“Det finnes mellan hederligt folk ett band, som förenar dem, innan de mötas, och som gör dem till vänner, när de råkats. Men vänskapen utesluter ej beundran“, afbröt han lifligt. “Fastän jag ej längre är ung, förstår jag mig nog ändå på att beundra!“

Hon svarade intet. Det första ord hon borde yttra, skulle för alltid göra honom till hennes fiende. Hennes tystnad sårade honom. Han steg upp och yttrade tvärt:

“Förlåt, att jag besvärade. Adjö!“

I denna sinnesstämning fick han ej lemna henne. Mannens öde var ju i hans händer. Hon gjorde våld på sig och yttrade leende:

“Så får ni ej lemna mig. Ni är ju ond. Så gerna vilja vi, min man och jag, se er hos oss, när ni önskar det, men ert förslag kom så oväntadt.“

“Förlåt“, inföll han surmulen, “att jag bröt mot etiketten. Men jag har ej fått lära bättre. Hela min skolgång har ej kostat mera än 39 plåtar. Jag är en simpel man ... vet det!“

“Nu får ni bestämdt icke gå, förrän ni blifvit god igen. Sätt er“, tillade hon i bedjande ton, “och låtom oss språka uppriktigt med hvarandra.“

“Nådegåfvor äro ej i min smak. Jag inser nu, att jag var ett nöt, som kunde komma på en så dum tanke. Tack för fingervisningen.“

“Säg ej så. Jag vill visa er det största förtroende en människa kan gifva en annan. Blir ni då till freds?“

Något blidkad af den trolska blick hon gaf honom, satte han sig åter vid bordet. Men hennes tvekan, innan hon uttalade de sista orden, gjorde honom misstrogen.

“Hvad är det för ett förtroende?“ frågade han kärft.

Hans ton var så litet uppmuntrande, att hennes hjerta kände sig ännu mera beklämdt än förut.

“Men ni får icke blifva ond“, sade hon brydd.

“Hvarför skall jag blifva ond? Hvarom är det frågan?“

En hård strid försiggick i hennes inre. Hon lyckades göra våld på sig och yttrade raskt, som om hon varit rädd att annars ej kunna uttala orden:

“Jag behöfver sjutton tusen kronor!“

Han spratt till och kastade en genomträngande blick på henne. Hon såg den ej, men kände den. Hon vågade ej se på honom, kinderna glödde och brände henne.

“Är det fruns förtroende?“

“Ja“, svarade hon med darrande stämman och såg nu först på honom. “Och jag ber er, låna mig denna summa.“

“Nej, det gör jag icke“, svarade han kort.

Allt gick omkring för henne, och hon såg endast, att han reste sig upp. Hon kände instinktmässigt, att om hon nu lät honom gå, voro de förlorade. Hastigt flyttade hon hans hatt, utan att han märkte det, till en stol bakom soffan der hon satt. En minut var vunnin.

“För att framställa en sådan begäran inser ni lätt, jag har viktiga skäl.”

“Hvad är det för skäl?”

“Dessa penningar innebära för mig *allt!*”

“Allt!” upprepade han, och såg skarpt på henne. “Ni behöfver ej betala er fars skulder”, tillade han lifligt. “Ingen har rättighet att begära det och ni är lika hederlig, om de äro obetalda.”

“Min fars skulder!” utropade hon. “Han har inga.”

“Han var en flott herre, som icke kunde hushålla och sätta värde på penningen och lefde som en millionär. Jag förstår”, fullföljde han i mera deltagande ton, “ni har efter hans död upptäckt saker ni vill tysta ned. Det hedrar ert hjerta, men besinna, sjutton tusen kronor är en stor summa.

“Min far har lefvat som en gentleman. Hans handlingar behöfva ej tystas ned.”

“Förlåt, om jag sårade er. Men jag har ju redan sagt, att jag är upprigtig. Tro mig, den närmaste till att få ett sådant förtroende ni nyss gifvit mig, är er man!”

“Min man!”

“Hvem annars? Han har ju medel har man sagt mig. Annars skulle han ej kunna lefva och bo som han gör, mycket bättre än jag. Hans lön är

så stor jag kunnat gifva honom, men ej tillräcklig för ert lefnadssätt. Tala vid sin man, fru Borg, det är mitt råd som vän.“

“Men det är just till honom jag ej kan säga det. Han tror mig vara bättre än jag är. Men jag har extravagerat ... satt mig i skuld ... varit oförståndig ... dåraktig. Jag kände ej penningens värde och strödde dem omkring mig.“

Han såg på henne deltagande och tyckte det var synd, att en så söt qvinna skulle vara en sådan toka. Glad öfver att förmå honom stanna fortfar hon:

“Nu inser jag hvad jag brutit, ångrar mig af upprigtigt hjerta och skulle vilja gifva, jag vet ej hvad, att kunna godtgöra mitt fel, utan att han anar, att jag felat och förlorar aktningen för mig.“

Han kunde ej taga sina ögon från henne. Han fann henne så vacker.

“Ni svarar ej?“ sade hon sorgsen.

“Tystnad är äfven vältalig“, utbrast han leende. “Jag instämmer i och kan ej annat än gilla, att ni vill godtgöra edra svåra förvillelser. Men tro mig, tala upprigtigt om allt för er man, det är det bästa och enda sättet. Emellan makar böra inga hemligheter finnas, och den ena skall lida för den andra.“

“Det är nog så, men jag har gjort upp en plan ... så lockande och ljuf ... att allt skulle kunna ställas till rätta utan att han behöfde bekymras och jag rodna inför honom.“

“Så vackra ögon hon har, då hon ser på mig så der ... äro de blå eller mörkgrå?“ frågade han sig sjelf.

“Låt höra den planen?” yttrade han, då hon tycktes vänta på, att han skulle säga något.

“Jag har juveler... minnen efter mina föräldrar... slägtreliker... presenter af min man.

“Ger han juveler i presenter?” utbrast han förbluffad.

“Som fästman... i brudgåfva... då mina barn föddes“, skyndade hon att rätta sin obetänksamhet. “Hans gåfvors största värde är välmeningen, som är fästad vid dem och att de äro från honom.“

“Såå!”

“Nu, då jag ämnar spara och inskränka mina utgifter, vill jag ej längre bära juveler och önskar... sälja dem.“

“Ni skulle kunna göra en sådan uppoffring?”

“Ja!”

“Hon är förståndigare än jag trodde“, tänkte han och yttrade nickande vänligt:

“Det är något jag ej kan annat än berömma.“

“Jag gör ju blott min pligt. Men dessa juveler... se här... när de säljas inbringa de endast hälften af den summa jag behöfver. Hvar få andra hälften? Jag kan måla litet“, tillade hon, då han ej svarade utan tog i skärskådande de erbjudna smyckena.

“Mycket bra... det vet jag.“

“Och gifva lektioner i musik. Med penningarne jag får härför är min mening att betala räntan på min skuld och så småningom amortisera af den.“

“Amortera“, rättade han, “amortera! Ett dylikt lif skulle ni... en född Edelskjöld... underkasta er för att undvika att göra er man bekymrad genom edra extravaganser, till hvilka er uppfostran är skulden?“

“Min man arbetar ju för vårt uppehälle, hvarför skulle då ej jag, som är ung och frisk, också arbeta? Ack, jag kan arbeta mycket och skall nog snart göra mig skuldfri. Men hvar få penningarna jag behöfver? Här äro juvelerna. Men hvem vill köpa dem?”

Han svarade ej genast. “Ögonen äro blå“, sade han till sig sjelf.

“Pengarna behöfvas redan i morgon dag“, fortfor hon orolig öfver hans tystnad.

“Redan i morgon? Har frun så stränga fordrings-egare, he, he? Hur kan någon ha hjerta att vilja plåga er?”

“Nu har jag gifvit er mitt förtroende“, sade hon och sökte bemästra sin förtviflan öfver den ringa verkan hennes ord gjort. “Nu känner ni mina bekymmer. Men förlåt, icke kan det intressera er. Jag var en toka, som talade om det.“

“Säg ej så“, utbrast han med värma. “Och det är verkligen ert allvar att sälja edra juveler... dessa för er så kära minnen“, fortfor han och reste sig upp.

“Ja“, svarade hon och darrade för att han ämnade gå.

“Till hvad pris som helst?”

“De äro värda minst 8,000 kronor.“

Han tvekade ett ögonblick och frågade derefter med en viss ödmjukhet i rösten:

“Vill ni sälja dem till mig för det priset?”

“Ni köper dem“, utbrast hon, och tårar af glädje sipprade fram under de långa ögonhåren. “Tack... tack!”

“Icke ett ord vidare“, sade han och stoppade

hastigt på sig det ena etuiet efter det andra. "Jag tar dem med mig, som ni ser, för att ej göra er ångerköpt."

Hon log, och detta leende trängde ända in i hans hjertas dunklaste gömmor. "Det här skall deras barn få som julklapp," tänkte han och torkade förstulet ögonen med afvigsidan af sin hand.

"Ni glömde det här etuiet", sade hon, som utan att sucka sett det ena efter det andra af sina smycken försvinna i hans rymliga fickor.

"Ja, det gjorde jag. Hvad är det? En medaljong!"

Hon spratt till och utropade lifligt:

"Tillåt mig taga ut hvad som är i den... min mors hår."

"För all del, behåll hela medaljongen", sade han rörd och ville truga den på henne.

"Nej", svarade hon. "Ni har redan köpt den. Jag vill, att ni skall taga allt!"

Han kastade en beundrande blick på henne och suckade vid tanken på, att om han velat söka, hade han kanske också kunnat finna en sådan qvinna till hustru.

"Pengarne får ni i morgon", utbrast han. "Jag lånar er resten. Tyst... icke ett ord... ni betalar igen mig när ni kan. Er man får ingenting veta. Vi ha det som en hemlighet oss emellan, he, he! Så snart herr Borg kommer på kontoret i morgon bitida skall jag taga ut penningarna af honom och skicka er dem."

Hon spratt till förfärad vid tanken att hvad

som funnes i kassan ej skulle räcka till. Men hon bemästrade sin oro och svarade leende:

“Tusen tack. Men jag kan ju skicka och hemta dem hos min man. Får jag det?” tillade hon smilande, när hon såg hans förvåning. “Det är en nyck ... ett infall, men låt mig sjelf få taga ut pennin-garna hos min man. Det skulle göra mig så stort nöje.”

“Men då får han ju veta, hvad ni vill dölja för honom.”

“Å nej“, svarade hon ifrigt, “jag skall nog ar-rangera allt på bästa vis. “Får jag det?” tillade hon än en gång enträget.

“Kan jag dermed bereda er något nöje, så myc-ket gerna“, svarade han godmodigt. “Men då skall frun ha en lapp af mig stäld till innehafvaren.”

“Och jag skrifva en revers till er, det är ju så?”

“För ordningens skull är det kanske bäst.”

De satte sig vid bordet midt emot hvarandra. Pennorna raspade på papperet, och han tänkte, att det var märkvärdigt, att hon kunde få honom till hvad hon ville, ty sundt förnuft var det ju ej i hvad han nu gjorde.

“Är det rätt så här?” sade hon slutligen och lemnade honom hvad hon skrifvit.

“Ja, tack, alldeles riktigt“, svarade han fryntligt, knappt ögnande på lappen, och stoppade den i sin plånbok som om den varit värd något.

“Här har ni min anvisning på penningarna“, sade han i hjertlig ton.

Med möda kunde hon för glädje tacka honom

och stoppade med en girig åtbörd papperet vid sin barm.

“Nu adjö“, sade han. “Glöm ej att underrätta herr Borg, att han på inga vilkor får göra sig besvär att komma till mig i dag. Jag är för resten icke hemma ... bortbjuden till middagen. Vi få tids nog talas vid i morgon. Och lofva mig, att ni gör tionde årsdagen af den dag, då han började arbeta på Rahm & C:is kontor, till en glad dag.“

“Det lofvar jag med själ och hjerta“, svarade hon och tryckte upprörd den erbjudna handen.

“Tack“, mumlade han och gick åt dörren. Än en gång vände han sig om och kastade en lång, dröjande blick på henne och hvad som var i rummet. “Adjö!“ sade han hastigt och öppnade dörren. Tanken på att han var en gammal tok, som försmått att medan tid var söka en dylik qvinna åt sig till hustru, gjorde honom upprörd och förstämd.

“Adjö“, upprepade han än en gång och gick.

Hon såg efter honom och stod ännu kvar på samma plats, stirrande på dörren, till dess tamburklockans ljud förkunnade, att han lemnat hennes hem. Då slet hon opp några knappar, tog ifrigt fram hans anvisning, såg på den ett ögonblick och ropade högljudt “Räddad“, hvarpå hon föll i konvulsiviskt skratt och sjönk medvetlös ned i soffan.

Så låg hon några minuter, då dörren öppnades och hennes man kom in i rummet. Hans uppsyn bådade ej godt. Han hade funnit, att hur många vänner en man än må ega, det gifves ögonblick i lifvet, då han har en för litet.

“Anna“, utropade han förskräckt, då han fick

se sin hustru. Han skyndade fram och sökte återfå henne till sans genom att slå i hennes händer och öppna klädningslifvet. Då detta ej hjälpte, sprang han till dörren och ropade på dottern att komma med vatten.

Den lilla flickan började gråta då hon såg sin mor, och frågade honom ängsligt:

“Hvarför ligger mamma så der?”

“Hon är sjuk!”

“Då skall jag bē Gud, att han genast gör henne frisk igen“, utbrast hon, knäppte ihop händerna och föll på knä.

“Och ingen eau de cologne“, mumlade han oroligt, sökande på bordet samt slutligen i sykorgen, der han mekaniskt tog brevet, som herr Rahm lagt dit.

Plötsligen häfde hennes bröst sig våldsamt, hon drog några djupa andetag, öppnade ögonen utan att dock se hvarken honom eller barnet och mumlade:

“Tyst... min man får ingenting veta... det är en hemlighet oss emellan!”

Han såg förvånad på henne och kramade krampaktigt papperet, som han tagit ur hennes hand då han försökte få henne till sans.

“Hvar är anvisningen?” skrek hon till och rusade upp. “Ack, borta... borta.”

“Anna, lugna dig!” inföll han oroligt och tog henne i sin famn. “Hvad söker du?”

“Mitt papper! Mitt papper! A!”

Hon ryckte af honom det och ögnade feberaktigt igenom dess innehåll.

“Räddad!” utbrast hon, i hög grad upprörd, “ack,

min Gud, du är god och barmhertig. Jag tackar dig af hela min själ, jag tackar dig!“

“Hvad vill det säga?“ utropade han häpen.

“Att du är räddad... att vi äro räddade“, svarade hon och smekte honom.

Den lilla flickan kastade en forskande blick på henne och reste sig derefter åter upp, mumlande:

“Tack, gode Gud, att du gjort min mamma bättre.“

En djefvulsk tanke bemäktigade sig honom då han läste papperet hon räckte honom.

“Hur har du kunnat få denna summa af honom?“ hviskade han doft. “Och detta bref? Det är också från honom? Skrifver han till dig? Men så svara då!“

För hvart ord han sade, höjdes rösten, och han stod der med flammande blick och glödande kinder framför henne.

Brefvet hade hon glömt och erinrade sig det nu med vämjelse.

“Låtom oss bränna upp det utan att läsa det“, föreslog hon.

“Nej“, svarade han i bitter ton, “läs det. Se här!“

Hon var så upprörd, att hon ej gaf akt på hans uppförande mot henne. Hon skulle vilja gifva år af sitt lif för att slippa läsa detta bref. Men hon hade endast läst ett par rader, då hon kastade sig i hans famn och glädjetårar glimmade i de vackra ögonen.

“Belöning för lång och trogen tjänst.“

“Associé“, fortfor han ifrigt. “Nyheten angenämast genom fruns vackra mun, därför har jag skrifvit“.

“Herman!” suckade hon hänryckt och kyste honom.

Äfven han suckade, men af blygsel.

“Trogen tjenst!” mumlade han.

“Tst... här äro penningarna“, sade hon lifligt och lade sin lilla, mjuka hand på hans mun.

“De äro mina... dina!”

“Hur har du fått dem?”

“Det är en hemlighet, som du aldrig får veta.“

“Aldrig?”

“Du tror ju på mig?”

Han kastade en blick på henne, som skingrade alla tvifvel och renade hans tankar.

“Ja“, svarade han i fast ton.

“*Jag* betalar denna din skuld... min skuld. *Du* får betala mina. Har det gått bra för dig?”

“Allt hvad jag lyckats få är 2,000.

“Det räcker godt. Nu, då du är associé, betalar du snart igen det. Hand i hand, hjerta vid hjerta, låtom oss gå framtiden till mötes.“

“Får jag gå med pappa och mamma“, inföll barnet.

Hon smekte och satte det på sitt knä. Han lutade sig ned mot henne och hviskade ödmjukt:

“Kan du glömma hvad som händt och förlåta?”

Hon drog honom med mildt våld ned bredvid sig, så nära hon kunde, lade sin arm om hans hals, blickade trofast in i hans ögon och svarade med sin ljufvaste stämma:

“Man förlåter allt när man älskar, och ju mer man har förlåtit, desto mer älskar man!“

Också en bal.

Det var med stort nöje jag mottog inbjudningskort till den bal fru Credit gaf den 9 dennes. Fru Credit är nemligen, som vi alla veta, det mest firade fruntimmer i Stockholm, och hennes baler och mottagningar äro vanligen till trängsel besökta och oss emellan sagdt icke endast för supéns skull, som det annars händer litet hvar stans. Hon är allas favorit; bättre än någon annan vet hon på hvad sätt vi helst önska gå i ledband och känner till punkt och pricka våra seder och bruk, ehuru hon är af utländsk börd. Hvad som väl också gör sitt till att råga allas beundran för henne är att hon är rik, kolossalt rik, påstås det... ingen vet huru mycket hon har! Ingen köpman kan spekulera djerfvare än hon och hennes välgörenhet har inga gränser. Så snart ett företag blir populärt, finner det genast i henne en liberal beskyddarinna, och om pengar tryta för någon välgörenhetsinrättning, vädjar den aldrig i sin nöd förgäfvets till hennes goda hjerta.

För mig var det särdeles kärt att finna mig vara ihågkommen af henne. Mångfaldiga gånger hade hon gifvit mig prof på sin välvilja, men jag hade skäl att tro mig vara fallen i onåd. Hennes bjudningskort öfvertygade mig om motsatsen, och, som jag redan haft äran säga, det var med stort nöje jag mottog detsamma.

Ändtligen kom baldagen och min åtrå att tacksamligen få buga mig för fru Credit var så stor, att jag otåligt räknade timmarna till klockan nio, då jag hastade till hennes hem. Hon bodde i ett nytt hus, hvars yttre föreföll mig temligen smaklöst. Trappuppgången var det äfven si och så med, men då jag kom in i tamburen till hennes våning fann jag, att jag gästade en person, som hade sinne för att lefva komfortabelt.

Tamburen var till trängsel fylld af en mängd herrar och damer, som voro ifrigt sysselsatta att förvandla sig från oformliga puppor till lysande fjärlar. Jag gjorde som de, åtminstone bjöd jag till, betjenten öppnade salongsdörrarna och jag stod framför den förföriska värdinnan.

Hon var sig alldeles lik. Betagen stirrade jag på henne. Hon lönade också väl mödan att betraktas. Snarare stor än liten var hon visserligen mycket yppig, men hennes fetma var så väl fördelad, att man ej nåndes önska sig henne annorlunda. En vacker och böjlig hals uppbar ett det näpnaste lilla hufvud, som pryddes af yfviga lockar af ovanligt vacker mörkbrun färg. Hon var blek, men några ådror färade denna blekhet och gaf den ett särdeles intressant utseende. Ögonen voro bruna och blixtrande

och beskuggades svartsjukt af de långa silkeslena hår, som prydde hennes ögonlock. Näsan var rak och finbildad och de rosenfärgade näsborrarna darade under hvarje aldrig så litet lifligt intryck. Munnen, som omslöt två rader små, hvita, välformade tänder, var kanske, om man vill granska noga, litet för stor eller rättare sagdt just lagom stor för att icke vara för liten. I hennes sätt att vara låg något, som antydde, att hon var säker på sig sjelf utan att derföre vara inbilsk, och att hon kunde se allt utan att synas betrakta någonting. Hennes fäfänga, blaserad af att ständigt blifva tillfredsställd, visade spår på hennes ansigte af en viss likgiltighet, som retar nyfikenheten. Hon såg ut som om hon visste, att man ansåg det löna mödan att studera henne, men detta hindrade henne på intet sätt att vara graciös och ledig i sina rörelser; icke en enda gång öfverraskade jag henne att rådfråga spegeln om hennes chignon satt på sin plats eller om tyllberten gjorde sin skyldighet som vaktare af skatter af oefterhärmlig form och bländande hvithet. Hennes klädsel syntes vara i harmoni med hennes karaktär; hon hade gifvit sig tid att studera hvad som klädde henne. Hon bar en skär sidenklädning och en kamelia i håret. Det var allt! Ingenting kunde vara enklare, men klädningens snitt och sättet på hvilket den bars voro ojemförliga.

Då hon fick se mig sträckte hon ut sin högra hand, tillät mig tacksamligen trycka den, smålog mildt, rörde litet på läpparna och afklippte med en vänlig nick vårt samtal för den gången. En korpulent brukspatron skyndade att intaga min plats, och

jag stälde mig några steg bakom henne, i ett litet hörn till venster, för att så obemärkt som möjligt kunna se gästerna, den ena efter den andra, göra sitt inträde i salongen, och samtidigt observera om värdinnan förmådde hålla sig allvarsam då hon helsade på en och annan af dem, hvars karaktär allt för mycket afspeglade sig i dess helsning.

Har ni märkt hur olika man helsar vid dylika tillfällen? En kavaljer bugar sig för djupt och synes liksom på förhand vilja be om ursäkt för den oräkneliga mängd glas punsch, han ämnar dricka under aftonens lopp. En annan helsar som om han vore hemma hos sig och toge efter bokstafven ordalydelsen i bjudningsbrevet: *att göra den äran*. En tredje bockar sig hastigt, i det han gömmer sig bakom någon annan, liksom om han vore rädd att visa sig. Förlägenhet är preglad i alla hans rörelser och man anar då man ser honom, att han ända sedan han åt middag med ängslan tänkt på detta ögonblick. Men det första steget är det svåraste af alla att taga. Han fattar mod och går några krokvägar öfver golvet till en kakelugn, der han hamnar, tummar på sin klockkedja och gör aktningsvärda bemödanden att se road ut.

Den ena herrn och damen efter den andra trippade in genom tamburdörren, bockade sig eller neg för värdinnan, som fortfarande smålog mildt och förbindligt, rörde på läpparna, bockade eller neg ännu en gång och trippade vidare in i våningen.

Jag var helt och hållet öga och njöt i fulla drag af hvad jag såg. Det lönade också mödan. Damerna hade icke väl hunnit inom dörren, förrän de under-

kastade hvarandra en snabb, men noggrann granskning från hufvud till fötter. De föreföllo mig i mitt lilla hörn till venster, der jag fortfarande stod, som om de voro stridslystna kämpar på lif och död, som på förhand sökte utforska bristerna i sina motståndares vapen innan de började striden. Lystna efter att synas vackra, hade de alla tagit sin tillflykt till dessa spetsfundigheter, dessa knep, dessa skimrande, silkeshåriga, sammetslena, böljande ingenting, som förenade bilda en förförande qvinnotoalet.

Plötsligen uppstod en liflig rörelse omkring mig. Musiken spelade upp en vals och par efter par banade sig de danslystna väg ut till balsalen, i hack och häl eskorterade af en mängd fruar, som icke längre voro unga eller vackra, men som med sann kristlig undergifvenhet tycktes gå sitt öde till mötes: att få dam i sina gamla, sjuka ögon under det de mer eller mindre måleriskt klädde — förlåt, prydde — balsalens vägpanelningar.

Hvad som i balsalen genast anslog mig, var dess enfärgade, mörka tapeter. I allmänhet sätter man ju i en sal ljusa tapeter och denna vana eller rättare sagdt ovana är så inrötad, att till och med personer med smak och som finna nöje i att pryda sina hem, göra sig skyldiga dertill, utan att betänka, att ett rum med ljusa tapeter ger ett matt och glåmigt utseende åt äfven de vackraste qvinnor och försvagar den effekt hvarje kokett är så mån att göra.

Men vår värdinna var en erfaren kokett och den raffinerade koketten försummar ingenting, som kan framställa henne i den fördelaktigaste dager. Juveler, spetsar, siden, sammet, tyll, blonder, *allt* som kan

förhöja skönheten eller i viss mån skapa den, bär hon; yfviga svällande lockar infatta hennes ansigte i en pikant ram och gifva åt detsamma ett ostyrigt och utmanande uttryck; ja, mången gång går hon till och med så långt i sjelfuppoffring, att hon förstorar sina ögon med en liten touchering, för att göra dem mera uttrycksfulla, eller sminkar kinder, från hvilka rosorna flytt, men som de gamle beundrarne äflas att vilja finna der. Och ju mera bländande ljusskenet är, desto mer prålar drifhusfjäriln i all sin fågring och förenar till ett harmoniskt helt alla dessa kontraster af engel, slafvinna, herskarinna och furie, som vi vilja finna hos henne. Än bär hennes ansigte uttryck af skär oskuld då hon lyfter upp ögonlocken i rätta ögonblicket, för att genast åter helt sedesamt sänka dem, och än låter hon djerft sina ögon slunga blixtar, som bränna upp vårt förnuft. Vi män kunna hvarken vara lyckliga med eller utan en dylik kokett qvinna. Men vi ega ingen rätt att beklaga oss, så länge vi genom vår feghet låta henne tro, att hennes enda uppgift i denna verd är att vara vacker och göra narr af oss. Vi hafva genom vårt joller kollrat bort hennes förstånd och lockat henne från det hem, det var hennes bestämmelse att förljufva. Och hon fladdrar tanklöst omkring i verlden, hvars tillhörighet hon är, ty hon har blifvit en qvinna på modet. Och som hon har mera hufvud än hjerta, så uppoffrar hon för sin triumf allt... till och med sitt hjerta.

Balsalen erbjöd en förtjusande anblick. De flesta af de dansande damerna voro eller syntes vara vackra i det glimrande ljusskenet. Flera af dem voro er-

kända skönheter. Valsen slutade och några minuter derefter spelades upp till française. Fru Credit gjorde mig den äran att dansa denna française med mig.

Aldrig går den ur mitt minne. Hennes dans var olik de andra damernas och påminte ganska starkt om kreolskornas sätt att dansa. Hon gjorde steg utan att röra sig från stället och slängde litet vårdslöst än på hufvudet och än på kroppen. Jag kan icke beskrifva hennes dans, der fans ingenting, som kunde väcka anstöt och dock var den både retande och utmanande.

Jag vet icke hvilka minnen, som kommo mig i tankarna, allt föreföll mig som en dröm, en ljuf dröm, sedan lång tid glömd och som plötsligen förverkligades. Åsynen af denna qvinna förtrollade mig, jag var som berusad och kunde ej mera beherska de känslor, som bestormade mitt bröst; beundran, längtan, åtrå, allt sammanträngde sig hos mig med en sådan våldsamhet, att mina tinningar bultade, min strupe pressades och tårarne kommo mig i ögonen.

Hvad vi såde hvarandra har jag glömt, men jag påminner mig ännu hvarje ljudfall i hennes röst och jag ser ännu framför mig hennes oefterhärmliga åtbörd då hon böjde hufvudet något tillbaka för att leende betrakta mig.

Hennes röst hade en välljudande klang och hennes ord ljödo i mina öron som en ljuf musik, en serenad, som hon hade artigheten gifva mig under det jag betraktade henne.

Hon var en mästare i konsten att höra på och de små näpna grimaser, hon gjorde då och då, när jag

allt för häftigt stormade framåt i mitt sätt att tala, kom mig att känna mig fullkomligt hemmastadd. Så är det med artigheten. Sann eller falsk, har den alltid något tilldragande, och, ehuru den mången gång blott är en mask för hyckleri och förställning, eger den dock förmågan att gifva oss en illusion.

Hon hade tagit på sig denna lilla hjertliga min, som för kvinnorna är så att säga en korsväg, som går likaväl till aktning som till något helt annat, och der de kunna skämta och skratta eller vara sentimentala utan att kompromettera sig.

Fru Credit hade redan sett sin första ungdom fly, hon var ej mera oerfaren, och visste att till sitt fulla värde uppskatta de resurser hon förfogade öfver för att röra alla ömma strängar i eh mans hjerta och studera de ljud hennes strängaspel frambringade. Hon egde en oeffterhärmlig talang att uttrycka sig utan att använda för lifliga färger; hennes vältalighet låg i uttalet, åtbörderna, kroppsställningen och blickarna.

Plötsligen hördes ett förfärens skri: "Debet, Debet!"

Fru Credit spratt häftigt till och vände sig darande åt det håll hvarifrån ropet kom.

Ett uttryck af fasa gled öfver hennes likbleka ansigte, de skälfvande läpparna krusades af ett bittert hänleende och med ett utrop af hjälplös förtviflan tillslöt hon ögonen och försvann.

Musiken upphörde. I ett nu blef det dödstyst i detta rum, der nyss förut behagen, nöjet och skämtet dansat en yrande ringdans med hvarandra. Vi stodo som förstenade, och få voro de, som vågade

lyfta ögonen på Debet, som med olycksbådande uppsyn nalkades oss allt närmare.

Ingen kom sig för att bryta den pinsamma tystnaden. Litet hvar af oss hade alldeles glömt bort, att Debet ens fans till, ehuru vi, likasom ni, naturligtvis hade reda på, att Debet och Credit var ett hjonelag, de som så många andra, i fullkomlig laga ordning. Men huru ofta händer det icke, att man glömmer mannen när man ser hustrun, i synnerhet om man vet, att de icke trifvas tillsammans, utan lefva till en viss grad skilda åt?

Slutligen upphof Debet sin röst, inom parentes sagdt högst obehaglig, och sade: "Mina damer och herrar! För all del låten icke mig störa det nöje min kära hustru varit nog lycklig att kunna förskaffa er. Dansen och varen glada! Jag begär ingenting bättre. Eftersom min hustru lemnat er skall jag söka i hennes ställe roa efter bästa förmåga, men som jag är herre här, torde ni ursäkta om jag fordrar, att allt hvad som i denna stund fins här och som icke blifvit betaldt skall ögonblickligen försvinna. Humbug tål jag icke. Deremot skola vi roa oss med allt hvad som verkligen är vårt, och känna oss lyckliga och glada att icke längre behöfva lysa med lånta fjädrar. Må glädjen nu stå högt i tak, mina damer och herrar!"

Nu blef det en förfärlig uppståndelse. Pang;. "Aj!"; boum ... "Å!" ... "Usch!" ... "Nej, nu går det för långt!" ... kling ... "det är nedrigt!" ... klang ... "en sådan skandal!" ... ritsch ... ratsch ... "hvad skall mamma säga?" ... "oj, oj, oj!" hördes från alla håll. Man skrattade och gret, svor och skrek. Möblerna i flera rum rusade ut genom fönstren, först

sofforna och så fätöljerna och stolarna, och hack i häl efter dem kommo mattorna och gardinerna. I den ena salongen och i ett litet kabinet följde äfven kronorna deras exempel och sväfvade bort med både ljus och manchetter.

I ett rum stodo endast några stolar, i ett annat två stakar utan ljus och en termometer. I tamburen funnos dock både spegeln och stolarna kvar. Men nästan alla galoscherna voro borta. De flesta öfverrockarna voro också sin kos. Och på flera af dem, som ännu hängde der, felades än armarna, än ryggstycket, ja, utaf en fans blott sammetskragen kvar.

Inne i rummen rådde den största förvirring. Än ett, än ett annat klädesplagg slet sig löst från de flesta af gästerna och flaxade bort. Behag af flera slag hastade äfven sin väg.

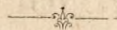
Somliga af damerna dånade, några skrattade, men nästan alla sågo högeligen förbittrade ut. Dock må jag göra dem den rättvisan, att deras toiletter fortfarande, på få undantag när, voro ganska kompletta. Det enda egentligen anmärkningsvärda var, att sömmarna sluppit opp på de flesta klädningarna, hvilket tycktes antyda, att de försummat betala den fattiga sömmerskan hennes arbete.

Men herrarna sågo ömkligare ut, i synnerhet de yngre. De flesta af dem irrade omkring i rummen och sökte gömma sig bakom de få möbler, som ännu funnos kvar, hvilket beteende naturligtvis tog sig rätt komiskt ut för dem, som veta, huru de annars förstå att hålla sig framme och blifva bemärkta.

En af dem var i synnerhet beklagansvärd. Han behöfde så väl ett gömställe, men de voro redan alla till trängsel upptagna. I sin ångest ryckte han dä en schal från ett äldre fruntimmer, men schalen gled ur hans händer och draperade sig åter af sig sjelft om den gamla vördnadsvärda damens skuldror.

Han uppgaf då ett rop af hjälplös förtviflan och

— — — — —
— — — — — jag vaknade.

På Adolf Bonniers förlag har i bokhandeln utkommit:

Berättelser

och

Smärre Uppsatser

af

JOHAN JOLIN.

6 delar.

Pris: häft. 2 kr. 50 öre för hvarje del.

» kompl. inb. i 3 band 20 kronor.

Dagens Nyheter yttrar om första delen: *Jolins Skrifter*, utgifna i samling, äro dagens literära evenemang. Hr Jolin har under fem och tjugo år strött ut teaterstycken, noveller, berättelser, romaner m. m., i ett antal, hvars storlek han knappt sjelf torde känna. All den humor, han låtit flöda, alla de intagande teckningar ur hvardagslivet han lemnat, äro införda i en mängd kalendrar och tidningar, så godt som förlorade för världen. Nu har han förmåtts att begynna samla ihop de spridda uppenbarelserna af sitt geni, och på Adolf Bonniers förlag har utkommit första delen af 1:sta serien, som skall innehålla *Berättelser och Uppsatser*. Denna serie skall utgöra 3—4 band, i hvilka publiken får en skattkammare af ömsom leende, ömsom rörande bilder.

Aftonbladet yttrar bland annat: Vi behöfva i sanning icke vara mångordiga, då vi anmäla den nyss påbegynta samlingen af en författares skrifter, hvilken genom humor, godmodig satir och kärleksfullt deltagande blick för lifvets små sorger och fröjder tillvunnit sig en temligen ovanlig popularitet. — — — Att författaren är i tillfälle att sjelf ombesörja redigeringen, anse vi som en lycklig omständighet.

Göteborg-Posten: Replikerna hagla och spritta af skämt och qvickhet på en känslig botten, och viss kan man vara, att sensmoralen här instädes uteblifver. — — —

På **Adolf Bonniers** förlag ha i bokhandeln utkommit:

MINNEN

af

Svenskt Författarlif

1840—1860

upptecknade af

Emelie Flygare-Carlén.

Två delar. Pris 5 kronor.

Romaner

af

Emelie Flygare-Carlén.

à 1 kr. 50 öre bandet:

Kamrer Lassman; Ett år; Fosterbröderna;
Pål Värning; Gustaf Lindorm; Romanhjeltinnan;
Ett rykte, 3 band; Förmyndaren, 2 band;

à 2 kr. bandet:

Fideikommisset, 2 band; En nyckfull qvinna, 2 band;
En natt vid Bullarsjön, 3 band;

à 2 kr. 50 öre bandet:

Vindskuporna; Skjutsgossen;
Professorn och hans skyddslingar; Jungfrutornet, 3 band.

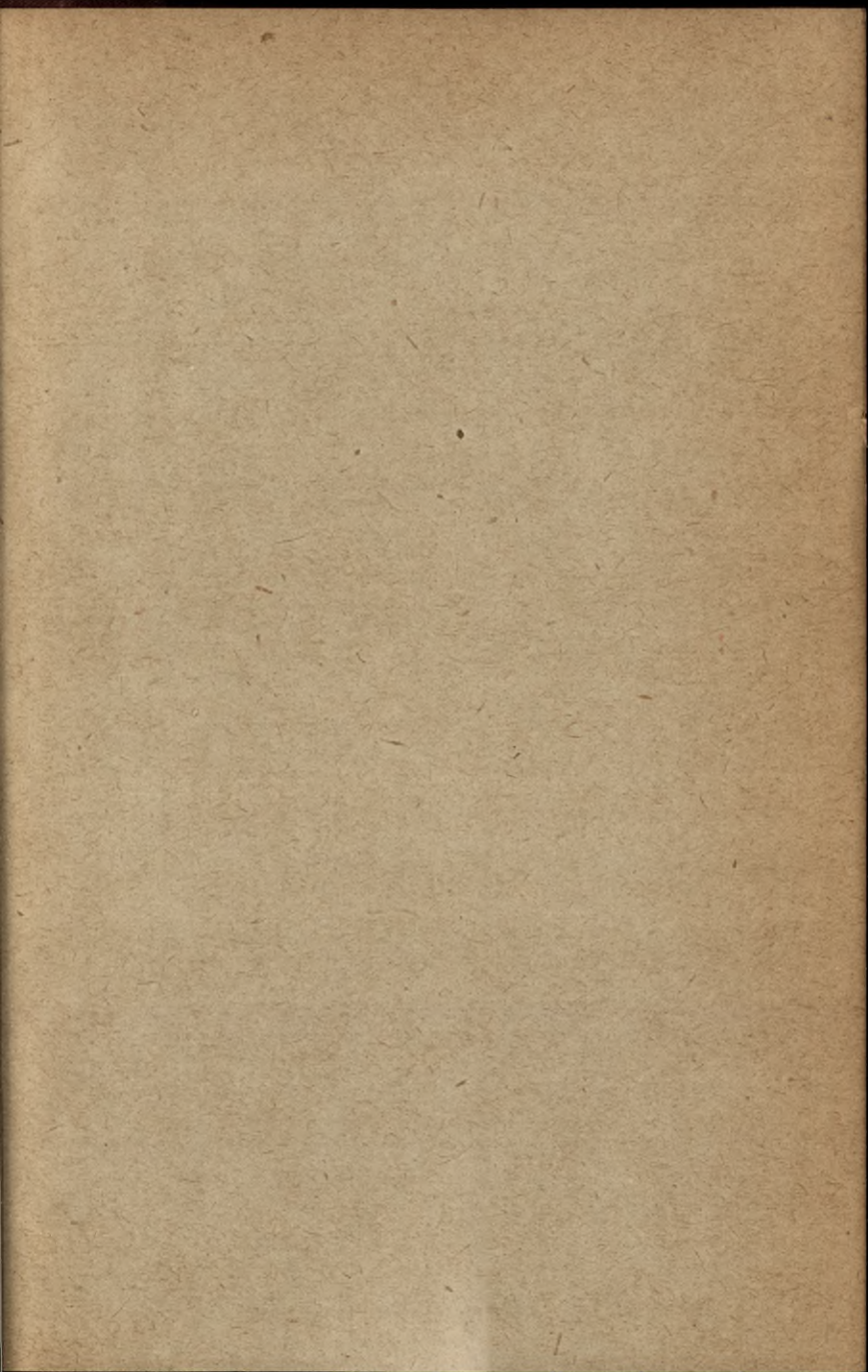
Intressanta Noveller à 1 krona:

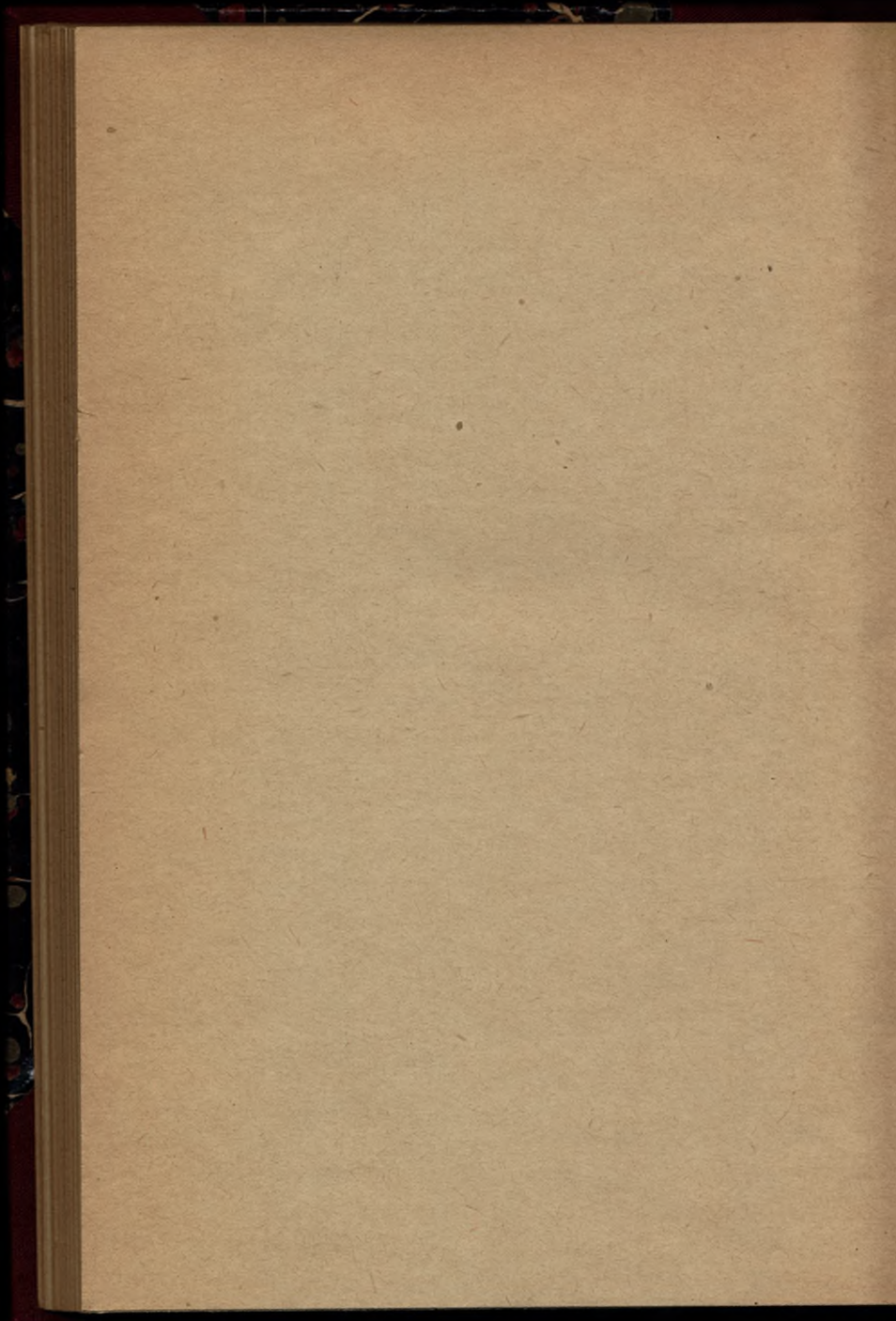
Såpbubblor. 6 häften. Dagsländor. 2 häften.
Visionären af *Lie*.

Romaner af fru M. S. SCHWARTZ:

Börd och bildning. 492 sid. 4 kronor 25 öre.
Guld och namn. 388 sid. 3 kronor 50 öre.
Vänd bladet. 284 sid. 2 kronor.
Än en gång. 304 sid. 2 kronor 25 öre.

913

6000193263

Göteborgs universitetsbibliotek

